

**T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

KİTAB-I MUKADDES’TE CİNSEL MOTİFLER

Necati SÜMER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA-2007

**T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

KİTAB-I MUKADDES’TE CİNSEL MOTİFLER

Necati SÜMER

DANIŞMAN: Doç. Dr. Kadir ALBAYRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA–2007

ukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu alışma, jürimiz tarafından Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç.Dr. Kadir ALBAYRAK

(Danışman)

ye: Yrd.Doç.Dr. Münir YILDIRIM

ye: Yrd.Doç.Dr. Muhammet YILMAZ

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen ğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

...../...../.....

Prof.Dr. Nihat KüçüKSAVAş
Enstitü Müdürü

Not:Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin,
Çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve
Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

KİTAB-I MUKADDES’TE CİNSEL MOTİFLER

Necati SÜMER

Yüksek Lisans Tezi, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Kadir ALBAYRAK

Haziran 2007, 207sayfa

Kitab-ı Mukaddes, Yahudiliğin ve Hristiyanlığın kutsal metinlerini içinde barındıran dinsel metnin adıdır. Semavi dinlerden olan Yahudilik ve Hristiyanlık, insanların yaşam tarzlarını birçok yönden etkileyen tek tanrılı iki dindir. Bu bağlamda tezimizde Kutsal Kitap ekseninde Eski ve Yeni Ahit’te cinsel motifleri araştırdık.

İlk bölümde cinselliğin tanımına, cinsellik ile ilgili kavramlara ve cinselliğin tarihine değinildi. İkinci bölümde Eski Ahit’in cinselliğe bakış açısı ve Yahudilerin cinsel konularda uyması gereken kurallar irdelendi. Son bölümde ise Yeni Ahit’e göre cinselliğin ne olduğu ortaya konularak, Hristiyanların cinselliğe dair neler yapması gerektiği konusuna temas edildi.

Sonuç olarak cinsellik, insanın en temel ihtiyacı olarak önemli ve vazgeçilemez bir olgudur. Dinlerin de bu olguya uzak kalması düşünülemez. Özellikle Eski Ahit, cinselliği verimli olup, çoğalmak olarak önemserken Yeni Ahit ona temkinli yaklaşmıştır. Cinselliğe soğuk bakan Yeni Ahit, onu evlilik kurumu içerisinde hoş görmüştür. Semavi dinlerden olan Yahudilik ve Hristiyanlık cinselliğin ne derece önemli olduğunu inananlarına oldukça açık olarak anlatmıştır. Nihayetinde cinsellik, Kitab-ı Mukades’te dinsel kurallar çerçevesinde ve yasal olarak yaşandığında kabul görmüş, aksi durumda kendisine ölçülü yaklaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kitab-ı Mukaddes, Cinsel Motifler, Eski Ahit, Yeni Ahit, Cinsellik.

ABSTRACT

SEXUAL THEMES IN HOLY BIBLE

Necati SÜMER

Master Degree Thesis, The Department of the Philosophic and Religious Sciences

Supervisor: Doç. Dr. Kadir ALBAYRAK

June 2007, 207Pages

Holy Bible is the name of the religious texts which includes the sacred scripts of Jewish religion and Christianity. Judaism and Christianity are two monotheistic religions which have affected life styles of people in many ways. In this context, we have investigated sexual themes in New and Old Testament in the frame of Bible in our thesis.

In the first part, we have mentioned the description of sexuality, the concepts concerning sexuality, and the history of sexuality. In the second part, we examined Old Testament's point of view of sexuality and the rules of sexuality which Jewish people have to obey. In the last part, describing sexuality in terms of New Testament. We have touched what Christians should do concerning the acts of sexuality.

In conclusion, sexuality is an important and indispensable concept of humans as a basic need. That religions ignore this concept is unthinkable. Especially, Old Testament has put an importance on sexuality as being fertile where as New Testament has approached sexuality solemnly. New Testament, which views sexuality cautiously, has accepted it only in the circle of marriage. Judaism and Christianity have explained the importance of sexuality very clearly to their believers. Finally, sexuality has been accepted in the circle of religious rules and when performed legally; otherwise, it has been approached cautiously.

Key Words: Holy Bible, Sexual Themes, The Old Testament, The New Testament, Sexuality.

KISALTMALAR

a.ş	:	Anonim Şirketi
bkz.	:	Bakınız
BUA	:	Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi
Çev.	:	Çeviren
DTA	:	Dinler Tarihi Ansiklopedisi
İ.Ö	:	İsa'dan Önce
Haz.	:	Hazırlayan
Hız.	:	Hazreti
RCİA	:	Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ansiklopedisi
St.	:	Saint
s.	:	Sayfa
TDK	:	Türk Dil Kurumu
vb.	:	Ve benzeri
vs.	:	Vesaire
Yay. Haz.	:	Yayına Hazırlayan

ÖNSÖZ

Cinsellik dünyaya gözünü açmış her insanın bir şekilde tesadüf ettiği önemli ve lüzumlu bir olgudur. Buna cinsellikle ilgisi bulunan insan dışındaki diğer canlıları da eklediğimizde durumun önemi daha iyi anlaşılabilir. Cinselliğin sınırları geniş olduğundan ona bir sınır çizmek ve belli bir perspektiften bakmak gerekir. Bu bağlamda cinselliğin ne olduğu ve nereye kadar olduğunu belirlemek için onu iki semavi din ekseninde vurgulamaya çalıştık. Çalışmamızda Kutsal Kitap metni içinde yer alan Eski ve Yeni Ahit'in cinselliğe nasıl yaklaştığını ortaya koymayı amaçladık.

Kutsal Kitap elimizde çevirisi bulunan metnin adıdır. Eski ve Yeni Ahit'i bir kapakta toplayan bu metin, Batılıların dilinden tercüme edilen, bizim de üstüne çalıştığımız eserdir. Bizim için bu kitabın nasıl ve kimler tarafından çevrildiğinden çok içinde konumuzla ilgili nelerin bulunduğu önemlidir. Bu bakımdan Batı dünyasının esas aldığı bu dinsel metin üstünde çalışırken onu kendi koşulları ve kuralları içinde değerlendirdik.

Eski ve Yeni Ahit, esasında oldukça karmaşık bir yapıya sahip olduğundan, çalışmamızı desteklemesi açısından ikinci elden kaynaklara da değindik. Bu şekilde elimizdeki tüm verileri harmanlayarak Eski ve Yeni Ahit'te din ve cinsellik ilişkisini ortaya koyduk. Vardığımız sonuçlar bize yeni ufuklar açmakla kalmadı aynı zamanda farklı perspektifler kazanmamızı da sağladı.

Çalışmamızın neticesinin, cinselliğin Yahudilik ve Hıristiyanlığın özellikle bu iki dinin müntesiplerince nasıl algılandığını belirlememiz bakımından bir nebze de olsa anlaşılabilirlik ve açıklık getireceğini umuyoruz. Günümüz küresel dünyasında, toplumların iç içe geçtiği ve ilişkilerin iyice giriftleştği bu arenada dinlerin cinselliğe bakışını ortaya koymak kanaatimizce çok önemlidir. Özellikle tarih boyunca ilgiyi üstünde toplamış semavi dinlerin günümüzde bazı konulara yaklaşımı insanları oldukça etkilemektedir. İşte yığınların zihnini ve bedenini sürekli meşgul etmiş olan cinsellik kavramı, bu noktada dinler tarafından çok önemsenmektedir.

Eski ve Yeni Ahit, inananları için bir cinsel ahlak oluşturmuş ve bunu gündelik hayatlarında uygulamaları için de müntesiplerinin gözleri önüne sermiştir. Çünkü insanların yaşam şeklini düzenlemeyen bir dinsel metin, aslında işlevsiz ve yok olmaya mahkûm bir metindir. Tüm bunların öneminin farkında olarak bu iki dinin kutsal metinlerinde cinsellikle doğrudan ve dolaylı olarak ilgisi bilinen cinsel motifleri

araştırdık. Bu gerçekliği de Kutsal Kitap sınırları içerisinde ve olduğunca tarafsız bir gözle ortaya koymaya gayret ettik.

Son olarak tezimizi oluşturma konusunda çok önemli yardımlar aldık. Bu nedenle çalışmamız esnasında ilgi ve bilgisini bizden esirgemeyen ve bize çeşitli bakış açıları sunan en başta hocam Doç. Dr. Kadir ALBAYRAK’a daha sonra Yrd. Doç. Asım YAPICI hocama ve son olarak zihni, ruhi ve fiziki ortamımı göçebelikten yerleşik hayata geçiren ve cefamdan usanmayan eşim Birsen SÜMER’e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Bu alışma Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü Araştırma Fonu İF2006YL8 nolu proje tarafından desteklenmiştir. Katkıda bulunanlara teşekkür ederim.

Adana, Haziran, 2007

Necati SÜMER

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi

KİTAB-I MUKADDES’TE CİNSEL MOTİFLER

GİRİŞ

1. Konunun Amacı ve Önemi.....	1
2. Konunun Kapsamı ve Sınırları.....	1
3. Metodoloji ve Kaynaklar.....	2
4. Kitab-ı Mukaddes Hakkında Genel Bilgi.....	2
4.1. Eski Ahit.....	3
4.1.1. Yasa Kitapları	3
4.1.2. Tarihsel Kitaplar ve Peygamberlikler.....	3
4.1.3. Mezmurlar, Şiirsel ve Düz Metinler.....	4
4.2. Yeni Ahit.....	5
4.2.1. Matta, Markos, Luka, Yuhanna.....	5
4.2.2. Elçilerin İşleri.....	5
4.2.3. Mektuplar.....	5
4.2.4. Vahiy.....	6

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK CİNSELLİK KAVRAMI

1.1. Cinselliğin Tanımı.....	7
1.2. Cinselliğin Tarihi.....	12
1.3. Cinsiyet Kavramı.....	15
1.3.1. Erkek ve Kadın	16
1.4. Cinsel Birleşmedeki Muamma.....	18
1.5. Cinsellik Bağlamında Tinsel ve Tensel Aşk.....	23

İKİNCİ BÖLÜM

ESKİ AHİT’TE CİNSEL MOTİFLER

2.1. Eski Ahit’te Cinsellik.....	26
2.2. Eski Ahit’te Çıplaklık.....	34
2.3. Eski Ahit’te Cinsellikle İlgili Tensel Motifler	38
2.3.1. Eski Ahit’te Dudak ve Ağız Motifi.....	40
2.3.2. Eski Ahit’te Saç, Göz, Burun ve Boyun Motifi.....	41
2.3.3. Eski Ahit’te Meme Motifi.....	43
2.3.4. Eski Ahit’te Bacak ve Kalça Motifi.....	50
2.3.5. Eski Ahit’te Penis Motifi.....	51
2.4. Eski Ahit’te Bekâret.....	53
2.5. Eski Ahit’te Evlilik.....	56
2.6. Eski Ahit’te Endogami.....	66
2.7. Eski Ahit’te Poligami.....	68
2.8. Eski Ahit’te Zina.....	75
2.9. Eski Ahit’te Boşanma.....	86
2.10. Eski Ahit’te Sünnet.....	89
2.11. Eski Ahit’te Örtünme.....	94
2.12. Eski Ahit’te Cinsel Sapıklıklar.....	99
2.12.1. Eski Ahit’te Homoseksüellik ve Lezbiyenlik.....	100
2.12.2. Eski Ahit’te Yakın Akraba ile Cinsel İlişki	107
2.12.3. Eski Ahit’te Hayvanlarla Cinsel İlişki.....	114
2.12.4. Eski Ahit’te Mastürbasyon.....	117
2.12.5. Eski Ahit’te Travestilik.....	119
2.13. Eski Ahit’te Fuhuş ve Fahişelik.....	120
2.14. Eski Ahit’te Erkek ve Kadınların Özel Hallerine İlişkin Cinsel Motifler.....	126

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YENİ AHİT’TE CİNSEL MOTİFLER

3.1. Yeni Ahit’te Cinsellik.....	131
3.2. Yeni Ahit’te Çıplaklık.....	141
3.3. Yeni Ahit’te Evlilik.....	143

3.4. Yeni Ahit'te Monogami.....	152
3.5. Yeni Ahit'te Zina.....	155
3.6. Yeni Ahit'te Boşanma.....	161
3.7. Yeni Ahit'te Sünnet.....	171
3.8. Yeni Ahit'te Örtünme.....	174
3.9. Yeni Ahit'te Cinsel Sapıklıklar.....	177
3.9.1. Yeni Ahit'te Homoseksüellik ve Lezbiyenlik.....	178
3.9.2. Yeni Ahit'te Yakın Akraba ile Cinsel İlişki.....	181
3.9.3. Yeni Ahit'te Mastürbasyon.....	184
3.10. Yeni Ahit'te Fuhuş ve Fahişelik.....	186
SONUÇ.....	194
KAYNAKÇA.....	202
ÖZGEÇMİŞ.....	207

GİRİŞ

1. Konunun Amacı ve Önemi

Cinsellik, adı sıkça duyulan ve aynı zamanda gündelik hayatımızın parçası olan bir kavramdır. Din ise cinselliği de içine alan ve hayatımızın odağında bulunan olgudur. Bu iki kavramdan hareketle özellikle Kutsal Kitap eksenli bir araştırma yapmaya çalıştık. Konumuzun tam adı “Kitab-ı Mukaddes’te Cinsel Motifler”dir. Eski ve Yeni Ahit’i kapsayan Kitab-ı Mukaddes, Yahudilik ve Hristiyanlığın inanç sistemi ve ritüellerini içinde toplayan kitabın genel adıdır. İlk insan Adem’den başlayarak tarihsel bir süreç içerisinde Eski ve Yeni Ahit’in cinselliğe bakış açısını araştırdık. Bu çalışma cinselliğin Eski ve Yeni Ahit toplumuna nasıl yansıdığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çünkü semavi dinlerden olan Yahudilik ve Hristiyanlık kendi müntesiplerinin yaşam biçimi üstünde oldukça etkili olmuştur. Biz de onların cinsel motifler yönünden nasıl bir süreç geçirdiklerini ve onların cinselliğe bakış açılarının ne olduğunu inceledik. Bu araştırmayla tarih boyunca insanların zihnini meşgul eden cinsellik kavramının Kitab-ı Mukaddes özelinde nasıl işlendiğini ve inananların cinsel hayatlarını dinsel kurallar çerçevesinde nasıl sergilediklerini başka bir deyişle dinin cinsel hayatlarına yaptığı etkinin ne olduğunu izah etmektedir. Umarız ki çalışmamız amacına az da olsa ulaşmıştır.

2. Konunun Kapsamı ve Sınırları

Dinler ve cinsellik çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Biz de bunu daha dar bir alanda ve derinlemesine incelemek için konumuzu “Kitab-ı Mukaddeste Cinsel Motifler” şeklinde sınırladık. Özellikle Eski ve Yeni Ahit metinlerinde bulunan cinsel motifler üzerinde yoğunlaştık. Eski ve Yeni Ahit metinleri kendi içinde kapsamı geniş olan dinsel ifadeler olmasına rağmen konunun dağılmaması için cinsellikle bir şekilde doğrudan ya da dolaylı olarak ilgisi bulunan dinsel metinler üstünde durduk. Böylece Kitab-ı Mukaddes genelinde detaylı bir araştırma yaparak konuyu sınırlandırılmış bir şekilde ve yoğun olarak işledik. Ayrıca konunun sınırlarını şu şekilde belirledik: Öncelikle cinsellik ile ilgili kavramları tanımladık. Bu kavram belirlemesinden sonra cinselliğin tarihi ve diğer cinsel motifleri açıklamaya çalıştık. Daha sonra Eski Ahit’te

cinsel motifleri ortaya koyduktan sonra nihayet Yeni Ahit'te bulunan cinsel motifler üstünde durduk. Böylece Kitab-ı Mukaddes perspektifinde cinsellik olgusunu sınırlandırılmış bir alanda ve olabildiğince objektif bir gözle anlatmaya çalıştık. Sonuçta konumuzun sınırlarının geniş olduğunun bilincinde olarak derli toplu bir ana düşünceye ulaşmaya gayret ettik.

3. Metodoloji ve Kaynaklar

Dinler Tarihi, metodolojik açıdan tarafsız olmayı ve bilimsel yaklaşmayı gerektiren bir alandır. Biz de bu bağlamda Yahudilik ve Hristiyanlığın kendi ölçütlerinin olduğunu ve bu dinlerin ortaya çıktıkları ve yaşandıkları zamanın koşullarının da önemli olduğunun farkında olarak çalışmamıza olabildiğince bilimsel bakmaya gayret ettik. Ayrıca iki dini karşılaştırmalı bir perspektifle ele alarak cinselliğe bakış açılarını net bir şekilde ifade ettik. Bu çalışmamızı tek taraflı bir kaynak araştırmasıyla değil birçok farklı görüşün ortaya koyduğu değişik kaynaklarla bir araya getirdik. Geçmişten günümüze değin üstünde çok konuşulan tek Tanrılı iki din hakkında birçok kaynak olmasına rağmen biz öncelikle Kutsal Kitap eksenli daha sonra ikinci elden kaynaklarla konumuzu örneklendirip ve belirginleştirdik. Bu çalışmamızın hedefini, yöntem ve kaynaklarını dinler tarihi ilkeleri çerçevesinde ortaya koyduk.

4. Kitab-ı Mukaddes Hakkında Genel Bilgi

Kitab-ı Mukaddes elimizde çevirisi bulunan metnin adıdır. Çalışmamızı Batılıların esas aldığı bu dinsel metin üstünde yaptık. Her ne kadar Kutsal Kitap'ın çeviri olduğu ve bunun özellikle bir kesimin düşüncesine göre başka bir dile tercüme edildiği söylene de bu konu bizi fazla bağlamamaktadır. Çünkü çalışmamız elimizde bulunan Kitab'ı Mukaddes metni üstünedir. Buna dikkat ederek elde bulunan metin üstüne yoğunlaştık.

Kitab-ı Mukaddes, Eski Ahit ile Yeni Ahit'in birleşmesinden meydana gelen kutsal metnin adıdır (Gündüz, 1998: 221). Temelde iki bölüme ayrılan Kutsal Kitap, İsa Mesih'in doğumundan önce insanlara bildirilen Tevrat ve Zebur olarak da bildiğimiz

Eski Ahit adını alıp kitabın birinci bölümünü oluşturur. İkinci bölüm, “iyi haber” anlamına gelen ve İncil denilen Yeni Ahit ise Mesih'in doğumundan onun ikinci kez gelişine kadar sürecek olan dönemi anlatır. Bununla birlikte Yeni Ahit'in içinde bulunan bölümler kendi içinde farklılıklar arz edebilmektedir (Schimmel, 1999: 160).

4.1. Eski Ahit

Eski Ahit Yahudilerin kutsal kitabıdır. İbranice olarak yazılmıştır. Yahudilerin Eski Ahit adı verilen bu kitabının önemli bir özelliği, İsrailoğulları ile Tanrı arasındaki “ahd”e geniş yer ayırmasıdır. Bundan dolayı bu din, bir “ahit” dini olarak bilinmektedir (Tümer ve Küçük, 2002: 204). Eski Ahit üç bölüme ayrılır. Bunlar, Yasa Kitapları, Tarihsel Kitaplar ve Peygamberlikler, Mezmurlar, Şiirsel ve Düz Metinlerdir.

4.1.1. Yasa Kitapları

Yaratılış: Bu bölümde ilk insanın ve kâinatın yaratılışı, Adem'in işlediği suç, yeryüzüne indirilişi, çocukları, tufan olayı ve Yusuf'un hayat hikâyesi anlatılır.

Çıkış: İsrailoğulları'nın Firavunla dramatik ilişkisi, Musa'nın ortaya çıkışı ve Sina dağındaki olaylar anlatılır.

Levililer: Kâhinlerin görevleri, günahlar, haram kılınmış yiyecekler, dini ayin, bayram ve adaklar gibi daha çok fıkhi konular anlatılır.

Çölde Sayım: İsrailoğulları'nın çöl yaşamlarından ve şeriat kanunlarından bahseder.

Yasa'nın Tekrarı: Musa'nın ölmeden önce Yahudilere öğütleri, Musa'nın ölümü, adet, gelenek ve şeriat kanunlarının tekrarından bahseder. Çıkış, Levililer ve Sayılar kitaplarında anlatılan tarihi olaylar ve hukuki konular bu bölümde tekrar ele alınır (Gündüz, 1998: 367).

4.1.2. Tarihsel Kitaplar ve Peygamberlikler

Tarihsel Kitaplar, Kutsal Kitabın tarihini yani ilahi yorumun geçmişini anlatır. Tanrı'nın insanlarla olan tarihsel gelişimini kronolojik olarak açıklar. Tarihsel kitapların

bölümleri şunlardır:

Yeşu, Hâkimler, Rut, I. Samuel, II. Samuel, I. Krallar, II. Krallar, I. Tarihler, II. Tarihler, Ezra, Nehemya ve Ester.

Peygamber Yazıları ya da Peygamberlikler, Tanrı'nın görevlendirdiği peygamberlerin adlarıyla anılan 16 kitapçıktan oluşur. Bu peygamberlerin asıl görevleri Tanrı'ya itaat etmemekte direnen halkı uyarmak, onları işledikleri günahlardan dönmedikçe başlarına gelecek Tanrı'nın yargısından haberdar etmektir. İsrailoğulları, Tanrı'yla olan ilişkisini kesmiş, O'na tapınmayı bırakmış, kendilerine yaptıkları iyilikleri unutmuş ve günah içerisinde yaşarken Tanrı, peygamberler göndererek kendilerini üzerlerine gelecek olan yargı konusunda uyararak tövbeye çağırır. Bunlar sırasıyla şunlardır:

İşaya, Yeremya, Hezekiel, Daniel, Hoşea, Yoel, Amos, Ovadya, Yunus, Mika, Nahum, Habakkuk, Tsefenya, Haggay, Zekeriya ve Malaki'dir (Tümer ve Küçük, 2002: 224).

4.1.3. Mezmurlar, Şiirsel ve Düz Metinler

Çoğu şiirsel ve estetik dizelerden oluşan bir bütündür. Davud, Eyup ve Süleyman Peygamber'in özlü, bilge ve güzel deyişlerinden oluşur. İyilik, doğruluk, fazilet, aşk, cinsellik ve bilgelik üstüne yazılmış ve ayrıca ahlaki nitelikler öğütleyen bu bölüm edebi bir şekilde dile getirilmiş anlamlı ifadelerden oluşur. Bu bölümün kısımları ise şunlardır:

1. Eyup
2. Mezmurlar
3. Süleyman'ın Özdeyişleri
4. Vaiz
5. Ezgiler Ezgisi

Özellikle Ezgiler Ezgisi maşuk ve maşuka arasındaki aşk ilişkisini anlatırken Süleyman'ın Özdeyişleri ise İsa ile Kilise'nin muhabbetinin sembolü olarak kabul edilmiştir (Schimmel, 1999: 138).

4.2. Yeni Ahit

Eski ve Yeni Ahit Hristiyanların kabul ettiği kutsal yazılardır. Eski Ahit, 39 kitaptan ibarettir. Yeni Ahit ise 27 kitap ihtiva eder. Dolayısıyla Hristiyan Kutsal Kitabı toplam 66 kitaptır. Diğer taraftan Yeni Ahit'in dili Grekçe'dir. Esasında Hz. İsa Aramca konuşmasına rağmen Yeni Ahit metinleri sonradan Yunanca yazılmıştır (Tümer ve Küçük, 2002: 286- 289).

4.2.1. Matta, Markos, Luka, Yuhanna

İlk dört kitap İsa'nın yaşamını, öğretilerini, ölüm ve dirilişleriyle ilgili bilgileri içermektedir. İlk üç İncil arasında benzerlik bulunduğundan bunlara Sinoptik İnciller denir. Dördüncü İncil olan Yuhanna İncili ise ilk üç İncil'in yorumlarını içerir. Bu İncil anlattığı olayların tefsirine daha fazla önem verdiği için sembolik bir anlam taşır (Cilacı, 1998: 82). Bunların dışında Kilisenin sahih saymayarak Yeni Ahit dışında bıraktığı Ebionitlerin İncili ve Barnaba İncili de vardır. Bu iki İncil'de Allah'ın birliği, İsa'nın Tanrı olmayıp peygamber olduğu, çarmıha gerilmediği ve İsa'dan sonra yeni bir peygamberin geleceği gibi konular vardır (Tümer ve Küçük, 2002: 286).

4.2.2. Elçilerin İşleri

Elçilerin İşleri kitabı, İsa'nın ölümünden sonra elçilerin bu öğretiyi yaymak için yaptığı işleri anlatır. Bu işler İsa'nın göğe çıkmasından ve Pentekost gününde Kutsal Ruh'un havarilere gelmesinden itibaren genç Hristiyan cemaatinin hayatına dair malumat ve bilhassa Elçi Pavlus'un seyahati hakkındaki rivayetlerdir (Schimmel, 1999: 161). Elçilerin işleri Luka'nın bir devamıdır.

4.2.3. Mektuplar

İncil'de yer alan Mektuplar, İsa Mesih'in elçileri ve yakın izleyicileri tarafından, ilk

inanlı topluluklarına yol göstermek, onun öğretisine uygun bir yaşam sürmelerini sağlamak ve karşılaştıkları sorunların üstesinden nasıl gelebileceklerini göstermek amacıyla Tanrı'nın esiniyle yazıldı (Tümer ve Küçük, 2002: 286).

4.2.4. Vahiy

Bu bölüm, apokaliptik bir kitap görünümündedir. İnananları sıkıntılar karşısında cesaretlendirmektedir. Anadolu'daki yedi kiliseye mektuplardan başka, bir dizi vizyon da içerir. Metnin yazarının İncil yazarı, Yuhanna olduğu belirtilir (Gündüz, 1998: 381).

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK CİNSELLİK KAVRAMI

1. Cinselliğin Tanımı

Cins kelimesi sözlükte tür, çeşit; aralarında ortak özellikler bulunan varlıklar topluluğu; soy, kök, asıl; yüksek nitelikte olan demektir (Türkçe Sözlük, 1998: I, 410). Ayrıca yakın türlerin içinde toplandıkları birlik anlamına da gelir (Akarsu, 1998: 43). Bunun yanında cins, ıstılahta seks; erkekle kadını birbirinden ayıran genetik (cinsiyet kromozomları) ve anatomik (bedensel yapı), fizyolojik (hormonlar), ruhsal farklar, bu şekilde farklılaşan cinslerden her birisi; cinsel etkinliklerden alınan haz ve doyum olarak tanımlanmıştır (Budak, 2000: 167). Bu bağlamda cinselliği, bireylerin cinslik gereği olarak gösterdikleri, iki cinslikten her birinin ötekini araması, kendine çekmesi, birleşimdeki özel rolleri, yavrular karşısındaki davranışları ve her birinin yaşamadaki ruh durumları gibi, cinsel özelliklerin topu olarak tanımlayabiliriz (Türkçe Sözlük, 1979, 160). Cinselliği bu kavramlar çerçevesinde tanımlamanın yanında onun ilişkili olduğu diğer kavramlardan da söz etmek gerekir.

“Cinsel” ise erlik ve dişilik niteliklerine deşindir. Bu terimdeki cins deyimini, sadece erkek ve kadın türlerini dile getirir ve bunların erkeklik ve kadınlık özellikleriyle ilgilidir (Hançerli- oğlu, 1976: I, 225). Cinsel işlevi açıklamak gerekirse o, kesinlikle kalıtsal bir özelliktir ve başlangıçta gıdıklanma duygusunun fazlalığıyla kendini gösterir. Diğerleriyle birlikte bu işlev de yaygınlaşarak şişme, kabarma, ereksiyon ve otomatik güdüler yoluyla aynı anda çeşitli noktalarda var olan tepkiler gibi bir gelişme çizgisi izler (Adler, 1999: 87). Dolayısıyla cinsel işlev, cinselliğin uygulanan kısmını belirtir. O, artık düşünce olmaktan çıkıp eyleme dönüşmüştür.

“Cinsellik”, cinsel ilişkiye dair davranışları, tutumları, düşünceleri ve yönelimleri içine alan; her ne kadar bazı toplumlarda kendi başına bir olgu olarak algılanabilse de, gömülü olduğu ekonomik, siyasi ve kültürel boyutlara gönderme yapmaksızın hakkında inceleme yapılması mümkün olmayan bir kavramdır (Emiroğlu ve Aydın, 2003: XII,

183). O, içinde bulunduğu toplumun karakterini taşır ve bu anlamda değişebilen bir olgudur. Bir anlamda karmaşık ve diğer faktörlerle birlikte açıklanabilen bir eylemdir. Kendi başına çok az şey ifade eder.

Cinsel eğilimin ne olduğunu ortaya koymak da cinselliğin çerçevesinin çizilmesini sağlayacaktır. İnsan, hemcinslerine yönelik bir eğilime sahiptir, başkalarının hizmet ve emeğinden yararlanmadığı sürece bu eğilim zevklerin nesnesi olarak doğrudan doğruya diğer insanları hedef alır. Gerçi insanlarda başkalarının etinden zevk alma eğilimi yoktur ama böyle bir durum söz konusu olduğu zaman bu bir eğilimden çok savaştan dolayı alınan bir öç olur, ne var ki, bu yine de iştah diye tanımlanabilecek ve başkasından zevk duymaya dayanan bir eğilim olarak kalır. Bunun adı, cinsel eğilimdir (Kant, 2003: 177). Cinsel eğilim bir nevi erkeğin kadına ve kadının erkeğe duyduğu ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç, insanın yeryüzüne ayak basışından ölümüne değin onunla birlikte yaşayacak bir gerçekliktir. Ne erkek ne de kadın onsuz, var oluşunu tamamlayamaz. Ancak çiftin birbirine eğilim göstermesiyle cinsellik doğal mecrasında akışını sağlayabilmektedir.

Cinsel eylem ise, çok genel bir deyişle, bedenin cinsel bölgeleriyle bir biçimde doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkisi bulunan eylemler bütünü olarak tanımlanabilir (Ulaş, 2002: XVI, 1728). Erkek ve kadının cinsel davranışta bulunması cinsel eylem olabileceği gibi eylemi hatırlatan dolaylı cinsel davranışlar da bu kategoriye girer. Yani erkekliğin ve kadınlığın cinsel amaç için yaratılan uzuvları, cinsel eylemin en önemli iki dinamiğidir. Bunlar olmadan cinsel eylem doğal haliyle yapılmaz. Bu anlamda cinsel eylem hislerden ziyade davranışa yönelik bir tutumdur.

Cinselliği, sadece insan cinsi bağlamında ortaya koymak yeterli olmayabilir. İnsan dışındaki diğer canlıların özellikle hayvanların da cinsel güdüleridir. Onlar, türlerinin karşı cinsleriyle zamanı geldiğinde çiftleşirler. Bu noktada esasında insan cinselliğiyle hayvan cinselliği arasında fark vardır. Özellikle insan cinselliğinin amacıyla hayvan cinselliğinin amacı arasında belirgin bir ayrım söz konusudur. Kuşkusuz hayvanların da bir iç dünyası vardır, ancak çözümlenebildiği kadarıyla, bu iç dünya, kendilerine cansız ve hiçbir dinamik gelişmeye sahip olmayan bir nesneymişçesine verilmiş gibi görünmektedir. İnsanın erotizmi, hayvan cinselliğinden işte bu çerçevede yani ruhsal birikimler içermesiyle farklıdır. İnsanın bilincinde

erotizm, kendi varlığını sorgulamasına yol açan bir öğedir. Hayvanların cinselliği, yapılarına, belki de hayatlarını tehdit eden bir dengesizlik unsuru soksa bile, hayvan bunun bilincinde değildir. Yaşamında cinselliğin yaratmış olabileceği bir sorgulama yoktur (Bataille, 2007). Kısaca, insanın cinsel devinimi, hayvanın cinsel deviniminden farklı olduğu oranda erotizm olur. Ayrıca insanın yaptığı cinsel girişimler hayvansı ve ilkel amaçlı olmamalıdır. Burada aslında insanın cinselliğinde hayvanınkinden farklı olarak bir inceliğin olduğu görülür.

Cinsellik ile ilgili olarak vurgulanan tüm açıklamalar yine de cinselliğin sınırının kesin olarak netleştiğini göstermez. Cinsellik, esasında üstüne ne kadar söz söylenirse söylensin o yine farklı mecralarda kendisini gösteren bir kavramdır. Bu meyanda seks, konuşmaya fırsat bırakmayan ağır bir işçiliktir (Zeldin, 2000: 103). Esasında seks, köken olarak erkek ve kadın arasındaki fiziki fark, cinsiyet anlamına gelmektedir (Doğan, 1996: 965). Bir bakıma bu fark, yani seks veya cinsellik kendisini sahnede gösterdiği zaman cümleler susar bedenler konuşur. Fakat cinselliğin suskunluğu tercih edip haz almamıza odaklanmamızı istediği bu tavır, bir anlamda bize değer verdiğini de göstermektedir. Çünkü ilişkiler ve cinsellik, insana sevmeye değer olduğunu hissettirir. Bu kadınlığın ve erkekliğin bir açıdan onaylanmasıdır. Bu onaylanma cinsel eylemle veya cinsel eylemin belirtileriyle gerçekleşir. Bu eylem ve belirtilerin sınırını çizmek biraz zordur. Elbette ki cinselliği tanımlamak ve ona ilişkin duyguları net olarak ortaya koymak, kolay değildir. Fakat akla gelen kelimeler; haz, arzu, üreme, yaşama, aşk ve yakınlıktır (Kayır, 1993: 33). Aslında cinsellik, hem bunların her biri hem de bunların hepsinin toplamıdır.

Cinselliğin psikolojik boyutu da muhakkak önemlidir. Çünkü sosyal bir varlık olan insanın aynı zamanda bireysel yönleri de vardır. Cinsellik, içgüdüsel olarak insanda var olan ekmek ve su gibi bir ihtiyaçtır. Hem sosyal tarafları hem de içgüdüleri olan insanın bu bağlamda karmaşık bir yapıda olduğu da psikoloji biliminin verileri arasındadır. İnsanın bir yanı, hayvansı bedeni olduğu sürece, var olacak iptidai hayvansı yaratılışına aittir. Öte yandan, bu durum ruhun en yüce hali ile ilişkilidir. İnsanın ancak ruhu ile içgüdüleri doğru uyum içindeyken, gelişip serpilir. Herhangi birinden yoksunsa, sonuç hastalığa yol açar ya da kolayca marazliliğe dönecek bir tek yanlılık olur. İnsanda aşırı kaçan hayvansallık, uygar kişiyi hasta eder, aşırı uygarlıksa, hasta hayvanlar yetiştirir.

Bu ikilem, Eros’^{*}un insanın ne kadar güvensiz bir ortamda olduğunu göstermektedir. Çünkü eninde sonunda Eros, insanüstü bir güçtür, doğanın kendi gibi, dizginlenmeye ve sanki güçsüzmüş gibi sömürülmeye açıktır (Jung, 1997: 110). Burada eros, insanın cinsel eğilim ve isteklerinin tamamı olarak vurgulanmaktadır (Doğan, 1996: 346). O ancak insanın en yüce duygularıyla bütünleşirse bir anlam ifade eder. Bunun için, cinselliğin bir ruhu olmalıdır. Kendi başına hayvani özelliği ağır basan bir cinselliğin insana faydası olmayacaktır. O, öyle bir ihtiyaçtır ki bedeni doyurduğu anda aynı zamanda ruhu da doyurmalıdır. Yoksa insanın güven problemi ortaya çıkar. O ya ruhsuz bir uygarlık ya da uygar bir hayvan mitine dönüşür.

Öte yandan cinsellik, tüm dinlerin üstünde durduğu önemli bir olgudur. Kutsal Kitab’ın cinselliğe bakış açını ortaya koymadan önce şunu belirtmek gerekir ki, dinle cinsellik çoğu toplumda iç içe gelişme göstermiştir. O bulunduğu zaman ve mekân itibarıyla dinle şekillenmiş ve dine göre değişim göstermiştir. Örneğin genel olarak cinsellik, ilkel toplumlarda ayinlerin önemli bir parçası, ilerleyen çağlarda Hıristiyanlıkta ideal tek eşlilik ve sevgi, Yahudilik ve İslam’da dünyanın onaylanması, klasik Hinduizm’de tensel ilişkiden alınan haz, Çin geleneklerinde kadın erkek bağlantısı şeklinde bir cinsel ahlak olarak ortaya çıkmıştır (Parrinder, 2003: 366). Tüm bunlar dinlerin cinselliği ne kadar önemseydiğini ortaya koymaktadır. Esasında cinsellik, hem dinler hem de yaşam için önemli bir ruhsal ihtiyaçtır. Bu nedenle o, insan için elzem bir denge unsurudur.

İnsan için değerli olan cinsellik, işin özünde, insanın var oluşunun vazgeçilmez öğelerinden biridir. Çünkü cinsel etkinlik ölümle yaşamın, zaman, oluş ve sonsuzluğun geniş ufkunda yer alır. Bu yüzden bu etkinlik, birey ölmeye koşullu olduğundan ve bir anlamda onun ölümden kurtulabilmesi için de gerekli kılınmıştır (Foucault, 1993: I, 146). Bununla kendini ve sonraki nesli ayakta tutabilen insan, aslında gizli bir ölümsüzlüğün kalp atışını bir türlü bitmek bilmeyen doğum ve ölüm sancılarıyla ifade eder. Yani cinsellik dediğimiz olgu veya cinsel coşku, iki anlam düzeyinde akıp gider. Sürüklenme ve arzunun, öznel gerçekleştirim ve tadılan zevkin arkasında, tüm bunların bir sonucu olarak insan soyunun yeniden canlandırılması sezilenir (Simmel, 2001: 170). Bu sezilen ayindir ki zincirleme bir ufuk çizgisi gibi durmadan insanı sonsuzluğa taşır. Her insan halkası doğarak aslında yüzyıllık yalnızlığının bayrağını diğer bir yalnız

* Eski Yunan aşk tanrısı. Eros, dişi güzellik kadar erkek güzelliğinin de tanrısı olarak kabul edilir. Ayrıca o bereket ve verimlilikle de ilişkili görülür (Gündüz, 1998: 120).

insana devretmektedir. Böylece hayat oyununda kendisine biçilmiş rolü oynamaktadır. Çoğalmak, sadece sayı olarak varlığını ifade etmek değil, insana ait tüm donanımlarla nefes almak ve son nefesini ardında kendinden bir şey bırakmış olarak ölmektir. Böylece dünya kocaman ve egzotik bir ayin çadırı gibidir. Tüm duyguları ve yaşantıları muhakkak içinde barındıran minyatür Tanrısal bir alandır. Herkesin elinde olmadan girdiği ve bilinçli veya bilinçsiz lades olmak zorunda kaldığı derin bir muammadır. William Faulkner'ın deyişiyle doğmak için iki, ölmek için bir kişi yeterlidir. İşte cinsellik varlığımız daha bir tasarıyken bizi ete ve kemiğe büründüren ve tek başına kendinden kopup geldiğimiz yere, yine bizi gerisin geri iten, o meşum paradokstur. Çoğul bir doğumun tekil bir yalnızlığa bıraktığı acı mirastır. Doğar, yaşar ve ölürüz. Cinsellik bundan ibaret değildir. İnsan için bundan öte ve daha anlamlıdır

Asırlardır insanların belleğinde ve bedeninde bir tılsım gibi duran bu kelime, neyi ifade etmektedir? İnsanlık bu kavram üzerinde oldukça kafa yormuştur. Özellikle çağımızda bilinmesi sanki Tanrısal bir zorunlulukmuşçasına irdelemeye ve deşmeye çalıştığımız bu muamma, sadece bir temel içgüdüden ibaret değildir. Cinsellik biraz da nereden baktığımıza bağlıdır ya da güçlünün ve güçsüzün bakış açısında gizlidir. Belki cevapları bile önceden hazır olan bu gizin, iktidar ve bilme ikileminde gidip geldiği kuşku götürmez bir gerçektir. Bilmek ve bilindiği kadar anlamak zihnimizi hep dar çerçevelere sıkıştırmıştır. Tıpkı bilen bir gizli özne olup aşikâr olan diğer tüm öğeleri etkilemesi gibi cinsellik de hep gizli bir iktidarın gözünden açık olduğunu sandığımız zihinlerimize yansıtılmıştır. Kim tarafından? Bu soru o kadar da ehemmiyet taşımaz. Önemli olan, ne şekilde ve nasıl bu oyuna geldiğimizdir. Cinselliği bu bakış açısıyla okuyabilirsek, o kerameti kendinden menkul olan kavramı da çözebiliriz. Bu gerçeği, açık bir şekilde dile getiren filozofun sözlerini göz ardı etmemeliyiz: "Hepimiz yıllardır Mangogul Prensi'nin krallığında yaşıyoruz. Cinselliğe ilişkin müthiş bir merakın kışkacındayız. Cinselliği sorgulamakta inat ediyor onu ve ondan söz edilmesini dinlemeye doyamıyor, gizliliğini zorlayacak tüm büyülü halkaları yaratmaya yatkın görünüyoruz. Sanki kendimizin bu küçücük parçasında yalnızca hazza değil, aynı zamanda bilmeye ve birinden öbürüne (hazdan bilmeye) geçen bir oyuna ulaşmamız temelmış gibi devinip duruyoruz" (Foucault, 1993: I, 83). İktidar, cinselliği bir sır gibi saklamak yerine onun üstünde çokça durarak enformatik bir yığın oluşturmaktadır. Bu

suretle üstüne söz söylenen cinsellik, içinde barındırdığı anlamla kafaları belirli pozisyonlarda dolduracak hatta bu yöntemle yönetilenler haz veren bir ödülle kendi kendilerini tuzağa düşürmüş olacaklardır.

Kendinden bu denli söz ettiren cinselliğin mahiyeti nedir? Bu çok muğlâk olmakla birlikte insan bilincinde önceden kurgulanamayan, dolayısıyla da terbiye edilmeyen tek olgu, cinselliktir. O nedenle cinsellik, yeryüzündeki insan sayısı kadar çok ve çeşitlidir (Kahraman, 2005: 19). Bu yüzden tanımlanması çok zordur. Fakat bu üzerinde hiç konuşulmamalı anlamına da gelmez. Cinsellik, ya üstüne çok konuşularak çözülecek veya daha karmaşık hale gelecek ve yahut üstüne susulmak suretiyle bastırılacaktır.

1.2. Cinselliğin Tarihi

Cinsellik dediğimiz şey, herkesin zihin kategorisinde aynı durumu ifade ediyor mu? Buna evet demek çok mümkün gibi görünmüyor. Dahası ortak bir kavramda buluşmak çok zordur. Çünkü kültürel algılama biçimleri farklı şekillerde anlamamıza neden olmaktadır. Cinselliğin bir geçmişinin olduğunu göz önüne alırsak, onun tarihsel aşınmaya ve deformasyona uğraması ayrıca kültürel etkilenmeler geçirmesi işi daha da karmaşık hale getirmektedir. Çünkü tarih diziseldir. Olan her şey, daha önceden olmuş şeylerle bir şekilde bağlantılıdır; dolayısıyla erken dönem Homo Sapiens'in de cinsellik ve aile yaşamı, uzaktan da olsa, beş yüz bin, beş milyon, on beş milyon yıl öncesinin cinsellik ve aile yaşamının bir ürünüdür (Tannahill, 2003: 18). Cinsellik, tarih boyunca insanların zihninde veya bedeninde biten bir olgu olarak var olduğuna göre, onu içinde bulunduğu koşullarla değerlendirmek daha bilimsel olacaktır.

Cinsellik, insanın en temel ihtiyacı olarak onunla ortaya çıkmış ve insan olduğu müddetçe yine onunla yaşayacaktır. Cinselliğin de kendi mecrasında bir tarihi vardır. Cinsellik, daha semavi dinlerin ortaya çıkmasından önce, var olan bir olgudur. Özellikle mülkiyet kavramının ortaya çıkmasından ve tek Tanrılı dinlerden önce hemen tüm topluluklarda cinsellik dini ayinin bir parçasıdır. Yeni Gine'nin, Polinezya'nın, Endonezya'nın Afrika ve Güney Amerika'nın dinsel sanatı, Hindistan ve Japon tapınakları kadar müstehcendir. Toplayıcılık kültüründen tarım kültürüne ve oradan da tek Tanrı inancına gelinceye değin yapılan hemen her dinsel tören birçok dans, şarkı ve müstehcen figürleri barındırmıştır. Bu dinsel etkinliklerin esasında işaret ettiği şey,

cinsel birleşmenin sembolüdür (Battaile, 2006). Dolayısıyla cinsellik, insanlık tarihinin ilk dönemlerinde hatta yakın zamana kadar günlük yaşamın ve dinsel ayinlerin önemli bir parçası olagelmıştır.

Cinselliğin geçmişini ve günümüz dünyasındaki geldiği durumu irdelemek istediğimizde onun ne kadar anlam değiştirdiğini ve çağın koşullarına göre ne kadar farklılaştığını görebilmekteyiz. Geçmişte cinsellik ve üreme birbirlerini yapılandırdı. Üreme iyice toplumsallaşmadan önce biyolojik bir fenomen olarak toplumsal faaliyete dışlandı; akrabalığı düzenliyordu, onun tarafından düzenleniyordu ve bireylerin hayatını nesillerin devamına bağlıyordu. Böylece cinsellik, doğrudan üremeyle bağlandığında bir aşkınlık aracıydı. Cinsel faaliyet, bireyin sonluluğuyla bir bağ kuruyor ve aynı zamanda kendi önemsizliğine ilişkin bir vaadi taşıyordu; çünkü bir kuşaklar silsilesiyle ilişki içinde görüldüğünde bireyin hayatı, daha kuşatan bir sembolik düzenin parçasıydı (Giddens, 1994: 185). Böylece üreyerek çoğalan insanlar aslında yeni bir neslin temelini atmış oluyordu. Cinsellik böylece hem aşkınlığın hem de yeni kuşakların varlığının nüvesi olmaktaydı.

Öte yandan, tek Tanrılı dinlerde önemli bir olgu olarak üstünde durulan cinsellik, içinde bulunduğu toplumun dinsel kurallarından etkilenmiştir. Çünkü her dinde, özellikle monoteist dinlerde, bireylerin cinsel hayatlarını düzenlemeye yönelik emir ve yasaklar mevcuttur. Bunlar dinlerin beraberlerinde getirdikleri dünya görüşü, ahlak anlayışı ve insan modeline bağlı olarak şekillenmektedir (Yapıcı, 2007: 69). Örneğin bir toplumda çoğu zaman üreme ağırlıklı bir düşünceyle bütünleşen cinsellik, kimi zaman da zevk amacıyla yapılabilmektedir. Günümüz modern dünyasına gelindiğindeyse durum biraz farklılaşmaktadır. Modern toplumların kendine has özelliği, cinselliği gölgede kalmaya zorlamaları değil, onu tek sır olarak öne çıkarma yoluyla, kendilerini sürekli cinsellikten söz etmeye zorlamalarıdır (Foucault, 1993: I, 41). Bu yolla cinsellik, söyleme geçirilerek iktidarın hizmetinde bir araç olarak kullanılmıştır. Böylece geçmişten modern çağa gelen cinsellik, üstüne konuşulmak suretiyle anlam kazanmaya başladı.

Nihayetinde günümüz gerçekliğinde cinsellik, üreme eyleminden soyutlanmış ve plastik bir cinsellik seviyesine indirilmiştir. Çünkü üremenin veya kutsal olan doğurma ediminin olmaması, onu maddileştirmiş ve Tanrısal bir eylem olmaktan çıkarmıştır. O,

bir meta haline gelerek esasında bayağılaşmış ve küçülmüştür. Bu durumda modern çağda cinsellik, seksin üreme ihtiyaçlarından kademe kademe ayrışmasının parçası olarak doğmuştur. Üreme teknolojilerinin daha da geliştirilmesiyle, bu ayrışma bugün tamamlandı. Artık hamilelik sadece suni olarak engellenmekle kalmayıp suni olarak üretilebilir hale geldiği için, cinsellik nihayet tümüyle özerkleşmiştir. Üreme, cinsel etkinlik olmadan da sağlanabiliyor; bu artık tamamen bireylerin ve birbiriyle olan ilişkilerin bir niteliği haline gelen cinsellik için nihai bir özgürleşmedir (Giddens, 1994: 31). İşte cinselliğin kutsal manadan çıkıp manasızlaşması sonuçta onun dinler tarafından sürekli olarak gerçek manasına çağırılmasına neden olmuştur. Böylece cinsellik, tinselliğin ruhsuzluğundan, tinselliğin kutsallığına davet edilmiştir. Bu halde o, tinselliğin davetine uyarak, maddeleşmeyi kabul etme pahasına özgürleşmek yerine dinin güzergâhına girerek aşkınlaşmayı seçmiştir. Eğer cinsellik, bu davete kulak asıyorsa aşkınlaşabilir yoksa sağır bir cinselliğin maddi ölümünü görmekten öte şansımız kalmaz.

Cinsellik, her toplumda farklı algılanmıştır. Kimi yerlerde aşk, kimi yerlerde cinsellik kimi yerlerdeyse afrodizyak enerji olarak algılarda yer edinmiştir. Örneğin kırsal toplumda aşk yoktur; cinsellik, mantık vardır; kentselleşmeyle birlikte aşk mitosunu doğar, yani kişilerin ailelerinden kopmalarıyla başlar (Ünsal, 2001: 25). Bu fikrin yanında onunla taban tabana zıt olan “köyde aşk vardır; kentte özellikle modern dünyadaki kentte her yer cinsellik kokar” anlayışını savunabiliriz. Modern dünya, insan bedeninden ruhu kovmuş onu hazdan ibaret tene büründürmüştür. Ten, her yerde görsel olarak cinsellik kokusunu yayar. Hal böyleyken, bazen de cinsellik, kimi toplumlarda aşk adı altında fakat tamamen hazza yönelik eğilimler şeklinde görülür. Bunun yansıması zaman ve mekâna göre çeşitlilik arz eder. Öte yandan, kimi toplumlarda her şey tamamen çok doğal iken kimi toplumlardaysa bir sır gibi gizlenmiş ve yatak odasına sıkıştırılmıştır. Ama kesin olan bir gerçek var ki, cinsellik bir vakıadır ve onsuz yaşayan bir toplumun olmadığıdır. Sadece dinlerde değil müzikte, resimde, edebiyatta kısacası sanatta cinsellik çok önemli bir yer tutar. Yeryüzüne gelmiş tüm büyük adamların cinsellik motifiyle bir şekilde yoğun bir ilişkisinin olması da ilginçtir. Bu sonuç bizi şaşırtmamalı çünkü açlık ve susuzluk gibi cinsellik de hayat üçgeninde yerini her zaman almıştır.

Cinsellik, bu kadar ilgi çeken bir motifse neden hep kadının etrafında algılana gelmiştir? Erkek cinselliğinden ziyade kadın cinselliğine yönelen bu ilginin altında baskın çıkan bir iktidarın parmağı mı vardır? Bu soruların cevabını ataerkil bir dünyanın bakışında mı bulmalıyız? Gerçekten de toplumların çoğunun bunu yadsımadığı açıkça ortadır. Erkekler, egemen olduklarında kadın etrafında örülen cinsellik ağı, hakikaten ilgi çekici ve gizemli olmuştur. İster mitolojiye isterse yalın gerçeklerin yaşandığı günlük yaşamın içine bakıldığında böyle bir durum görülmektedir. Çünkü tenin üstüne yazılan, çizilen ve hayal edilen çok şeye, bir anlam kazandırılıp kadın üstüne zimmet edilmiştir. Beden ve tinin bu dehşetengiz ilişkisi ve nihayetinde yarattıkları öykü, tüm Ademoğullarınca hala okunup anlatılmakta ve hassaten yaşanmaktadır. Fakat şöyle bir soru da zihnimize takılmıyor değildir. Kadınların çok özgür oldukları günümüz dünyasında da cinsellik kadın merkezlidir. Bunu nasıl izah edebiliriz? Bu durumu ya kadının gerçekten Tanrı tarafından estetik ve zarif bir cazibe motifi olarak yaratılmasıyla (ister özgür ister köle olsun) ya da ataerkil bir yorumla açıklayabiliriz. Kanaatimizce bu durum sadece erkeğin bakışıyla şekillenen bir olgu değildir. Kadının kendisi bile özgürlüğünü kazandığı halde içgüdüsünden kaynaklanan motor bir kuvvetle kendisini cinsellikle hazla ilişkilendirme gereği duyabilmektedir. Her ne kadar erkekler veya bazı dinler, kadına menfi bir gözle baksa da kadının kendini ne şekilde tanımladığı da önemlidir. Modern dünya, kadın teni üzerinden iktidar kurmaya çalışırken aslında kadının kendisi de, kendisine reva görülen bu durumun bazen öncüsü olmayı kabullenmiştir. Bazen de erkeğe isteklerini kabul ettirebilmek için bedenini bir ödül olarak vermekten de kaçınmamıştır. Semavi dinlerin cinselliğe yaklaşımını tüm bu etkenler ve olgular ışığında ortaya koyduğumuzda, Eski ve Yeni Ahit'in de bu durum karşısında kadına yönelik nasıl tavır takındığını daha net olarak anlayabiliriz.

1.3. Cinsiyet Kavramı

Cinsiyet, bireye üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişiye ayırt ettiren özel bir yaratılıştır (Türkçe Sözlük, 1998: I, 411). Buna ilaveten cinsiyet kimliğini de biyolojik, ruhsal, toplumsal, kültürel vb. etkenlerin etkileşiminin bir ürünü olarak, kişinin kendini kendi özel dünyasında bir “erkek” veya “kadın” olarak hissetmesi; bir “erkek” veya

“kadın” olma duygusu, şeklinde ifade edebiliriz (Budak, 2000:174). O zaman cinsiyet denince akla gelmesi gereken, erkeklik ve kadınlık olmalıdır. Bu iki kavram farklı iki tipi ortaya koyduğu gibi aynı zamanda ortak bir işlevi de dile getirmektedir: O da cinselliktir.

İnsan, cinsiyet bakımından veya cinsel yönden erkek ve kadın olarak yaratılmış iki özel kutuptur. Cinsel kutuplaşma, insanı özgün bir yola, karşı cinsle birleşmeyi aramaya iter. Erkek ve dişi kutuplaşması her erkeğin ve her kadının içinde vardır. Fizyolojik olarak kadın ve erkek, her ikisi, karşı cinsin hormonlarına sahiptir. Ruh bilimsel olarak da kadın ve erkek iki cinsiyetlidir. İçlerinde alma ve nüfuz etme, nesne ve ruh unsurlarını taşırlar. Erkek ya da kadın, kendi içinde birliğe, ancak içindeki erkek ve dişi kutupları birleştirerek ulaşabilir. Kutuplaşma tüm yaratıcılığın kaynağıdır (Fromm,1998: 40). Ayrıca kutuplaşma, yaratıcılığın kaynağı olarak bereketli ve verimlidir. Erkek ve dişi kutupları, cinsiyet olarak yani birer ayrı kutup olarak bir araya gelince yeni cinsiyetler ve kutuplar üretebilmektedir.

Sonuç olarak cinsiyet sinirsel, fizyolojik, hormonal, psikolojik yönleriyle insan cinsel hayatının topluluğunu ifade eden bir fonksiyondur. Zira döllemeden doğuma, aşktan evliliğe, kısırlıktan cinsel anomalilere kadar bütün normal ve hasta cinsel davranışlar bu cinsiyet teriminde toplanır. Nihayetinde insan türü, cinsel vasıfları itibariyle kadın ve erkek olmak üzere ikiye ayrılır (Adasal, 1975: 13). Bu iki cins, yaşadıkları sürece birbirlerine muhtaçtırlar ve birbirleri için vardırırlar. Bunlar bir araya gelip başka kadın ve erkek cinsiyetleri dünyaya getirirler. Böylece insan soyunun sürdürülmesinin zorunluluğunu yerine getirmiş olurlar.

1.3.1. Erkek ve Kadın

Erkek, dişiyi dölleyen kadınsa, erkekten döllenen kişi olarak birbirinden farklı iki cinstir. İki birinden bedensel ve ruhsal olarak farklılık arz eden kişilerdir. Onlar aslında aynı sosyal çevrenin ayrı bireyleridir. Erkekler ve kadınlar aynı halktandır ve birbirlerine bağımlıdırlar (Canetti, 1998: 66). Sosyal birer varlık olarak birbirine muhtaç ve birbirini tamamlayan unsurlardır. Biri olmadan diğerrinin varlığı anlamsızdır. Çünkü üremek ve yaşamak için, birbirlerine şiddetle gereksinim duyarlar.

Erkeklerle kadınlar, aile içinde birlikte yaşarlar. Farklı faaliyetler sürdürme eğilimi gösterebilirler; ama insan bunların birbirleriyle ayrı, heyecanlı iki grup olarak karşı karşıya geleceklerini neredeyse hiç aklına getirmez (Canetti, 1998: 63). Çünkü ikisi öyle bir birliktelik oluşturmuşlardır ki farklı kimlikte olduklarının bile ayırımına varma ihtiyacı hissetmezler. Sosyal bir varlık olmanın gereği olarak aynı grup içinde birlikte yaşarlar.

Erkeklerin karakteristiklerinin kabalık ve şiddetten ibaret olduğu; zayıflık, hassaslık, duyarlılık ve hoş gitmeyen şeylerden uzaklaşma eğiliminin ise kadınlığın belirgin işaretleri olduğu söylenir (Vatsyayana, 2001: 81). İki cinsin tabiatı gereği birbirinden farklı özellikleri olması doğaldır. Erkek, genel olarak doğa şartlarına uyum sağlayacak kaba güçlere sahipken kadın hassas yaratılışı gereği daha narin özelliklere sahiptir. Bunun yanında erkek, cinselliği kadın cinselliğinden farklılık gösterir. Kadın bedeninde cinsellik, üreme eylemiyle kendini belirgin kılarken erkek bedeninde cinsellik, kendini eylemin şiddeti bir yana, bütünüyle çözülmez, anlaşılamaz nitelikte ortaya koyar. Cinsel taşkınlık her defasında, yetersiz, zamana aykırı, zorlayıcı, sırasız ya da utandırıcı, bütünüyle irade dışı, her zaman buyurgan ve tanımlanamaz biçimde yaşanan bir geriye dönüş olarak kendisini gösterir (Quignard, 2001: 91). Bu durum erkek bedenine göre kadın bedeninin hassaslığını ve inceliğini de ortaya koymaktadır. Ayrıca erkek bedeninin fiziki güç sembolü olarak koruyucu özelliğini de işaret etmektedir. Sonuçta kadın ve erkek, yaratılışlarında kendilerine zimmet edilen özellikleri kullanmışlar ve onları geliştirmişlerdir.

Kadın veya erkek, içinde bulunduğu çağın koşullarına göre yaşamlarını idame ettirmişlerdir. Özellikle kadın gibi cinselliğin cazibe merkezi olan tür, ezik varlığını her şartta iyileştirmeye çalışmıştır. Örneğin, yoksul ve aile hayatına gömülmüş bir kadının hareket imkânı yoktur. Burada kadın, kendini erkeklerin insafına bırakmak zorundadır. Bu durumda kadının kapalı dünyasında varabileceği tek nokta delilik ya da şehitliktir (Berman, 1994: 72). Öte taraftan varlıklı ve iktidarı elinde tutan kadın dahi, cinsellik söz konusu olduğunda yoksul kadının başına gelen sonuçtan nasibini almıştır. Ama öyle kadınlar da vardır ki tarihin akışına cinselliklerinden çok cesaretleriyle ve akıllarıyla yön vermişlerdir. Örneğin Fransız ihtilalinin kadın aktörlerinden Marie Antonette bunlardan yalnızca biridir.

Sonuçta her toplumun kadınlara ilişkin düşüncesi ve yazınsal metinleri, onların doğasına ve işlevine ilişkin ön kabuller tarafından koşullanır; üstelik bu ön kabuller hiçbir zaman tutarlı da değildir. Zaten çeşitli toplumlarda erkeklerce, kadınlardan hem iyi hem kötü, hem kutsal hem dünyevi, hem bakire hem de fahişe olmaları beklenir (Berktaş, 2003: 131). Fakat bu ön yargıları üretenler özellikle erkeklerdir. Çünkü erkek, bu önyargılarla kadını iktidar aracı olarak kullanmak ister. Bu yüzden kadının çeşitli varyasyonlarla, ön kabullere ayrılması ilginçtir. Bunda erkeğin işine gelen bir fayda söz konusudur. Öte taraftan kadının da bunda suçu yok değildir. O da çoğu zaman kendini, ezilmişliğin verdiği duygusallıkla iyice ezmiştir. Oysa Tanrı, erkek ve kadını yeryüzünde eşit ve özgür olarak yaratmıştır. Bundan yalnızca kadının nasibini almaması sırf erkeğin suçu değildir. Erkeğin de hep güçlü görülmesinin nedeni yalnızca kadının zayıf olmasından kaynaklanan bir durum değildir. Kadın ve erkek yazgılarına yön verdikçe, kendileri olmuşlardır. Zaten kendi kaderinin efendisi olanlar ancak söz sahibi olabilmişlerdir.

1.4. Cinsel Birleşmedeki Muamma

Cinsellik, doğası gereği çok arzulanan ve gerçekleştiğinde anlık bir hazla noktalanın ve ardında insanı bir hüznle, hatta sevinçle karışık coşkuyla kaplayan derin bir muammadır. Burada sadece iki karşı cinsin bedenlerinin bir araya gelişigüzel gelmesi değil kozmik bir birleşmeden de öte bir şey vardır. Korku, haz, mutluluk ve bilinmezlik cinsel birleşme esnasında var olan karmaşık duygulardır. Sanki yer ve gök kutsal birleşmeyi gerçekleştirmekte ve sonucunda doğaüstü hüznler ve olağan olmayan sırlar ifşa olmaktadır. İnsanın bu birleşme ayininin sonunda, bir takım olağan olmayan durumlar ortaya çıkmaktadır. Çünkü insanlar hep tekrarlana gelen dünyanın oluşumunu, yer ile göğün bir araya gelişini, cinsel birleşmesini tekrarlamaktadır. İşte bu esnada kendimizden bir şeyler kopmakta, bir şeylerin hazzını alırken bir bedel vermekteyiz. Acı, hüzn ve belirsizlik bundan mıdır acaba? Çok kadim bir zamandan beri dile getirilen ‘Birleşmeden sonra bütün canlılar hüznlenir’ deyişi bugün bile ortak bir tecrübeyi dile getirmektedir. Hararet ve büyük bir şevkle beklenen anın ardından, çoğu kez, sahip olduklarımızın ötesinde kalan daha büyük bir şeyi kaçırdığımızı hissederiz

(Armstrong, 1998: 19). Cinsel birleşmenin neticesinde arzu, kendini ortaya koymuş ve açıklığa kavuşturmuştur. Artık şehvetteki enerji rahatsızlık ve olumlu bir acı yaratmıştır (Baudelaire, 2003: 19). Bundan sonra hazzın gerileyişi damarlarda yankısını hissettirir, ta ki arzunun geri gelişine kadar. Bu durum gerçekten ilginç ve gizemlidir. Biz bir haz alırken farkında olmadan bir bedel de vermekteyiz. Aslında bu, tabiatın genel geçer bir kanunudur.

Cinsel birleşmenin gerçekleşmesi ve ardından hüznü bir havanın oluşması bu eylemin iki taraftan da bir şeyleri eksilttiğini gösterir. Çünkü tutkuyla birbirlerinin bedenine sarılan çiftler büyük bir açmaza girmişler gibi hemen duygulanıp hüznlenmektedirler. Bu durumda şunu söylemek mümkündür: Sevişme sırasında mutluluğa ait bir şeyler yitip gider. En kusursuz aşta, hatta mutlulukta bile her şeyi bir anda altüst eden, insanı ölüme doğru çeken istek vardır. Doyum anında kabına sığmayıp taşan şiddeti, bir hüzn bastırır. Korkutucu bir gevşeklik bu şiddeti aşar. Mutlak gözyaşları birbirine karışır. Böylece cinsel istekte yitip giden bir şeyler vardır (Quignard, 2001: 144- 145). Bu yitip giden şey, sadece basit bir sıvı değil ruhun tüm duygularının gevşemesi, kendini bırakmasıdır. Bir nevi kozmik düzenin çözülüşüdür. Ortaya bir sonuç çıkarmak için bir araya geldiğimizde aslında bizden bir şey alınarak, üretmemiz beklenmektedir. Burada bir alış veriş diyalogu vardır. Fakat bu alış veriş, bir madde üstünden değil tinsel bir erek üstünden gerçekleştirilmektedir. Bu anlamda cinsel eylem basit bir olgu değildir. Aksine o derin kökleri olan kadim bir birleşmedir. Nihayetinde bu birleşmelerin bir meyve vermesi, Tanrının beklediği bir karşılıktır.

Cinsel birleşme, doğası gereği tutkulu bir şekilde istenir fakat bu isteğin arkasında yok oluş da vardır. Cinsel birleşmeyi bir an önce gerçekleştirmek isteyen insanoğlu, bu eylem bittiğinde tamamen geri çekilme halini alır. Ta ki tutku tekrar depreşene dek, bu bekleyiş sürer. O biter bitmez, bir dev gibi yere yığılır. Zaman geçtikçe yok olan devin kırıntıları hissedilir ve cinsel temas için yeniden fırtınalar kopar. Hem ayrılık hem birleşme zıtlığı vardır. Cinsel ihtiyaç, konuşma ihtiyacı gibi insanları birleştirmekten yana güçlü değildir; seksüel doyum her şeyden önce özel, bireysel bir iştir (Freud, 2002: 105). Kişisel bir eylem olması nedeniyle insanlar, bu birleşmeden sonra hemen bencilleşip karakterlerine sahip çıkmakta ve hızla karşı taraftan uzaklaşmaktadır. Benliklerinin bir araya getirdiği sır dolu buluşma, onları sonsuza kadar birbirine

bağlamak yerine aralarındaki tüm zincirleri kırmaktadır. Cinsel birleşmenin ayırıcılığının zevki, gizemi buradadır. Bu meyanda cinsel ihtiyaç, insanları birleştirmeyi, ayırır (Freud, 2002: 199). Vuslat anı ayrılıkla netice bulur. Nihayetinde yaklaşımakta olan, uzaklaştırmıştır. Buradaki uzaklık tamamen bir soğuma değil, bir kez yaşanan hazzın artık geri gelmezliğidir. Yani her cinsel bir araya gelişte, birbirine benzemeyen haz almalar vardır. Alınan her haz, aslında insan gibi ölmeye hazırlanan aynı hazdır. Bundan sonra başka birleşmeler, beraberinde yeni hazlara kapı aralamakta ve bu dünyanın dönüşü gibi sürekli tekrarlanmaktadır.

Ancak tutkunun sırf o birkaç dakikanın peşindeki bir arayıştan başka bir şey olmaması, ona son derece acıklı görünüyor. Müsamaha çağrının rüyası, gerçekleşmemiştir. Seks ancak, zaten bir arada olan insanları bir araya getiriyor. “Herkes yalnız yaşar” (Zeldin, 2000: 275). Yalnız yaşayanlar bir anın tutkusunda yine bir an önce birleşip asıl yalnızlıklarına gerisin geri dönerler. Seks, içgüdüden komut alıp sosyal işlevini yerine getirerek insanı asıl doğasına bırakır. Dolayısıyla sekste bir anlamda yalnızlık da söz konusudur. Hem haz alma sürecinde hem cinselliğin bitiminde insan, kendinden başka hiç kimsenin farkında değildir. Aynı bedenin yanı başında, gurbete çıkmış başka bir beden gibi durabilmektedir.

Cinsel isteğin amacı, birleşmektir. Cinsellik, hiçbir zaman sadece bedensel bir açlığın, acı veren bir gerginliğin giderilmesi değildir (Fromm, 1998: 59). Bilakis o iki yalnız evrenin buluşma noktası, yalnızlığın anlık giderildiği bir buluşma durağıdır. Belki de yatak sembolü bu yüzden yıllardır cinsellikle simgelene gelmiştir. Yatak, tüm hırsların bir kenara bırakıldığı, kadın ve erkek kutbunun bir savaşa girdiği ve ikisinin de yorgun olarak oradan kalktığı fenomendir. Böylece sadece bedensel açlık giderilmiş olmaz; aynı zamanda duygular, zekâ ve iktidar burada çarpışmış ve tensel kıyamet kopmuştur.

Cinselliği farklı bir yönden ele alırsak, paganlara göre dünya kendi kendine işleyen devasa bir seksüel makineydi: Toprak gökyüzünün nemiyle dölleniyordu ve her çiftleşme, bu ebedi tazelenme sürecinin bir parçasıydı, kirli bir iş olmadığı gibi, bütün tabiatla akrabalığımızı doğrulayan bir eylemdi (Zeldin, 2000: 102). Bu eylem yer ve gök motifinin kadın ve erkek simgesine benzeyişini gösterir. İlk zamanlarda paganlar bu benzeyişi cinsellikle bağdaştırmışlarsa da günümüz dünyası, onu kendi hayalinde

ruhlarından sıyrılmış tenlere sıkıştırmıştır. Kadının ve erkeğin duyguları ve duygulanımları bedenlerinden sökülmiş ve tenler ticari bir meta haline getirilmiştir. Dolayısıyla ilk insanın kozmik bir bütünleşme olarak gördüğü cinsellik, modern insanın elinde içi boş bir tene dönüştürülmüştür.

Cinsel bir araya geliş neticesinde oluşan haz ve onun somut göstergesi olan orgazm, bir kendinden geçiş halidir. Yaşanılan boyuttan farklı bir uzama kaymadır. Kişiler, hem o anda bedensel olarak bir arada hem de zihinsel ve ruhsal olarak farklı yerlerdedirler. Aynı anda birbirlerini kabul ve ret aynı mekânda gerçekleşmektedir. Bu duruma, kaybolmadan önceki birleşme hali de denilebilir. Çünkü cinsel boşalmanın ana ilkesi, benin tek başınlığının olumsuzlanmasıdır. Ben, kendi varlığına yalnızlığı unutturacak kadar kuşatılıp kucaklandıkça bitkin düşer, kendini aşar ve bu yaşadıklarının sonunda kendinden geçer (Bataile, 1997: 13). İşte o zaman birleşmenin yarattığı kutsallık çözülür; böylece âlem insana çıplak ve somut yüzünü gösterir. Evrenin sırları birer birer dökülür, cinsel birleşmenin tutkulu hazzı, hüznünü yaratır. Artık bilmecenin sırrı çözülmüş ve taraflar bilmeye doymanın hazzını yaşamışlardır.

Erkeğin cinsel işlevinin en ulaşılmaz anında, verme edimi yatmaktadır. Erkek kendini, cinsel organını, doyum anında dölünü kadına vermektedir. Eğer güçlüyse vermekten kendini alamaz. Veremiyorsa eğer, güçsüz demektir. Kadın için süreç, pek farklı değildir. Hatta bir ölçüde daha da karmaşıktır. Kadın ayrıca kendisini de vermektedir. Kadınlığının merkezine giden kapıları açmakta, alma edimi içinde vermektedir. Eğer bu verme edimini başaramıyorsa, sadece alıyorsa, o zaman soğuk bir kadın olduğu ortaya çıkar (Fromm, 1998: 32). Bu noktada aslında doğuran kadının erdeminden söz edilmektedir. Çünkü doğuran yani anne olan kadın hem erkekten almakta ve hem de bunu kendi içinde özümleyerek doğurmak suretiyle erkeğe bir dönüt vermektedir. İşte kısır erkek ve kısır kadın, bu eylemi gerçekleştiremeyen kişilerdir. Bu yüzden özellikle kimi dinler, kadın ve erkeğin kısır oluşunu iyi karşılamazlar. Onlar üreyen ve üreten kullar isterler.

Cinsiyetin farklılığı sebebiyle erkeklerde tatmin olma ve zevk alma farklı bir şekilde olurken kadınların birleşmeleri ve o esnada yaşadıkları ruhsal ve biyolojik değişiklikler daha farklı olmaktadır. Kadınlar, erkekler gibi boşalmazlar. Erkekler arzularını kolaylıkla giderirler. Kadınlar, arzusunun bilincinde olduklarından dolayı, kendilerini

tatmin eden bir çeşit zevk hissederler; ne çeşit bir zevk hissettiklerini size söylemeleri olanaksızdır. Bundan çıkan sonuç, erkeklerin birleşme sırasında boşaldıktan sonra durdukları ve tatmin oldukları; ama bunun kadınlarda böyle olmadığıdır (Vatsyayana, 2001: 49- 50). En nihayetinde erkek ve kadının farklı varlıklar olması münasebetiyle cinsel ilişkiye ve birleşmeye kattıkları muamma çeşitlidir. Çünkü doğaları gereği cinsel birleşme esnasında kendi karakterlerinin özelliklerini serbestçe ve açıkça gösterirler.

Aslında erkek ve kadın, her ne kadar farklı tatmin olma özelliklerine sahip olsa da yine, erkeğe göre zevkin tanımlandığı gibi bir endişe vardır. Erkek, cinsel birleşme sırasında yöneten konumunda algılanmaktadır. Çünkü çalışma yolları gibi zevk bilinci de erkek ve kadında farklıdır. Erkeklerin yöneten, kadınların yönetilen olduğu çalışma yollarındaki fark, erkeklerin ve kadınların doğasından kaynaklanır. Böyle olmasaydı bazen yöneten yönetilen kişi olurdu ya da yönetilen yöneten kişi olurdu. Çalışma yollarının farklılığını zevk bilincinin farklılığı izler; çünkü bir erkek ” Bu kadın benimle yattı.” Bir kadın ise “ ben bu erkekle yattım.” diye düşünür (Vatsyayana, 2001: 51). Dolayısıyla doğası gereği cinsel birleşme anı, erkeğin konumuna göre kendisini belirler. Ama birleşmede tamamen erkeğin hâkim olduğunu söylemek güçtür. Sonuçta bu birleşme anında erkek ve kadın olduğu gibi davranmakta, kendi cinsiyetlerinden bekleneni yapmaktadırlar. Zaten cinsel birleşme de iki kişinin çabalarından ve ürettiklerinden başka bir şey değildir. Yöneten de olsa yönetilen de olsa kadının da ilişkide kendine göre bir zevk alma üslubu vardır.

Orgazmı yani cinsel boşalmı başka açılardan değerlendirmek olasıdır. Bazen cinsel boşalım peşinde koşma, tek başlılığın verdiği huzursuzluktan kurtulmak için umutsuz bir uğraş biçimini alır ve artan bir ayrı olma duygusu ile sonuçlanır. Çünkü içinde sevgi bulunmayan bir cinsel birleşme iki insan arasındaki uçurumu kısa bir süre için kapatsa bile tümüyle yok edemez (Fromm, 1998: 21). Bir cinsel birleşmenin ruhunda sevgi ve üreme kaygısı yoksa o tenlerin birbiriyle çarpışmasından başka bir şey değildir. Karşılıklı verme ve alma edimi olduğu sürece, orgazm anlam kazanır. Burada kadın ve erkeğin bir araya gelişinin temelinde sevgi olması gerektiği gibi aynı şekilde bir araya gelişlerinin neticesinde de sevgi doğmalıdır. Çünkü erkeğin ve kadının haz almak için giriştikleri bu çaba, sadece tensel bir ayın değil esasında tinsel bir törendir. O halde cinsel birleşmeleri yalnızca kadın ve erkeğin haz almak için bir araya gelişleri olarak

değerlendirmemek gerekir. Bu olayı özünde derinliği olan, erkek ve kadının her şeyiyle katıldıkları bir var oluş kaygısı olarak ele almak gerekir

1.5. Cinsellik Bağlamında Tinsel ve Tensel Aşk

Farklı cinslerden iki eşit insanın görevi olarak tanımladığımız aşk, iki bireyin bedensel ve düşünsel yönlerden birbirlerini çekmesini, başkalarını dışlamasını ve birbirlerine mutlak bir teslimiyetle yaklaşmalarını gerektirir (Adler, 1999: 90). Buna tinsel aşk adını verebiliriz. Tinsel aşk, insanın ruhunu sarıp sarmalar ve onun manevi açlığını doyurur. Bu aşk her insanın isteyebileceği ve istediğinde varabileceği bir durum değildir. Ona ulaşabilmek için tinsel acıların çekilmesi gerekir. Bu aşk, bir bedel ister. Çünkü ruhun arzuladığı sevgi bu aşkın içinde saklıdır. Öte taraftan tensel aşk ise yani başka bir deyişle erotizm, insanın bütün kişiliğini ve dolayısıyla toplumsal yaşama bağlılığını, iki kişilik bir yaşantıya hazır olup olmadığını yansıtan toplumsal duygunun çok incelikli bir bölümüdür (Adler, 1999: 90). Erotizm, tinsel aşka ulaşmanın nihayetinde vardığı en son yoldur. Artık aşkın aldığı mesafenin bittiği ve yorgunluğunun meyveye durduğu yerdir. Genellikle aşk ve erotizm cinselliğin bir sonuç vermesi için aşmak zorunda kalınan iki önemli aşamadır. Bu iki engeli geçen kişi hem ruhsal hem de bedensel olarak rahatlamış olur. Bu rahatlamamanın sonundaysa çoğu zaman Tanrısal ruhu devam ettirecek bir varlık oluşur.

Tinsel aşkın olduğu yerde karşılıklı anlayış ve gerçek anlamda aşk vardır oysa tensel aşkın olduğu yerde küçük hesaplar, iktidar kavgaları vardır. Orada gerçek anlamda aşk veya sevgi yoktur. Zaten mantıken, aşkın karşıtı nefret; eros'un ki ise korkudur ama psikolojik olarak, iktidar istencidir. Aşkın egemen olduğu yerde iktidar istenci yoktur; iktidar istencinin üstün olduğu yerdeyse aşk yok demektir (Jung, 1997: 134). Demek ki tinsel aşk, karşılıksız ve koşulsuz bir sevgiyi barındırır. Orada iç hesaplaşmalar, küçük iktidar oyunları yoktur. Tinsel aşk kendi başına saf, masum ve ruh gıcıklayıcıdır.

Öte yandan, tinsel aşkın taraflarından olan dişiler, erkeğe göre aşka esir gibi maruz kalırlar. Daha doğrusu kadınlar, bir şiddet eyleminin nesnesidirler. Bunun silik de olsa bir anısı, kadınların, en çok da küçük burjuva kadınlarının bilincinde, geç endüstriyel çağa kadar sürüp gelmiştir. Uygarlaşma sürecinde fiziksel acı ve korkunun dolaysız

biçimi aşılmış olsa da eski yaralanmanın anısı silinememektedir. Toplum kadının teslimiyetini bir kurban ayini olmaktan çıkarıp özgürleştirirken bir yandan da onu her defasında yine aynı deneyime mahkûm eder (Adorno, 2000: 93). Kanaatimizce kadınlar, her halükarda aşk için çabalamaya çalışırken kendilerini verici durumda bulurlar. Tabii ki imtiyazlı olan eril karakterler bu aşk savaşından çoğu kez muzaffer olarak çıkarlar. Böyle bir arenada dişiye ise bu savaşın tutkulu esiri olmak kalır. Kadın, kendini özgür buldum derken aslında o birdenbire esaretin en modern ve şiddetlisiyle karşı karşıya kalır. Bir anlamda ataerkil vurguları altüst eden çağdaş bir sorunla karşı karşıya kalır. Yüzyıllardır erkek egemenliğinden yakınan kadın birden en çağdaş zamanda kendini ataerkil kısılcısından daha kötü bir kısıkaç içinde bulur. Bu bağlamda çağımızda özgürlük ya kadınca farklı algılanmıştır ya da sürekli erkek tarafından ezilen kadın, bu kadar özgürlük karşısında nasıl bir yol izleyeceğini bilememiştir.

İster tinsel aşk olsun isterse de tensel aşk, bütün aşk serüvenlerinin son amacı, gelecek kuşağın ortaya çıkmasından, yaratılmasından başka bir şey değildir. Biz çekilip gittiğimiz zaman, ortaya çıkacak oyuncular, hem varlıkları hem de özlere bakımından, işte bu önemsiz aşk serüveninde belirlenirler. Gelecek insanların var oluşu; varlığı, genel olarak bizim cinsel içtepimizle mutlak biçimde koşullanmıştır; özlere ise bu cinsel içtepinin doyurulmasındaki bireysel seçişle belirlenmiştir; yani cinsel aşkla belirlenmiş ve her bakımdan, kesin olarak bu aşkla biçimlendirilmiştir (Schopenhauer, 1997: 13). Bunun için belki de bir insanın dünyaya getirilmesi, gerçekte dünyaya getirenin var oluş amacıdır. Zannedersek tüm aşk masalının özeti budur. İnsan, doğduğu andan son nefesine kadar zincirin halkalarını eksik bırakmadan görevini hakkıyla yerine getirmeye çalışmaktadır. Aşık erkek ve kadın, birbiriyle tinsel ve tensel ilişki kurduklarında aslında bilinçaltında özledikleri belki de doğalarının özledikleri o yeni varlığı yaratacak olmanın heyecanını duyarlar. İşte aşk, kadın ve erkeğin özlediği o yeni canlıya kendi vasıflarını aktarmalarının bir biçimi belki de en güzel biçimdir.

Söylenmesi gereken bir söz olacaksa o da ünlü Alman edebiyatçı Goethe'nin dediği söz olabilir: "İnsan kendini yalnızca insanda tanır." Ezcümle kendini tanıyan insanın tinsel ve tensel aşka bakışı daha keskin olacaktır. Çünkü kendini bilen ve tanıyan insan ruhunu neyle doyuracağını çok iyi bilir. Tinsel aşkın amaç olduğunu ve tinsel aşkın da buna aracılık ettiğini sezinler. Böylece o tenden hareketle yüce tine ulaşır, varlığının

özünü bulur. Zaten var oluş amacını öğrenmiş olan bir kişi, özgürleşmiş ve hedefine ulaşmıştır. Bu bağlamda hiçbir çıkarın kendi dışında hiçbir şeyin aracı olmayan bir tinsellik, insanı özgürleştiren, yücelten tek yaşantıdır (Benjamin, 2001: 8). Belki de insanların doğduktan sonra hayatta mutlu ve huzurlu olabilmelerinin tek geçerli yolunun bu yüce yaşantının peşinde koşmakla yakalanabileceğini ilahi kitaplar bize söylemektedirler. Ancak günümüzde söylenen şeyler o kadar çok ki bizim katılmış ruhumuzla onları algılamamız mümkün görünmemektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ESKİ AHİT'TE CİNSEL MOTİFLER

2.1. Eski Ahit'te Cinsellik

Eski Ahit'te cinsellik denince akla gelebilecek en öznlü ve anlaşılabilir mesaj ya da erkekle dişiye verilen cinsel amaç, üremek ve ilahi yaratımı devam ettirmektir. “Tanrı insanı kendi suretinde yarattı. Böylece insan Tanrı suretinde yaratılmış oldu. İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı. Onları kutsayarak, ‘verimli olun, çoğalın’ dedi (Yaratılış: 1: 27- 28). Pasajda da belirtildiği üzere ilk insanlara “verimli ol ve çoğal” emri verildi, böylece cinsel ilişki ırkın devam ettirilmesi için kullanıldı (Parrinder, 2003: 258). Fakat burada ‘verimli olun ve çoğalın’ cümlesi hakkında ünlü Hristiyan yazar ve piskopos St. Augustinus, yine bu cümleyi açarak, gerçek anlamda değil mecaz anlamda şöyle ifade etmektedir: “ Bu cümleyi kelimesi kelimesine alacak olursak, o zaman ‘verimli olun ve çoğalın’ bir tohumdan doğan her canlıya uygun düşer. Ama mecaz anlamını ele alırsak, bana göre burada Kutsal Kitap, daha çok bu şekilde anlamamızı istiyor, bu kutsama boşu boşuna sadece balıklara ve insanlara özgü değildir. Bunun sayısız örneğini, dünyevi ve ruhsal varlıklarda, yerde olduğu gibi gökte, doğru olanlarda ve olmayanlarda, ışıpta ve karanlıklarda, Yasa’yı bize bildiren kutsal yazarlarda buluyoruz. Son olarak bunun sayısız örneğini gökteki meşaleler gibi bizlerin iyiliği için dağıtılan tinsel armağanlarda ve canlı ruhta olduğu gibi itidalle düzenlenmiş tutkulara buluyoruz” (Augustinus, 1999: 351). Üreme eylemi bu şekilde sınırlı bir anlamdan çıkartılmış hem imgesel hem de mecaz bir anlamla genişletilmiştir. Tevrat, üreme edimini basit bir cinsel eylem olmaktan çıkararak onun sınırını genişletmiştir. St. Augustinus’un tam da söylemek istediği budur.

Burada önemli bir soru işareti vardır. Yeryüzünde çoğalmak neden bu kadar önemliydi? Tanrı, kendisini bir neslin zihin zincirine yazdırıp hep hatırlanmak ve hatırlatmak istemiş olabilir. Aslında bir gerçek var ki o da üremenin sırf bir boşluğu doldurmak için değil bir boşluğa ad olmakla ilgi olduğudur. Tanrı’nın Tevrat’ ta

konusurken daha ilk cümlesinde bu gerçeği vurgulaması çok ilgi çekici ve derin bir anlam ifade eder. Artık dünya yaratılmış ve kendisine nimet olacak insanlarını beklemektedir. Ardından insan bir mitoz bölünme gerçekleştirip çoğalmaya başladı. Böylece Tanrı perdeyi açıp sahnede boy gösterdi. “Gök ve yer bütün öğeleriyle tamamlandı. Rab Tanrı Adem’i topraktan yarattı ve burnuna yaşam soluğunu üfledi. Böylece Adem yaşayan varlık oldu .”(Yaratılış: 2: 1; 2: 7). Toprak, böylece şekillenerek dile geldi.

Adem’in yaratılması, tüm insanların yaratılmasının başlangıcı olmuştur. Böylece insanlık serüveni nefes almaya başladı. İnsanın yaratılış serüveni konusunda eski Mısır, Hint, Mezopotamya, Babil, İbrani ve Sümerlerin birçok görüşü mevcuttur. Nitekim insanın yaratılışı konusunda en eski görüşlerden ikisi Babillilerin ve İbranilerin görüşleridir; birincisi Yaratılış kitabında anlatılır, ikincisi Babillilerin “Yaratılış Destanı”nın bir parçasını oluşturur. Kitab-ı Mukaddes’teki öykülere göre ya da en azından bunun yorumlarından birine göre insan, bütün hayvanları yönetmesi amacıyla kilden biçimlenmiştir. Babil mitinde insan, en baş belası Tanrılardan birinin bu amaçla öldürülmesiyle onun kanından yapılmıştı; yaratılış nedeni temelde Tanrılara hizmet etmesi ve ekmekleri için onların yerine çalışmasıydı (Kramer, 2001: 132). Sümer Mitolojisi, Babil ve Tevrat aynı ekseninde erkek ve dişinin bu yaratılış olayını anlatmakta ve anımsatmaktadır.

“Tanrı, insanı kendi suretimizde, kendimize benzer yaratalım, dedi. Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun. Tanrı insanı kendi suretinde yarattı. Böylece insan Tanrı suretinde yaratılmış oldu. İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı. Onları kutsayarak ‘verimli olun ve çoğalın’ dedi. Yeryüzünü doldurun ve denetiminize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun.” (Yaratılış: 1: 26- 28). Tanrı, insanı iki cins şeklinde erkek ve kadın olarak yarattı. Cinselliğin iki cinsiyetini tür olarak, dişi ve erkek yaratarak ve ayrıca kendi ruhundan ruh üfleyerek onları birbirleri için var etti. Geçimlerini sağlamaları için gökte, yerde ve denizde onlara birçok nimet sundu. İnsana kendi dışında yeryüzünde yaşayan diğer canlılara hükmetme özgürlüğünü bağışladı. Ayrıca Tevrat’taki bu ifadelerde cinsellik karşıtı bir durum söz konusu değildir.. İnsanoğluna, yeryüzünü tekrar doldur ve onu hizaya getir; denizin, havanın ve toprağın

tüm hayvanlarını “hâkimiyetin altına al” denilmiştir. Burada herhangi bir şekilde dünyadan el etek çekme yoktur. Yahudilik genelde cinsellikten kaçınmaya ve çileciliğe karşıdır (Parrinder, 2003: 258). O, haz alma temelinde olmayan fakat çoğalma taraftarı bir anlayış ekseninde cinselliği ister. Yahudilerin de zaten bu konuda kendilerini esirgemedikleri Eski Ahit’te görülür. Eğer Tanrı, Yahudilere münzevi bir hayatı emretseydi o zaman cinselliğe bakış açıları çileci bir perspektifte olurdu. Fakat Tevrat metinleri Yahudilerin cinselliğe karşı tepki geliştirme gibi bir savunma mekanizması uygulamadıklarını göstermektedir.

“Sonra Adem’in yalnız kalması iyi değil, ona uygun bir yardımcı yaratacağım, dedi” (Yaratılış: 2: 18). Kendisinin tekliğini her şartta dile getiren Tanrı, elbette ki yarattığı insanın kendisi gibi yalnız kalmasına müsaade edemezdi. Onu çift yaratarak hem kendisinin yüceliğini ve birliğini bir kat daha ortaya koyduğu gibi hem de erkeğin yalnız kalamayacağını ve insanın ancak çift çift mutlu olacağını vurgulamıştır. Böylece Adem’den sonra Havva’yı da ona eş kılarak erkeğin yalnızlığını bir kadınla gidermiş oldu. Tanrı, yarattığı insana nazire yaparcasına onun tek bir cins olarak yalnız kalamayacağını belirterek sanki kendi yalnızlığına bir öteki yaratmıştır. Nitekim ünlü yunan filozofu, “Düşün ki Tanrı da yalnızdır ama kendi yalnızlığından hiç şikâyetçi değildir”, sözüyle aslında bu gerçeğe vurgu yapmaktadır. (Epiktetos, 2004: 53). Filozof, bu sözüyle Tevrat’ın sanki Tanrının dışında hiçbir insanın, yalnız kalamayacağı görüşüne telmihte bulunmuştur. İlahi dinlerin tek Tanrıcılığa vurgu yapması alışılmış bir durumdur. Güçlü ve azametli olan Tanrı, büyük ilahi dinlerde bu sıfatını ön plana çıkararak insanları uyarmıştır. Tevrat’ın genelinde asabi ve tehditkâr davranan Yehova, İsrailoğulları’nın yoldan çıkmamaları için kendini onlara sık sık hatırlatmıştır.

“Rab Tanrı Adem’e derin bir uyku verdi. Adem uyurken, Rab onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı. Adem’den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Adem’e getirdi. Adem: ‘İşte bu benim kemiklerimden alınmış kemik, etimden alınmış ettir’ dedi. Ona ‘kadın’ denilecek. Çünkü o adamdan alındı. Bu nedenle adam, annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak. İki tek beden olacak. Adem de karısı da çıplaktılar, henüz utanç nedir bilmiyorlardı” (Yaratılış: 2: 21- 25). Adem’i önce yaratan Tanrı, onu uyuttuktan sonra uyluk veya kaburga kemiklerinden birini alıp etle kaplar ve artık ona kendisinin bir parçası olan eş yaratır. Buna ‘kadın’

adını verir. Yani Tanrının verimli olun ve çoğalın anlayışını geliştirecek olan dişi taraf da ikinci bir varlık olarak yeryüzüne gözlerini aralar. Fakat burada sıkça tartışılacak bir konu ortaya çıkmaktadır. Tevrat'ta kadın neden erkeğin kaburgalarından yaratılır? Dahası niçin önce erkek sonra kadın yaratılır? Bu sorulara verilen cevaplar farklı bakış açılarını yansıtsa da hiçbir cevap olması gereken çözüm olmamıştır. Ama farklı ve çeşitli cevapların verilmesi erkek ve kadını anlama açısından iyi olmuştur.

Kadının Adem'den alınan bir kaburga kemiğinden yaratılması, ilk insanın er dişiliğini belirten bir özellik olarak da yorumlanabilir. Bazı Midraş*ların aktardıkları dâhil, başka geleneklerde de benzer anlayışlar bulgulanmıştır. Er-dişi insan miti oldukça yaygın bir inancı yansıtmaktadır: Mitolojik atada tanımlanan insan mükemmeliyeti, aynı zamanda bir bütünlük olan birliği kapsamaktadır (Eliade, 2003: 207). Bu yoruma göre insanın er-dişiliği yani iki cinsiyetin de vasıflarını üstünde taşıması olayı, pozitif bir durumdur. Çünkü böylece insanın birliği ve bütünlüğü vurgulanmış olmaktadır. Diğer taraftan burada ilgi çekici olan nokta, önce Adem'in sonra da Havva'nın yaratılmasıdır. Çünkü bu öncelik sırası ilk insanın anaerkil bir yapıda mı yoksa ataerkil bir yapıda mı olduğu problemini anlamlı kılmaktadır. Bu durum genellikle kutsal söylemde kadına can veren erkektir, anlamına gelmektedir. Yani kadın sonradan yaratılmanın bedelinden yine kurtulamamaktadır.

Öte taraftan bu konu hakkında söylenen başka bir yorum da çok enteresandır. Buna göre, çift yeniden yaratılırken dölleme, yani eşeyli üreme yönteminden değil dölleme-siz üreme, yani eşeysiz üreme yönteminden yararlanılır ve kadın erkekten doğar. Burada söz konusu olan birleşme değil, bölünmedir (Sabbah, 1995: 131). İşte asıl karışıklık buradan çıkmaktadır. O da bölünmenin niçin kadından değil de erkekten hareketle olduğudur. Kanaatimize göre bölünmenin erkek veya kadından olması pek önemli değildir. Önemli olan, insan türünün yaratılmasıdır. Çünkü var olmak hangisi daha önce var oldu, sorunsalından daha önemlidir. Burada cinsiyetin önceliğini sorun yapmak yerine cinsiyetlerin niçin var olduğu sorununu ön plana almak daha mühim olacaktır. Çünkü insan, çoğu zaman baktığı yerden görmek ister. İnsanın yaratılış olayını sürekli popüler olan bir anlayışla yorumlamaya kalkışmak bizi cevaba götüren doğru yoldan saptırabilir. Bu bağlamda ataerkillik veya anaerkillik etrafında oluşturulan bir kısır döngü, Tanrının cinsiyetleri yaratış felsefesini belirsizleştirebilir. Yaratılış

* Midraş: Yahudilikte ilk dönem din bilginlerinin kutsal kitaba ilişkin vaaz ve çeşitli görüşlerinin derlenmesinden oluşan kitaptır (Gündüz, 1998: 262).

öyküsünü, kadın ve erkeği iki kutba ayırıp bu olaya muhakkak ikisinden birinin gözüyle bakmak ve ona göre haklı olanı ortaya koymak kanaatimizce insana haksızlık yapmaktır. Ama bu durum yine de cinsiyetlerin önceliği üstüne söz söylememek gerektiği anlamına gelmez.

Ataerkil bir düzeninin dilinin bize söyledikleri ilginçtir. Temsili dil anlayışı, ontolojik ve işlevsel açıdan kadınların erkeklere nispetle ikinci derecede olduğuna dair efsanenin oluşumuna zemin hazırlarken; büyüsel din anlayışı, kadın varlığının bu efsane doğrultusunda tarihsel olarak şekillenmesine yol açmaktadır. Böylece, temsili dil anlayışı, erkek merkezli düşünme modelinin ve ön yargıların teşekkülünü mümkün kılarken; büyüsel dil anlayışı, bu modelin tarihsel hadiseler içinde somutlaşması, yani kadınların erkeklerin tahakkümüne boyun eğmesi anlamında geçerlik kazanmasına yol açmaktadır. İki dil anlayışının birbirini tamamlayarak ataerkil çarkın dönmesine ve bu çark içinde kadınların tarihsel algı ve kimliklerinin belirlenmesine ‘kendi kendine gerçekleşen kehanet’ deyiimiyle işaret edilmektedir (Tatar, 2000: 50). Sorunu somutlaştırmak açısından dışarıdan bakıldığında ister büyüsel din anlayışı isterse temsili din anlayışı, kadın veya erkeği merkeze almaya çalışsın nihayetinde Tanrı onları birbiri için yaratmıştır. Burada gizli bir cinsel iktidar kavgası yerine insanlığın tarihinin gelişmesi ve Tanrıyı bilinçlerinde saklaması gerçeği vardır. Kadın ve erkek olarak yaratılış, bir üreme ve bunun altında Tanrı’ya itaat eden kullar yaratma olgusunu taşır. Kadını ve erkeği birbirine öteki kılarak bunun üzerinden epistemik bir gerçeklik yaratmak Tanrı’nın insanı yaratış amacına uygun düşmez. Bunun yerine iki cinsin birbiri ve Tanrı için yaratılmış olduğunu belirtmek daha gerçekçi olacaktır. Esasında Eski Ahit’in söylemek istediği fakat inananların söyletmediği şey budur.

İlginç olan, Kutsal Kitabı okumaya başlayınca karşılaşılabilecek ilk gerçek, Tanrı’nın emirlerini verirken, yasak ve ödülün ne olduğunu gösterirken hep bir cinse seslenmesidir. Bu cins, erkeklerdir. Tanrı, sürekli olarak erkeklere seslenir, onları muhatap alır (Çalışlar, 1991: 10). Bu durumda Eski Ahit’in geneline bakıldığında neredeyse her pasajda ataerkillik fışkırmaya rağmen Havva’nın konumu kafaları karıştırmaktadır. Eril olan Adem’den dişil Havva’nın ortaya çıkması ve Havanın bereketli rahmiyle sonraki nesil zinciri için döl üretiyor olması, gerçekten tuhaf ve ilginçtir. Yani Eski Ahit’te erkek cinsine seslenme ön plandayken ve kadın erkeğin

kaburgasından yaratılmışken ondan sonra kadının devreye girip soyları üretme işlevini üstüne alması, enteresan bir durumdur. Onun için yaratılışın mahiyeti ne olursa olsun erkeğin bir adım öndeliği sık sık kabul edilen bir gerçeklik olmuştur. Fakat üreme eylemini daha sonra sürdürecektir olan cinsiyet de kadındır. Bunu Tevrat'ın bakış açısından doğrulamak belki mümkündür. Havva'nın cennette Adem'e bilgelik ağacının meyvesini yedirtmesi ve bunun onu suçlu olduğunu göstermesi, Havva için bir talihsizliktir. Bu talihsizliğin sonucu olarak kadın hem acı çekmekle cezalandırılmış hem de erkek tarafından yönetilmeye mahkûm bırakılmıştır. "Rab Tanrı kadına, çocuk doğururken sana çok acı çektireceğim, dedi. Ağrı çekerek doğum yapacaksın. Kocana istek duyacaksın, seni o yönetecek." (Yaratılış: 3: 16). Bu pasajlar erkeğin kadını ezdiği görüşünü destekleyenlerin kullandığı argümanlardır. Buna göre kadın erkeğe suç işletmiş ve böylece erkeğin Tanrı'nın sözüne ihanet etmesine neden olmuştur. Bunun tek suçlusu ise kadındır.

Bir başka konu da ilk çiftin ismi meselesidir. Adem ve Havva isminin Musevi kültüründe nereden çıktığı ve ne anlama geldiği ayrıca bu adların gizinin ne olduğu tartışması üzerinde biraz durmak gerekirse; "Adem" kelimesinin yapısında belirsizlik ve birkaç anlama gelme ihtimali bulunmaktadır. Bununla birlikte Adem kelimesi, toprak, esmer, kırmızı, yerin kabuğu ve yerin tozu gibi anlamlara gelmektedir. Kelimenin Arapça, İbranice veya başka bir dilden olması anlamını etkilememektedir (Erdem, 1993: 13). Kutsal Kitap'ta, Havva adının nereden geldiği konusunda ise bir işaret bulunmamakla birlikte dinlerde ilk kadın ve Adem'in ilk eşi olan "Lilith" in Adem'i terk etmesinden sonra, onun sağ tarafından alınan on üçüncü kaburga kemiğinden yaratıldığı nakledilmektedir. Havva İbranice bir kelime olup hayat anlamına gelen "Hay" veya "hayay" kökünden gelmiştir (Erdem, 1993: 34- 35). Bu anlamda Adem'i bütünleyen yaşamın diğer parçasıdır.

Tevrat'ta böylece Adem'in kemiklerinden bir kemik ve etinden bir et olan Havva, Adem'in bilgelik ağacının meyvesini yiyip çıplaklığın ne olduğunu ifşa edinceye kadar, tıpkı diğer yarısı olan erkek gibi çıplaklık ve utanma nedir bilmez haldedir. Bir süre sonra Adem, Tanrı'nın yasaklamış olduğu meyveden yer ve ilk günahın sarhoşluğuyla tüm âlemin ters yüz olduğunu görür. Olan olmuş ve insan artık çıplak olduğunu fark etmiştir. Hemen cinsel organlarını gizlemeye çalışmıştır. Çünkü çıplaklık görülmek ve

utanmak demektir. Bunda yılanın da etkisi vardır. “Derken, günün serinliğinde bahçede yürüyen Rab Tanrı’nın sesini duydular. Ondan kaçıp ağaçların arasına gizlendiler. Rab Tanrı, Adem’e, ‘neredesin?’ diye seslendi. Adem bahçede sesini duyunca korktum. Çünkü çıplaktım bu yüzden gizlendim, dedi. Rab Tanrı, sana çıplak olduğunu kim söyledi? Diye sordu. Sana meyvesini yeme dediğim ağaçtan mı yedin? Dedi. Adem yanıma koyduğün kadın, ağacın meyvesini bana verdi, ben de yedim, diye yanıtladı. Rab Tanrı kadına, nedir bu yaptığın? Diye sordu. Kadın, yılan beni aldattı o yüzden yedim, diye karşılık verdi.” (Yaratılış: 3: 8–12). Bu pasajda kadın ve yılan motifi iç içe geçmiştir. Burada kadın ve çıplaklık cinselliğin bir tarafı; yılan korkunun, coşkunun ve heyecanın diğer tarafıdır. Yılan kavramı, ilginç olması sebebiyle üstüne düşünülmesi gerekmektedir.

Adem’in yasak meyveyi yemesinde rol oynayan unsurlardan birisi olan yılan, insanın utanmasına sebep olmuşsa onun da utanmanın bir sembolü olabileceğini göz ardı etmemek gerekir. Zehirli olması ve şekil olarak Adem’in cinsel organına benzemesi ayrı bir bilinmezliktir. Yılan, yaygın bir fallik semboldür ve bazı ülkelerde insana cinsel ilişki kurma yöntemlerini öğrettiği kabul edilir. Yaratılış pasajlarında yılan meyveyi yediklerinde “gözlerinin açılacağını ve Tanrılar gibi olacaklarını, iyiyi kötünden ayırt edeceklerini” söylüyordu (Parrinder, 2003: 259). Burada, yılanın doğru ve yanlış ayırt eden ve Adem’e yol gösteren bir sembol olması ayrıca kayda değer bir husustur. Bu öyküde özellikle yılanın seçilmiş olması muhtemelen zorlama bir yorumla cinsellikle ilintilendirilebilir fakat burada daha önemli olan onun suça ortak olmasıdır. Olayı mitolojik bir kaygıdan uzak tutarak ifade edersek yılanın sinsiliği ve zehriyle ürkütücülüğü, Tanrı, Adem ve Havva arasındaki uyumu bozmuştur.

Sonuçta, yılan bir günaha ortak olmuş ve bunun bedelini sürünüp toprak yiyerek ödemiştir. Ayrıca günahın diğer ögesi olan kadın da doğum esnasında acı çekme cezasına layık görülmüştür. Yılan, kadın ve Adem’in sahneye çıktığı bu bölüm gerçekten yoruma açıktır. Oldukça gizemli olan bu bölüm, sayısız yoruma kapı aralamıştır. Fonda görünenler iyi bilinen mitolojik bir simgeyi hatırlatmaktadır: Çıplak Tanrıça, mucizevî ağaç ve onun bekçisi yılan. Ama zaferi kazanıp hayat simgesini (mucizevî meyve, gençlik çeşmesi, hazine vs.) ele geçiren bir kahraman yerine, Tevrat anlatısı, Adem’i yılanın kalleşliğinin saf kurbanı olarak sunar (Eliade, 2003: 208). Yani

kötü olan insanoğlu değil onu kandıran yılandır. Diğer taraftan Tanrı'nın akli olmayan hayvanı, akli olan insanla ortak bir paydada buluşturması Tevrat'a mitolojik esintilerin karıştığını göstermektedir.

İlk insanın masumiyetini ortaya koyan bu durum, Tevrat'ın insanın lehine olan tavrını ortaya koyar. "İkisinin de gözleri açıldı. Çıplak olduklarını anladılar. Bu yüzden incir yaprakları dikip kendilerine önlük yaptılar" (Yaratılış: 3: 7). İlk günah esnasında Adem'in hangi meyveyi yediği ve bunun bir cinsel öğeyle ilişkisi olup olmadığı ayrıca başlı başına bir tartışma konusudur. Tevrat'ta bununla ilgili açık bir vurgu yoktur. Yani Adem'le Havva'nın yedikleri meyvenin adı verilmemiştir; fakat kesinlikle elma değildir, muhtemelen bir sembolizm taşıyan incir veya şeftali olabilir. Meyveyi yedikten hemen sonra Adem'le Havva çıplak olduklarının farkına vardılar ve kendilerini incir yapraklarıyla örttüler (Parrinder, 2003: 259). Gerek incir ve gerekse de şeftali, şekilleri itibarıyla cinsel organlarla ilintilidir. Aslında öyküde, incir yapraklarıyla örtünen çiftin bereket ve bolluğun sembolü olan bu meyveyle kurdukları bağ, muammadan öte açıklayıcı tarafları olan bir unsurdur.

Adem ve Havva kıssasını eleştirel yönden değerlendirmek de mümkündür. Eleştirenlerin bakış açısına göre bu kıssa hayal ürününden ibarettir. Bunların başında İlhan Arsel gelir. Bu bakış açısı bağlamında Kitab-ı Mukaddes'in yazdığına göre Tanrı, daha insan neslini yaratmaya karar verdiği andan itibaren kadına haksızlık yapmakla işe başlamıştır. Çünkü bir kere erkeği topraktan yaratmış ve Aden Bahçesi'ne koymuş ve belli bir ağaca dokunmaması için onu uyarmıştır. Daha sonra onun kaburga kemiğinden kadını yapmış fakat ona, Adem'e yapılan uyarıyı yapmamıştır. Bu hatırlatmayı Havva'ya muhtemelen Adem yapmış olmalıdır.

Öte yandan kadını ayartan ve yasak meyveyi yemeye kışkırtan yılandır ve yılan bunu yalan ve dolana başvurarak yapmıştır. Eğer bu taktiğini kadına karşı değil de Adem'e karşı uygulamış olsaydı, hiç kuşkusuz yasak meyveyi ilk yiyecek insan, erkek olacaktı. Eğer Tanrı, söylendiği gibi bütün varlıkların ve mahlûkatın kaderini çizen güç ise, yılanın Adem yerine kadını aldatmış olmasının nedenini de bu güçte aramak gerekmez mi?

Yasak emri kendisine verildiği halde Adem, Havva'nın sözüne uymuş olmakla sorumluluktan kurtulmuş değildir. Fakat bütün bunlara rağmen Tanrı, esas cezayı

kadına layık görmüş, onu ağırlar içerisinde çocuk doğurmaya mahkûm etmiş ve kocasına boyun eğer duruma itmiştir (Arsel, 1995: 72). Adem ve Havva motifi cinselliğin değerlendirilmesi bağlamında yoruma açık bir hikâyedir. Birçok farklı bakış açısına göre yorumlanabilecek bu olayı, insanın müntesibi olduğu din, ideoloji veya görmek istediği perspektif açısından bakması esasında çok doğaldır.

Öte yandan, Eski Ahit'te cinselliğin kutsal olmasının nedeni, Tevrat'ın cinselliği başka bir sözcükle özdeşleştirmesidir. Cinsellik, Tevrat'ta ilk olarak kadın ve erkeğin birleşmesi anlamında kullanılmıştı. Ayrıca Tevrat'ta cinsellik için diğer bir sözcük de "tanımak" tır. Tevrat, ideal cinselliği "tanımak" olarak tarif ederek, fiziksel eylemi samimi ve anlamlı bir ilişki düzeyine yükseltmektedir. Cinselliğin herhangi bir önemi olacaksa, iki kişinin birbirlerinin özü hakkında derin bir bilgiye sahip olmaları gerekir. İki kişi Tevrat'ın dediği gibi "bir beden" olmalıdır. Tek beden olmak fiziksel yakınlık, duygusal birlik ve birbirinin karşılıklı olarak farkında olmanın aynasıdır. Tanımadan yapılan cinselliğin en fazla yapabileceği, orgazma yol açmaktır. Birbirine önem veren ve paylaşan iki kişinin birbirini en yakın şekilde tanınması sadece kendilerinden geçmesini değil, yüce bir kutsallık durumuna ulaşmasını da sağlayabilir (Durant, 2006). Zaten Eski Ahit'in dilinde eğer cinsel eylem normal bir şekilde karı koca arasında geçmişse bu olay için birbirlerini bildiler veya tanıdılar fiilleri kullanılır. Fakat yasak bir cinsel ilişki söz konusuysa daha çok birbiriyle yattılar fiili kullanılır. Nihayetinde cinsel ilişki kavramı ister tanımak isterse de yatmak anlamında kullanılsın Yahudiliğin asıl üstünde durduğu nokta bu ilişkinin somut bir şeyle sonuçlanmasıdır. Yani dünyaya bir Yahudi getirmek ve soyu saf tutup sürdürmektir. Bunun için Eski Ahit'te cinsellik sadece kavram düzeyinde ele alınan bir olgu değildir. O, aslında Eski Ahit'in ısrarla üstünde durduğu ve kişilerin bunu yapması için kutsal emirlerle ısrarla vurgulanan bir davranış biçimidir. Yahudiler bu söylenenlere ciddiyetle inanarak verimli olup çoğalmanın peşinde koşmaktadırlar ancak sadece kendi kimlikleriyle bu çoğalmayı gerçekleştirmek istemektedirler.

2.2. Eski Ahit'te Çıplaklık

Çıplak, üstünde bulunması gereken giysi, örtü vb. bulunmayan demek iken

çıplaklık, çıplak olma durumudur (Türkçe Sözlük, 1998: I, 477). Çıplak olma kavramı insanın zihninde utanmayla karşılık görmüştür. Onun için ilk insandan günümüze kadar insanlar genellikle çıplaklıklarını örtme gereği duymuşlardır. Çünkü toplumsal bir varlık olan insan, başkalarının arasında bir yaşam sürdüğünü bildiğinden vücudunu herhangi bir örtü veya giysiyle örtmeyi gerekli görmüştür. Çıplaklığı örtme, bir anlamda mahremiyetini gözlerden saklamadır.

Tevrat, Yaratılış bölümünde Adem'in nasıl çıplak kaldığını ve bunun sonucunda utanma belirtisi gösterdiğini anlatmaktadır. Çıplaklık kavramı artık ilk insanın zihnine ayıp olan ve saklanması gereken bir kavram olarak kodlanmıştır. Bundan sonra Tevrat, bu cinsel kavramı oldukça sık kullanacaktır. Adem ve Havva'nın çıplak bedenlerinden sonra Nuh'un ve çocuklarının çıplaklığa bakış açıları bu kavramı belirginleştirmemize yardımcı olacaktır. "Nuh çiftçiydi, ilk bağı o dikti. Şarap içip sarhoş oldu, çadırının içinde çırlıçıplak uzandı. Kenan'ın babası olan Ham, babasının çıplak olduğunu görünce dışarı çıkıp iki kardeşine anlattı. Sam ile Yafet bir giysi alıp omuzlarına attılar, geri yürüyerek çıplak babalarını örttüler. Babalarını çıplak görmemek için yüzlerini öbür yana çevirdiler." (Yaratılış: 9: 20- 23). Görüldüğü üzere bu pasajlar, Adem'den sonra gelen insanların çıplaklık kavramını benimsediklerini ve ona ayıp, utanılacak bir davranış olarak baktıklarını belirtmektedir. Adem'e öğretilen adların daha sonraki nesiller için bir kavram geleneği oluşturduğu ortadadır. Burada kayda değer olan husus, insanın zihin dünyasına giren, çıplak olmanın ayıp ve utanılacak şey olduğu gerçeğinin Tevrat'ta işlenmiş olmasıdır. Nuh peygamberin sarhoş haldeyken yani çıplak olduğunun bilincinde değilken, ayıp davranışının çocukları tarafından örtülmesi, aslında onun çocuklarının çıplak olmanın gerçekten utanılacak ve saklanacak bir davranış olduğunu fark ettiklerini göstermektedir. Çünkü bu cinsel sembol, Yahudi toplumunun kültürüne girerek o toplumun artık bir parçası olmuştur.

Çıplaklık kavramını cinsel organların görülmesi bağlamında ele aldığımızda yıkanma esnasında başkası tarafından görülen vücutların utanması yani görülen kişinin utanması da ilginç bir motiftir. Kitab-ı Mukaddes'in indiği tüm toplumlar açısından düşündüğümüzde bu gerçeği yine görebilmekteyiz. Örneğin bir erkeğin istemeden de olsa ara sıra başka bir erkeğin cinsel organını görmesi kaçınılmaz olduğundan, bu durumun yaşanmaması için bir erkeğin –tıpkı Romalılarda olduğu gibi- babasıyla,

kayınpederiyle, hatta bazı yörelerde kendi erkek kardeşiyle yıkanmasına bile izin verilmezdi. Aksi takdirde yıkanırken cinsel organını gördüğü için Nuh tarafından lanetlenen Ham'ın durumuna düşebilirdi (Duerr, 1999: 75- 76). Çünkü Ham'ın içine düştüğü durum ayıplanacak ve hoş görülmeyecek bir durumdu. Özellikle o çağın insanı çıplaklığı ayıp bir davranış olarak nitelendirmişti.

Günümüz modern dünyasında bile hala çıplaklık, görüldüğünde saklanması gereken bir ögedir. Ama çıplaklık çağımızda kadın ve erkek cinsel organlarına indirgenmiştir. Bedenin diğer tarafları nerdeyse çıplaklık alanına girmemektedir. Bir vücut yalnızca en çıplak haliyle çekici olmayıp göze hoş görünmeyebilir. Fakat yine de gösterilmesi bir sakıncadır. Diğer taraftan örtüye sarınmış bir vücut daha cazibeli olabilir. Ama asıl önemlisi vücudun çekiciliği değil onun çıplak olduğunda gösterdiği apaçık görüntüdür. İşte o bu haliyle sürekli görülmesi gereken bir şey değildir.

Tevrat'ın çıplağa vurgu yaptığı pasajlar oldukça fazladır. “Kadın ağacın güzel, meyvesinin yenmek için uygun ve bilgelik kazanmak için çekici olduğunu gördü. Meyveyi koparıp yedi. Yanındaki kocasına verdi, o da yedi. İkisnin de gözleri açıldı. Çıplak olduklarını anladılar. Bu yüzden incir yaprakları dikip kendilerine önlük yaptılar” (Yaratılış: 3: 6- 7). Çıplak olma bu pasajlarda saklanması gereken ayıp bir davranış olarak nitelendirilmektedir. Bilgelik ağacını izinsiz yiyen çift, artık yakalarından bir türlü silkemeyecekleri bir sorumlulukla yaşayacaklardır. Çıplaklıklarını her zaman saklayacak ve insana dair kötü ve iyi olan ne varsa hepsini yaşayacaklardır. Çünkü onlar, kendilerinin farkına varmadığı Tanrı'nın verdiği birçok nimetin içinde yaşarlarken, bu olanakların hepsini ellerinin tersiyle itmişlerdir.

“Davut'un Rama'nın Nayot mahallesinde olduğu haberi Saul'a ulaştırıldı. Bunun üzerine Saul, Davut'u yakalamaları için ulaklarını oraya gönderdi. Ulaklar Samuel'in önderliğinde bir peygamber topluluğunun, oynayıp coştüğünü gördüler. İşte o zaman, Tanrı'nın ruhu Saul'un ulaklarının üzerine indi. Onlar da oynayıp coşmaya başladılar. Saul olup bitenleri duyunca, başka ulaklar gönderdi. Onlar da oynayıp coştular. Saul'un üçüncü kez gönderdiği ulaklar da öncekiler gibi yaptı. Sonunda Saul kendisi Rama'ya doğru yola çıktı. Seku'daki büyük sarnıca varınca, Samuel ile Davut neredeler? Diye sordu. Biri, Rama'nın Nayot Mahallesi'nde, dedi. Saul Rama'daki Nayot'a doğru ilerlerken, Tanrı'nın ruhu onun üzerine de indi. Nayot'a varıncaya dek yol boyunca

oynayıp coştı. Giysilerini de çıkarıp Samuel'in önünde oynayıp coştı. Bütün gün ve gece çıplak yattı. Halkın, Saul da mı peygamber oldu? Demesi bundandır" (I. Samuel: 19: 18- 249). Bu çok ilginç ve şaşırtıcı bir olaydır. Saul'un oynayıp coşması ve tüm gün boyunca çıplak yatması bu cinsel motifi eğlence gibi kullanması bir o kadar tuhaftır. Acaba Saul Tanrı'nın ruhu üstüne indi diye mi yoksa sevincinden dolayı mı çıplak olarak yatmaktadır? Her ne olursa olsun Saul, çıplak ve utanmasız bir görünüşle çıplaklığını ortaya koymaktadır. Ayrıca eğlendiğini göstermek için tüm gün ve gece çıplak olarak yatmaktadır. Belki de çıplak olmayı, eğlencenin ve sevincin son raddesi olarak görmektedir.

“Geceyi giysisiz, çıplak geçiriyorlar,
Örtünecek şeyleri yok soğukta.
Dağlara yağın sağanaktan ıslanıyor,
Sığınakları olmadığı için kayalara sarılıyorlar,
Öksüz memeden uzaklaştırılıyor,
Düşkünün bebeği rehin alınıyor,
Giysisiz, çıplak dolaşıyor,
Aç karnına demet taşıyorlar” (Eyüp: 24: 7- 10).

Burada fakirlerin tasviri yapılırken onların çıplak olmalarına vurgu yapılmaktadır. Çıplaklık kavramının bir anlamı da hiçbir şeyi olmamaktır. Eyüp bu tür insanların yokluk içindeki durumlarını giysisiz ve çıplak olarak tanımlamaktadır. Aynı tema Yeşeya bölümünde de vardır:

“Yiyeceğinizi açla paylaşmak değil mi?
Barınaksız yoksulları evinize alır,
Çıplak gördüğünüzü giydirir,
Yakınlarınızdan yardımınızı esirgemezsiniz” (Yeşeya: 58: 7).

Yine burada yoksulluk yani hiçbir şeyi olmamak, giysisiz ve çıplak olmakla anlatılmıştır. Cinsel bir figür olan çıplaklık, bu ifadelerde toplumsal bir durumu da dile getirmektedir. Halkın çıplaklığı, aslında fakirlik olan toplumsal yarasıdır.

“Asur ordusunun başkomutanı, Asur kralı Sargon'un buyruğuyla gelerek Aşdot'a saldırıp kenti ele geçirdiği yıl Rab, Amots oğlu Yeşeya aracılığıyla şöyle dedi: ‘Git, belindeki çulu çöz, ayağındaki çarığı çıkar.’ Yeşeya denileni yaptı, çıplak ve yalın ayak

dolaşmaya başladı” (Yeşeya: 20: 1- 2). Çıplaklık teması bu metinde Rab’in sözüyle bir istek olarak gerçekleştirilmekte ve Yeşeya yalın ayak ve çıplak olarak dolaşmaktadır. Çıplak olma buyruğunun özellikle niçin istendiği çok enteresandır. Genellikle arınma ve saflığın simgesi olan çıplaklık, Yeşeya tarafından bir ayin gibi sergilenmektedir.

Son olarak Eski Ahit’in Mika bölümünde çıplaklık özgürlük, kendini serbestçe bırakış anlamında kullanılmıştır. Ayrıca üzüntünün verdiği sarhoşlukla bir protesto da söz konusudur. Haksızlığa, eleme, çıplak ve yalınayak dolaşarak isyan etmektedir. Bu bağlamda Mika’nın pasajları çıplaklığın başka bir yönüne ışık tutmaktadır:

“Ben Mika, bundan ötürü ağlayıp ağıt yakacağım
Çırılçıplak, yalın ayak dolaşacağım,
Çakal gibi uluyup baykuş gibi öteceğim” (Mika: 1: 8).

2.3. Eski Ahit’te Cinsellikle İlgili Tensel Motifler

Eski Ahit, cinsellik motifleri içeren bir Kutsal Kitap olarak yoğun bir şekilde tensel ifadelerden yani cinsellikle bir şekilde ilgisi olan organlardan bahseder. Bunlar özellikle kadın bedeninden hareketle tasvir edilen tensel organlardır. Dudak, ağız, burun, saç, boyun, meme, kalça, bacak ve penis motifleri bunlardan yalnızca bir kaçıdır. Özellikle cinselliğin aşk ekseninde fakat üreme temelli bir cinsel diyalektikle, işlendiğini görürüz. Eski Ahit’te cinselliği yalnız sıradan insanlar değil krallar, soylu insanlar ve peygamberler de yaşar. Bu ilk bakışta normal karşılanabilir. Ancak adı anılan cinsellik şehvet kokan cümlelerle dile getirilir. Özellikle Ezgiler Ezgisi bölümü Tanrısal aşk sembolü adı altında insansal boyuttaki tensel aşk üzerinde durur. Kadın ve erkek, aşklarını arzulu ve tutkulu kur süreçleriyle belli ederler. Birbirlerine şairane sözcükler söyleyerek tenlerini çekici kılarlar. Erkek ve kadının diyaloglarında adeta kavramsal bir orgazm yaşanır. En sonunda âşıklar tattıkları şehvetin hayalini durmadan anarlar. İşte tene yükledikleri bu coşku dudaklarda, memelerde ve diğer cinsel motiflerde soluk bulur. Kadının ağız, dudak, bağır, dil, burun, kulak, gözlerin rengi, çene ve boyun gibi, hemen her an göz önünde olduğu için kolayca görülebilen kimi fiziksel özellikleri, hem kadının heyecan duyma kapasitesi hem de dölyolunun biçimi ve boyutları üstüne kesin bilgiler verir. Üç öge, yani kadının fiziksel özellikleri, cinsel organın biçimi ve heyecan

potansiyeli üçlü ayna oyunu gibidir. Bu öğelerden her biri diğer iki öğeyi yansıtır, onlara yansır ve bütün bu yansımalar “omniseksüel” kadını temsil eder (Sabbah, 1995: 38). Yani erkeğin zevkine ve iştahına bütünüyle uygun kadın tipolojisini belirgin kılar. Böyle bir kadın tamamen cinsel öğelerle yüklü ve erkeğin tüm cinsel tatminlerini hakkıyla yerine getirebilecek niteliktedir. Eski Ahit cinsellikle yüklenmiş bu organları özellikle Ezgiler Ezgisinde çokça kullanır. Erkek ve kadın seksüalitesini ortaya koyan ve cinsel uyarıcılığı yüksek olan tenin bu bölümleri, Eski Ahit’te üzerine şiirsel ifadeler yazılacak kadar değerlidir.

Erotik evrende “gerçek”, cinsel organlara indirgenen bir gerçektir; bu evrende gerek erkekler gerekse kadınlar kendilerini tüm benlikleriyle sunarlar. Onları harekete geçiren tek ve biricik amaç, en dar anlamıyla cinsel hazdır. Cinsel haz ise şudur: Kollar, bacaklar, memeler, döl yolu, fallus gibi maddi boyutlarına indirgenmiş iki fetiş beden arasında gerçekleşen ve tümüyle mekanik sayılabilecek bir dizi dokunuştur. Orgazma gelince, bu nihai hedef, kendisi de mekanik olma özelliği gösteren bir sürecin çevresinde gelişir ve bu sürece eklenir, bu da ereksiyondur (Sabbah, 1995: 84). Erkek, ereksiyon olarak hazzın tadını çıkarmaya hazırlanırken kadın da orgazma hazır olmak suretiyle kendinden geçmenin sarhoşluğunu yaşamak ister. Bu hazır oluş halleri de cinsel organların birbirine kavuşma kaygılarını dile getirir.

Ezgiler Ezgisi, sürgünlükten sonraki zamanlarda gelişen dünyevi, tatlı ve güzel aşk şarkılarını, maşuk ile maşuka arasındaki maceraları, konuşmaları pek şairane anlatmaktadır. İsrail’de bu kitap yani shevi aşkı anlatan eser, Allah ile kendi nişanlısı sayılan İsrail milleti arasındaki sevginin bir sembolü olarak telakki edilmiş, şarkılar bu bakımdan mukaddes kitaba sızmıştır. Süleyman’ın bir eseri olduğu iddia edilen bu kitap, Hristiyanlıkta mistik manada anlaşılmış, ya İsa ile kilise arasındaki muhabbetin güzel bir sembolü yahut da kalbin İsa’ya karşı duyduğu aşkın bir ifadesi olarak kabul edilmiştir (Schimmel, 1999: 138). Bu minvalde Ezgiler Ezgisi’nde yoğun cinsel ifadeler bulunmaktadır. Bu bölüm özellikle tene dair aşkın ipuçlarını açıkça gözler önüne sermektedir.

Tene dair aşkın temel nedeni aslında arzudur. Ona kapılmak, onu istemek ve onunla hemhal olmak arzunun biricik amacıdır. Eski Ahit, arzuyu güzel bir his saymakla birlikte onu günah derecesinde istemenin yasak olduğunu da söylemektedir. Arzu,

ancak yasak yollarla arzulanmalıdır. “Gözlerimle antlaşma yaptım, şehvetle bir kıza bakmamak için” (Eyüp: 31: 1). Cümleleri şehvet ve arzunun çekiciliğini ve vücudu günah işlemek için kasıp kavurduğunu dile getirir. Fakat damarları saran ve insanın beynindeki kanı coşturan şehvet ve arzu bir şekilde susturulmalı veya ona gem vurulmalıdır. Yoksa o kendini bir günah olarak sürükleyip taşar. “Öfkelenebilirsiniz ama günah işlemeyin; iyi düşünün yatağınızda susun” (Mezmurlar: 4: 4). Susun ki arzu taşmasın, insanın benliğine ve ruhunu zarar vermesin. Fakat Eski Ahit, tüm uyarılara rağmen bazı kişilerde arzunun dinmediğini ve kontrol altına alınmadığını söylemektedir. Arzunun insandaki yıkıcılığının nedenini özellikle kadına yükler. İnsan soyunun devam ettiricisi kadın bir şekilde arzunun da doğurucusu ve müsebbibi olarak kabul ettirilir. “İnsan gerçekten temiz olabilir mi? Kadından doğan biri, doğru olabilir mi?” (Eyüp: 15: 14). Kadın, kirli sayılarak günaha eğilimli olduğu vurgulanmak istenmektedir. Adem ve Havva’nı yaratılış olayına telmihte bulunan bu pasaj, kadının hala bedel vermekte olduğunu göstermektedir.

Arzu, yüzyıllar boyunca olağanüstü bir değişkenlikle kılıktan kılığa girmiş, taban tabana zıt amaçlara hizmet etmiş, bir oyuncu gibi tarihte birçok farklı rol oynamıştır: Bazen komik, bazen trajik, bazen basmakalıp klişeleri yeniden üreten basit roller; bazen de deneysel, karmaşık ve özellikle esrarlı kılınmış roller. Bu daha başka terkiplerin, başka heyecanların da mümkün olduğunu gösterir (Zeldin, 2000: 132). Arzu neyi gösterirse gösterebilir, kendini tende belli eder. Bu kimi zaman cinsel organlar olurken kimi zaman boyun, ağız kimi zaman da kalça veya memeler olur. Fakat var olan gerçek arzunun kendisini bedende dışa vurmasıdır. Eski Ahit’te adı geçen bu tensel motifleri çokça bulmak mümkündür. Bunları ana hatlarıyla belirtmek konumuzun açıklığa kavuşması için önemli olacaktır.

2.3.1. Eski Ahit’te Dudak ve Ağız Motifi

“Beni dudaklarıyla öptükçe öpsün!

Çünkü aşkın şaraptan daha tatlı” (Ezgiler Ezgisi: 1: 2).

“Al kurdele gibi dudakların,

Ağzın ne güzel!
 Peçenin ardındaki yanakların
 Nar parçası sanki!” (Ezgiler Ezgisi: 4: 3).

“Ey yavuklum, bal damlar
 Dudaklarından,
 Bal ve süt var dilinin altında,
 Lübnan’ın kokusu geliyor giysilerinden” (Ezgiler Ezgisi: 4: 11).

“Yanakları güzel kokulu tarhlar gibi,
 Nefis kokuları saçıyor,
 Dudakları zambak gibi,
 Mür yağı damlatıyor” (Ezgiler Ezgisi: 5: 13)

“Ağzı çok tatlı,
 Tepeden tırnağa güzel,
 İşte böyledir sevgilim, böyledir yârim
 Ey Yerusâlim kızları” (Ezgiler Ezgisi: 5: 16).

Yukarıda Ezgiler Ezgisi bölümünden alınan parçalar, ağız ve dudak motifinin nasıl dile getirildiğinin güzel örnekleridir. Dudaklardan ve ağızdan bal damlaması, yanakların güzel kokular saçan tarhlara benzetilmesi ve öpülen dudakların şehvet veren çekiciliği bu motifin ne kadar ilginç resmedildiğini göstermektedir. Kutsal bir metnin cinsel öğelerle ifade edilmesi hakikaten enteresan ve bir o kadar da anlamlıdır. Çünkü dilin sınırları insanın dünyasının sınırlarıdır. Bu bağlamda Ezgiler Ezgisi, Eski Ahit’in dilini ve dolayısıyla dünyasını bize ifşa etmektedir.

2.3.2. Eski Ahit’te Saç, Göz, Burun ve Boyun Motifi

“Firavunun arabalarına koşulu
 Kısrağa benzetiyorum seni,
 Aşkım benim!

Yanakların süslerle,
Boynun gerdanlıklarla ne güzel!
Sana gümüş düğmelerle
Altın süsler yapacağız” (Ezgiler Ezgisi: 1: 9- 11).

“Ah ne güzelsin, aşkım, ah ne güzel!
Gözlerin tıpkı birer güvercin” (Ezgiler Ezgisi: 1: 15).

“Kaya kovuklarında,
Uçurum kenarlarında gizlenen
Güvercinim!
Boyunu posunu göster bana,
Sesini duyur;
Çünkü sesin tatlı, boyun posun
Güzeldir” (Ezgiler Ezgisi: 2: 14).

“Ah ne güzelsin, aşkım, ah ne güzel!
Peçenin ardındaki gözlerin
Güvercinler gibi.
Siyah saçların Gilat Dağı’nın
Yamaçlarından inen
Keçi sürüsü sanki” (Ezgiler Ezgisi: 4: 1).

“Boynun Davut’un kulesi gibi,
Kakma taşlarla yapılmış,
Üzerine bin kalkan asılmış,
Hepsi de birer yiğit kalkan” (Ezgiler Ezgisi: 4: 4).

“Akarsu kıyısındaki
Güvercinler gibi gözleri;
Sütle yıkanmış,

Yuvasındaki mücevher sanki” (Ezgiler Ezgisi: 5: 12).

“Fildişi kule gibi boynun,
Bat- Rabim kapısı yanındaki.
Heşbon havuzları gibi gözlerin,
Şam’a bakan.

Lübnan kulesi gibi burnun” (Ezgiler Ezgisi: 7: 4).

Ezgiler Ezgisi’nin bu parçalarında saç, göz, burun ve boyun motifleri yoğun olarak işlenmiştir. Boyun hem gerdanlık takılan bir süs yeri hem de cinsel çekiciliğin cazibe merkezi olarak anlatılmıştır. Gözler, güvercinin güzelliğine benzetilmiş hem ürkek hem çekici olarak nitelendirilmiştir. Kadının boy ve posu estetik olarak resmedilmiş, kadın bir güvercine benzetilerek sesi tatlı, boyu güzel olarak belirtilmiştir. Sevgilinin saçları keçi sürüsüne, peçenin ardındaki gözleri de gizemli bir çekiciliğe büründürülmüştür. Sevgilinin boynu ise Davut’un kulesine benzetilerek alımlı olması vurgulanmıştır. Üstüne bin bir taşın işlendiği uzun ve çekici kule, insanları görkemliliği ve çekiciliğiyle cezp eder. Ayrıca boyun başka bir metinde Fildişi kulesine benzetilirken, burada Lübnan kulesine benzetilmiştir. Kısacası, saçlar, gözler, boyun ve burun cinsel çekim odakları olarak Eski Ahit’te yoğun ve şiirsel olarak dile getirilmiştir.

2.3.3. Eski Ahit’te Meme Motifi

Meme, doğurganlığın simgesidir. Üretmenin, bereketin ve bolluğun diğer adıdır. Şairler bile ölümden söz ettiklerinde onu memenin olmadığı yer diye isimlendirirler. Bir insan için su nasıl hayatı ve yaşamayı temsil ediyorsa meme de aynı derecede bir neslin başlangıç damarıdır. Meme motifi, dinlerin üzerinde durmaya değer gördüğü önemli bir cinsel motiftir. Eski Ahit, onun üzerinde özellikle doğurganlığın simgesi olarak durur. Nitekim İbrahim Peygamber’in karısı ve Yahudi halkının annesi Sara, ileri yaşlarında İshak’ı doğurduğunda bu motifin önemine dikkat çekmiştir. “Sara hamile kaldı; İbrahim’in yaşlılık döneminde, tam Tanrı’nın belirttiği zamanda ona bir erkek çocuk doğurdu. İbrahim Sara’nın doğurduğu çocuğa İshak adını verdi. Tanrı’nın kendisine buyurduğu gibi İshak’ı sekiz günlükken sünnet etti. İshak doğduğunda İbrahim, yüz

yaşındaydı. Sara, Tanrı yüzümü güldürdü, dedi. Bunu duyan herkes benimle birlikte gülecek. Kim İbrahim’e Sara çocuk emzirecek, derdi? Bu yaşında ona bir oğul doğurdum” (Yaratılış: 21: 2- 7). Burada memenin emzirme yönü vurgulanmaktadır. Meme, her ne kadar karşı cins için cinselliğin önemli bir motifi olarak algılansa da bu pasajlarda İbrahim’in karısı Sara’nın, İshak’ı emzirmesi özelinde ‘emzirme’ özelliğine vurgu yapmaktadır. Eski Ahit’in Tevrat bölümünde bu sıkça görülen bir durum iken Ezgiler Ezgisi bölümünde meme, çekiciliğin ifadesi olarak anlam bulmaktadır. Nitekim aşağıdaki şiirsel ifadede memeler, şehvetin kokusunu çağrıştırmaktadır. Memeler, vahşi zambaklar arasında otlayan, orada gezinen narin ve ince ceylan yavrularına benzetilmektedir. Gerçekten de memelerin hassas ve narin oldukları düşünülürse onların ne kadar önemli bir cinsel tahrik unsuru olduğu görülür. İşte Ezgiler Ezgisi buna işaret etmektedir:

“Sanki bir çift geyik yavrusu,
Memelerin.
Zambaklar arasında otlayan,
İkiz ceylan yavrusu!” (Ezgiler Ezgisi: 4: 5).

Memenin emzirme ve besleme özelliğinin dışında ayrıca Eski Ahit’te bir kocaya karısının memelerinden zevk alması emredilirken bunun tam tersi olarak, bir yabancıнын memelerinden uzak durulması da zorunlu kılınıyordu; bu öğüde uyan kişi, tek eşliliğin bir ödülü olarak, meşru soyun hayır dualarını umabilirdi (Yalom, 2002: 27). Yahudi kadının şuh memelerinden bir Yahudi erkek yararlanmalıdır. Meme milliyetçiliğini, özelde de Yahudi kadınlarıyla evlenme isteğini dile getiren Eski Ahit ifadelerinin vurgusu oldukça önemlidir. Bu buyruk, gelişi güzel söylenmiş değildir. Zevkle ve hazla ancak bir Yahudi, pınardan su içer gibi öteki dışı bir Yahudi’nin memelerinden zevk almalıdır. Hazzın vatanı olur mu bilinmez fakat Tevrat, zevke sınır koymayı bir emirle dile getirmiştir. Bir İsrailoğlu, ceylan gibi atfettiği Yahudi kadınından başka kadına yaklaşmamalıdır. Aynı şekilde bu benzerlik, Tevrat’ın Tanrı’sının Yahudilerin kendisine tapmasını, kendisinin dışındaki Tanrılardan uzak durmasını istediği pasajlara benzemektedir. Burada başka ilahlardan şiddetle uzak durulması teması çok yoğun işlenmektedir. Meme milliyetçiliği, Tanrı’nın inancında kendisini göstermektedir. Eski Ahit’in birçok metninde bu durum görülebilir.

“Çeşmen bereketli olsun,
 Ve gençken evlendiğin karınla
 Mutlu ol.
 Sevimli bir geyik, zarif bir ceylan gibi,
 Hep seni doyursun memeleri.
 Aşkıyla sürekli coş.
 Oğlum neden ahlaksız bir kadınla
 Coşasın,
 Neden başka birsinin karısını,
 Koynuna alasın?” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 5: 18- 20).

Şiirsel ve dinsel metinde evliliğe duyulan saygı estetik bir duyarlılıkla işlenmiştir. Bu tam bir Yahudi emaresidir. Yahve’nin istediği birleşme biçimidir. Bu kutsal evlilikte erkeğe hitap eden Tanrı, karından başka kadına gitme, diyor. Ancak kadının bir ceylan gibi seni memeleriyle doyurur. Senin soyunun ekmeği, karının aşkındadır. Başka kadınların, yabancıların koynuna girip onların kurumuş memelerinden bir fayda bulamazsın. Bir Yahudi’nin belleğine işlenen kendi karınla, kendi evliliğinle mutlu ol emri, tıpkı bir mermi gibi Yahudi milletin hafızalarına kazınmaktadır.

Diğer taraftan düşük yapan rahimler gibi, sütsüz memeler de bir lanet olarak görülürdü. Bir kişinin verimli rahim, düşük yapan rahim ve sütsüz memelere sahip olup olmamayı hak ettiğine karar veren Yahudilerin Tanrı’sı her iki olasılık için hüküm verirdi:

“Efrayim’in görkemi bir kuş gibi
 Uçup gidecek.
 Ne doğum ne gebelik olacak,
 Kimse gebe kalmayacak.
 Çocuklarını büyütse bile,
 Çocuklarından edeceğim onları,
 Kimse kalmayınca dek;
 Evet, vay başlarına,
 Onları terk ettiğimde!
 Efrayim’i, Sur Kenti gibi,

Güzel bir yere kurulmuş gördüm.
 Ama Efrayim çocuklarını cellâdın
 Önüne götürecektir.
 Ya Rab, ver onlara ne vereceksen!
 Düşük yapan rahimler, sütsüz
 Memeler ver” (Hoşea: 9: 11- 14).

Tanrı’nın iradesine karşı gelenlere ceza olarak verilen kıraç ya da kuru meme laneti, peygamberlerin dillerinde en hiddetli ifadesini bulmaktadır (Yalom, 2002: 27). Tanrı’dan bir halk için kısır, kurumuş meme laneti dilemek çok ağır bir taleptir. Düşük bir rahim ve cılız meme motifi bir toplumun başına gelebilecek en büyük felakettir: Yok oluşturmaktır. Tensel temadan dinsel temaya akış sağlayan bu cinsel motifi, Eski Ahit’in birçok yerinde görmek mümkündür. Bu motif, Eski Ahit’te kimi zaman zevkle kimi zaman hiddetle anlam bulmuştur.

Eski Ahit’te Hezeikel Peygamber, memeyi Kudüs ve Samiriye tarafından işlenen günahlarla ilişkilendirmişti. Bu kentleri simgeleyen iki fahişenin öyküsünde, kıyamet habercisi bir peygamber için dahi sıra dışı olan bir hiddetle onların memelerine saldırılıyordu. Kudüs ve Samiriye, iki şehvetli kardeşi temsil etmekteydi; bu iki kız kardeş gençliklerinde Mısır’da fahişelik ettiler. Memeleri orada okşandı, bekâretlerini orada yitirdiler. Onlar, Asurlular ve Babilliler’le de fahişelik etti ve daha önceki dinsiz sevgilileri tarafından eninde sonunda yok edileceklerdi (Yalom, 2002: 28). Tanrıdan uzaklaşan iki kentin dinsiz ve ruhsuz ilahlarla girdiği ahlaksız ilişki, Tanrıyı kızdırmaktadır. Artık her şeyini yitirmiş iki kentin yapmayacağı cinsel ahlaksızlık kalmaz. Çünkü en kötü günah Yahve’ye yapılan ihanettir. İşte iki kardeşin fahişeliği, memelerinin bakireliklerini yitirip kirlenmeleriyle sonuçlanır. Memelerin bekâreti kalmamış ve işledikleri günah her şeyi onların elinden almıştır. Kitab-ı Mukaddes, iki günahlı kız kardeşin simgesel öyküsünün ana temasını Hezekiel bölümünde açıkça ortaya koyar: “Rab bana şöyle seslendi: İnsanoğlu, bir anneden doğma iki kadın vardı. Gençliklerinde Mısır’da fahişelik ettiler. Memeleri orada okşandı, erdenliklerini orada yitirdiler” (Hezekiel: 23: 1- 3). Bu şekilde gelişen öykünün devamında Allah’ın adına konuşan Hezekiel Peygamber, Kudüs’ü aynen kız kardeşi Samiriye gibi şiddetle cezalandıracağını vurgulamaktadır:

“Egemen Rab şöyle diyor:

Kız kardeşinin kâsesinden içeceksin,

O derin ve geniştir;

Sana gülecek, seninle alay edecekler,

Dopdolu bir kâse

Sarhoş olacak, umutsuzluğa,

Boğulacaksın,

Kız kardeşin Samiriye’nin kâsesi,

Yıkım, perişanlık kâsesidir.

Ondan içecek, tüketeceksin;

Parçalarını kemirecek,

Ve göğsünü paralayacaksın.

Bunu ben söylüyorum diyor

Egemen Rab” (Hezekiel: 23: 32- 34).

Memeler, sadece bu şekilde anlatılmakla kalmaz. Ayrıca Ezgiler Ezgisi bölümünde de şiirsel ve estetik açıdan değerini bulur. Ezgiler Ezgisi, aşk şiirlerinden oluşan bir metindir. Çok büyük kısmı iki sevgilinin, yani erkekle kadının, karşılıklı olarak söylediği aşk şiirlerinden oluşur. Memenin erotikliğini, dudakların ateşli öpüşünü, cezp ediciliğe açık olan yüzleri, kadın bedenine yönelik hazzı ve daha farklı cinsel motifleri burada bulmak mümkündür. Erotik aşka Eski Ahit’te gösterilen görece ilgi eksikliğinin aksine, bu lirik şiirler vücuttaki tensel isteklerin samimi bir ifadesini ve fiziksel arzunun içtenlikle onaylanmasını üstlenmektedir. Burada meme doğal olarak hitabet sanatının kilit noktalarında ortaya çıkmaktadır (Yalom, 2002: 28). Elbette bu metinlerde sadece meme ifade edilmez. Dudaklar, onlar ki şehvetin kapısıdır, doyasıya ve şuh olarak anlatılır. Ezgiler Ezgisi’nde beden diğer çekici yönleri bakışlar, sütun gibi bacaklar, ceylan gözler ve şehvet hissini galeyana getiren daha birçok tensel bölge resmedilir. Arzulu isteklerin ve şehvi duyguların can damarı olan memeler ise hepsini birbirine bağlayan Kudüs’ün çanları gibi beden merkezinde yer almaktadır. Bu nedenledir ki meme motifi Eski Ahit’in genelinde emzirme motifi şeklinde ifade bulurken bunun aksine Ezgiler Ezgisi bölümünde cinselliği çağrıştırmaya bir anlam kazanmıştır. Yani daha çok şehvet üretici yönüyle anılmaktadır. Onun için bu bölüm, Eski Ahit’in üremeye

yönelik endişesinden çok uzak bir metindir.

“Memelerim arasında yatan
Mür dolu bir kesedir benim için
Sevgilim;
Eyn-Gedi bağlarında kına çiçeğidir benim için,
Sevgilim” (Ezgiler Ezgisi: 1: 13- 14).

“Sanki bir çift geyik yavrusu
Memelerin.
Zambaklar arasında otlayan,
İkiz ceylan yavrusu!” (Ezgiler Ezgisi: 4: 5).

“Sevgilimin teni pembe beyaz,
Işıl ışıltanıyor!” (Ezgiler Ezgisi: 5: 10).

“Sanki bir çift geyik yavrusu
Memelerin,
İkiz ceylan yavrusu,

Ne güzel, ne çekicidir aşk!
Zevkten zevke sürükler.

Hurma ağacına benziyor boyun,
Salkım salkım memelerin

“Çıkayım hurma ağacına” dedim,
Tutayım meyve dallarını,
Üzüm salkımları gibi olsun.
Memelerin,
Elma gibi koksun soluğun,
En iyi şarap gibi ağzın.

Gel sevgilim kıra çıkalım,
 Köylerde geceleyelim.
 Bağlara gidelim sabah erkenden,
 Bakalım, asma tomurcuk verdi mi?
 Dalları yeşerdi mi?
 Narlar çiçek açtı mı?
 Orada sevişeceğim seninle” (Ezgiler Ezgisi: 7: 3, 6- 9, 11- 12).

“Keşke kardeşim olsaydın,
 Annemin memelerinden süt emmiş.
 Dışarıda görünce öperdim seni,
 Kimse de kınamazdı beni.

Küçük bir kız kardeşimiz var,
 Daha memeleri çıkmadı.

Ben bir surum, memelerim de
 Kuleler gibi” (Ezgiler Ezgisi: 8: 1, 8, 10).

Yukarıdaki ifadelerde meme motifi bazen ikiz bir ceylan yavrusuna, bazen güvercine, bazen bir kuleye bazen de meyveye benzetilmiştir. Ama hepsinde var olan ortak nokta cinsel çekiciliklerinin olmasıdır. Gerçekten cinsellik ve şehvet bağlamında, Ezgiler Ezgisi, Kitab-ı Mukaddes’teki hiçbir örneğe benzemeyen ilginç bir nazım parçasıdır. Geyik yavruları, üzüm ve hurma salkımlarına benzetilen kadın göğsü, karşılıklı zevkin tensel sembollerine dönüşüyor. İnsan, aşkın koku, tat ve dokunmaya ilişkin özelliklerini ele alıyor. Tabi ki diğer dinler de Tanrıları ve ölümleri ele alan öykülerinde cinsel aşka yer ayırmışlardı. Ancak İsrailîlerin Tanrının cismanileştirilmesi görüşüne kesin olarak karşı çıkmış olmaları ve evlilik bağları dışında cinsel ilişkiyi reddetmeleri nedeniyle Ezgiler Ezgisi didaktik bir metnin ortasında bir cinsel haz düşü gibi ortaya çıkmaktadır (Yalom, 2002: 29). İfade etmek gerekir ki, Kitab-ı Mukaddes’in böyle bir nazım türünü içermesi çok şaşırtıcıdır. Tamamen lirik olan bu metnin didaktik

bir kapak arasında bulunması tuhaftır. Fakat diğer taraftan insan bedenine yönelik tasvirler ancak bu şekilde sanatsal bir üslupla dile getirilebilir. Bunu da göz ardı etmemek gerekir.

Nihayetinde Eski Ahit, özellikle Ezgiler Ezgisi ve diğer bölümleriyle, tensel zevke verilen değeri ortaya koymaktadır. Kadın, bedeniyle ve cinsel haz veren teniyle adeta resmedilmiştir. Esasında kadının üretkenlik yönüne önem veren Eski Ahit'in sadece tensel zevk üstünde çokça durması yadırganacak bir durum olsa da nihayetinde kadın yine annedir ve verimli bir şekilde çoğaltan neslin sürdürücüsüdür. Yani sözün bittiği ve kadının teninin tasvirinin noktalandığı yerden sonra annelik son söz olma şerefini yine elde etmektedir. Çünkü anne olmak şartıyla cinsel zevk, ancak bu şekilde mubah hale gelebilir. Meme motifi, her ne kadar yukarıdaki dinsel metinlerde şehvetle doldurulsa da onun emzirme yönü yani doğurma eyleminin sembolü olması yönü Eski Ahit açısından çok daha önemlidir. Yüz yaşına gelmiş İbrahim Peygamber'in Sara'ya emzirme şansını vermesi daha kutsaldır. Sara, Tanrı'nın kendisine verdiği lütufla kurumuş memelerini bereketle doldurmuş ve İshak'ı geç gelen bu bereketle doyurmuştur. Bu yüzden Eski Ahit'te meme motifi, şehvetten çok emzirmenin ve verimliliğin sembolü olarak belirmektedir.

2.3.4. Eski Ahit'te Bacak ve Kalça Motifi

“Mermer sütun bacakları,
Saf altın ayaklıklar üzerine kurulmuş.
Boyu posu Lübnan dağları gibi,
Lübnan'ın sedir ağaçları gibi eşsiz” (Ezgiler Ezgisi: 5: 15).

“Ne güzel sandaletli ayakların,
Ey soylu kız!
Mücevher gibi yuvarlak kalçaların,
Usta ellerin işi

Karışık şarabın hiç eksilmediği

Yuvarlak bir tas gibi göbeğin,
 Zambaklarla kuşanmış
 Buğday yığını gibi karnın” (Ezgiler Ezgisi: 7: 2).

Bu edebi ifadeler bacak ve kalça motifinin ne denli şehvetle yüklü olduğunu vurgulamaktadır. Bacaklar Lübnan’ın sedir ağaçlarına ve kulesine benzetilerek görkemliliği ve çekiciliği belirtilmiştir. Ayrıca ayaklar, göbek ve karın da şehvet üreten bölgeler olarak Ezgiler Ezgisinde kendine yer bulmuştur. Kalçalar ise mücevhere benzetilerek onun değerliliği ve çekiciliği belirtilmiştir. Bu çekiciliği yaratan Yehova, bir usta gibi bacak ve kalçaları çizmiş ve bu resmi de kadın bedeni üstünde yapmıştır. Kadının tıpkı bir tuval gibi estetik bir cazibeye dönüştürüldüğü bu pasajlar Yahudiler için önemli zevk ve haz alma noktalarıdır. Aslında kadın bedeni sadece çizilerek çekici hale getirilmemiştir. Aynı zamanda çizilen bu tablo, tenin ince ayarları güzel ve şairane sözcüklerle dile dökülmüştür. İşte Ezgiler Ezgisi ve diğer ayetler bu ince sanatın ve usta nakışın hem gözle hem de dille en güzel yansımalarını dile getirmektedir.

2.3.5. Eski Ahit’te Penis Motifi

Penis simgeciligi veya kültü, tarihi çok eskilere kadar giden bir gelenektir. Tarihi İ.Ö. 3000 yıllarına kadar dayanan bu inançta cinsel bir öge olan ve üreme eyleminin kaynağı olan penise tapma vardır. Çünkü o, bereketin simgesidir. Fallus kültü, çeşitli toplumlarda verimliliğin, bereketin ve bolluğun sembolü olarak erkek cinsel organının tazim edilmesidir (Gündüz, 1998: 127). Bu geleneğin tam olarak ne zaman başladığı bilinmese de niçin yapıldığı hakkında toplumdan topluma değişen yorumlar vardır. Fakat ortak olan nokta, onun üremenin ve çoğaltmanın sembolü olduğuyla ilgilidir. Eski Ahit’te penis simgecilğini çağrıştıran bir takım semboller vardır. Bunlar dik kayalar, bazı sivri taşlar, yılan, altın buzağı gibi penisin biçimini ve işlevini çağrıştıran kavramlardır. Fakat Eski Ahit’teki en açık penis simgeci unsur, sünnet uygulamasıdır (Parrinder, 2003: 261). Bu uygulamada tapınmaktan çok toplumları diğerlerinden ayırt eden unsurlar göze çarpmaktadır.

Penis, aslında Eski Ahit’te açık bir şekilde olmasa da üstüne en çok konuşulan cinsel motiftir. Erkeklerin egemen olduğu Yahudi toplumu için, bu organ çok lüzumlu

ve işlevseldir. Bunun için nice kadınlar eş olarak alınmış ve yine bu sebeple nice eşler feda edilmiştir. Penis eğer üreticiyse çok anlam ifade eder aksine kısır bir penisin Yahudilere faydası yoktur. Bu anlamda Tanrı, bolluk ve bereket üreten fallusların peşindedir. “Erkekleriniz, kadınlarınız, hayvanlarınız arasında döl vermeyen olmayacaktır.” (Yasanın Tekrarı: 7: 14). Demek ki Eski Ahit, cinsel organların özellikle penisin etrafında yarattığı bir hayatla Yahudileri heyecandan heyecana sürükleyip durmaktadır. Bu heyecanın adı soydur, nesildir. Özünde bereket ve döldür. “Çocuklar, Rabbin verdiği bir armağandır. Rahmin ürünü bir ödüdür” (Mezmunlar: 127: 3). Bu da rahme er suyuyla kaynaklık eden erkeğin penisidir. Erkek, bunu gereksiz yere sarf etmeden kadının rahmine doğacak bir nesil olarak yerleştirir. Kadın ise tıpkı eski kültürdeki tarım tanrıçası Kibele gibi erkeğin bir emanetini bin berekete dönüştürür. Kibele, iri memeli ve büyük kalçalı bir kadın simgesi olarak bolluk getirir. İşte Yahudi kültürü de aslında tarihteki bu mitolojiden esinlenerek bolluk ve bereketi devamlı kılmaya çalışır.

Penisin kutsallığına zarar gelmemelidir. O, iyi korunmalı ve onun önemi iyi bilinmelidir. Eski Ahit, penise gelecek bir zararın tüm bir kuşağa geleceğini bilir. Bunun için bu organına önem vermeyip onu hor kullananları, toplumdan dışlamaktadır. Hatta kişi doğuştan kısır olsa bile bu dışlanma yine söz konusudur. “Erkeklik bezi ezilmiş ya da organı kesilmiş kişi Rab’in topluluğuna girmeyecek” (Yasanın Tekrarı: 23: 15). Buradan da görülüyor ki Eski Ahit’in penis motifine verdiği değer çok büyüktür. Diğer cinsel motiflerin yanında penis asla göz ardı edilmeyen bir cinsel öğedir. Şehvetin, tutkunun ve arzunun somutlaştırdığı ana organ olduğundan Eski Ahit onu gözünden bile sakınmaktadır. Fakat asıl değer tabî ki penisin şehvet üretiyor olması değildir. O, erkek olan göktür. Yani kozmik birliği gerçekleştiren ve yeri dölleyen eril ilkedir. Bu nedenle verimliliğin ve bolluğun simgesi olarak Eski Ahit’te önem kazanır. Yoksa o, sadece şehvet veren bir organ niteliğinde değildir.

Penis, tapınmanın sembolü olarak algılana dursun asıl işlevi Eski Ahit gibi Kutsal bir kitapta kadının üreme organına canlılık kazandırmaktır. Nasıl ki yağmurlar tarlayı sulayarak onu bereketli ve canlı kılıyorsa, erkek penisi de kadının vulvasına menisini boşaltarak ona hayat vermektedir. Cinsellik, bu bağlamda düşünüldüğünde çiftleşme tıpkı bir ayine dönüşmektedir. İki tarafın olağanca hem zevk aldığı hem de zevkin

somut bir meyve şekline dönüştüğü kutsal bir anafordur. Bu meyanda Eski Ahit’te kadını yaşama bağlayan tek şey çiftleşmedir; çünkü çiftleştikten sonra bedeni büyüyüp gelişir; erkeğin kokusunu duyan kadın serpilip gelişir. Çiftleşmek ona büyük bir haz ve sonsuz bir mutluluk verir. Özellikle birleşme tek düze olmadığında bu haz daha çok zevk doğurur. Kadın her değişiklikten ayrı bir tat alır ve her doğaçtan davranışı, onu kendisinden esirgemeyen erkeğe göre değerlendirir. Fakat burada çelişkili bir durum söz konusudur. Çiftleşmenin cinsiyetler üzerindeki etkisi ters yönlü olmaktadır. Çiftleşme birinin enerjisini arttırırken diğerini zayıflatır; kadını geliştirirken erkeği yoksullaştırır (Sabbah, 1995: 42). Çünkü erkek sıvı kaybıyla aslında tüm enerjisini bir bedel karşılığında vermeyi göze almıştır. Fakat kaybolan bu hayati sıvı, canlı bir motif olarak ortaya çıkmaktadır. Bu da tam Eski Ahit’in istediği bir durumdur. Böylece hazzın hem getirisi hem de götürüsü olmuştur. Yani tabiat yine dengeden yana kartını kullanmıştır. Belki Tanrı düşüncesi de bu noktada daha iyi algılanabilir. O, dengeden yanadır, denge de ondan yanadır.

“Eğer iki adam kavgaya tutuşur da birinin karısı, kocasını dövenin elinden kurtarmak için gelip elini uzatır, öbür adamın erkeklik organını tutarsa, kadının elini keseceksiniz. Ona acımayacaksınız” (Yasanın Tekrarı: 25: 11- 12). Burada da penise yani erkeklik organının önemine ilişkin önemli bir vurgu vardır. Kadın penise zarar verdiğinde el kesme cezasına uğramaktadır. Kavga anında erkeklik organına zarar gelmesini önlemek için böyle bir yaptırımın Tevrat’ta var olması penise verilen önemi açıkça ortaya koymaktadır. Sonuçta penis hem erkek hem de kadın için çok gerekli ve işlevsel bir can damarıdır. Eski Ahit onu neslin sürdürücüsü olarak görmüş ve bu bağlamda gelecek her türlü zarardan onu korumak için iki tarafı da uyarmıştır. Hem erkek hem de kadın bunun değerini bilmelidir. İşte yüzyıllardır çoğu toplumda görülen fallus kültünün felsefesi de bu yönden değerlendirilmelidir. Gök ve yer nasıl birbirine muhtaçsa penis ve vulva da o derece birbiri için vardır.

2.4. Eski Ahit’te Bekâret

Bekâret, kız oğlan kız olma durumu, kızlık, erdenlik anlamına gelir (Türkçe Sözlük: 1998: I, 256). Ayrıca erkek görmemiş kızın hali olarak da tanımlanır (Develioğlu, 2000:

81). Bekâret, özellikle erkeklerin evlenecekleri kızda bu şartı araması olayıdır. Bunun tam olarak ne zaman arzulandığı bilinmemekle birlikte, erkeklerin evlenecekleri kızda bekâret aramaya başlamaları ataerkil sistemin ortaya çıkmasıyla başlar (Russel, 1993: 21). Eski Ahit ise bir kadında bulunması gereken özelliklerden bir tanesinin erdenlik yani bekâret olması koşulunu vurgular. Hatta çoğu zaman erdenlik, şiddetle istenen bir şart halini alır. Eğer bu şart evlenecek kadında bulunmasa ceza olarak öldürülmesi bile söz konusu olmaktadır.

Cinsellik tarihinde, seksüel ahlak kapsamı içinde yer alan konulardan birisi de bekârettir. Bekâret, çok uzun bir tarihsel süreçte namuslu olmanın ve kadının saflığının bir simgesi olarak değerlendirilmiştir. Bekâret, kutsal kitaplara bile girmiş bir konudur. Tevrat'ta evlenen bir erkek, karısında kızlık belirtileri bulmazsa, o zaman genç kadını babasının evinin kapısına çıkarmakta ve kentin adamları onu taşıdıktan sonra ona ölecek denilmekte, evlenip de bakire çıkmayan kadınların taşlanarak öldürülmesini ön görmektedir (Korkmaz, 2004: 22). Çünkü o erkeğin namusunun bir ölçüsüdür. Kadının bekâretine gelecek bir zarar aslında erkeğin toplumsal statüsüne ve onuruna çalınmış bir lekedir. Tarihte erkeklerin bekâretten anladıkları çoğu zaman budur. Fakat özellikle Yahudilerin Tanrısı, onu kadının korunma ve saf olma özelliği olarak belirtmiştir. Kadın evleninceye kadar kendisini kontrol etmiş, dolayısıyla evlilik kurumuna kendisini hazırlamıştır.

Bekâret arama edimi, erkeğin kıskançlık güdüsünün bir yansımasıdır. Aslında erkek, kızlık zarına önem vermekle onu tamamen sahiplenmek için onun temiz olması şartını ön koşul olarak kabul etmektedir. Erkek, kendisi bakir olmasa dahi içinden fışkıran kıskançlık içgüdüğü nedeniyle kadını elinin altında görmek ister. Böylece iktidar tüm kıskançlığına rağmen erkektedir. Öyle ki, kadının vücudu üzerinde hâkim olan erkek, kadını kendi malı sayarken kadının erkek üzerinde hiçbir hakkı yoktur. Erkeğe bu hakkı veren Tanrı, erkeğin zevki uğruna kadının kızlık zarını çok ciddiye alırken, erkek için hiçbir sınırlama getirmemiştir (Arslan, 1999: 23). Bu durumu Eski Ahit'te de görmek mümkündür. Burada kadının bekâretinin kutsallığına rağmen çoğu zaman erkeğin bunu istismar ettiği ve dolayısıyla Tanrı'nın da buna çok kızdığı bilinen bir durumdur.

Kadının bakir olmasına önem verme, Eski Ahit'te oldukça normal karşılanabilen bir durumdur. Bu duruma değişik bir yaklaşım I. Krallar bölümünde yer alır: “Kral Davut

kocamış ve yaşta ilerlemişti. Onu esvapla örttüler fakat o ısınmadı. Kulları ona dediler: Efendim, kral için genç bir kız aransın ve o kralın önünde dursun, ona baksın. Senin koynunda yatsın da efendim kral ıınsın. İsrail'in bütün sınırlarında genç ve güzel bir kadın aradılar. Şunemli Abişag'ı buldular ve onu krala getirdiler. Genç kadın, çok güzeldi, krala baktı ve ona hizmet etti; fakat kral onu bilmedi" (I. Krallar: 1: 1- 4). Kitab-ı Mukaddes'e göre Davut, İsrail üzerinde kırk yıl hüküm sürer. Sonra yaşlanır ve zayıf düşer. Onun ahlakının ne kadar bozuk olduğunun farkında olan maiyetindekiler, ona moral vermenin en iyi yolunun seks olduğundan emin bir şekilde, yatağına bir bakire sokarlar. Çok uğraşmalarına karşın Davut başarısız olur (Casciulli, 2006: 60). Davut'a yakıştırılan kadın bakire ve gençtir. Onun eş seçme şansı yoktur hatta kendisinin bakire olması şartıyla başkasına arzusu dışında seçilmektedir. Pasajdan da anlaşıldığı gibi neticede bakire olmak Yahudi toplumunun kadında aradığı ölçüttür.

Öte yandan Eski Ahit, yalnızca birbirine bağı ve evliliğı sürdürebilen kadın ve erkeklerden yanadır. Bu kuralı bozan erkek veya kadının her ikisine de ölüm cezası uygulayabilecek kadar serttir. Özellikle yattığı kadının bakir olmadığını görüp onu başından atan erkekler uyarılmaktadır. Keyfice istediğı kadınla cinsel ilişki kuran erkek, şehvi tutkularına hâkim olamadığı için kendisine sert cezalar verilmek suretiyle bu aşırılığı törpülenmektedir. Fakat bunun erkeğı ne derece sakinleştirdiğı de meçhuldür. "Bir adam bir kadın alır, yattıktan sonra ondan hoşlanmazsa, ona suç yükler, adını kötüler: Bu kadınla evlendim ama onunla yatınca erden olmadığını gördüm, derse, kadının annesiyle babası kızlarının erden olduğuna ilişkin kanıtı alıp kapıda görevli kent ileri gelenlerine getirecekler. Kadının babası ileri gelenlere, kızımı bu adamla evlendirdim ama o kızımdan hoşlanmıyor, diyecek. Şimdi kızımı suçluyor onun erden olmadığını, söylüyor. İşte kızımın erden olduğunun kanıtı budur. Sonra anne baba kızlarının erden olduğunu kanıtlayan yatak çarşafını ileri gelenlerin önüne serip getirecekler. Kent ileri gelenleri de adamı cezalandıracaklar. Ceza olarak ondan yüz gümüş alıp kadının babasına verecekler. Çünkü adam, İsraili bir erden kızın adını kötülemiştir. Kadın adamın karısı kalacak ve adam yaşamı boyunca boşayamayacaktır. Ancak bu sav doğruysa, kızın erden olduğuna ilişkin bir kanıt bulunamazsa, kızı baba evinin kapısına çıkaracaklar. Kent halkı taşılayarak kızı öldürecek. Babasının evinde iken fuhuş yapmakla İsrail'de iğrençlik yapmıştır. Aranızdaki kötülüğü ortadan

kaldıracaksınız” (Yasanın Tekrarı: 22: 13- 20). Bu pasajlar erkeğin insafına bırakılan kadının halini ortaya koymaktadır. Kadın bir cinsel motif olarak, hangi rüzgâra kapıldığını bilemeden oradan oraya bir takım yasaklar içerisinde sallanıp durmaktadır. Erkek hoşgörülü olduğu takdirde kadın için sorun yoktur fakat keyfi davrandığında kadının başı sorundan kurtulmamaktadır. Hele baba evinde bakire çıkmayan bir kadın evlenmeye kalkıştığında kendisini ölümle yüz yüze bulur. Evlilik öncesi cinsel ilişki onun mezarını, tüm hayatı boyunca sırtında taşımasına neden olur. Bekâret, Yahudiler için Eski Ahit’te belirtildiği üzere elzem şartlardan bir tanesidir. Cezası ölümle sonuçlanan bir eylemdir. Fakat vurgulanması gereken başka bir nokta da bekâretin sırf erkeklerin keyfiyetine bırakılmış bir durum olmadığıdır. Eski Ahit, özellikle kadınlar için bekâret aramayı isterken diğer taraftan erkeğin de bunu istismar etmemesini istemiştir. Erdenliğin kendisi hem erkek hem kadın için önemli bir tavır olduğundan aslında buna önem verilmekle evlilik kurumuna önem verilmiş olunmaktadır.

2.5. Eski Ahit’te Evlilik

Evlenmek, erkekle kadının aile kurmak için kanuna uygun olarak birleşmeleri, izdivaç etmeleridir (Türkçe Sözlük, 1998: I, 746). İlk insan Adem ve Havva’dan beri kurulan bu bağ, toplumun çekirdeğidir. Evliliğin tarihi, ilk birleşmenin kutsallığının tarihidir. Nitekim gökle yerin evliliği ilk kutsal evliliktir. Tanrılar da kendi aralarında evlenmişlerdir ve insanlar da onların ardından zamanın başlangıcında gerçekleşen her şeyi taklit ettikleri gibi aynı kutsal ciddiyetle Tanrıları taklit etmişlerdir (Eliade, 2003: 243). Bu taklit sıradan bir birleşmeyi onaylayan durum değil, yeryüzü ve gökyüzünün birlikteliğini teyit eden bir akittir. Burada gelişigüzel bir cinsel birleşme felsefesi değil, aksine neslin devamını sağlayacak dinamikler savunulmaktadır.

Yahudilerin ısrarla vurguladığı çoğul eylemin arzusu ve endişesi evlilikte gizlidir. Evlilik Eski Ahit’in dilinden düşürmediği bir duadır. Böylece Musevilerin doğurganlığa ilişkin kaygıları, ifadesini çoğunlukla tekrarlanan “verimli ol ve çoğal” duasında bulur; gerek kadın, gerekse erkek için bir temenni ve buyruk olan duada bulur (Yalom, 2002: 26). Böyle olmalı ki yeryüzü ve gökyüzünün son nefesine kadar rahatlaması yani kutsal orgazma ulaşması gerçekleşmiş olsun. Bunu yapacak kişiler mitolojilerin ortak insanı

olan, gökle yeri simgeleyen kadın ve erkektir. Onlar, bu vazifeye görevlendirilmişlerdir.

Eski Ahit'te evlilik, cinselliğin disiplin altına alınması, dizginlenmesidir. Bunun için farklı iki cinsiyetin olması yani karı ve kocanın bir araya gelerek, bir arada yaşama etkinliğini göstermesi gerekir. Bu birliktelik, salt cinsel eylemler dizisi şeklinde olmamalıdır. Nitekim Birinci yüzyılda yaşamış olan Yahudi tarihçi Osephus'un dediğine göre: Yasa, karıyla koca arasındaki doğal birleşmeden başka cinsel bağ tanımaz ve onu da ancak, çocuk olması için tanır. Hem pozitif hem de negatif olmak üzere bu ilkeyi dayatma amaçlı çeşitli hükümler bulunmaktaydı (Tannahill, 2003: 64). Birleşme sonrası ortaya muhakkak surette bir ürünün ortaya çıkması gerekir. Haz ve zevke dayalı erkek ve kadın motifi yerine baba ve anne modeline dayanan insanlar temel alınarak evlilik bağı sağlamlaştırılmalıdır. Evlilikten anlaşılan aile kurumunun ortaya çıkmasıdır. Hem zevkin yaşandığı cinsel deneyim hem de üremeyle neticelenen bir yapı oluşmasıdır.

Evlilikte kadının şekli ve şemai ön planda değildir. Kadının estetiği ne olursa olsun eğer doğurganlık, daha da önemlisi analık niteliği yoksa diğer özellikleri önemli değildir. Kitab-ı Mukaddes'te yer alan bazı kadınlar güzellikleri, sadakatleri, sağduyuları ve hatta yiğitlikleri nedeniyle saygı görüyor olsalar da genellikle asıl değerlerini analık oluşturmuyordu (Yalom, 2002: 26). Öyle olmalı ki doğurgan ana Tanrısal işlevini yerine getirmiş olsun. Kadın rahmine atfedilen bu kutsallık nerdeyse tüm din ve mitolojilerde başköşeye oturtulmuştur.

Eski Ahit'te karı ve koca, ancak evlilik çatısı altında birbirleriyle mutlu bir yaşam sürebilirler. Buna bağlı olarak Eski Ahit, yasak evliliklere ve cinsel yaramazlıklara çok sert bir şekilde karşı çıkar. Sadece evlilik kurumunun içinde kendi eşiyle mutlu olmayı emreder “Bir kadın yoldan çıkar, kocasıyla evliyken kendini kirletirse ya da bir koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kâhin, kadını Rab'bin önünde durduracak bu yasayı ona uygulayacak. Kocasını herhangi bir suçtan suçsuz sayılacak, kadınsa suçunun cezasını çekecektir” (Çölde Sayım: 5: 30). Diğer bir Tevrat metni de evliliğin kutsallığının zinayla bozulmamasını emretmektedir. “Zina etmeyeceksin. Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin” (Yasanın Tekrarı: 5: 21). Evliliği bozmama kuralı o kadar

önemsenmiştir ki Eski Ahit'in Tevrat bölümünde bu uyarılara sıkça rastlamaktayız. Tevrat'ın başka bir bölümünde geçen bununla ilgili pasaj şöyle emretmektedir: “Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin” (Çıkış: 20: 17). Çünkü bu davranış evliliğin kutsallığına zarar vermektedir. Karı ve kocanın mutlu aile resmini bozmaktadır.

Eski Ahit ile doğrudan ilgili olmasa da evlilik Yahudilere göre bir anlaşma niteliği taşır. Bu anlaşma iki insanı ebediyen bağlayan yazılı bir belgedir. Hatta bir erkek ile bir kadın arasındaki antlaşmanın ötesinde bir olgudur. Evlilik, kutsal bir bağ, dinsel simgelerle yasallaştırılmış kozmik anlamı olan bir kurumdur. Yahudilik, evliliğe ilahi yetkinliği hâkim kılarak onu kutsallıkla donatır (Besalel, 2001: II, 161- 162). Tanrısal bir erekt etrafında örülen bu bağ, kendisini sağlam tutmak zorundadır. Toplumsal iflasın, yozlaşmanın yaşanmaması için bu kozmik oluşuma saygı duyulması gerekir. Eski Ahit, evlilik olgusunu öyle sağlam emirlerle korumuştur ki bu kuralı bozanları şiddetli azaplar beklemektedir.

Evlenme üzerine yoğunlaşan, verimli olup çoğalmak ilkesinden ayrılmayan Yahudilik, evli bir adamın kadınıyla her an beraber olmasını istemektedir. Eski Ahit'in vurgusu da bu yöndedir. “Yeni evli bir adam savaşa gitmeyecek, ona herhangi bir görev verilmeyecek. Bir yıl özgürce evinde kalıp karısını mutlu edecektir” (Yasanın Tekrarı: 24: 5). Karı kocanın zor ve özel durumlarda bile birbirine kavuşup birliktelik yaşamaları gerekir. Çünkü Yahudi yasaları bekârlığı soyları için bir tehlike olarak görmektedir. Bir arada olmak aslında derin anlamı olan var oluş biçimidir, onlara göre; bir narın diğer taneleriyle aynı kabukta yaşamayı benimsemeleri ve bunu bir ömür boyu kabul etmeleridir.

“İki kişi bir kişiden iyidir,

Çünkü emeklerine iyi karşılık

Alırlar,

Biri düşerse, öteki kaldırır.

Ama yalnız olup da düşenin vay

Haline!

Onu kaldıran olmaz.

Ayrıca iki kişi birlikte yatarsa,

Birbirini ısıtır.

Ama tek başına yatan nasıl

Isınabilir?

Yalnız biri yenik düşer,

Ama iki kişi direnebilir.

Üç kat iplik kolay kolay kopmaz” (Vaiz: 4: 9- 12).

Vaiz bölümünde yer alan bu şiirsel ifadeler aslında Yahudiler için evliliğin üç katlı iplik gibi ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Erkek tenini yalnızlıktan ve soğuktan koruyup ısıtan kadın, aslında hem bedeni hem de ilahi görevini yerine getirmektedir. Böylece iki kişinin zaferi bir anda üçlü ve güçlü bir kazanıma dönüşmektedir. Evliliğin yarattığı bu durum, Yahudilerin Tanrısı açısından çok arzulanan bir eylemdir. Kutsal Kitap, durmadan bu kaynaşmış bağ üzerinde durur. Çünkü iki kişi Tanrı’nın, ‘birleşin’ emrini yerine getirmiş ve böylece bu buyruğa itaat etmişlerdir. Diğer taraftan iki kişi bir araya gelerek Tanrı’nın emrini yerine getirmiş olmakta ve onunla bütünleşmektedir. Böylece erkek, kadın ve Tanrı üç katlı iplik gibi sağlamlaşmışlardır. Artık bu bağ kopmayacak kadar güçlenmiş ve evliliğe verilen önem pekiştirilmiş olmaktadır.

Aslında Eski Ahit boyunca evliliğin bir antlaşma ilişkisi olarak görüldüğünü söylemek doğru olur. Ancak Yahudilikte gelişen kavram, yaratılıшта görülen standarttan daha düşük bir düzeydeydi. Yahudilikte antlaşma ilişkisi, yalnızca yatay bir bakış açısından ele alınıyordu, yani yalnızca erkek ve kadın arasındaki ilişki söz konusuydu. Ama yaratılıшта kurulan antlaşma ilişkisinin yatay ve dikey olmak üzere iki boyutu vardı. Yatay olarak Adem’le Havva’yı birbirine bağlıyordu, dikey olarak her ikisini birlikte Tanrıya bağlıyordu (Prince, 1995: 14). Bu şekilde bir süreç içerisinde evlilik basit bir karı koca ilişkisini aşp aşkın bir anlam ifade etmeye başladı. Artık evlilik sadece çiftlerin birliği değil her ikisinin Tanrı’da birleştiği bir odak noktası haline geldi. Dikey boyutun Kutsal Kitap’ta gelişerek ön plana çıkması Yahudi evliliğine daha fazla önem katmaya başladı. Bir anlamda evlilik kozmik ve kutsal bir birlikteliği simgeler oldu.

Tanrı, çiftlerin mutlu bir evlilik kurmasını ister ve onların hiçbir şekilde kendisinin koyduğu kuralları bozmasını istemez. Bu evlilikte cinsel ilişkinin amacı bile kutsaldır.

Amaç, karı ve koca arasındaki cinsel ilişkinin manevi saflığını ve bütünlüğünü sağlamaktır. Cinsel dürtünün tatmini ile kişinin mutluluğu yakalaması amaç ise de, bu arada ahlaktan ödün vererek daha ulvi değerlerin yitirilmesi asla Yahudiliğe ait bir amaç olmamıştır. Bu, bilakis bir zaaf olarak tanımlanmıştır (Besalel, 2001: II, 42). Bu bağlamda evlilik sadece iki kişi arasında bir antlaşma değil aynı zamanda Tanrı ile yapılan bir akittir. Çiftler bunu göz önüne alarak evliliğin prensiplerine uymalı, onun temizliğine halel getirmemelidirler. Evliler, cinsel tatmin uğruna amacından sapıp kutsal bağa zarar vermekten kaçınmalı ve evliliği zaafları yüzünden sekteye uğratmamalıdır.

Tanrı'nın benzerliği, evlilik bağı yoluyla dışa vurulur. Tanrı'nın kendi halkına bağlı olması ve onların da kendisine bağlı olmalarını arzulaması, sadık evlilik antlaşması aracılığıyla simgelenmektedir. Kutsal Yazı'nın tümünde ve özellikle Eski Ahit'te Tanrı'nın kendi halkına bağlılığı, bir kocanın karısına bağlılığına benzetilmektedir. Halkına sadık kalacağını vaat etmiş ve halkından da aynısını beklemiştir (Comiskey, 2000: 78). İlginç bir sembol diline başvurularak karı koca ve Tanrı arasındaki birliktelik özümsemeye çalışılmıştır. Bu üçlü sacayağı Tanrı'nın ruhundan ruh almış insanın erkek ve kadının yani çift olarak ikisinin ona karşı saygısını da ifade etmektedir. "O gün gelecek, diyor Rab. Bana, 'kocam' diyeceksin; artık 'efendim' demeyeceksin. Kırdaki hayvanlarla, gökteki kuşlarla, toprakta yaşayan canlılarla, halkım için o gün antlaşma yapacağım; ülkeden yayı, kılıcı, savaşı kaldıracağım, güvenlik içinde yatıracağım onları. Seni sonsuza dek kendime eş alacağım, doğruluk, adalet, sevgi, merhamet temelinde seninle evleneceğim. Rabbi tanıyacaksın" (Hoşea: 2: 16; 2: 18- 20). İşte bu ifadeler Tanrı ile İsrailoğulları arasındaki ilişkiyi karı koca ilişkisine benzetmektedir. Burada Tanrı, adeta İsrailoğulları'nın kocası gibi davranıp onlara beni bırakıp başka putların peşine takılarak Tanrı'nızı aldatmayın, demektedir. Nasıl bir kadın kocasını başka bir erkekle aldatıp ona ihanet ediyorsa, İsrailoğulları da Tanrı'yı başka Tanrılarla aldatmaktadır. Bu durum edebi bir sanatla karı koca ilişkisine benzetilmektedir. Demek ki Eski Ahit'in Tanrısı, evliliğe çok özel bir önem atfediyor olmalı ki böyle bir anlatım tekniği kullanmaktadır. Yeremya bölümünde de Tanrı-İsrailoğulları ve karı-koca arasındaki benzeyiş tekniği kullanılmaktadır.

"Yaptıklarından ötürü neden

Bağışlayayım seni?

Çocukların beni terk etti,
 Tanrı olmayan ilahların adıyla ant içtiler.
 Onları doyurduğumda zina ettiler,
 Fahişelerin evlerine doluştular.
 Şehvet düşkünü besili aygırlar!
 Her biri komşusunun karısına
 Kişniyor “(Yeremya: 5: 7- 8).

“Payın sana ayırdığım pay bu
 Olacak” diyor Rab.
 Çünkü beni unuttun,
 Sahte ilahlara güvendin.
 Ayıbın ortaya çıksın diye,
 Eteklerini yüzüne dek kaldıracağım.
 Kırdaki tepeler üzerinde yaptığım iğrençliklerini- zinalarını,
 Çapkın çapkın kişneyişini, yüz­süz
 Fahişeliklerini- gördüm.
 Vay başına geleceklere ey
 Yerus­alı­m! Ne zamana dek böyle kirli
 Kalacaksın?” (Yeremya: 13: 25- 27).

“İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
 Yeni bir antlaşma yapacağım
 Günler geliyor” diyor Rab,
 Atalarını Mısır’dan çıkarmak için
 Ellerinden tuttuğum gün,
 Onlarla yaptığım antlaşmaya
 Benzemeyecek.
 Onların kocası olmama karşı­n,
 Bozdular o antlaşmamı, diyor,
 Rab “ (Yeremya: 31: 31- 32).

Tanrı, İsrail halkının sadakatsizliğini putperestliğe benzetmektedir. Bu sadakatsizlik, halkın cinsel ahlaksızlığında ifade bulunmaktadır. İsrail halkının cinsel sınırlarda gösterdiği özen ve paklık ulusun ruhsal sağlığının iyi bir göstergesiydi. Ahlaksızca ilişkiler ise halkı, çevresindeki uluslardan ve onların putlarından farksız kılıyordu (Comiskey, 2000: 78). Oysaki Tanrı, nasıl ki koca, karısı ile iyi geçinip mutlu bir hayat sürmeyi arzuluyorsa, İsrail’le yeni bir antlaşma yapıp onunla sonsuza kadar derin bir sevgiyle yaşamak istiyordu. Eski Ahit’te bu minval üzere, eşler arasındaki mutluluk, Tanrı İsrail yakınlığı şeklinde simgelenerek anlatılmaktadır. Ez cümle, Tanrı’nın ilişkisi Eski Ahit’te şöyle özetlenmiştir; Tanrı’nın Sina Dağı’nda İsrail’le yaptığı antlaşma, Tanrı’yla İsrail arasında bir evlik ilişkisi olarak görülmektedir ve bu antlaşma aracılığıyla Rab onların kocası olmuştur. Sonra İsrail, sadakatsizliği ve putlara tapması yüzünden antlaşmayı bozmuş ve bu antlaşmadaki hakkını kaybetmişti. Ancak Tanrı sonunda İsrail’i reddetmemiş ve onlara olan sevgisi son bulmamıştı. Bu yüzden Tanrı’nın nihai amacı, onlarla bir kez daha kendileriyle bir kocanın ilişkisine girebileceği yeni bir antlaşma yapmaktı. Bu yeni antlaşma, ilkinden farklı olarak sonsuza dek geçerli olacaktı, bir daha asla bozulmayacaktı. Bunun aracılığıyla İsrail, Rab’bi daha önce hiç tadıp yaşamadıkları şekilde yepyeni derin bir yakınlıkta bilecek, tanıyacaktı (Prince, 1995: 56). Adeta bir arınmadan geçirilen İsrail halkı, kendisini bırakmak istemeyen Tanrı’nın lütfünden doyasıya faydalanmaktadır. Burada gerçek anlamda bir sevgi söz konusudur. İşte karı ve kocanın örnek alacağı bu model, Yahudiler için çok önemlidir. Erkek, kadına sadakat gösterecek ve bu sadakatlerinin karşılığı olarak Tanrı’nın esirgemesine kavuşacaklardı. Eski Ahit’in Tanrısı böyle evliliklere özellikle büyük prim vermektedir. Çünkü karı ve kocanın kendilerini bildiği ve birbirlerine ihanet etmediği evlilikler, aslında Tanrı’ya duyulan büyük saygılarından ileri gelir. Onun için Yahudilerin Tanrısı bu durumdan ve kurumdan oldukça zevk alır. ”Biri başka birinin karısıyla, yani komşunun karısıyla zina ederse, hem kendisi, hem de zina ettiği kadın, kesinlikle öldürülecektir“ (Levililer: 20: 10). Bunlar evliliği zedeleyen olumsuz ve günahkâr davranışlardır. Eski Ahit, bu tür davranışlara karşılık sert cezalar getirmek suretiyle, Yahudilere kendi kadınlarıyla mutlu olmalarını emreder. “Eğer bir adam başka birinin karısıyla yataken yakalanırsa, hem kadınla yatan adam, hem kadın, ikisi de öldürülecektir. İsrail’den kötülüğü atacaksınız“ (Yasanın Tekrarı: 22: 22).

İhanet, Eski Ahit'in kolay kolay kabul edeceği bir davranış değildir. O, bunu en şiddetli biçimde cezalandırmaktan kaçmaz.

Gerçekten Eski Ahit'in diğer bölümlerinde de evliliğe verilen önemi açıkça fark edebilmekteyiz. Çünkü evlenmek, ilahi bir zincirin kopmadan kıyamete kadar gitmesi demektir. Ayrıca Tanrı, ortaya koyduğu ilkelerin inananlarınca ciddiye alınmasını ister. Bu nedenle çiğnenen bir yasa aslında varlığının büyüleyiciliğine çizilmiş yamuk ve silinmez bir hatadır. Eski Ahit'in Tanrısının böyle bir davranışı kaldırmaya tahammülü yoktur. Zaten her seferinde tekliğini ve güçlülüğünü vurgulayan bir ilahın, bu tür hataları hoş görmesi doğal değildir. Belki bu yüzden Yahudilerce evlilik, aslında insanın Tanrı'nın sureti olması nedeniyle önemsenmesi gereken bir ilkedir. Yasalar ne zaman çiğnenmeye kalkılırsa, o vakit Tanrı'nın azabı gecikmeden kulun ensesinde soluğu bulur. “Tanrı sizi tek beden ve ruh yapmadı mı? Neden tek? Çünkü O kendisine özgü bir soy arıyordu. Onun için kendinize dikkat edin, hiçbiriniz gençken evlendiği karısına ihanet etmesin. İsrail'in Tanrısı Rab, ben boşanmadan nefret ederim, diyor. Giysisinin üstüne bir de zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim. Her şeye egemen Rab böyle diyor. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin” (Malaki: 2: 15- 16). İhanet, Yahudileri Tanrı'dan uzaklaştıran ve kendilerinden nefret ettiren bir suçtur. Yehova gibi birliğe ve güce sürekli telmihte bulunan bir Tanrı, ihaneti asla bağışlamaz. Hele ki başka Tanrılarla ihanetin bağışlanması ise söz konusu olamaz. Bu anlamda bir erkeğin karısını aldatması ve onun dışında başka kadınlara göz dikmesi ihanettir. Yahudilerin bundan kesinlikle kaçınması ve ayaklarını denk alması gerekmektedir. Yoksa Tanrı'nın öfkesi büyük bir azaba dönüşebilmektedir.

Tanrı'nın değişmez amacına göre evlilik, bir antlaşmadır. Bu, evlilik ilişkisinin başarısını sağlayan tek sırdır (Prince, 1995: 12). Bu sır unutulduğunda, görmezlikten gelindiğinde evlilik kaçınılmaz bir şekilde kutsallığını ve bu yüzden kuvveti ile sağlamlığını yitirir. Tanrı bunu Eski Ahit'te birkaç yerde tekrarlamaktadır: “Yaptığınız başka bir şey var: Rabbin sunağını gözyaşı seline boğuyorsunuz. Ağlayıp sızlanıyorsunuz. Çünkü Rab artık getirdiğiniz sunulara ilgi göstermiyor, onları elinizden beğeniyle kabul etmiyor. “Neden?” diye soruyorsunuz. Çünkü Rab sizinle gençken evlendiğin karın arasında tanıktır. O yoldaşın ve evlilik antlaşmasıyla karın olduğu halde ona ihanet ettin” (Malaki: 2: 13- 14). Bu metinde antlaşma, Tanrı'nın tanıklığında

yani onun ilkelerine riayet edilerek yapıldığı halde antlaşmaya ihanet edilmiştir. Koca karısını aldatıp ona Tanrı'nın tanıklığına rağmen ihanet etmiştir. Rab de bunlara ceza olarak getirilen sunulara önem vermeyip onları hiçe saymıştır. Aslında eşlerin birbirlerine ihanet etmeleri kendi iktidarlarına tuzak kurmalarıdır. Eğer antlaşmaya sadık kalıp dürüst olsalardı ikisi de iktidarın hazzına varabilirlerdi.

Cinsellik ve iktidar ilişkisi, eşlerin birbirlerine karşı takındıkları tavırlarında saklıdır. Aslında erkek ve kadının evlilik içinde birinin diğerine karşı kurduğu pusular, onların, ben daha öndeyim benim sözüm geçer, şeklindeki üstünlük anlayışlarının sonucudur. Fakat ikisi de aynı iktidarın hazzını farklı ölçüde yaşayabilirler. Kocasından başkasıyla ilişkisi olmaması kadın için, onun iktidarına bağlı olmanın doğurduğu bir sonuçtur. Koca içinse, karısından başkasıyla ilişki kurmama, karısı üzerindeki iktidarını en iyi kullanma biçimidir (Foucault, 1993: 163). Bu çerçeveye biraz daha genişletilip Tanrı ve kul bağlamında düşünülürse olay daha dikkate değer bir anlam kazanır. Eğer Tanrı'nın inanları da başka putlarla Tanrıları'nı aldatmasalardı; Tanrının iktidarda olma güdüsünü fazlasıyla doyururlardı. Fakat Tanrı'ya ihanet etmekle hem kendi iktidarlarını bozdular hem de Tanrı'yı kızdırarak onu iktidar hazzından yoksun bıraktılar. Evliliğe bu pencereden bakılabilirse Eski Ahit'in tek Tanrısının kullarıyla ilişkisi daha farklı bir yönden algılanabilir. Ayrıca evliliğin öneminin altında yatan sebepler de daha kolay anlaşılabilir. “Öfkelenebilirsiniz ama günah işlemeyin; iyi düşünün yatağınızda susun” (Mezmurlar: 4: 4). Erkek ve kadının iktidar yarışına girip yataklarının kirletmemelerini ve bunun için birbirlerine sadakat gösterip susmalarını isteyen bu pasaj, evliliğin Tanrı için ne kadar önemli olduğunu gösterir. Nihayetinde Tanrı, kadın ve erkeğin tek bedende birleşmelerini isteyerek hem kendi tekliğini hem de evliliğin onları için bütünleştirici önemini vurgulamıştır. “Tanrı sizi tek beden ve ruh yapmadı mı? Neden tek? Çünkü O kendisine özgü bir soy arıyordu. Onun için kendinize dikkat edin, hiçbiriniz gençken evlendiği karısına ihanet etmesin “(Malaki: 2: 15). Ona sadık olsun ve yatağını kirletmesin. Çünkü onlar Tanrı'nın antlaşmasında birbirlerine söz vermişler ve evliliği koruyacaklarına dair Tanrı'ya taahhütlerini bildirmişlerdir.

Eski Ahit'in evliliğe verdiği önem kadına verdiği önemden de anlaşılabilir. Çünkü o doğurgandır ve döl verendir. Sadece Eski Ahit'te değil, diğer dinlerde de kadın bir doğurganlık sembolüdür. Kadın, çoğaltan verimli bir topraktır. Eski Ahit'te buna dikkat

çekilmiş; kadın, erkeklerin gözünde doğurgan bir varlık olarak hep arzulanmış ve doğurganlık özelliği bittiğindeyse rafa kaldırılmıştır. Hatta Mezmurlar'da doğurganlığa şiirsel methiyeler dizilmiştir:

“Çocuklar Rabbin verdiği bir

Armağandır.

Rahmin ürünü bir ödündür“ (Mezmurlar: 127: 3).

Eski Ahit'te doğurmak veya çocuk sahibi olmak bir armağan, Tanrı vergisi bir sunudur. Devam eden ifadelerde doğurmanın tadına doyumaz zevkinden bahsedilerek onun önemine işaret edilmektedir. Burada Tanrı, insanlara bu özelliği bahşetmekle kulların kendisine şükretmelerini istemektedir.

“İç varlığımı sen yarattın,

Annemin rahminde beni sen ördün.

Sana övgüler sunarım,

Çünkü müthiş ve harika

Yaratılmışım.

Ne harika işlerin var!

Bunu çok iyi bilirim” (Mezmurlar: 139: 13- 14).

Bunlar, Eski Ahit'in ilk insandan bu yana süregelen verimlilik ve çoğalma kavramlarının ördüğü sonuçlardır. Tanrı yaratır, kul çoğaltır ve yeryüzü, döngüsünü döndükçe sürdürür. Tüm mesele budur, doğurmak veya doğurmamak. İlk çağ filozoflarının savaşıma seviş benimle teorisine uygun olarak seviş ama üretmek şartıyla, şeklinde Yahudiliğe uyarlanabilir. Enerjini, yaşamını içinde barındıran dölünü boş yere harcıyıp Tanrı'ya ihanet etme. Evlen ve doğur. Tıpkı ünlü şair Cemal Süreyya'nın “önce öp sonra doğur beni” dizelerine uygun bir anlayışla Eski Ahit, evliliği bekârlığa tercih etmiştir.

Sonuçta Kitab-ı Mukaddes döneminin Yahudi ailesi evliliğe önem vermiş ve cinselliği değerli kılmış ayrıca bekâr kalmaya soğuk bakmıştır. Günümüze geldiğimizde geleneksel Yahudi ailesinin gücünün özellikle son yıllarda, Yahudiliğe özgü her şeyin özümleme süreci içinde yok olması nedeni ile hızla azaldığını söyleyebiliriz. Şu anda Yahudi ailelerinin Yahudi olmayanlardan, eski günlere duyulan duygusal bir bağdan ve gençler üzerinde kendilerini düzeltmeleri ve Yahudi olmayanlarla evlenmemeleri için

yapılan baskının ötesinde, bir farkı kalmamıştır (BUA, 1987: IV, 96). Artık saf bir Yahudi ailesi kimliği aramak yerine biraz daha ılımlı ve cinselliği ön planda tutan Yahudi ailesinin varlığını görmek mümkündür. Çünkü tarih içinden geçtiği koşullardan dolayı Yahudi ailesinin evliliğe ve cinselliğe bakış açısını oldukça törpülemiş ve onu zamanın tüneline geçirerek şimdiki ana getirmiştir. Artık Yahudiler için evlilik, önemlidir fakat saf bir Yahudi ırkının da hayal olmaktan öteye geçemediği bilinen ve tecrübe edilen bir gerçekliktir.

2.6. Eski Ahit’te Endogami

İç evlilik demek olan endogami, Eski Ahit’te, Yahudilerde çok sık görülen bir evlilik çeşididir. Burada klan üyeleri veya Yahudi olanların kendi aralarında kurduğu bir bağ söz konusudur. Akraba olmayanlar ya da soyun dışında olanlar böyle bir evlilik yapamazlar. Çünkü mirasın bölünmemesi, soyun bozulmaması ve dağılmaması için iç evlilik şarttır. Endogamiye aykırı hareket edenler hemen yaptırımlarla karşılaşır. Tanrı, Eski Ahit’te egzogami, yani dış evlilik yapanları sert bir biçimde uyarmış ve onları cezalandırmıştır. “İshak Yakup’u çağırdı: Kenanlı kızlarla evlenme diye buyurdu. Hemen Paddam Aram’a annenin babası Betuel’in evine git. Orada dayın Lavan’ın kızlarından biriyle evlen. Böylece babasının Kenanlı kızlardan hoşlanmadığını anladı. İsmail’in yanına gitti. İbrahim, oğlu İsmail’in kızı Nevayot’un kız kardeşi Maharat’la evlenerek onu karılarının üzerine getirdi” (Yaratılış: 28: 1- 2; 28: 8). İshak Yakup’un Kenanlı kızlarla evlenmesini istemeyerek kendi akrabalarından evlilik yapmasını istemiş, bu şekilde kendi kabilesinin varlığını dış tehlikelere karşı koruyarak soyunun bozulmadan devam etmesini istemiştir. Çünkü iç evlilik, dışarıdan kız almayı bir riziko olarak görür. Bu nedenle dış evliliğe karşı tıpkı bir kalkan gibi kendi soyundan ve kabilesinden kızları yine kendi kabilesinin erkekleriyle evlendirerek bir savunma mekanizması oluşturur.

İç evlilik, aile içinde ölen bir kardeşin dul kalan karısını diğer bir kardeşin almasına kadar uzanır. Geçimini tarımdan kazanan toplumların bir özelliği olan endogami, soyu ve toprakları elde tutmanın en güvenilir ve garantili yoludur. Eski Ahit de tarım toplumunda yaşayan insanlara hitap ettiğine göre emirlerini bu yönde vermesi çok

doğaldır. Bunu Eski Ahit'te sıkça görmek mümkündür. "Birlikte oturan kardeşlerden biri oğlu olmadan ölürse, ölenin dul aile dışından biriyle evlenmemeli. Ölenin kardeşi dul kalan kadına gidecek. Onu kendine karı olarak alacak, ona kayınbiraderlik görevini yapacak. Kadının doğuracağı ilk oğul, ölen kardeşin adını sürdürsün" (Yasanın Tekrarı: 25: 5- 6). Metinde ailenin dağılmaması için tamamen iç evlilik özendirilmiş ve toplumsal geleneğe dinsel bir referans verilerek soy, dine ve kültüre uygun olarak ayakta tutulmaya çalışılmıştır.

Eski Ahit, iç evliliği özendirdiğine göre dışarıdan almayı da haliyle yasak kabul edecektir. İşte yabancılarla evlenmeyi Tanrı'ya ihanet derecesinde vurgulayan Eski Ahit'in bu tutumunu anlamak kabul edilir bir durumdur. O zaman Yahudi erkeklerin yabancı kadınlardan tamamen uzak durması şarttır. Çünkü soya gelecek tehdit Yahudi toplumunun kökten yok olmasına kadar tehlikeli boyutlara varabilir. Eski Ahit, bu hassas konuya dikkat çeker. "Şekenya, Ezra'ya şöyle dedi: Çevremizdeki halklardan yabancı karılar aldığımız için Tanrı'mıza ihanet ettik. Buna karşın İsrail için hala umut var. Senin ve Tanrımızın buyrukları karşısında titreyenlerin öğütleri uyarınca, bütün yabancı kadınları ve çocuklarını uzaklaştırmak için Tanrımızla şimdi bir antlaşma yapalım. Bu antlaşma yasaya uygun olsun. Kâhin Ezra kalkıp: Siz Tanrı'ya ihanet ettiniz, dedi. Yabancı kadınlarla evlendiniz. İsrail'in suçuna suç kattınız. Şimdi atalarınızın Tanrısı Rabbe suçunuzu açıklayın. Onun istediğini yapın. Çevredeki halklardan ve yabancı karılardan ayrılın" (Ezra: 10: 2- 3, 10- 11). Çok çarpıcı ifadeler kullanılarak yasaklanan egzogami, çiftler hata ile bir arada olsalar dahi onların ayrılmalarını öngörerek halkı dış evlilikten iç evliliğe ısrarla zorlamaktadır. Bu kadar katı bir endogami anlayışı esasında toplumu kısırlaştırmakta ve o dini bölgesel bir alana sıkıştırmaktadır. Fakat burada ilginç olan Tanrı'nın bu savı hiç ciddiye almayarak, hep kendisine daima itaat eden özel bir grubun varlığını ısrarla istiyor olmasıdır. Tevrat'ta 'az olsun Yahudi olsun' dercesine iç evliliğe sıkı sıkıya sarılmış bir Eski Ahit toplumu görürüz. Bu ilkeleri çiğneyenler hem kabileye hem de Tanrı'ya ihanet etmiş sayılmaktadırlar. Bu bakımdan insanlar dış evliliğe cesaret edemedikleri gibi bunu yapanlar da boşanmak suretiyle yine o dar kalıpta özlelerini ve köklerini korumaya çalışmaktadırlar.

Nehemya Peygamber'in söyledikleri de iç evliliğe eğilim doğrultusundadır:

“Çevremizdeki halklarla kız alıp kız vermeyeceğiz” (Nehemya: 10: 30). Aslında Eski Ahit’te İsrailoğullarının, putperestlerle evlenmesinin yasaklanmasının sebebi, tek Tanrı inancın temsilcileri olan Yahudi halkını yozlaşmaktan korumaktır. Çünkü birçok Tanrı’ya birden inanmak olan putperestlik, Tanrı’nın birliğine ihanet olarak kabul edilmiştir. Sonuç olarak, Eski Ahit endogamiyi teşvik etmekle hem soyun değişmemesini hem İsrailoğulları’nın topraklarının tek elde toplanmasını ve hem de Yahudi Tanrısının tekliğini ispatlamış oluyordu.

2.7. Eski Ahit’te Poligami

Çok eşlilik de demek olan poligami, bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi olayıdır. Burada erkek çeşitli sebeplerle bir kadınla yetinmemekte daha çok sayıda kadınla bağ kurarak yaşantısını sürdürmektedir. Çeşitli coğrafyalara göre değişmekle birlikte sebep ne olursa olsun poligaminin de kendine ait bir felsefesi vardır. Özellikle Ortadoğu geleneğinde sıkça karşılaşılan poligami, erkek ve kadının yapısındaki muammanın da bir neticesidir. Kadın ve erkeğe bu ilginçlik penceresinden bakılırsa, her şeyden önce aşkta erkek, yapısı gereği vefasızlığa; kadın ise vefalı davranışlara eğilimlidir. Erkeğin aşkı, doyunluğa erdiği andan sonra, gözle görülecek biçimde azalır; önüne çıkan her kadın, elde ettiği kadından çekici gelir ona; çeşitliliği arzulamaya başlar. Kadının aşkı ise, doyunluğa erdiği andan sonra artmaya başlar. Bu, doğanın amacının, türün sürdürülmesi ve elden geldiğince çoğaltılması gereğinin bir sonucudur. Erkek bir yılda, yüzden fazla çocuğu kolaylıkla yapabilir: oysa kadın, ne kadar erkekle sevişirse sevişsin, yılda ancak bir çocuk yapabilir. İşte bundan ötürü, erkeğin gözü her zaman başka kadınlardadır; oysa kadın, bir tek erkeğe iyice bağlanır. Çünkü doğa onu, kendisi farkına varmaksızın, gelecekte doğacak çocuğun besleyicisini ve koruyucusunu elde tutacak biçimde davrandırmaktadır (Schopenhauer, 1997: 24). Bu nedenle erkek ve kadın, özlerinde barındırdığı şifrelerle amacına uygun davranarak görevlerini yerine getirmektedirler. Bu nedenle ilahi yaratım, semavi dinlerde çoğu kez çok eşlilik şeklinde devam ettirilmiştir. Yahudilik de bunu isteyen dinler arasındadır.

Yahudilerde evlilik, çok eşli bir yapıya sahipti. Eski Ahit, tek eşle evlenmeyi

emrettiği gibi çok eşli evliliklere de izin veriyordu. Çok eşlilik, Eski Ahit'te net olarak ortaya konmamıştır. Bu konuda muğlâk ve kimi yerlerde birbiriyle çelişen ifadeler vardır. Bazen tek eşlilik övülürken ve emredilirken çoğu yerde de yapılan davranışlar tamamen çok eşlilik doğrultusundadır. Peygamberler dâhil birçok İsrailoğlu cariyeler, köleler ve beğendikleri birçok kadına sahip olmuşlardır. Kimilerini soylarını devam ettirmek için, kimilerini güzelliği ve çekiciliğinden dolayı, kimilerini de kendisine verilmiş armağanlar olarak almışlardır. Ama genel olarak Eski Ahit'in uygulamada çok evliliği yansıttığı ortadadır. "Süleyman'ın kral kızlarından yedi yüz karısı ve üç yüz cariyesi vardı. Karıları onu yolundan saptırdılar (I. Krallar: 11: 3)

Cinsel bir motif olarak, Yahudilerin kadına verdiği önemin en açık örneklerinden birisi yeni evlenmiş bir erkeğin karısını mutlu etmesi ve onu yalnız bırakmamasıdır. Savaş halinde olsalar bile bir Yahudi, karısını bırakıp savaşa gidemez. Bu durum gerçekten kadının mutluluğuna verilen değeri gösterir. "Yeni evli bir adam savaşa gitmeyecek, ona herhangi bir görev verilmeyecek. Bir yıl özgürce evinde kalıp karısını mutlu edecek" (Yasanın Tekrarı: 24: 5). Çoğu toplumlarda uğruna karısını bile feda ederek savaşa giden erkeklerin aksine, Yahudilik kadın uğruna savaşı önemsiz kılabilir. Çok ilginç bir tema olan kadının mutluluğu, Eski Ahit'in cümleleri arasında kendine yer bulabilmektedir.

Eski Ahit'in kadına verdiği önemle ilgili daha birçok pasaj vardır. Erkek onu muhakkak surette mutlu etmeli, kadın da buna karşılık Tanrının ve erkeğin saygısını hiç bir zaman zedelememelidir.

"Çeşmen bereketli olsun,
Ve gençken evlendiğin karınla
Mutlu ol" (Süleyman'ın Özdeyişleri: 5: 18).

"Çekicilik aldatıcı, güzellik boştur;
Ama Rabbe saygılı kadın ,
Övülmeye layıktır" (Süleyman'ın Özdeyişleri: 31: 30).

Evli bir erkeğin kadınına önem vermesi, onu mutlu etmesi Yahudiler için önemli bir erdemdir. Fakat kadına önem onu sadece evliyken mutlu etmek değildir. Bazen mutlu edeyim derken birçok kadınla birlikte olmak, onlarla bir harem kuracak kadar ilgilenmek bazı sorunlara yol açabilmektedir. Erkek, kimi zaman bir kadınla

yetinememekte çeşitli sebeplerden dolayı başka kadınlarla da evli veya bekâr olarak ilişkilere girebilmektedir. Aslında, hiçbir erkeğin gönlünde tek bir kadına yetecek kadar yer yoktur (Zeldin, 2000: 108). Erke içinde dizginlenemeyen içgüdülerden dolayı birçok kadınla birlikte yaşamayı arzulamaktadır. Eski Ahit'te de bu içgüdüden kaynaklanan veya başka sebeplerden dolayı Yahudilerin özellikle de Yahudi peygamberlerin bu durumu sıkça yaşadıkları bilinen bir gerçektir. İster kadın kısır olduğu için, ister kendisine armağan edildiği için, isterse de cinsellik içgüdüsüne hâkim olamadığı için birçok Yahudi peygamber ve Yahudi erkek birden fazla kadının peşinden koşmuştur. Yahudi toplumunun erkekleri belki de yaşadıkları coğrafya veya sahip oldukları gelenekleri dolayısıyla bu tür teşebbüslerde bulunmuşlardır.

Diğer taraftan tek eşlilik denilen aile tarzı bazı durumlarda önerilen bir emirdir. Bunda amaç kişinin kadınların çokluğundan dolayı Rabbini unutma endişesini taşımasıdır. Bir kaygı halinin sonucunda tek eşliliğin önerildiği, Eski Ahit'te karşılaşılan bir durumdur. “Atayacağınız kral yüreğinin Rab'den sapmaması için çok kadın edinmemeli, büyük ölçüde altın, gümüş biriktirmemeli” (Yasanın Tekrarı: 17: 17). Bu endişenin yanında gerçekten bazı dönemlerde İsrail'de en yaygın evlilik şeklinin tek evlilik olduğu açıktır. İşaret etmeye değer ki tüm krallık dönemini kapsayan Samuel ve Krallar kitapları, halk tabakasından olan kimseler arasında bir tek, iki evlilik vakasını kaydetmez (Vaux, 2003: 53). Hal böyleyken yani burada poligami karşıtı bir durum söz konusuysa başka pasajlarda da monogami karşıtlığı vardır. Bu durum Eski Ahit için çelişkili ve enteresandır.

Kutsal Kitap'ın indiği zamanlarda poligaminin uygulandığı, daha sonra uzun zaman boyunca bir dereceye kadar uygulanmaya devam edildiği iyi bilinir. “Kral Süleyman Firavun'un kızının yanı sıra Moavlı, Ammonlu, Edomlu, Saydalı ve Hititli birçok yabancı kadın sevdi. Bu kadınlar, Rab İsrail'in halkına, ne siz onların arasına girin, ne de onlar sizin aranızda girsinler; çünkü onlar kesinlikle sizi kendi ilahlarının ardınca yürümek üzere saptıracaklardır, dediği uluslardandı. Buna karşın Süleyman, onlara sevgiyle bağlandı. Süleyman'ın kral kızlarından yedi yüz karısı ve üç yüz cariyesi vardı. Karıları onu yolundan saptırdılar. Süleyman yaşlandıkça, karıları onu başka ilahların ardınca yürümek üzere saptırdılar” (I. Krallar: 11: 1- 4). Erkeklerin en bilgisi Süleyman'ın 700 eşinin ve 300 cariyesinin olduğu söylenirdi fakat kendi Tanrılarına ait

kültleri de beraber getirdiklerinden eşleri Süleyman'ın kalbini Tanrı'dan çevirdiler (Parrinder, 2003: 276). Süleyman'ın bu derece çokça kadına sahip olması bir peygamber olmasına rağmen onun da Tanrı'yı unutmasına neden olmuştur. Eski Ahit'in çok evlilik konusundaki endişesi burada net olarak ortaya çıkmaktadır. Fakat Süleyman'ın bu kadar çok sayıda eşle evlenmesi gerçekten Eski Ahit'te çok eşli evliliğin abartıldığını mı gösterir yoksa bu durum ilahi adı kemiyet derecesinde onurlandırmakla mı ilgilidir? Ya da ataerkil bir kültüre gelen Kutsal Kitap'ın bu fazlasıyla hoşgörüsünü doğal mı karşılamak gerekiyor? Bu soruların cevaplarını kesin olarak bulmak zor olsa da var olan gerçek, Eski Ahit'in indiği toplumda çok eşli evliliğin oldukça fazla olduğudur. Bu durumu aslında bir noktaya kadar Yahudiler için doğal karşılamak lazımdır. Çünkü bir ailede birden fazla kadınla evlenmek, bütün kadim şeriatlarda bilinen ve kabul gören bir muamele olagelmıştır. Hint ve Mısır medeniyetinde aynı anda birden fazla kadınla evlenmenin bütün şekilleri vardı. Beni İsrail'in peygamberlerinde bunun hiçbir sınırı yoktu. Eski Ahit'in I. Krallar bölümünde ve Yahudilerin de hikâyelerinde belirtildiği üzere büyük hekim Salamon'un (Süleyman) yedi yüz karısı ve üç yüz de cariyesi vardı. Makkabeos zamanında Yahudilerin Kâbeleri olan Süleyman'ın büyük heykeli, hatunların Mahoru olup kalmıştı (Carullah, 2000: 82). Neticede Eski Ahit'te çok eşlilik vardı. Zaten o coğrafyanın karakteri ve tarihi bunu açıkça doğrulamaktadır.

Aslında erkek egemen bir toplumda poligami çok sık görülen ve şaşırtmayan bir sonuçtur. Fakat öte taraftan aşırı bir poligami yapısının da bazı sorunlara yol açtığı aşikârdır. Eski Ahit'in birçok bölümünde peygamberler, eşleri kısır olduklarında çekinmeden çocuk getirene kadar sayısız kadınla evlenebilmişlerdir. Tevrat'ta İbrahim'in bu durumu çok sıkça dile getirilmiştir. “Karısı Saray Avram’a çocuk verememişti. Saray’ın Hacer adında Mısırlı bir cariyesi vardı. Saray Avram’a: Rab çocuk sahibi olmamı engelledi, dedi. Lütfen cariyemle yat. Belki bu yoldan bir çocuk sahibi olabilirim. Avram, Saray’ın sözünü dinledi. Saray Mısırlı cariyesi Hacer’i kocası Avram’a karı olarak verdi. Bu olay, Avram Kenan’da on yıl yaşadıktan sonra oldu. Avram Hacer’le yattı. Hacer hamile kaldı. Hacer hamile olduğunu anlayınca hanımını küçük görmeye başladı” (Yaratılış: 16: 1- 4). Öyle görünüyor ki, bir erkeğin sahip olabileceği hanım ve cariyelerin sayısında hiç sınırlama yoktu. Çünkü ortada masum bir

neden vardı: soyun devamını sağlamak! Bu durum bize göstermektedir ki poligami, kısır bir toplumun derdine çare olarak görülmüştür. Zaten Eski Ahit'te vazedilen pasajlarda, Peygamberlerin dahi çocuksuz kalma endişeleri doğduğunda hemen kendilerine uygun bir eş bulduklarını göstermektedir. Hal böyleyken Yahudi toplumunun seçkin olmayan ama kısır olan erkeklerin de bu yönetime başvurduğu bilinen bir gerçektir. Çünkü kısırlık veya kısırlığın olmadığı halde cinsel istek, Yahudileri bu tavra yöneltmiştir.

Çok eşlilik kişinin statüsüne göre de değişebiliyordu. Halk tabakasından kişiler en az iki kadınla yetinirken bu konuda krallık mertebesinde olanların kredisi daha yüksekti. Bu sayı yedi yüz veya binlere kadar varabiliyordu. Hatta çok sonraları bu iş resmi hale getirildi. Talmud, tebaa için hanımların sayısını dört ve kral için on sekiz olarak kararlaştırdı. Bununla birlikte uygulamada geniş bir harem içinde yaşamak sadece krallık ailesinden kimselerin işine gelirdi ve halk tabakasından olan kimseler bir veya en çok iki hanımla yetinmek zorunda idiler (Vaux, 2003: 52). Erkeklerin lehine işleyen yazılı ve yazısız kurallar da oluşturulmuşsa kadının pek yapacağı bir şey kalmamaktadır. Mecburiyetin getirdiği bir kabul edişle, kıskançlığa rağmen bir erkeği paylaşmak zorundaydı. Tek erkek için onlarca rakibinin arasında kendini sıyırıp, yine erkeğine kendini fark ettirmek büyük maharet ve cesaret isteyen bir iş olsa gerekti. Ama burada ilginç olan statüye rağmen bile bir erkeğin birden fazla kadınla evlenme şansının olmasıdır. Dolayısıyla kadın cinsinin hem hemcinsiyle hem de erkekle yaşayacağı bir takım sorunlar ortaya çıkacaktır. Her halükarda o seçmekle seçilmek arasında çok ter dönecektir.

Tevrat'ta Yakup Peygamberin başından geçenler poligaminin önemli bir örneğidir. Çok eşli evlilikte ortaya çıkan sorun, aynı kocanın eşlerinin birbirini çekemeyip kıskanması ve bunun aile içinde entrikalara yol açmasıdır. Kıskançlık, rekabet ve beraberinde gelen mecburi eziklik vardır. İsrailoğullarında çok eşlilik, kaybedenin kesinlikle kadın olduğu fakat kazananın da bir veya birkaç kadın olduğu bir savaştı. Tevrat'ta buna çokça rastlamak mümkündür. "Lavan'ın iki kızı vardı. Büyüğünün adı Lea, küçüğünün adı Rahael'di. Lea'nın gözleri alımlıydı. Rahael ise boyu posu yerinde güzel bir kızdı. Yakup Rahael'e âşıktı. Lavana: Küçük kızın Rahael için sana yedi yıl hizmet ederim, dedi. Lavan bütün yöre halkını toplayıp bir şölen verdi. Gece, kızı

Lea'yı Yakup'a götürdü. Yakup onunla yattı. Lavan cariyesi Zilpa'yı kızı Lea'nın hizmetine verdi. Sabah olunca Yakup bir de baktı ki, yanında Lea. Lavana: Nedir bana bu yaptığın? Dedi. Ben Rahael için yanında çalışmadım mı? Niçin beni aldattın? Lavan, bizim buralarda adettir, büyük kız dururken küçük kız evlendirilmez, dedi. Bu bir haftayı tamamla, Rahael'i de sana veririz, dedi. Yalnız ona karşılık yedi yıl daha yanımda çalışacaksın, dedi. Yakup kabul etti. Lea'yla bir hafta geçirdi. Sonra Lavan, kızı Rahael'i de ona verdi. Cariyesi Bilha'yı da kızı Rahael'in hizmetine verdi. Yakup Rahael'le de yattı. Onu Lea'dan çok sevdi. Lavan'a yedi yıl daha hizmet etti. Rab, Lea'nın sevilmediğini görünce, çocuk sahibi olmasını sağladı. Oysa Rahel kıırdı. Lea hamile kalıp, bir erkek çocuk doğurdu. Adını Ruben koydu. Çünkü Rab, mutsuzluğumu gördü, dedi. Kuşkusuz Kocam beni artık sever. Yine hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. Rab sevilmediğimi duyduğu için bana bu çocuğu verdi, diyerek adını Şimon koydu. Üçüncü kez hamile kalıp bir daha erkek çocuk doğurdu. Artık kocam bana bağlanacak, dedi. Çünkü ona üç erkek çocuk doğurdum. Onun için çocuğa Levi adı verildi." (Yaratılış: 29: 16- 18, 23- 34). İşte çok evliliğin renkli resmi budur. Bir kadın kendini kıskançlığa rağmen feda edebilir. Kısır olmak bir kusurdur. Kısır kadınlar, bu kusurun bedelini başka kadınlarla aynı evde yaşamakla öder. Kadın aynı erkeği paylaşmak zorunluluğunu ta uyluk kemiklerinde hisseder. Yoksa ilk yaratılışın ve cennetten kovuluşun diyeti başka nasıl ödenebilir!

Ataerkil evrende kadın, erkeği doyuma ulaştırmak için yaratılmış bir zevk nesnesidir. Bu evrende cinsel eylem, eşit iradeyle donatılmış iki kişiyi birleştiren bir eylem olarak görülmez ve yalnızca erkeğin iradesi göz önüne alınır. Kadın ise çoğu kez cansız nesnelerle bir tutulur ve bir mal olarak görülür (Sabbah, 1995: 65). Böyle bir gerçeğin ışığında kadının durumuna geniş bir perspektiften bakıldığında bu coğrafyada, ister Mısırlı olsun, ister Babilli ya da Yahudi, "özgür kadın" çocukluğu sırasında babasının ve erişkinliğinden itibaren de kocasının malıydı. Talihli bir rastlantı sonucu aşk işe karışmadıkça, kocası için temelde çocuklarının annesi ve bir kâhya, görevlerinde başarısız olmadığı sürece iyi muamele gösterilmesi gereken üst düzey bir hizmetçiydi. Başarısız olması durumundaysa koca keyfine göre onu kovabilir ya da bir gelir sağlayarak uzaklaştırabilirdi (Tannahill, 2003: 59). Eski Ahit, erkek ve kadının konumunu içinde bulunduğu çağın ışığında değerlendirdiğinde ve ikisine rollerini

dağıttığında, erkek için çok eşlilik kadın içinse buna riayet etmek gibi bir sorumluluk ortaya çıkmaktadır. Tek Tanrı inancının güçlü iktidar deneyimi, dağıttığı toplumsal rollerde kendini iyice hissettirmektedir. Güçlü olanın ilkeleri gücü olduğu müddetçe onu iktidarda tutmaya muktedir kılar fakat bu arada güçsüzler de içinde bulunduğu çarkın dişlileriyle meşgul olmuşlardır. Başlarını kaldırmaya fırsatları ve zamanları yoktur. Tensel hazzın, tinsel güçlerin eliyle dağılımı onları (kadın) adaletsiz ve keyifsizce başkalarının vicdanına bırakmıştır. Ama göze çarpmayan bir durum vardır ki, o çağda kadınların iktidarı elinde bulundurmak için yeterli kartlarının olmayışıdır. Kadın bilgisizliğe mahkûm edilmiş ve elinde iktidarın sopasını taşıyan güçlüler yani erkekler de bunu fırsat bilip onları çok evlilik konusunda seçimsiz bırakmışlardır. Aslında o coğrafyanın en belirgin özelliklerinden biri de kol gücüne dayalı bir yaşam, bunun yanında sürekli savaşıma hazır güçlü kaslar ve kendi soylarını sürekli yaşatacak verimli erkeklerin revaçta olma durumuydu. Tüm bunlar, erkeği daha çekici kılmaktaydı. O zaman Eski Ahit'in tek Tanrısının toplumsal durumu düzenlemek için pasajları bu minvalde göndermesi bir dereceye kadar kabul edilebilirdir. Ama tüm bunlara rağmen yine iktidarı elinde bulunduran güçlü kadınlar da yok değildir. Bunlar ellerindeki güç ve cazibeyle istediği erkekle evlenebilmiş ve topluma kadın da vardır mesajını verebilmişlerdir.

Nihayetinde, Eski Ahit'teki evlilik, çok eşli bir evliliktir. Bu evlilikte karının sayısını erkeğin zevki, fizik gücü ve tutumsal olanakları belirler. O, ya beğenilip sevilen ya da beğenilmeyip sevilmeyen bir nesnedir (Kılıç, 2000: 21). Kadının bu seçilme ve başkası için seçenek olma ezikliği, Eski Ahit'in metinlerinde açıkça görülmektedir. Hakikaten Eski Ahit'te eleştirel bir gözle bakıldığında orada abartılı bir erkek egemen toplum imajı görülmektedir. Toplumda kadın, neredeyse yok denecek kadar silikleşmiş ve erkek üzerinden tanımlanmıştır. Bu durum hele kadın kısırsa daha acı bir şekilde cereyan etmektedir. "Rahael, cariyesi Bilha'yı eş olarak kocasına verdi. Yakup onunla yattı. Bilha hamile kalıp Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. Lea artık doğum yapamadığını görünce cariyesi Zilpa'yı Yakup'a eş olarak verdi. Zilpa, Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. Akşamleyin Yakup tarladan dönerken Lea, onu karşılamaya gitti. Yakup'a, benimle yatacağın, dedi. Oğlumun adamotuna karşılık bu gece benimsin. Yakup, o gece onunla yattı." (Yaratılış: 30: 4- 5, 9- 10, 16). Yakup'un sırayla hamile

bıraktığı kadınlar ve bu yazgıyı bir anlamda kendisi belirleyen kadınların çizdiği bu tablo, o dönemin koşulları açısından normal görünebilir. Çağımızın gözünde çok ilkel gibi görünse de Yahudi erkeğinin o dönemde hangi ihtiyaçlara cevap olduğu anlaşılabilirse, kadına verilen asıl önem belki daha iyi anlaşılabilir. Bu durumu sadece Yahudilerin bir tarım toplumu olduğu veya onların ataerkil bir yapıda oldukları genellemesiyle çözümlemeye kalkışırsak yanlışlık yapmış oluruz. Özellikle Yahudi peygamberler, kimi zaman politik nedenlerle, kimi zaman güç dengesini sağlayabilmek amacıyla, kimi zaman da tek tanrı inancını kabul ettirebilmek amacıyla çok eşli evlilikler yapmış olabilirler. Elbette içgüdüsel olarak haz almaya yönelik çok eşli vakıalar da yok değildir. Fakat var olan gerçeklik, çok evlilik durumunu sadece ataerkillik çözümlemesiyle yorumlamanın eksik bir tanı olacağıdır.

2.8. Eski Ahit'te Zina

Zina, aralarında evlilik bağı olmayan kişiler arasındaki cinsel ilişkidir (Türkçe Sözlük, 1998: II, 2515). Evlilik dışı cinsel ilişki olarak da bilinen zina, ayrıca meşru olmayan cinsi münasebet, aralarında nikâh bağı bulunmayan kadın ve erkek arasındaki cinsi münasebettir (Doğan, 1996: 1166). Zina, Eski Ahit'in en keskin günahlarından bir tanesidir. Evlilik kurumunu kökünden dinamitleyen bir kavramdır. Birçok üslupta ve bölümde defalarca üstünde durulmuş ve bir yılanın zehri gibi olduğu her yerde, olan her şeyi mahvetmiştir. Çoğalmanın ve soyun devamının zorunlu olduğu bir yerde zinanın yer alması çelişkili ve kısırlık yaratan bir durumdur. Eski Ahit'in kısır bir topluma ise asla tahammülü yoktur. Bu nedenledir ki evlilik dışı cinsel ilişkiyi kabul edilemez bir günah olarak, yasaklarının arasına koyar. Yahudilere bu suçu işlememeleri için defalarca uyarılarda bulunur. Bu da yetmez Yehova, onları sert yaptırımlarla cezalandırır.

Verimli olup çoğalmak gerekirken, Tanrı'ya başkaldırıp bu emre itaat etmemek inananlar için tehlikeli ve acı verici bir durumdur. Eski Ahit, bunu bıkıp usanmadan her an dile getirmiştir. Evli Yahudi bir kadının, kocası dışında herhangi bir kimseyle cinsel ilişkiye girmesi her iki taraf açısından da büyük bir suçtur ve üç büyük günahtan biridir (Shakak, 2004: 155). Çünkü zina, aile kurumunu ortadan kaldırabilecek en tehlikeli

günahlardan bir tanesidir. Dolayısıyla Tanrı'nın yasal kabul ettiği birlikteliği zedelediği için men edilmiştir.

Eski Ahit'in zinayla ilgili cezaları, olayın türüne, bu işi yapanların yakınlık oranına göre değişir. Genellikle zina konusunda verilen ceza, ölüm cezasıdır. "Zina etmeyeceksin" (Yasanın Tekrarı: 5: 18). Öbür ceza konularında olduğu gibi, bu konuda da Yahudiliğin, Hammurabi yasalarının geniş ölçüde etkisi altında kaldığı görülür. Ancak cezanın uygulanma biçimi değişir. Yukarıdaki pasajda On Emir'den birinde kesinlikle yasaklandığı belirtilen zinanın cezası, Eski Ahit'te çeşitli bölümlerde belirtilmiştir (DTA, 1999: I, 270). Bu cezaların çoğu da cinselliğin disipline edilmesiyle ilgilidir. Cezanın türü ve biçimi bir yana işlevi daha çok önemlidir. Yahudi toplumunun yoldan sapmaması için ancak böylesi şiddetli cezalara ihtiyaç vardır. Tevrat, gerektiğinde Hamurabi kanunu kadar azap verici cezalarda bulunuyor ve böyle yapmakla yasak cinselliği gemlemiş oluyordu.

Eski Ahit'te birçok şekilde arzuya itilme ve cinselliğe davet edilme vardır. Özellikle fiziksel görünümüyle kadınların ilgisini çeken Yusuf Peygamber'in başına gelenler çok dikkate değerdir. "Yusuf güzel yapılı, yakışıklıydı. Bir süre sonra efendisinin karısı ona göz koyarak, "Benimle yat, dedi. Ama Yusuf reddetti. Potifar'ın karısı her gün kendisiyle yatması ya da birlikte olması için directtiyse de Yusuf onun isteğini kabul etmedi " (Yaratılış: 39: 7- 8; 39: 10). Zinaya her gün davet edilen Yusuf Peygamber, bu tehlikeden uzaklaşmasını bilmiş ve Tanrı'nın yasağına uygun hareket etmiştir. Gerçekleşen bu vakıa, tensel çekiciliğin günaha davetiye çıkaracak kadar merak uyandırıcı bir öge olduğunu göstermektedir. Böyle bir cezp edicilik masumiyete ve dinsel yasalara aykırıdır.

Musa'ya gelen On Emir'den biri olan zinanın yasaklanması emri, Yahudi toplumunun dikkat etmesi gereken önemli ilkelere biridir. Eğer bu emre itaat edilseydi bu kültürün insanları uzun bir müddet Tanrı'nın hükmüyle yaşayabilirdi. Bu suretle zinadan uzak durmak bunun bir garantisiydi. Eğer zina, On Emir'den biri olacak kadar önemli bir günahsa buna karşı alınabilecek önlem de o derece hatırı sayılır bir sertlikte olmalıdır. Nitekim Musa, Sina'ya çıkarken böyle bir emirle geri dönmüştür. "Zina etmeyeceksin. Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin" (Çıkış: 20: 14- 17). Kendine yapılmasını

istemediğini şeyi başkasına, yakınlarına ve komşularına da yapmayacaksın. Bu, On Emir'in en çarpıcı yasaklarından biridir. Eski Ahit'te bu pasajları çoğaltmak mümkündür. “Komşunun karısıyla cinsel ilişki kurarak kendini kirlletmeyeceksin” (Levililer: 18: 20). Herkes kendi elindekilerle yetinmelidir. Başkasının iffetine göz koymak suçtur. Kişi kendi karısıyla cinsellik yaşamalı gözü dışarıda olmamalıdır. Böylesi bir tutum evliliğe ve dolayısıyla Tanrı'ya zarar verir. Başkasının cinsel mülküne göz koymak beraberinde toplumsal yozlaşmayı getireceğinden bu tür yanlış ve yasak tutkuların uzak durmak gerekir.

Evlilik dışı cinsel ilişkinin çeşitleri çoktur. Örneğin bir adamın yaşadığı evin içinde bulunan diğer kadınlarla cinsel ilişkiye girmesi bunlardan bir tanesidir. Küçük mekânlarda veya dar alanlarda yapılan bu tutkulu arzular, Yahudi ailesine çok büyük zararlar verir. Çünkü bir güvensizlik ortamı doğmaktadır. “Bir adam bir cariyesiyle yatarsa, eğer kadın nişanlı, bedeli ödenmemiş ya da azat edilmemişse, ikisi de cezalandırılacak ama öldürülmeyecek. Çünkü kadın özgür değildir” (Levililer: 19: 20). Bu yasak ilişkide adam, karısını bırakıp başkalarıyla cinsel ilişkiye girmektedir. Evde bulunan hizmetçilik görevi yapan cariyeyle girilen yasak ilişkinin sonucunda, ikisi de sınırı geçmiştir. Tevrat'ın bunun için muhakkak bir cezası vardır. Fakat öldürülmeye kadar varmadığı için bu suçun tekrarlanma ihtimali çoğalır.

Bir kişinin komşusuyla girdiği yasak ilişki de zina kapsamında sayılır. “Biri, başka birinin karısıyla, yani komşunun karısıyla zina ederse, hem kendisi, hem de zina ettiği kadın kesinlikle öldürülecektir” (Levililer: 20: 10). Kadının özgür olup olmaması cezanın oranını belirlemektedir. Kadının özgür olması halinde kişiye verilen ceza artarken, özgür olmadığına ise erkeğin lehine bir durum söz konusu olmaktadır. Fakat ikisi de tutkulu ve arzulu bir şekilde dileyerek böylesi bir cinsel ilişkiye girerse her ikisi ölümle cezalandırılmaktadır.

Eski Ahit'e göre zina, gizli ve ya açık yapıldığında buna uygulanacak yaptırımlar da farklı olmaktadır. Bununla ilgili olarak gizli yapılan bir zina ve erkeğin bu gizli zina karşısındaki tutumu ve yaptıkları Tevrat'ta açıkça izah edilmektedir. Bu kural, Yahudilerin evlilik kurumuna verdikleri önemi göstermektedir. “Rab Musa'ya şöyle dedi: İsrail halkına de ki, eğer bir adamın karısı yoldan çıkar, ona ihanet eder, başka bir adamla yatarsa kadın kâhine götürülecektir. Yine kirlendiği halde bu olayı kocasından

gizler ve tanık olmadığı için kadının yaptığı ortaya çıkamazsa ayrıca koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa; kadın suçluysa ya da suçlu olmadığı halde kocası onu kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, adam karısını kâhine götürecektir. Karısı için sunu olarak onda bir efe arpa unu alacak. Üzerine zeytinyağı dökmeyecek, günnük koymayacak çünkü bu kıskançlık sunusudur. Suçu anımsatan anımsatma sunusudur. Kâhin kadını öne çağırıp Rabbin önünde durmasını sağlayacak. Sonra, toprak bir kabın içine kutsal su koyacak. Konutun kurulu olduğu yerden biraz toprak alıp suya koyacak. Kadını Rabbin önünde durdurduktan sonra onun saçını açacak. Anımsatma sunusunu yani kıskançlık sunusunu eline verecek. Kendisi de lanet getiren acı suyu elinde tutacak. Sonra kadına ant içirtip şöyle diyecek: Eğer başka bir adam seninle yatmadıysa, kocanla evliyken yoldan çıkıp günah işlemediysen, lanet getiren bu acı su sana zarar vermesin. Ama kocanla evliyken yoldan çıkıp başka biriyle yatarak günah işlediysen-kâhin kadına lanet andı içirtip şöyle diyecek: Rab sana eriyen kalça, şişen karın versin. Rab halkın arasında seni lanetli ve iğrenç duruma düşürsün. Lanet getiren bu su karnına girince karnını şişirsin, kalçanı eritsin. O zaman kadın âmin, âmin diyecek. Bir kadın yoldan çıkar, kocasıyla evliyken kendini kirletirse ya da bir koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kâhin kadını Rabbin önünde durduracak bu yasayı ona uygulayacaktır. Kocası herhangi bir suçtan suçsuz sayılacak, kadınsa suçunun cezasını çekecektir” (Çölde Sayım: 5: 11- 30). Tevrat’ın çizdiği bu tablo, toplumsal dengeyi korumanın önemine dikkat çekmektedir. Herkes kendi eşiyle dilediği şekilde cinsel zevk alabilir. Kişi, yabancı kadınlarla yasak ilişkiye girmekten kaçınarak, kendi eşiyle istediği mutluluğu yakalamalıdır. Evlilik dışı cinsel ilişki, Yahudi aile kurumunu çöktüğünden bu suçu işleyenlere kesin ve sert cezalar uygulanmaktaydı. Arabulucu olan Kâhin ise cinsel suçların çözülmesinde aktif rol oynayarak masum ve suçluyu birbirinden ayırt ettirirdi.

Zina fiili, o kadar karşı çıkılan bir durum haline gelmiş ki bu suç ancak ölümle paklanmaktadır. Evlilik dışı cinsel eyleme katılan tüm bireyler özelde de erkekler, sanki bir tabuyu yerle bir etmişler gibi görülmektedir. “Şimdi bütün erkek çocukları ve erkeklerle yatmış kadınları öldürün. Yalnız erkeklerle yatmamış genç kızları kendiniz için sağ bırakın” (Çölde Sayım: 31: 17- 18). Aslında erkeklerin zulmünden kurtulup sağ kalan kadınlar, huzura kavuşmuş olmuyorlardı. Onlar yine başka erkekler için aslan

payı olarak kenarda saklı tutuluyorlardı. Çünkü erkeğin bilgisinin ve belgesinin önemli sayıldığı bir toplumda, kadının sağ veya ölü olması onu bir cinsel obje olmaktan çıkarmamaktadır. O, her halükarda erkeğin işine gelen ve ona cinsel haz veren bir motiftir. Yani erkeğin işlediği zina suçu ve karşılığında aldığı ceza, diğer erkeler için caydırıcı olmamaktadır. Kadın, adeta bir ganimet gibi keyif çatılarak paylaşılabilir.

Evli veya nişanlı bir kadına göz dikmenin cezası da elbet büyük olacaktır. Çünkü kişi kutsal olan evlilik bağına ihanet edip Tanrı'nın emrini hiçe saymaktadır. Bu durumda ceza olarak gelecek ölüm, diğerlerinin bu suçu işlemesine engel olacaktır. “Eğer bir adam başka birinin karısıyla yatarken yakalanırsa, hem kadınla yatan adam, hem kadın, ikisi de öldürülecektir. İsrail’den kötülüğü atacaksınız. Eğer bir adam başka biriyle nişanlı erden bir kızla karşılaşır ve onunla yatarsa, ikisini de kentin kapısına götürecek, taşıyarak öldüreceksiniz. Çünkü kız kentte olduğu halde yardım istemek için bağırmadı; adam da komşunun karısıyla ilişki kurdu. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız. Eğer bir adam, nişanlı bir kızla karşılaşır yakalayıp ona tecavüz ederse, yalnız tecavüz eden adam öldürülecektir. Kıza hiçbir şey yapmayacaksınız. Çünkü kızın ölümü hak edecek bir günahı yoktur. Bu, komşusuna saldırıp onu öldüren adamın davasına benzer. Adam, kızı kırdı gördüğünde nişanlı kız bağırıyorsa da onu kurtaran olmamıştır. Eğer bir adam, nişanlı olmayan erden bir kızla karşılaşır, tutup onunla yatarsa ve bu ortaya çıkarsa, kızla yatan adam kızın babasına elli gümüş verecektir. Kıza tecavüz ettiği için onu karı olarak alacak ve yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır” (Yasanın Tekrarı: 22: 13- 29). Bu pasajlarda erkek ve kadın, evli olduğu halde zina yaptıklarında kesinlikle ölüme mahkûm edilmekte fakat taraflardan biri nişanlı olduğundaysa sadece erkek öldürülmektedir. Sonuçta Yahudilik, evliliğe önem veren bir din olduğundan kişilerin özellikle evliyken zina yapmamalarını emretmektedir. Fakat ne olursa olsun erkek, kadına istediği gibi ambargo koyabilmekte ve keyfine göre onu suçlayabilmekte veya ödüllendirebilmektedir.

Eski Ahit’te bir peygamberin istediği kadınla evlenmeden önce cinsel ilişkiye girmesi, karşılaşılabilen cinsel motiflerden birisidir. Örneğin Eski Ahit’te adı geçen Yahudi peygamberlerden Davut, bunu çokça yapmıştır. İsteddiği kadınla yatıp onu hamile bırakmıştır. Fakat bunun sonucunda herhangi bir yaptırımla karşılaşmamıştır. Bu

durum gerçekten dikkat çekicidir. “Bir akşamüstü Davut yatağından kalktı, sarayın damına çıkıp gezinmeye başladı. Damdan, yıkanan bir kadın gördü. Kadın çok güzeldi. Davut onun kim olduğunu öğrenmek için birini gönderdi. Adam, kadın Eliam’ın kızı Hititli Uriya’nın karısı Bat-Şeva’dır, dedi. Davut kadını getirmeleri için ulaklar gönderdi. Kadın, Davut’un yanına geldi. Davut, aybaşı kirliliğinden yeni arınmış olan kadınla yattı. Sonra kadın evine döndü. Gebe kalan kadın Davut’a “Gebe kaldım” diye haber gönderdi“ (II. Samuel: 11: 2- 5). Bu ifadede görüldüğü üzere Davut, tesadüfen gördüğü bir kadına vurulmuş ve onu elde etmek için bir çaba göstermemiştir. Gönderdiği bir kişiyle kadının kimliğini öğrenip daha sonra onu huzuruna çağırmıştır. Kadın aybaşı kirliliğinden yeni arındığı halde Davut’la yatmış ve ona hamile kalmıştır. Bu durum çok enteresan ve hatta trajik komiktir. Davut Peygamber, aralarında herhangi bir yasal bağ olamayan bir kadınla evlilik dışı cinsel ilişkiye girmiş ve bundan hiçbir suçluluk duymamıştır. Böylesi yasak bir cinsel ilişkiye rahatça girmeyi sağlayan nedir? Acaba Davut peygamber olduğundan dolayı bu dini nüfuzunu mu kullandı? Yoksa o çevrede tanınan bir kişi veya iyi bir aileden olduğu için herkes tarafından iktidar sahibi biri olarak bilindiği için, istediği kadınla hiçbir sınırlama olmadan cinsel ilişkiye giren bir peygamber midir? Konumu ne olursa olsun Davut’un keyfi bir şekilde evlilik dışı cinsel ilişkiye girdiği ve bu şekilde kadını hamile bıraktığı gerçeği vardır. Burada Eski Ahit’in bunu yasaklamasına rağmen ona zıt davranışların sergilenmesi olayı vardır.

Zina eylemi Eski Ahit’in diğer bölümlerinde de vardır. Bu eylem II. Samuel bölümünde oldukça yaygındır. Örneklemek gerekirse: “Kral Davut olan bitenleri duyunca çok öfkeleni. Avşalom ise Amnon’a iyi kötü hiçbir şey söylemedi. Kız kardeşi Tamar’a tecavüz ettiği için Amnon’dan nefret ediyordu” (II. Samuel: 13: 21-22). Tecavüz, evlilik dışı zorla yapılan cinsel bir davranıştır. Bu pasajda Avşalom’un kız kardeşi, Amnon tarafından tecavüze uğramıştır. Bu olayın da Eski Ahit’te yer aldığı ve bu davranışa karşı çıkıldığından bahsedilmektedir. Aslında Eski Ahit’te geçen bu olay, evlilik dışı cinsel ilişkinin sadece isteyerek değil istemeden de gerçekleştirildiğinin bir göstergesidir.

Zina olgusu, Kral Davut ve oğlu Avşalom arasında geçen olaylardan da açıkça görülebilir. Avşalom, herkesin babasından nefret etmesi için onun sarayındaki cariyelerle yatarak zina eylemini kendi oyunlarında babasına karşı bir tuzak olarak

kullanmaktadır. “Ahitofel, babanın saraya bakmak için bıraktığı cariyelerle yat, diye karşılık verdi. Böylece bütün İsrail babanın nefretini kazandığını duyacak ve seni destekleyenlerin tümü, kendilerini daha da güçlenmiş bulacaklardır” (II. Samuel: 16: 21). Bu olay açık bir haz senaryosudur. Davut peygamberin İsraililer tarafından nefret edilmesi için, öz oğlu babasının statüsünü kullanarak canının çektiği kadınla, saraydaki cariyeyle cinsel ilişkiye girebilmektedir. Eski Ahit’in bu tür cinsel eylemleri bu kadar kolay ve masalsi anlatması çok enteresandır. Sanki bir erkek dünyası yaratılmış da kadınlar da erkeklere cinsel haz vermekten başka görevi olmayan varlıklar görünümündedir. Çok şaşırtıcı ve mitolojik gibi görünen bu olayların Eski Ahit için ne kadar önem taşıdığı ve bunların ne kadar doğru olduğu meçhuldür.

Evlilik dışı cinsel ilişki, Eski Ahit’in birçok bölümünde çokça yasaklanan bir günahdır. Aslında çokça yasaklanması bu suçun sıkça işlendiğinin bir göstergesidir. Bu bir çelişki olarak görünmektedir. Zaten Kitab’ı Mukaddes’te anlatılanlara bakılırsa bu suçu sadece sıradan bir Yahudi yapmamakta ayrıca Peygamber ve Kralların çocukları da yapmaktadır. Eski Ahit’in Tanrısının yasakladığı günahın bu kadar kolay yapılması Eski Ahit için şaşırtıcı ve ilginç bir durumdur. Eski Ahit’in en dikkat çekici bölümlerinden biri olan Süleyman’ın Özdeyişleri’nde, bu günahla ilgili olarak bilge bir adamın ağzından dökülen şiirsel ifadeler, aslında anlatmaya çalıştığımız tablonun açık bir yorumudur. Bir Kutsal Kitap’ta bu kadar güzel ve derin anlamlı ifadelerin bulunması gerçekten ilginç bir o kadar da çelişkili bir durumdur. İşte zina bu bölümde o kadar derin ve sade anlatılmış ki evliliğin değeri bir kat daha anlaşılmaktadır. Öte yandan Yahudilerin zinaya karşı ilgilerini göstermesi açısından bu kadar çok uyarılmaları da onların ne dereceye geldiklerini göstermektedir. Demek ki Eski Ahit bıkıp usanmadan bu günahı yasaklamış fakat yasaklandıkça da bir türlü önüne geçilememiştir. Yine de Süleyman, bir bilge olarak inananların zinadan uzak durmasını ve eşlerine bağlı olmalarını içtenlikle vurgulamıştır:

“Bilgelik, gençken evlendiği eşini

Terk eden,

Tanrı’nın önünde içtiği andı

Unutan ahlaksız kadından,

Seni kurtaracak” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 2: 16- 17).

“Zina eden kadının bal damlar
 Dudaklarından,
 Ağzı daha yumuşaktır
 Zeytinyağından. Ama sonu Pelin otu kadar acı,
 İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
 Ayakları ölüme gider,
 Adımları ölümler diyarına ulaşır.
 Yaşama giden yolu hiç düşünmez,
 Yolları dolaşıktır ama farkında
 Değil.
 Oğlum, şimdi beni dinle,
 Ağzımdan çıkan sözlerden ayrılma.
 Öyle kadınlardan uzak dur,
 Yaklaşma kapısına.
 Yoksa onurunu başkalarına,
 Yıllarını bir gaddara kaptırırsın” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 5: 3- 9).

“Oğlum, neden ahlaksız bir kadınla
 Coşasın,
 Neden başka birinin karısını
 Koynuna alasın?
 Rab, insanın tuttuğu yolu gözler,
 Attığı her adımı denetler” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 5: 20- 21).

“Seni kötü kadından,
 Başka birinin karısının yaltaklanan
 Dilinden,
 Koruyacak olan bunlardır.
 Böyle kadınların güzelliği seni
 Ayartmasın,

Bakışları seni tutsak etmesin.
 Çünkü fahişe yüzünden insan bir
 Lokma ekmeğe muhtaç kalır.
 Başkasının karısıyla yatmak da
 Kişinin canına mal olur.
 İnsan koynuna ateş alır da,
 Giysisi yanmaz mı?
 Korlar üzerinde yürür de
 Ayakları kavrulmaz mı?
 Başkasının karısıyla yatan adamın
 Durumu budur.
 Böyle bir ilişkiye giren cezasız
 Kalmaz” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 6: 24- 29).

“Zina eden adam sağduyudan
 Yoksundur.
 Yaptıklarıyla kendini yok eder.
 Payına düşen dayak ve
 Onursuzluktur.
 Asla kurtulamaz utançtan.
 Çünkü kıskançlık kocanın öfkesini
 Azdırır,
 Öç alırken acımasız olur.
 Hiçbir fidye kabul etmez,
 Gönlünü alamazsın armağanların
 Çokluğuyla” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 6: 32- 35).

“Bilgeliğe, “ Sen kız kardeşimsin”,
 Akla, “Akrabamsın” de.
 Zina eden kadından,
 Yaltaklanan ahlaksız kadından seni

Koruyacak olan bunlardır” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 7: 4- 5).

“Zina eden kadının yolu da şöyledir:

Yer ağzını siler,

Sonra da ‘suç işlemedim’ der” (Süleyman’ın Özdeyişleri: 30: 20).

Yukarıda dile getirilen manzumelerde zina, uzak durulması gereken büyük bir günah olarak nitelendirilmiştir. Zina eden kadın aileyi bozan tehlikeli bir hastalık gibi anlatılırken; bunu yapan erkeğin de ateşe körükle giden arzularının kölesi bir günahkâr olduğu vurgulanmaktadır. Süleyman, erkeğin ve kadının bu günahla aklı ve bilgeliğiyle baş edeceğini belirtmiştir. Ayrıca kıskançlıktan uzak duran kadının zinadan uzak durabileceğini vurgulayan dinsel ve şiirsel metin, iki cinsin de sağduyulu davranarak bu kötü eylemden uzak durabileceğini derin ve edebi bir şekilde ifade etmiştir.

Eski Ahit’in Yeremya bölümünde yine zinaya karşı çıkılmaktadır. Fakat burada daha ilginç bir durum söz konusudur. Hem halk zina yapmakta hem de onlara gelen peygamberler bu işi yapmaktadırlar. Yani ortada bir karmaşa durumu vardır. Bir taraftan da Yahudilerin Tanrısı başka Tanrılarla aldatılmaktadır. Bu duruma çok sinirlenen Tanrı, onları ihanetle suçlamakta ve kendilerine büyük cezalarla tehditler savurmaktadır. Çünkü kendi halkını esenliğe kavuşturan bir Tanrıya yapılan bu muamele, çok çirkindir. Hele hem karısına hem de Tanrısına bu ihaneti yapanlarınsa bağışlanır tarafı yoktur. Çünkü bu Tanrı için, acı verici bir olaydır ve bunu yapanlar artık insanlıktan çıkmışlardır. İşte bu bölümde hem zinaya vurgu yapılmakta hem de Tanrı’nın başka Tanrılarla aldatıldığı için ortaya çıkan trajedisi anlatılmaktadır:

“Yaptıklarından ötürü neden

Bağışlayayım seni?

Çocukların beni terk etti,

Tanrı olmayan ilahların adıyla ant

İçtiler.

Onları doyurduğumda zina ettiler,

Fahişelerin evlerine doluştular.

Şehvet düşkünü besili aygırlar!

Her biri komşusunun karısına

Kişniyor” (Yeremya: 5: 7- 8).

“Payın, sana ayırdığım pay bu
 Olacak, diyor Rab.
 Çünkü beni unuttun,
 Sahte ilahlara güvendin.
 Ayıbın ortaya çıksın diye
 Eteklerini yüzüne dek kaldıracağım.
 Kırdaki tepeler üzerinde yaptığın iğrençliklerini- zinalarını,
 Çapkın çapkın kişneyişini, yüz­süz
 Fahişeliklerini- gördüm.
 Vay başına geleceklere ey
 Yeru­şalim! Ne zamana dek böyle kirli
 Kalacaksın?” (Yeremya: 13: 25- 27).

“Yeru­şalim peygamberleri arasında
 Şu korkunç şeyi gördüm:
 Zina ediyorlar, yalan peşindeler.
 Kötülük edenleri güçlendirdiklerinden,
 Kimse kötülüğünden dönmüyor.
 Benim için hepsi Sodom gibi,
 Yeru­şalim halkı Gomora gibi oldu” (Yeremya: 23: 14).

“İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
 Yeni bir antlaşma yapacağım
 Günler geliyor, diyor Rab,
 Atalarını Mısır’dan çıkarmak için
 Ellerinden tuttuğum gün
 Onlarla yaptığım antlaşmaya
 Benzemeyecek.
 Onların kocası olmama karşın,

Bozdular o antlaşmamı, diyor, Rab” (Yeremya: 31: 31- 32).

Yahudilerin Tanrısı, İsraililerin elini tutup onları bir halk olarak esenliğe çıkarmıştı. Fakat nankör olan İsrailoğulları bu iyiliği unutup ilah olmayan başka Tanrılara yöneldiler. Nasıl ki bir adam, karısını aldatıp başka kadınlara gidiyorsa, Tanrı da, halkı onu bırakıp başka Tanrılara gittiği için, kendisini aldatılmış kadın durumunda görmektedir. Bu durumdan yakınan Tanrı aldatılmış olmanın, ihanete uğramanın bedeli olarak halkını yalnız bırakmakla tehdit eder ve onlara cezalar verir.

Eski Ahit’in başka pasajlarında artık Tanrı’nın iyice köpürdüğünü ve hem kendi karısını hem kendisini aldatanları çileden çıkaracak öneriler sunduğunu görürüz. “Rab Hoşea aracılığıyla konuşmaya başladığında ona şöyle dedi: Git, kötü bir kadınla evlen, ondan zina çocukların olsun. Çünkü ülke halkı benden ayrılarak adice zina ediyor.” (Hoşea: 1: 2). Bu duruma çok içerleyen Tanrı, öfkesini belirtmeye devam eder. “Rab bana şöyle dedi: İsraililerin başka ilahlara yönelmelerine, üzüm pestillerine gönül vermelerine karşın, Rab onları nasıl seviyorsa, sen de git, o kadını sev, başkasınca sevilmiş, zina etmiş olsa bile” (Hoşea: 3: 1). En sonunda Tanrı onlara aklına gelemeyecek cezalar verir. “Yiyecekler ama doyamayacaklar, zina edecekler ama çoğalmayacaklar. Çünkü Rabbi dinlemekten vazgeçtiler. Zina, tıpkı yeni ve eski şarap gibi insanın aklını başından alır” (Hoşea: 4: 10- 11). İşte bir şarap gibi Yahudilerin aklını başından alan zina, onların hem karılarına hem de Tanrıya ihanet etmelerine yol açmıştır. Bu yüzden Eski Ahit, evlilik dışı cinsel ilişkiye çokça karşı çıkmış ve böyle bir hataya düşenleri sert cezalarla caydırmaya çalışmıştır. Fakat Yahudi toplumunda bu cezaların pek karşılık almadığı da bir gerçektir. Zaten Tanrıya ihanet etmeye yeltenen bir toplumun kendi eşlerini aldatması veya istedikleri kadınla cinsel ilişkiye girmesi çok doğaldır. Ama ne olursa olsun, Yahudi Tanrısının gözünde zina büyük bir suçtur ve Yahudilerin bundan ciddi bir şekilde sakınması gerekir.

2.9. Eski Ahit’te Boşanma

Boşanma, eşlerden birinin boşanma ilamı almasıyla evlilik birliğinin son bulmasıdır (Türkçe Sözlük, 1998:I, 332). Bir anlamda eşlerin birbirleri üzerinde haklarının kalmaması demektir. Eski Ahit, boşanma konusuna olumlu bakmaz. Zorda kalmadıkça

evliliğin bozulması taraftarı değildir. Bu nedenle, boşananlar için katı kurallar koyar. Çünkü ilahi yaratım kesintiye uğrayacak ve kişiler bekâr kaldığında sapkın yollara düşebileceklerdir. Ayrıca Yahudilik çileciliğe de karşı olduğundan kişilerin evli kalması hem kendileri için hem de Yahudiliğin Tanrısı için iyi olacaktır. Böylece iktidarda olan Tanrı'nın varlığı, sarsılmayacaktır.

Yahudi dinine göre, boşanma hakkı yalnız kocanıdır; kadının böyle bir hakkı yoktur. Erkek gerektiğinde, Tevrat'ın bildirdiği koşullar altında karısını boşayabilir; kadınsa, hangi koşullar altında olursa olsun boşanma yetkisini kullanamaz. Birçok konuda Hamurabi yasalarına benzer nitelikler taşıyan, bazı maddeleri hiç değiştirilmeden ondan aynen alınmış olan Yahudi dini yasası, boşanma konusunda Hamurabi yasalarından ayrılır. Hamurabi yasasında, koca gibi, kadının da, gerektiğinde kocasından ayrılma hakkı vardır (DTA, 1999: I, 272). Buradan hareketle, Eski Ahit'te boşanmak erkek için kolay olsa da kadın için çok zordur. Çünkü erkek egemen kültürün varlığı, kadının istediği zaman boşanmasına müsaade etmemektedir. Fakat erkek, istediği zaman hatta keyfince boşanabiliyor ve kafasına estiğince kadınlar arasında cirit atabiliyordu. Durum böyle olunca, Yahudilikte boşanma, erkek için kolayken kadın için zordur diyebiliriz.

Eski Ahit ve Talmud'taki ataerkil sistem, erkeğe mutlak bir otorite veriyordu ve bir kadın isteği dâhilinde veya haricinde boşanabilse de, bir erkek ancak kendi isteğiyle boşanabiliyordu. "Eğer bir adam evlendiği kadında yakışsız bir şey bulur, bundan ötürü ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp ona verir ve onu evinden kovarsa onunla yeniden evlenemez. Ayrıca kadın, adamın evinden ayrıldıktan sonra başka biriyle evlenir, ikinci kocası da ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp verir ve onu evinden kovarsa ya da ikinci adam ölürse, kadını boşayan ilk kocası onunla yeniden evlenemez. Çünkü kadın kirlenmiştir. Bu Rabbin gözünde iğrençtir. Tanrınız Rabbin size mülk olarak vereceği ülkeyi günaha sürüklemeyin" (Yasanın Tekrarı: 24: 1- 4). Bu pasajda açıkça görüldüğü gibi kadın erkeğin elinde bir piyon gibi istenildiği zaman kullanılmakta ve ardından keyfi bir şekilde kendi haline terk edilebilmektedir. Hatta ikinci evlilik yapıp tekrar boşanırsa kendisine kirli muamelesi yapılmakta ve başkasıyla da evlenemediğinden ortada kalmaktadır. Eski Ahit'in diğer metinlerini de incelediğimizde kadına karşı bir keyfiliğin olduğu gayet alenidir. Erkeğe göre

tanımlanan kadının bu duruma düşmesinde yasaların da caydırıcı olmayan cezalarını göz önüne alırsak, aslında Eski Ahit'te adı geçen kadının perişan bir durumda olduğunu fark etmek mümkündür. Çünkü doğurmak gibi kutsal bir vasıfla vasıflanan kadın, aslında kendi öz yapısıyla çelişir bir haldedir. Hem doğuran ve ilahi yaratımın ana ögesi ve hem de erkek tarafından hor görülen ve hatta kullanılan bir nesnedir. Oysaki Eski Ahit'te bu durum çok doğal ve sıkça karşımıza çıkan bir yaşam biçimidir.

Eski Ahit'te Tanrı, insanları karı ve koca olarak yarattığı için kendisine şükredilmesini istemektedir. Bu nedenle erkek ve kadının birbirlerine saygı duyarak evliliklerini sürdürmelerini arzulamaktadır. İki tarafın da birbirine yapacağı ihaneti, kendisine yapılmış saymakta ve bunu yapan erkek ve kadını nankör olarak nitelendirmektedir. “Tanrı sizi tek beden ve ruh yapmadı mı? Neden tek? Çünkü O kendisine özgü bir soy arıyordu. Onun için kendinize dikkat edin, hiçbiriniz gençken evlendiği karısına ihanet etmesin. İsrail'in Tanrısı Rab, ‘ben boşanmadan nefret ederim’, diyor. Giysisinin üstüne bir de zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim. Böyle diyor her şeye egemen Rab. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin” (Malaki: 2: 15- 16). Boşanmadan nefret eden Rab, evlilikte eşlerin birbirine sadık olmasını ve ayrılık durumuna gelmemelerini istemektedir. Bu konuda karı ve kocayı ikaz ederek, boşanma kertesine gelmemelerini onların tek beden ve ruh olarak mutlu yaşamalarını arzulamaktadır.

Ayrıca Yahudilerde büyük önemi olan kâhinlere bile boşanmış kadınlarla evlenmek yasaklanmıştır. Çünkü boşanma, kendisinde kirlenmişlik sıfatı barındıran bir motif olarak algılanmıştır. Kuşkusuz bunun evliliği kuvvetli tutmak için bu şekilde anlam bulduğu da bir gerçektir. “Kâhinler fahişelerle, kirletilmiş kadınlarla, boşanmış kadınlarla evlenmeyecek. Çünkü kâhin Tanrı için kutsal olmalıdır” (Levililer: 21: 7- 9). Boşanmanın kirlilik sayıldığı bir ortamda kadın ve erkeğin buna kalkışması cesaret isteyen bir durumdur. Hülâsa Eski Ahit, boşanmayı yasaklayan pasajları ardı ardına dizmektedir. Bu konuda Yahudi toplumunu korkutan uyarılar göndermektedir. “Kâhinler dul ya da boşanmış bir kadınla evlenemeyecek, İsrail soyundan erden bir kızla ya da başka bir kâhinden dul kalmış bir kadınla evlenebilirler” (Hezekiel: 44: 22). Evlenmenin ön koşulu olarak kadın ya İsrailoğulları'ndan olacak ya da dini otoriteye sahip olan kâhinden arta kalmış bir kadın olacaktır. Sonuçta boşanmış birisi hem

kendisine hem de Tanrısına yanlış yaparak bir daha evlenme olanağını yitirmektedir. Boşanma Tanrı'nın, erkek ve kadının birleşip tek vücut olacağı anlayışına karşıt bir tavır olacağından Eski Ahit'in ısrarla üstünde durduğu bir konudur.

Boşanma mevzusunda günümüzde Yahudilerde yaşanan durum nasıldır? Tarihsel yazgısında sürekli kadın aleyhine işleyen dini kurallar, bugünün Yahudi'sinde nasıl cereyan etmektedir? Ortodoks Yahudiler arasında günümüzde bile koca, boşanmada tayin edici rol oynamaktadır. Eğer boşanmayı isterse, erkeğin buna razı olması ve ona Get* adı verilen bir belge vermesi gerekmektedir. Eğer erkek boşanmaya razı olmazsa - karısının sonunda kendisine geri döneceğini ya da nafakayı ve bakım masraflarını azaltmak için Get'i koz olarak kullanmayı düşünüyorsa- kadın, dini nikâhtan asla kurtulamaz ve yeniden evlenemez. Günümüzde Amerika ve İsrail'de böylesi bir evlilik çıkmazıyla karşı karşıya olan yüzlerce Ortodoks Yahudi kadın bulunmaktadır. Ama koca, karısını onun rızası olmadan boşayabilmektedir, çünkü boşanma belgesini veren kendisidir (Yalom, 2002: 6). Günümüzdeki durum yalnızca geleneksel uygulamayı sürdürmekle kalmaktadır. Yine erkeğin kadına göre avantajlı sayıldığı bir durum söz konusudur. Bu durumun daha çok süreceği Yahudilerin yaptıklarından ve söylemlerinden anlaşılmaktadır.

2.10. Eski Ahit'te Sünnet

Sünnet, erkek çocukta erkeklik organının ucundaki deriyi çepeçevre kesmektir (Türkçe Sözlük, 1998: II, 2051). Arapça, Hitan, kamışın (penis) ucundaki derinin bir bölümünün ya da tümünün kesilmesi olayıdır. Uygulamanın kökeni bilinmemekle birlikte, etnik bakımından yaygın bir tören olması ve bu iş için başlangıçtan beri metalden çok, taş bıçakların kullanılması, sünnetin tarihinin en eski çağlara dayandığını gösterir. Yahudilik gibi bir dinde erkek çocukların ön derisinden bir kısmının Tanrı'yla yapılan ahdin bir işareti olarak ve İslam'da Hz. İbrahim'in konuyla ilgili davranışının tekrarlanması olarak ifade bulan sünnet, birçok kültürde önemli bir ayin ola gelmiştir (Gündüz, 1998: 349).

Eski Ahit'te kadın sünneti için herhangi bir kural bulunmazken; Yahudiler açısından bu olay erkek sünnetinin temelini oluşturur. Tevrat' ta yer alan iki metin bu

* Get: Yahudilikte boşanan çiftlerin boşandıklarını belgeleyen yazılı vesika (Gündüz, 1998: 141).

uygulamayı açık bir biçimde açıklar: “İbrahim 99 yaşında iken Tanrı ona gözüktü ve dedi ki, ben Ulu Tanrı'yım. Benim önümde yürü ve masum ol. Seninle ve senden sonraki neslinle, size Tanrı olmak için, senden sonra da geçerli olacak bir anlaşma yapacağız. Sana ve nesline, şu an için yabancı olduğun Kenan ülkesini, daimi malınız olması için vereceğim ve size Tanrı olacağım. Sen de, anlaşmayı uygulayacaksın, neslin de uygulayacak. İçinizdeki her erkek çocuk, sünnet edilecek. Kendi üstderini sünnet edeceksin ve bu aramızdaki anlaşmanın delili olacak. Nesillerin süresince, her erkek sekiz günlük olduğunda ki buna evinde doğan köle ve paranla satın aldıkların da dâhildir; sünnet edilecektir. Böylece anlaşmamız senin etinde sonsuza kadar yaşayan bir anlaşma olacaktır. Sünnet olmayan herhangi bir erkek, toplumunuzdan dışlanacak; çünkü o, anlaşmayı bozmuştur” (Yaratılış: 17: 1- 14). Sünnet, cinsel bir motif olarak Kenanlılarla Tanrı arasında bir antlaşma aracı olmuştur. Bu nesil, nereye giderse gitsin sünnet olma özelliği sayesinde kendini ayrıcalıklı ve farklı kılarak belli edecektir. Çünkü Tanrı İbrahim’le anlaşmış ve bunu somut bir delille sembolize etmiştir. Yahudiler, sekiz günlük iken sünnet edilmek suretiyle antlaşmayı kabul ettiklerini taahhüt ederler. Bu öyle sıradan bir söz verme değil sonsuza dek Tanrıyla yapılan bir ahittir.

İkinci metinde sünnetin açıklığı iyice netleşir. “Rab Musa’ya şöyle dedi: İsrail halkına de ki: Bir kadın, hamile kalıp erkek çocuk doğurursa, adet gördüğü günlerde olduğu gibi yedi gün kirli sayılacaktır. Çocuk sekizinci gün sünnet derisinin (üstderisinin) eti sünnet edilmeli. Kadın kanamasından paklanmak için otuz üç gün bekleyecek. Pak sayılması için geçmesi gereken bu günler doluncaya dek kutsal bir şeye dokunmayacak, tapınağa girmeyecek. Ancak, kız çocuk doğurursa, adet gördüğü günler gibi iki hafta kirli sayılacaktır. Kanamasından paklanmak için altmış altı gün bekleyecektir” (Levililer: 12: 1- 5). Hamile kadın, doğumunun yedinci günü kirlerinden arandıktan sonra sekizinci gün getirdiği erkek çocuğunu sünnet ettirmektedir. Bu şekilde arınmış olarak erkek çocuğunu Tanrı’yla akitleştirmiş olmaktadır. Bunun kutsallığı bir yana bir ayin haline gelip her erkek çocuğunun doğumunda sünnetin yapılması Yahudi toplumunu diğer topluluklardan ayırıcı bir alâmetifarika olmuştur.

Birinci metinde sünnet, Tanrı ile İbrahim arasındaki anlaşmanın işaretidir. Bu yüzden İbranicede sünnet, "Berit Milah", yani “kesme anlaşması” olarak adlandırılır.

İkinci metin, sünnete çocuk ve annenin temizliği açısından değinir (Sami A. Aldeeb Abu-Sahlieh, 2006). Sünnet, bu iki metinde bir ahdi simgeler. Büyük olasılıkla tam da iddia edilen şey, bir kan ahdi sembolüydü. İnsanlar arasında kan ahdi yapıldığında kan genellikle, o anda en uygun olan koldan alınır. Ama Tanrı'nın ahdi, İbrahim'in kendisiyle olduğu kadar zürriyetiyle ilgiliydi. Tam anlamını bulması için, kanın İbrahim'in üreme organlarından gelmesi gerekiyordu (Tannahill, 2003: 62). İşte sünnet bu kanı simgeler. Yahudiler daha sekizinci günden itibaren doğan çocukları sünnet ettirerek onları kirlilikten kurtarıp kan ahdini yerine getirirler.

Yahudiler arasında uzun yıllar bir gelenek haline gelen bu dinsel ritüel, kesinlikle ilk olarak bu kültürde mi belirmiştir? Bu soruya cevap bulmak çok zor olmakla birlikte sünnetin Mısırlılardan alınmış olabileceğine dair kanıtlar vardır. Çünkü Yahudiler, Mısır gibi büyük bir kültürün arasından çıkmış ve daha sonra çöle göç etmişlerdir. Henüz oluşmakta olan yeni bir kültürün, kökleşmiş bir medeniyetin törelerini almış olması kaçınılmazdır. Bu durumda gerçekliğini yitirmeyecek bir şey varsa, o da sünnet âdetinin Yahudilere nereden geldiği sorusuna verilecek tek cevabın Mısır'dan olduğudur (Freud, 1998: 41). Demek ki Eski Ahit, sünnet uygulamasını bir yandan atalar zamanına götürüp onu Tanrı'yla İbrahim arasındaki antlaşmanın simgesi olarak kabul ederken diğer yandan Yahudilerin diğer toplumlardan ayırt edici bir vasfı olan sünnetin çıkış yerinin Mısır olduğu hakkında, bize ipucu vermektedir.

Eski Ahit'in Yeşu bölümünde Yahudilerin çölde sünnet oldukları belirtilmiştir. "Sizi Mısırlıların yanında iken yüz karanız olan bir şeyden kurtardım" (Yeşu: 5: 9). Tanrı'nın Yahudi halkının Mısır'da uğradığı utancı üzerinden kaldırması herhalde dikkat çekici bir durumdur. O zaman, Fenike uluslarının, Arapların, Mısırlıların arasında yaşayan insanlar için bu yüz karası kendilerini bu üç ulusun yanında küçük düşüren şeyden, başka ne olabilirdi? Bu yüz karasından nasıl kurtulmuşlardır? Bir küçük deri parçasından arınarak kurtulmuşlardır. Kitaptaki parçanın doğal anlamı bu değil midir? (Voltaire, 2001: I, 239). Aslında böyle bir utancın çöle gelindiğinde arkada bırakılması bir tür arınmadır. Bu temizlik ve saf olma hali artık Yahudilerde uzun bir zaman boyunca kirlilik ve utançtan kurtulmanın simgesi olagelmıştır. Kaldı ki Yahudiler, Yeşu zamanında sünnet edildikten sonra bu töreyi bugüne kadar korumuşlardır; Araplar da her zaman için bu töreye bağlı kalmışlardır; ama ilk zamanlar erkek çocuklarını da

sünnet eden Mısırlılar, sonraları kızları sünnet etmekten vazgeçmişlerdir. Sonunda da bu işi yalnızca rahiplerle astrologlara ve peygamberlere bırakmışlardır (Voltaire, 2001: I, 241). Genel bir arınma halinin, erkek egemen toplumda cinsiyet kazanmasının göstergesi olan sünnet, böylece erkeklere mahsus bir tören olarak uygulanmış ve ardından gelenler de bu geleneğe saygı duyarak onu sürdürmüşlerdir.

Ataerkil bir hüviyete bürünen sünnetin ilk çıkış yerinin Mısır olması ona mitolojik ve Tanrısal bir özellik atfetmektedir. Çünkü Mısır, köklü bir medeniyet olarak onlarca Tanrı'nın kendisini ispatlarcasına gösterdiği Tanrısal bir meydandır. Burada ayin ve ritüeller sıradan, basit ve köksüz değildir. Muhakkak derin bir anlam ifade eden olgulardır. Sünnete bu bağlamda bakılırsa böylelikle döl aracına derin bir saygı gösteren, dinsel tören alaylarında şatafatla onun resmini taşıyan Mısırlıların, yeryüzünde her şeyin kendinden doğduğu İsis* ile Osiris'e** bu Tanrıların, insan soyunu sürdürmesini buyurdıkları motifin küçük bir parçasını sunmak istemiş olmaları pek olasıdır (Voltaire, 2001: I, 242). Tanrılara sunu olarak sunulmuş olan sünnet motifinin Yahudilerde de utançtan ve arınmadan başka daha anlamlara gelebileceği açık ve mümkündür.

Sünnet olmak, Yahudiler için basit ve sadece tıbbi bir olay değildir. O, toplumların birbirleriyle anlaşmasının da yoludur. Bir kültür, diğerini ancak sünnetli olursa kendisine muhatap olmaya çağırmaktadır. Sünnetsiz bir toplum, bu ayinsel ritüeli gerçekleştirmeden başka toplumlardan kız alamamakta ve yine onlara kız vermemektedir. Çünkü arada bağı sağlayan köprü sünnet edilmiş bir erkek cinsel organıdır. Erkek, çünkü ataerkil bir kültürün bundan daha geçer bir akçe sağlaması mümkün değildir. Eğer erkekler bir yerde söz sahibiyse toplumun antlaşma sembolünün sünnetli bir penis olması kaçınılmazdır. Nitekim Tevrat, kendisine benzemeyen toplumlardan kız istemeyi ancak sünnetli olma koşuluyla kabule yanaşmaktadır. “Lea ile Yakup’un kızı, bir gün yöre kadınlarını ziyarete gitti. O bölgenin beyi Hivli Hamor’un oğlu Şekem, Dina’yı görünce tutup ırzına geçti. Yakup’un kızına gönlünü kaptırdı. Babası Humor’a, bu kızı bana eş olarak al, dedi. Kız kardeşleri Dina’nın ırzına geçildiği için Yakup’un oğulları Şekem ile babası Humor’a aldatıcı bir yanıt verdiler. Olmaz, kız kardeşimizi sünnetsiz bir adama veremeyiz, dediler. Bizim için utanç olur. Ancak şu koşulla kabul ederiz: Bütün erkekleriniz bizim gibi sünnet olursa birbirimize

* Eski Mısır tanrısal varlıklarının en önemlilerinden birisi; ideal annelik ve kadınlık sembolü; ana tanrıça (Gündüz, 1998: 195).

** Eski Mısır’da yeraltı dünyası, cenaze ve ölümler tanrısı (Gündüz, 1998: 296).

kız verip kız alabiliriz. Eğer kabul etmez, sünnet olmazsanız; kızımızı alır gideriz.” (Yaratılış 34: 1- 4, 13- 17). Tevrat’ta görüldüğü üzere sünnet olan cinsel organ, toplumları birbirine bağlayan ve o toplumun emaresi olan önemli bir cinsel değerdir.

Yehova ile halkı arasındaki sözleşmeyi mühürleyen işaretin sünnet olmasının, yani erkek cinsel organının ucunun itaat göstergesi olarak Tanrı’ya armağan edilmesinin simgesel anlamı, önemlidir. Aslında görsel kanıtlardan anlaşıldığına göre, sünnet uygulamasının Eski Mezopotamya’da İ.Ö 2300 yıllarına dek geri giden bir geçmişi vardır ve erginleme törenlerinin bir parçası olarak uygulandığı bilinmektedir. Ancak artık İsrail’de bu ritüelin giderek dinsel içerik bakımından değişmekte olduğunu ve zamansal olarak ergenliğe geçiş sırasında uygulanmaktan çıkarak çocukluğa doğru kaydığını görmekteyiz (Berktaş,1995: 66). Zamanla Yahudiler onu asıl anlamından uzaklaştırmış, kutsallığından arındırıp normal bir gelenek düzeyine kadar indirgemişlerdir.

Her ne kadar anlamından uzaklaştırılsa da sünnet, Yahudi toplumunda ayırıcı bir emare olduğu gibi aynı zamanda bir çeşit vaftizdir (Jung, 1997: 180). Yani üst derisi kesilen insanın arındığı ve ileriki yaşamında Tanrı’nın gözetiminde onun inananı olarak yaşadığı, bir arınma felsefesidir. Sekiz günlükken sünnet edilen kişi, artık arınmış ve saf olarak hayatına adım atmıştır. Bundan sonra sünnetli kişi, günahlardan uzak durmayı arınmış biri olarak yaşamayı taahhüt etmiştir. Böylece kişi aslında Tanrı’nın ahbine vefa göstermeyi kabul etmiş bir birey olarak işaretlenmiştir.

Sünnet, Eski Ahit’te bir cinsel motif olarak penis simgeciliği etrafında anlam kazanır. Nitekim Eski Ahit’teki en açık penis simgeci unsur, sünnet uygulamasıdır. Bu törenin kaynağı ve amacı belirsizdir. Sünnetin orijinal amacının ne olduğunu söylemek zordur ve bunun üstüne değişik teoriler öne sürülmüştür. Bunlar arasında en olası görüneni, gulfenin* yarattığı darlığı gidererek cinsel ilişki için bir hazırlık oluşturmastır (Parrinder, 2003: 263). Penis simgeciliği, hem şekilsel hem de işlevsel olarak birçok anlam ihtiva etmesine rağmen Yahudi kültüründe yine de tam olarak niçin yapıldığı kesin ve açık olmayan sünnetle ilişkilendirilmiştir. Elbette ki sünnetin cinsel motif olarak penis etrafında kendini ifade etmesi çok olağandır fakat buna rağmen niçin sorusuna tam bir cevap değildir. Sünnetin kaynağının belirsizliği Eski Ahit’te belirginlik kazanmış değildir.

* Sünnet derisi

Tevrat, penis simgeciğini açıklaya dursun bununla ilintili olan başka öğeleri de doğrudan veya dolaylı olarak vurgulamıştır. Örneğin, müstehcen bulunan bölümleri çıkarılmış olsa da, Eski Ahit'te penis simgeciğine ilişkin başka öğeler olan ve kutsal sayılan dik kayalar ve taşlar penis simgesi olmuş olabilir (Parrinder, 2003: 260). Abartılı ve zorlama bir yorum gibi görülebilecek olan bu simgeler, belki de ilk insandan Tevrat'a kadar gelen bunun yanında bir anlam ifade eden şekillerdir.

Tanrı, Eski Ahit'te sünneti yapılması gereken bir zorunluluk olarak belirtmiştir. Yahudiler de bu gerekliliğe uymanın getirdiği sorumlulukla onu törensel olarak daha çekici hale getirdiler. Sonuçta sünnet, Tanrı'nın bir ilkesiyken, İsrail'in kanun koyucuları onu ergenlikten bebekliğe indirdiler, zorunlu kıldılar ve Tanrı'nın Yahudi halkıyla ahdinin ebedi simgesi olarak sunarak, bir pagan ayinini, ilahi lütuf göstergesine dönüştürdüler (Tannahill, 2003: 62). Bu lütfu önemseyen Yahudiler, onu ayinsel bir heyecanla halkına bir gelenek şeklinde benimsetmeyi başardılar. Günümüze değin bu ayin hala Yahudiler arasında yapıla gelmektedir. Çünkü sünnet hem arınma hem bir işaret olarak Yahudilerin üstünde durduğu önemli bir dini sorumluluktur. Böylece sünnet, yalnızca soyu üretme yetisinin artık Tanrı'nın lütfu olduğunu ve onun aracılığıyla insanın erkeğine aktarıldığını simgelemekle kalmamakta, aynı zamanda, erkeği ve onun cinsel organını güç ve iktidar ile ilişkilendirmektedir (Berktaş, 1995: 67). Nihayetinde sünnet hem ırkın saflığını ve ayırtıcılığını belirtmiş hem de Tanrı'nın işareti olarak erkeğin gücünü pekiştirmiş olmaktadır. Nitekim günümüzde sünnetin cazibesi korunmakta eskisi gibi tamamen dinsel amaçla olmasa da hala Yahudileri bağlayıcı bir ayin olarak sürdürülmektedir.

2.11. Eski Ahit'te Örtünme

Örtünme, kendi üstünü örtmek ve giyinmek anlamlarına gelir (Doğan, 1996: 879). Ayrıca, örtünme saklama ve gizleme de demektir. Semavi dinlerden Yahudilik, örtünmeye önem veren ve bunu günlük yaşantısında uygulayan dinlerden biridir. Yahudilerin kitabı, Eski Ahit'in baş örtmeye statüsü önemli kadınlara atıfta bulunarak yer vermesi, onu onaylaması anlamına gelmiş; Rabbinik literatürünün oluşturduğu Yahudi geleneğinde başörtüsü hukuki bir boyut kazanmıştır. Önceleri iffet, pagan

kültüre tepki ve evlilik alameti olarak görülen başörtüsü, zamanla statü farkını ifade eder hale gelmiştir (Görmez, 2001: 33).

Örtü Yahudilikte açıkça var olan bir durumdur. Bu konudaki kesinliğe birçok pasajda rastlanır. Örneğin Yahudi kadınları tanımadığı yabancı erkekler karşısında örtünürlerdi. Tevrat, bu uygulaması açıklamaktadır. “Rebeka İshak’ı görünce deveden indi. İbrahim uşağına, tarladan bizi karşılamaya gelen bu adam kim? Diye sordu. Uşak, efendim, diye karşılık verdi. Rebeka peçesini alıp yüzünü örttü” (Yaratılış: 24: 64- 65). Hatta bu örtünme biçimi kadın ve erkeği birbirinden ayırt eden bir özelliktir. Yahudi kültüründe kadın ve erkeğin örtünme biçimleri birbirinden ayrıştırılmıştır. “Kadınlar erkek giysisi, erkekler de kadın giysisi giymesin. Tanrınız Rab, bu gibi şeyleri yapanlardan tiksindir” (Yasanın Tekrarı: 22: 5). Örtü, bir sembol olarak hem bedeni saklamakta hem de cinsleri birbirinden ayırt ettirmektedir. Çünkü Rab, erkek ve kadınların çaprazlama olarak birbirlerinin kıyafetlerini giymesinden ya da aynı şekilde saçlarını açarak birbirine benzemesinden hoşlanmaz. Eski Ahit’e göre erkek ve kadın ilahi vazifenin bilincinde olarak kendilerini kendi rolleri çerçevesinde ortaya koymalıdır.

Yahudilikte örtünme konusunda en temel dayanaklardan birisi ve hatta en önemlisi Çıkış’ta belirtilen pasajlardır. “Musa elinde iki antlaşma levhasıyla Sina Dağı’ndan indi. Rab’le konuştuğu için yüzü ışıldıyordu, ama kendisi bunun farkında değildi. Harun’la İsraililer Musa’nın ışıldayan yüzünü görünce, ona yaklaşmaya korktular. Musa, onları yanına çağırdı. Harun’la İsrail topluluğunun bütün önderleri çevresine toplandılar. Musa, onlarla konuştu. Sonra herkes ona yaklaştı. Musa Rabbin Sina Dağı’nda kendisine bildirdiği bütün buyrukları onlara verdi. Konuşmasını bitirdikten sonra, yüzüne bir peçe taktı. Ama ne zaman konuşmak için Rabbin huzuruna çıksa, ayrılıncaya kadar peçeyi kaldırırdı. Dönünce de kendisine verilen buyrukları İsraililerle bildirir, İsraililer de onun ışıldayan yüzünü görürlerdi. Sonra Musa, içeri girip Rab’le görüşünceye kadar yine peçeyi takardı” (Çıkış: 34: 29- 35). Hz. Musa’nın bu hareketi, Yahudilikte tarih boyunca pek çok dinsel âdete kaynaklık yaptığı gibi, pek çok sembolik yorumlara da yol açmıştır. Bugün neredeyse bütün Yahudilerin, gerek günlük hayatta gerekse ibadet esnasında kafalarını bir şekilde örtmelerinin bilhassa ibadet esnasında yüzlerine bir örtü almalarının temelinde, Hz. Musa’nın bu hareketi yatmaktadır

(Görmez, 2001: 24). Yani Musa, Tanrı'nın karşısına çıkınca peçesini indirmekte fakat halkın arasına karışınca da peçesini yüzüne takmaktadır. Aynı şekilde, Tanrı'nın emrini insanlara anlatınca yüzünün ışıltısıyla insanlara ışık vermekte, konuşması bitince de peçesiyle yüzünü örtmektedir. Musa'nın bu davranışını Yahudiler kendilerine örnek almakta ve onun gibi örtünmeyi kendilerine yaşam tarzı haline getirmektedirler. Bu olay örtünmenin gerçekliğini göstermesi bakımından çok önemlidir. Çünkü güzümüzde dahi birçok Yahudi, Musa'yı örnek almakta ve bu ayini tekrarlamaktadır.

Eski Ahit, örtünmeye açıklama getirirken kadınların nasıl giyineceği hususuna da izah getirmiştir. Özellikle erkekleri cezp eden giysilerden kaçınılmasını buna yönelik takılar takılmasını ve düzgün yürünmesini istemiştir. Yani erkeğe şehvet kokuları verecek davranışlardan kaçınılması için bir takım yasaklar belirtilmiştir. Yasakları aşan kadınların uğrayacağı cezalar kendilerine hatırlatılarak davranışlarına dikkat etmeleri salık verilmiştir. “Rab dedi: Mademki Sion kızları kibirlidir ve boyunlarını ileri uzatarak göz edip yürüyorlar, gezerken kırıtarak gidiyorlar ve ayaklarının halkalarını çingırdatıyorlar, bundan ötürü Rab, Sion kızlarının tepesini kellik ile vuracak ve Rab onların gizli yerlerini açacak. Ayak halkalarının güzelliğini, filelerini, mehçelerini, küpelerini, bileziklerini, peçelerini, alın çatkılarını, ayak zincirlerini, bel kemerlerini, hoş koku şişelerini, muskalarını, yüzüklerini, burun halkalarını, bayramlık giysilerini, örtülerini, şallarını, keselerini, el aynalarını, gömleklerini, baş sargılarını ve atkılarını Rab o gün kaldırıp atacaktır. Vaki olacak ki hoş koku yerine pis koku, bel kemeri yerine ip, saç lülesi yerine saçsız baş, süslü esvap yerine çuldan gömlek, güzellik yerine dağlanmak olacaktır. Erkekler kılıçla, yiğitler cenkte düşecekler ve Sion'un kadınları ah çekip yas tutacak ve kimsesiz kalıp toprakta oturacaktır” (Yeşeya: 3: 16- 26). Dinsel metin, Yahudi kadının kendini bazen nasıl cazibe merkezi haline getirdiğinden bahsederek bu durumu yadırgar. Kadınların seksapelliği ön planda tutarak ve işveli görünerek giyinmesi, yürümesi ve konuşması erkeleri yanlış yollara sürüklemektedir. Hele evli olan kadın ve erkeklerin bu kurala sıkı sıkıya bağlı olması gerekir. Çünkü evli bir kadın bekâr kadın gibi işveli ve çekici dolaşamaz. O kocasının evinde bir annedir. Dahası bir takım evlilik kurallarına uyma gibi sorumluluğu vardır. Bu bağlamda özellikle evlenmemiş kızlar ve evlenmiş kadınlar olmak üzere Sion kadınlarının şahsında tüm Yahudi kadınları uyarılmakta ve yapacakları bu günah yüzünden onların

cezalandırılacakları belirtilmektedir.

Eski Ahit, açık bir şekilde çarşaf ve kadınların yüzünü örttükleri peçeden söz etmektedir. Bu da o dönemdeki Yahudi kadınlarının örtünme niteliğini göstermektedir. Nitekim Eski Ahit Kitabı'nda şöyle yer almıştır: “Dedi, üzerimde olan örtüyü getir ve onu tut; kadın onu tuttu; altı ölçek arpa ölçüp kadına yükletti ve şehre gitti. ” (Rut: 3: 15). Diğer bir pasaj ise örtünmenin niteliğini şöyle vurgular: “Tamar’a kayınbaban sürüsünü kırmak için Timna’ya gidiyor, diye haber verdiler. Tamar üzerindeki dul giysisini çıkardı, peçesiyle örtündü ve Timnat yolu üzerinde olan Enaim kapısında sarınıp oturdu; çünkü Şela’nın büyüdüğü halde kendisinin ona eş olarak verilmediğini görmüştü” (Yaratılış: 38: 13- 14). Burada da Yahuda’nın gelini Tamar’ın yüzünü, peçeyle örtmesi ve başkalarından kendini saklaması vardır.

Örtünme, aynı zamanda ayıbı örtme biçimidir. Bekârla evliyi, ayıpla ayıp olmayanı ayırt etme aracıdır. Bu toplumsal kural, Eski Ahit’te Yahudilere açıklanmıştır. “Ey sen ere varmamış Babil kızı, aşağı in de toprakta otur; ey Kildaniler kızı, taht yok, yere otur; çünkü sana nazik ve nazlı demeyecekler. İki değirmen taşı al da un öğüt; peçeni aç, eteği kaldır, baldırı aç, ırmaklardan geç. Çıplaklığın açılacak, evet ayıbın görülecek, ben öç alacağım ve kimseyi esirgemeyeceğim” (Yeşaya: 47: 1- 3). Örtü, burada belki de en temel anlamıyla açık olan yerleri kapatma şeklinde kendini ifade etmektedir. Özellikle cinsel organların veya cinselliği çağrıştıracak ayıp yerlerin kapatılmasında örtü, asli işlevini yerine getirmektedir. Zaten Eski Ahit, yasak yerlerin örtüyle kapanmasını emrederek örtünün bu işlevinin gerçekleşmesini istemektedir.

Ezgiler Ezgisi bölümünde örtünmenin gerçekliği görülebilir. Burada şairane bir ifadeyle sevgilinin örtünme biçimi ve güzelliği anlatılır. Peçe, ardında sevgilinin güzel gözlerini ve saçlarını saklar. İşte örtünmenin yarattığı gizem Eski Ahit’te şu şekilde ifade edilmiştir:

“Ah ne güzelsin aşkım,

Ah sen ne güzelsin!

Peçenin arasındaki gözlerin güvercinler gibi,

Siyah saçların Gilat Dağı’nın

Yamaçlarından inen keçi sürüsü sanki (Ezgiler Ezgisi: 4: 1).

Bu şiirsel metin, Yahudilerde örtünmenin varlığını göstermektedir. Özellikle

saçların örtünmesinin zorunlu olduğu gözden kaçmamaktadır. Bu durumun Yahudilerin ayinleri sırasında açıkça görüldüğü ortadadır. “Kâhin kadını Rabbin önünde durduracak ve kadının başını açacak ve onun avuçlarına, anımsama sunusu yani kıskançlık sunusu verecek ve lanet getiren acılık suyu, kâhinin elinde olacak” (Çölde Sayım: 5: 18). Örtünme sadece burada değil birçok yerde ve zamanda Yahudilerin dikkat ettiği bir emirdir. Hem ritüellerde hem de günlük hayatta örtünmeye dikkat edilir. Çünkü Eski Ahit, bunun gerekliliğini ısrarla vurgulamıştır. Esasında kadınlar, örtünme yoluyla, kendilerine sunulmuş geleneksel yaşantılardan sıyrılmaya, farklılaşmaya çalışmaktadırlar. Tanrı’nın emirlerine teslimiyeti ifade etmektedirler.

1400 yıl boyunca Talmud Kitabı Yahudilerin eğitim ve öğretiminde esas alınan bir kitaptı.

Yahudi toplumunun bu önemli fıkhi kitabında kadının yaratılış şekli ve kadının Adem’in kaburga kemiğinden yaratılmasının sebebi hakkında şu açıklama yer almıştır: “Ben, kadını hafif meşrepli olmasın ve kibirden başını yüksekte tutmasın diye Adem’in başından yaratmadım. Çok araştırmasın diye de gözlerinden yaratmadım. Gizlice kulak vermesin ve laf taşımasın diye de kulağından yaratmadım. Geveze ve konuşkan olmasın diye de ağzından yaratmadım. Haset etmesin diye de kalbinden yaratmadım. Eli boş şeylere uzanmasın diye de elinden yaratmadım. Boş yere gezmesin diye de ayaklarından yaratmadım. Ben kadını Adem’in bedeninden sürekli örtülü ve gizli olan bir parçasından yarattım ki her zaman örtülü ve iffetli kalsın” (Durant, 2006). Bu sözlerden de anlaşıldığı üzere Yahudiler için örtü ve iffet önemli iki unsurdur. Bir Yahudi kadını tüm yaşamı boyunca bu iki önemli kurala dikkat edecek ve Tanrı’nın indinde kendisini bunları uymakla şereflelendirecektir. Demek ki Eski Ahit’te örtü sıradan bir emir değil derinliği olan bir yaşam biçimidir. Zaten Kitab-ı Mukaddes’in bu konuda titizlik göstermesi ve Yahudilerin de ister geçmişte isterse günümüzde bunda titizlik göstermesi örtünmenin onlar için ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

Buradan şöyle bir sonuç çıkarılabilir. Eski Ahit örtünmeyi, kadınların gerek yabancı erkekler karşısında saçlarını saklamak için gerek kadının yalnızca kocasına kendisini örtüyle süslü göstermesi için, gerek yabancı erkekleri kendisine bakmaktan sakındırması için, gerek tahrik edici durumlardan kaçınması için ve gerekse de namahreme bakmaktan kendini alıkoyması için, bir gizleme aracı olarak önemli

görmüştür. Nihayetinde Eski Ahit'te doğrudan başörtüsü ve peçe takılmasını emreden ya da yasaklayan bir emir söz konusu değildir. Fakat Yahudilerin kendilerinin baş örtmeye yükledikleri anlamlar vardır. Bu bağlamda başörtüsü; saygınlık ve soyluluk göstergesi olarak, kadının iffetli olması için ayrıca pagan kültlere karşı tavrı almak ve kadının kocasına aidiyetini belirtmek için takılmış olabilir. Yahudiler bu şekilde örtünmeyi toplumlarına mal etmiş ve bu geleneği günümüze değin sürdürmüşlerdir.

2.12. Eski Ahit'te Cinsel Sapıklıklar

Cinsel sapma, belli bir toplumda, kültürde veya alt kültürde cinsel heyecan veya doyuma ulaşma konusunda normal dışı kabul edilen her türlü cinsel etkinlik olarak tanımlanmıştır (Budak, 2000:171). Bir anlamda cinsel sapma, bireyin cinsel kimliğinin belirlenmesinde, cinsel eş seçiminde veya cinsel haz alma yollarında olağan dışı seçimlere yönelmesidir. Bir eğilimin cinsel sapma olarak nitelenebilmesi için, bu davranışın zorunlu ve sürekli bir tutku biçiminde cinsel uyarılma ve doyum yolu olarak kullanılması gerekir. Cinsel sapmaların hemen hepsinin özünde cinsel kimlik alanındaki bir bozukluk yatar ve sapma genellikle bu bozukluğu örtmeye yarar. Çünkü cinsel sapkınlık örtük bir kimlik bozukluğunun iyice örtbas edilmesidir.

Diğer taraftan bir davranışı cinsel sapma olarak değil normal bir cinsel eylem olarak kabul etmişsek, bunun erkek ve kadın cinsel organlarına yönelik olması gerekir. Daha açık bir deyişle normal cinsel amaç olarak kabul edilen eylem, üreme bölümlerinin cinsel birleşme yolu ile birbiriyle kaynaşmasıdır. Böylece cinsel gerilim gevşer ve bir zaman için dürtü söner. Bu, açlığın yatıştırılması ile benzerlikler sunan bir doyumdur (Freud, 2006: 4). Bu şekilde hangi davranışın sapıklık ve hangi davranışın normal bir cinsel eylem olduğunu kullanılan organların doğal uyumundan da anlayabilmekteyiz.

Birçok din, cinsel sapıklıkları ret etmektedir. Özellikle monoteist dinler sadece gayri meşru zeminde yaşanan heteroseksüel cinsel ilişkileri değil, bununla birlikte lezbiyenlik, homoseksüellik ve biseksüelliği de haram fiiller kapsamında değerlendirmektedir. Başka bir deyişle, dinler mensuplarının sadece cinsel hayatlarını değil, cinsel tercihlerini de belirlemektedir (Yapıcı, 2007: 76). Bu çerçevede cinsel sapma, bir bozukluk ve kimlik arızası olduğuna göre Eski Ahit'in bu konudaki tavrı da

netleşecektir. Çünkü Eski Ahit, yasal ve doğru olan davranışın peşindedir. Bu nedenle cinselliği Tanrısal amaçlara yönlendirmeye çalışır. Bunun dışındaki sapmalara iyi gözle bakmaz. Evlilikten amaç üremek ve nesli devam ettirip ilahi yaratıma şeref vermek olduğuna göre Eski Ahit'in evlilik dışındaki üreme amaçlı olmayan her türlü cinsel eyleme karşı çıkması gerekirdi. Nitekim Tanrı, bu doğrultuda evlilik dışı ve aşırı olan tüm ahlaksızlıkları cinsel sapma kategorisine koymuştur. Eski Ahit'te cinsel sapma olarak belirtilen davranışlar genel olarak şunlardır: Homoseksüellik ve lezbiyenlik, ensest (yakın akraba ile cinsel ilişki), hayvanlarla cinsel ilişki, travestilik ve öz doyum demek olan mastürbasyondur.

2.12.1. Eski Ahit'te Homoseksüellik ve Lezbiyenlik

Homoseksüellik, eşcinsel olma durumudur. Homoseksüel, kendi cinsinden kimselerle cinsel ilişkide bulunan kimse demektir (Türkçe Sözlük, 1998: I, 733). Bu durumda homoseksüellik, bir erkeğin kendi cinsinden bir erkekle cinsel ilişkiye girmesiyken; lezbiyenlik, bir kadının yine bir kadınla cinsel ilişkiye girmesi durumudur. Yani lezbiyenlik bir anlamda kadın sevicilik demektir.

Genel olarak eşcinsellik, eski Yunan'da benzer anlamına gelen “amos” ile cinsellik anlamında kullanılan seksüalite sözcüklerinden türemiş olup, aynı cinsiyetten bireyler arasında kurulan, cinsel nitelikli bedensel ya da duygusal bağlılık ve ilişki anlamına gelir. Eşcinselliğin tarihi oldukça eskidir. En eski zamanlardan beri bilinmektedir. Hemen hemen bütün kültürlerde ve büyük dinlerde eşcinsellik, normal dışı cinsel davranış olarak kabul edilmiştir. İnsanlık tarihi boyunca birçok medeniyet, eşcinsel ilişkileri daha az, heteroseksüel ilişkileri ise daha fazla kabul etmiştir (Ateizm, 2006). Çünkü bu tür doğal olmayan ilişkiler toplumun ahlak çizgilerini incelemiştir. Yoz bir kültüre kayma bu tür sakıncalı ilişkilerin sonucudur.

Homoseksüel kelimesi ilk defa 1869'da Viyanalı yazar Benkert tarafından ortaya atıldı. Benkert, bu kelimeyi, eşcinsellerin kendi iradelerinden bağımsız olarak bir “üçüncü cins” oluşturduklarını, dolayısıyla günah ya da suç işlemiş sayılamayacaklarını göstermek, böylece eşcinselliği zulümden korumak umuduyla kullanıma sokmuştu; bu sayede eşcinsellik tıbbi olarak ilk kez sınıflandırılıyordu (Zeldin, 2000: 129). Artık

günümüzde bu kelimeyi bilimsel anlamda sıkça kullanmaktayız. Homoseksüel, gay, lezbiyen, eşcinsel kavramları bu cinsel sapıklıkta bulunanlar için etiketlenen sözcüklerdir. Oysa Eski Ahit'in geldiği dönemden itibaren eşcinsellik, yasaklanmış ve günah kategorisine sokulmuştur. Ama Kitab-ı Mukaddes toplumuna gelene kadar bu sapıklıklar kabul görmüştür. Semavi dinlerin gelmesiyle birlikte bu davranışlar yasak olarak nitelendirilmiştir. Özellikle ilk semavi din Yahudilik, bu tür davranışlara oldukça sert tepki göstermiştir.

Öte taraftan Eski Ahit'te daha çok erkek eşcinselliği üzerinde durulurken buna karşın lezbiyenlik üstüne fazla konuşulmaz. "Lut ovadaki kentlerin arasına yerleşti, Sodom'a yakın bir çadır kurdu. Sodom halkı çok kötüydü. Rabbe karşı büyük günah işliyordu" (Yaratılış: 13: 12- 13). Sodom halkı homoseksüelliği ile Tevrat'ta sıkça kendisinden bahsedilen bir halktır. Bunlar Tanrı'nın kesin olan kurallarını bile bile çiğnemiş ve bunun neticesinde şiddetli azaplara müstahak olmuşlardır. Sodom halkının çok kötü olmasından anlaşılan, cinsel sapma geçirmesi bu cinsel sapıklığı şiddetli bir şekilde yapmasıdır. Tarih, Sodom ve Gomora adını homoseksüel sıfatlarla insanların hafızasına kazımıştır. Şiire, resme ve sanata da konu alan bu iki şehir halkı, eşcinselliğin sembolüdür. Bunlar insanların havsalasına bir kişi veya birey olarak değil bir toplum olarak geçmişlerdir. Eşcinsellik, toplu bir günahın tarihin aklında çirkin yerini alışıdır. Doğal olmayan ve insanın doğallığına aykırı olan bu günah, Tevrat'ın elinde kan ağladığı bir kötülüktür. Lut Peygamberin talihsizlikle kendisine denk geldiği bu toplumun günahkâr kişileri, onu bu günah sebebiyle imtihan ettiler. Bu günah sıradan ve affedilecek bir çirkinlik değil Rabb'e karşı isyandı.

Bu isyan Tevrat'ın birçok kısmında açıkça dile getirilir: "O iki melek de akşamleyin Sodom'a vardılar ve Lut, Sodom'un kapısında oturuyordu. Lut görüp onları karşılamak için kalktı; yere kapandı ve dedi: İşte, efendilerim, şimdi kulunuzun evine inin, geceyi geçirin, ayaklarınızı yıkayın ve erken kalkıp yolunuza gidersiniz. Ve dediler: Hayır, fakat biz geceyi meydanda geçireceğiz, deyip onları çok zorladı; sonra onun yanına indiler ve evine girdiler; en sonra onlara ziyafet yaptı, mayasız ekmek pişirip yediler. Fakat onlar yatmazdan önce, şehrin adamları, Sodom adamları, her mahalleden gençten ihtiyara kadar bütün halk, evi sardılar ve Lut'u çağırıp ona dediler: Bu gece senin yanına giren o adamlar nerede; onları bize çıkar, onları bilelim. Lut, kapıya çıktı ve

arkasından kapıyı kapatıp onlara seslendi. Şöyle dedi: Ey kardeşlerim, rica ederim, kötülük etmeyin. İşte, benim ere varmamış iki kızım var; rica ederim, onları size çıkarayım, onlara gözünüzde iyi olana göre yapın; mademki damımın gölgesine geldiler, bu adamlara bir şey yapmayın. Sonra dediler: Geri çekil! Bu adam garip olarak geldi ve kendisini hâkim sayıyor; şimdi sana onlardan ziyade kötülük ederiz. Adamı, Lut'u çok zorladılar ve kapıyı kırmak için yaklaştılar. Fakat adamlar ellerini uzatıp Lut'u yanlarına, evin içine getirdiler ve kapıyı kapadılar. Evin kapısında olan adamları, küçükten büyüğe kadar körlükle vurdular, şöyle ki, kapıyı bulmak için yoruldu. Adamlar Lut'a dediler: Senin burada daha kimin var? Damatlarını ve oğullarını ve kızlarını ve şehirde sana ait olanların hepsini bu yerden çıkar; çünkü biz bu yeri harap edeceğiz; çünkü Rabbin önünde onların feryadı büyümüştür. Rab onu harap etmek için bizi gönderdi “(Yaratılış: 19: 1- 12).

Burada Sodom halkının, gözü dönmüş bir aşırılıkla Lut Peygamberin evine adam kılığında gelen meleklerle karşı tavrından bahsedilmektedir. Tanrı'nın emrine karşı gelerek veya Tanrı'nın emrini unutarak böyle bir azgınlığa kalkışmaları ve sonunda hak edilen cezayı çekmeleri teması, işlenmektedir. Homoseksüel bir sapıklığın getirdiği taşkınlık, Sodom'u kendinden geçirmiş ve amacına ulaşmak için gözü kara bir şekilde Lut'un kapısını zorlayarak onlarla cinsel ilişkiye girmek istemişlerdir. İşte bu olay, Tanrı'nın bu sapıklık karşısında Lut'a verdiği ihtarla önce bu halkı uyarması ve ardından gazabını onların üstüne indirmesi en sonra da Sodom halkının tarihe gömülmesi ile sonuçlanmıştır. Toplumun nerdeyse tümünde eşcinselliğin bu kadar yaygın hale gelmesi gerçekten anlaşılır değildir. Kadın ve erkeğin birbirini tamamlamak için gönderildiği İsrailoğulları toplumunda kadının oyun dışına itilip, erkek erkeğe cinsel ilişkilerin yaşanması bir talihsizliktir. Tabiat böyle bir günah karşısında dilini yutmuştur. Kadının diskalifiye edildiği bu oyunda erkeklerin kendini dileyerek dışileştirmesi bir rol ve doğa sapmasıdır. Erkeğin kendi cinsiyetini olumsuzlamasıdır. Buna anlam vermek çok zordur. Ama Tanrı'nın bu suça karşı tepkisini şiddetlice göstermesi anlaşılır bir cezadır.

Eski Ahit, insanı Adem ve Havva olarak iki ayrı cins şeklinde yarattığını belirtmektedir. Ortada iki erkek veya iki kadın değil birbirine zıt ve birbirini tamamlayan iki varlık vardır. Bu iki ayrı cins birleştiklerinde kendinden bir parça

doğurarak yeni bir varlık yaratır. Bunun anlamı ise üretkenlik, doğurganlık ve berekettir. Oysaki eşcinsel birleşmelerin sonu kısırılıktır. Bir türlü ot bitmeyen kurak tarla örneğidir. Onun altında çoğalmak değil hep aynı kalma hatta azalma vardır. Buradan hareketle eşcinseller asıl cinsellikten uzaklaşmış kişilerdir. Özüne bakılırsa eşcinsel eğilimleri olanlar, çarpıklıklarını ve Aden'deki yetkin cinsellikten kopuk olduklarını alçakgönüllülükle kabul etmelidirler. Aynı cinsin kollarında ya da hayalinde cinsel doyum ve sağlık arayışı, boş ve sonuçsuz bir deneyimdir. Tanrı, erkek ve kadının, kendilerini aynı cinsle tanımlamalarını hiçbir şekilde uygun görmemiştir (Comiskey, 2000: 33). Cinselliği, ancak evlilik ilişkisi çerçevesinde, karşı cinsle yasal bir döşekte ve Tanrı'nın ilahi amacı doğrultusunda olursa doğal ve sağlıklı kabul etmektedir. Aksi halde bunun dışındaki, her tür sapıklığı şiddetli bir azapla cezalandırmaktadır.

Eski Ahit eşcinsellik gibi bir çıkmazı kendi üslubuyla şöyle ifade eder: “Kadınla yatar gibi erkekle yatma; bu iğrençtir” (Levililer: 18: 22). Çünkü kadının yapmış olduğu işi erkek yapamaz. O ancak erkekten beklenenleri yapar. Dolayısıyla bir erkek, cinsine saygısızlık yapıp kendini saptırmamalıdır. Bu iğrençliktir ve yoldan çıkmışlıktır.

“Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur. Kesinlikle öldürülecekler. Ölümü hak etmişlerdir” (Levililer: 20: 13). Erkeğin içine düştüğü bu iğrenç ve çirkin tuzak kendi yazgısını yok etmesine sebep olmuştur. Cinselliğin bu derece saptırılması ve asıl cinsel organların işlevsizleştirilmesi Yahudilerin soyu için ciddi bir tehlikedir. Bu yüzden Tevrat sürekli azap ve şiddet uygulayacağı uyarısında bulunur. Çünkü Tanrı, homoseksüel davranışları kötölemiş ve bu eylemlerin kabul edilmeyecek günahlar olduğunu belirtmiştir. Burada ilginç olan bir nokta daha vardır. O da, Yahudilerin kutsal kitabında ‘bir erkek kendisi gibi bir erkekle yattığı takdirde, ikisi de bir günah ve suç işlemiş olduklarından ölüm cezasına çarptırılır’ yolunda hükümler olduğu halde, kadının kadınla yatması kaydı yoktur. Hâlbuki hayvanla ilişkide bulunan kadının da ölümünden söz edilmektedir. Çok eski ve gizli İbrani kaynaklarına göre Kral Davut, sevici genç kadınların sevişmelerini seyretmekten hoşlanırdı. Kral Süleyman'ın yüzlerce cariyesi olan sarayında da sevicilik rağbet görmekteydi (Adasal, 1975: 401). Bu durum bize erkek eşcinselliğinin kadın eşcinselliğine göre daha çok olduğunu göstermekle birlikte kadın eşcinselliğinin de olmadığını kanıtlamaz. Fakat kadın eşcinselliğinin ilkçağlardan günümüze değin var

olduğu da bir gerçektir. Bu bağlamda Eski Ahit'te kadın seviciliğine açıkça örnek verilmemesi bu günahın işlenmediği anlamına gelmez.

Eski Ahit'in yukarıda açıkladığımız ifadeleri, yani Levililer, 18: 22 ve Yasa'nın Tekrarı, 22: 5'te geçen ifadeler, yüzyıllar boyunca Yahudilerin eşcinsel erotizme ve travestiliğe bakışlarını etkiledi. Kutsal Kitap uzmanı akademisyenlere göre bu emirlerin katılığı, o dönemdeki İsrailoğulları'nın kendilerini, yerleştikleri topraklarda onlardan önce ikamet etmiş olan Kenanlılardan ayırma çabasından kaynaklanıyor olabilir. Kenanlıların dininde toplumsal ve biyolojik cinsiyet çeşitliliği tanrıça inancıyla ilişkiliydi. Kenanlıların dinini yok etmek için bu dinle ilişkili cinsel uygulamaların da yok edilmesi zorunlu görülmüştü. Bu uygulamaların en güçlü simgeleri, tanrıça Athirat ve erkek eşi Baal'ın kutsal fahişeleri olan rahibeler ve rahiplerdi. Daha sonra bile Beni İsrail ve Yahudi hükümdarlar rahip ve rahibeleri yok etmeye yönelik şiddetli hareketler düzenlediler (Baird, 2004: 90- 91). Fakat sonraları eşcinsellik giderek Yahudiler arasında ılımlılaşmaya başladı. Eski Ahit, artık eski kültlerden iyice ayrılmış ve kendine göre toplumsal bir yol çizmiştir. Eşcinselliğin bir yasak ve günah olarak Yahudilere yakışmayan bir davranış tarzı olduğu netleşmiştir. Zaten Eski Ahit'in sert cezaları bu suçun sınırını iyice keskinleştirmiştir.

Bilindiği gibi sertçe eleştirilen homoseksüel sapıklık yasaklanmış ve onun tiksinti verici bir davranış olduğu Eski Ahit'in birçok yerinde vurgulanmıştır. “Onlar dinlenirken kentin serserileri evi kuşattı. Kapıya var güçleriyle vurarak yaşlı ev sahibine, evine gelen o adamı dışarı çıkar, onunla yatalım, diye bağıştılar. Ne var ki adamlar, onu dinlemediler. Bunun üzerine Levili cariyesini zorla dışarı çıkarıp, onlara teslim etti. Adamlar bütün gece, sabaha dek kadınla yattılar, onun ırzına geçtiler. Şafak sökerken onu salıverdiler” (Hâkimler: 19: 22- 25). Hâkimler bölümünde aynı suç, aynı tema anlatılır. Burada eşcinsel arzular ve tatmin edilemeyen aşırılığın bir cariyeye yatıştırılması söz konusudur. Ayrıca damarlardaki azgın hayvanın bir bedelle sakınleştirilmesi ya da yem derecesindeki kadının önemsizliğinin bir erkek sapıklığına kurban edilmesi durumu vardır. Bu tavra Eski Ahit'in birçok bölümünde rastlamak gayet mümkündür ve hatta çok doğal bir durumdur. Tanrı yasaklar, yapılır; Tanrı kızar, cezalandırır. Fakat uslanamayan homoseksüel duygular Tanrı'nın gazabı kalktıktan sonra tekrar depreşir.

“Yeruşalim Peygamberleri arasında
 Şu korkunç şeyi gördüm:
 Zina ediyorlar, yalan peşindeler.
 Kötülük edenleri güçlendirdiklerinden,
 Kimse kötülüğünden dönmüyor.
 Benim için hepsi Sodom gibi,
 Yeruşalim halkı Gomora gibi oldu” (Yeremya: 23: 14).

Tanrı en kötü suçu eşcinsellikle kıyaslarken aslında homoseksüelliğin ne kadar alçakça bir suç olduğunu vurgulamaya çalışmaktadır. Nitekim Yeruşalim halkının yaptığı kötü fiilleri, Sodom ve Gomora halkının yaptığı suçlar derecesine indirerek, onlara güvenmediğini ve onların yanlış yaptıklarını anlatmaktadır.

Eşcinsellik, özünde bir kısır döngüdür. Öyle ki tüketen bir eylem tarzıdır. Çünkü orada ne doğurma ne ana olmanın kutsallığı ve ne de Yahudiliğin ısrarla vurguladığı aile kavramı vardır. Sadece hazza ve zevke yönelik bir işleve takılma söz konusudur. Tevrat’ın ısrarla üstünde durduğu bir gerçeği, homoseksüel yatkınlık, sürekli arka plana itmektedir. O da üretilir. Kısır olmayan bir bereketlilik hali yani doğurganlıktır. Döl veren bir üretkenliktir. Bunu Tevrat’ta net olarak doğrulayan birçok ifade vardır. “Erkekleriniz, kadınlarınız, hayvanlarınız arasında döl vermeyen olmayacaktır” (Yasanın Tekrarı: 7: 14). Kısır olan hayvan olsun erkek olsun Yahudiliğin istemediği bir durumdur. Tevrat’ın kutsal amacına ancak doğurganlık hizmet eder. “Erkeklik bezi ezilmiş ya da organı kesilmiş kişi Rabbin topluluğuna girmeyecek” (Yasanın Tekrarı: 23: 15). Rab kısırılığa yol açan tüm nedenlere karşıdır. Kısırlık yaratan tüm problemler ortadan kaldırılmalıdır. Gerekirse kısırılığın sebebi olan cinsel organ kesilip atılmalıdır. Erkek veya kadın cinsel organı üretmek ve çoğaltmak için vardır. İşlevini yerine getirmeyen bu organların gövdede kalma hakkı yoktur. Yahudilikte kısırılık tıpkı bir veba gibi, ölümcül bir hastalık gibi algılanmıştır. Yahudi neslini kuruyup bitirecek bu hastalık kimde varsa o kişi cezasını çekip tarihe gömülecektir.

Homoseksüellik üzerindeki yasaklama ile ilgili çeşitli sebepler ileri sürülmüştür. Bunlardan bir tanesi bu tür cinsel ilişkilerin insanlığın çoğalmasını engellediğiyle ilgilidir. Çünkü bu şekilde cinselliğin temel işlevi yerine getirilmemiş olmaktadır. Diğer bir neden de evli bir adam homoseksüel eğilimler taşıyorsa, bu yüzden karısı ve ailesini

terk edebilir. Bu şekilde böyle bir kişi, Yahudilikte çok büyük önem taşıyan aile kurumunu yıkmış olur. Bu sebeple başka kültürlerde bu eylem nasıl kabul edilirse edilsin; Yahudilik, Tevrat'ın açıklaması doğrultusunda homoseksüelliği itici ve iğrenç olarak tanımlar (Besalel, 2001: II, 216). Sürekli verimlilikten bahseden bir dinin eşcinselliğin yasaklanması üstünde bu derece önemle durması doğrusu haklı sebeplere dayanmaktadır.

Dikkat çeken bir diğer nokta da lezbiyenliğin Eski Ahit'te vurgulanmıyor olmasıdır. Erkek eşcinselliği açıkça anlatılmakta ve uyarılmakta fakat kadınların lezbiyenliği konusu üstünde durulmamaktadır. Lut'un karısının da homoseksüellerle ilişkisinin olduğundan bahsedilmekte fakat bunun adının özellikle lezbiyenlik olduğundan söz edilmemektedir. Bunun o dönem bu tür sapıklığın olmamasından mı erkek egemen Yahudi kültüründe böyle bir şey olduğu halde bahsedilmemesinden mi olduğu açık değildir. Fakat her türlü azgınlığın var olduğu o çağda böyle bir sapıklığın da olmayacağı mantık dışı bir sorgulamadır. Geçmişte olduğu gibi günümüz toplumlarında da var olan eşcinsellik veya lezbiyenlik tüm yasaklanmalara rağmen varlığını gün geçtikçe şiddetli bir şekilde hissettirmektedir. Eski Ahit, geçmişten günümüze değin tüm Yahudileri bu günahı işlememeleri konusunda uyarmasına rağmen modern dünyada bu eylemler yasallaşmakta ve bir cinsel yaşam hakkı olarak resmi belgelere geçmektedir.

Günümüzde bazı Yahudiler, eşcinselliği bir hak olarak gördükleri için dinsel ayinlerini rahatça ifa edebilecekleri ibadet yerleri talep etmektedirler. Hatta bazı homoseksüel Yahudilerin, aşırı aile temelli Yahudi topluluklarından yabancılaştırmalarının bir göstergesi olarak, birkaç tane de eşcinsel sinagogu açılmıştır. Öte taraftan Ortodoks ve geleneksel sinagog yaşamının erkek hâkimiyeti aynı türden bir umutsuzluğu kadınlar arasında yaratmış ve bazı kadın gruplarının oluşmasına neden olmuştur. Ancak bu toplulukların çoğunda kadınlar statülerini yükseltme çabalarını, mevcut yerleşik çevre içinde çalışarak göstermektedirler. Herhalde kadınların geleneksel Musevilikteki ayrımlanmasını ve eşitsiz durumunu değiştirmek için Ortodoks olmayan kesim oldukça önemli bir çaba göstermemiştir. Fakat Reform hareketlerinde cinsler kurumsal olarak eşittir ve tutucu sinagoglarda da kadınların maruz kaldıkları kısıtlamalar giderek kaldırılmaktadır (BUA, 1987: 96). Durum böyle

olmakla birlikte Yahudilerin tarihte ilk ortaya çıkışından bu yana kadın ve erkeklerin dini kurallara itaat etmekteki bakış açısı da oldukça değişme göstermiştir. Fakat çoğu zaman sabit kalan davranış biçimi ise cinselliğin sürekli talep edilen bir durum olmasıdır.

Nihayetinde Yahudilik ilkçağda eşcinselliğe sert tepki gösterirken, ortaçağda biraz daha ılımlı davranmıştır. Modern çağa gelindiğindeyse bu yumuşama devam etmiştir. 1970'lerden bu yana gay ve lezbiyen Yahudi örgütleri kongresi gibi çok sayıda gay merkezli Yahudi grup kuruldu. Merkezi Amerika Hahamlar Konferansı ve Yeniden Yapılanmacı Hahamlar Birliği gibi bazı örgütler de eşcinsel eğilimli Yahudileri destekleme kararı aldılar (Baird, 2004: 92). Bu şekildeki örgütlenmeler Yahudi geleneğinin çözülmesine ve birçok ülkede eşcinsel sapıklıkların doğal ve resmi hale getirilmesine neden olmuştur. Nitekim birçok yerde bazı eşcinsel Yahudiler, resmi haklar elde ederek birbirleriyle evlenebilmişlerdir.

2.12.2. Eski Ahit'te Yakın Akraba ile Cinsel İlişki

Ensest, yakın akraba arasında yaşanan cinselliklerdir. Bu anlayışa göre toplumda bazı yakın akrabalar arasında cinsel ilişki yasaklanmıştır. Böyle bir yasaktan dolayı akraba olan kişiler asla birbiriyle evlenemezler. Ensest olayı ilkel kabilelerden beri var olan bir totem anlayışıdır. Buna göre tek ve aynı bir totem grubunun üyeleri, aralarında cinsel ilişkide bulunamaz ve dolayısıyla birbirleriyle evlenemezler (Freud, 2002: 15). Bu egzogami yasasıdır. Yasaya göre ancak dışarıdan evlenilmelidir. Dış evlilik de denilen egzogami, ensest olayını ortadan kaldırır. Böylece soyun güvenliği sağlanarak toplum günaha sürüklenmekten kurtulmuş olur.

Annelik yapan kişiye ya da onun yerini alan şeylere -kana, aileye, kabileye- bağlı kalma eğilimi her kadının ve erkeğin içinde doğuştan getirdiği bir özelliktir (Fromm, 1994: 98). Fakat bu özellik aile kurumunu belirsizleştirdiği hatta ortadan kaldırdığı için birçok din tarafından yasaklanmıştır. En başta semavi dinler, ensesti şiddetle kınamış ve ret etmişlerdir. Bir ailede anne, baba ve çocukların cinsel kimliği birbirinden tamamen ayrıdır. Herkes kendi cinsel ve ruhsal kimliği oranında kendini tanımlar ve ona göre yaşar. Oysa bir ailede ensest olayının yaşanması aile bireylerinin cinsel kimliğine

saldırıdır. Bu yüzden dinler, ensesti çirkin ve tutarsız bir davranış olarak kabul ederler.

İnsanlar niçin bu cinsel sapmanın peşinde koşmuşlardır? İlk insanların sayı olarak az olması ve aile kurumunun nerdeyse çekirdek aile kadar küçük olması bu cinsel sapmanın ortaya çıkma nedeni olabilir. Zamanla insanlar çoğalınca artık aile içi cinsel ilişkinin durumu ortadan kalkmaya başlamıştır. Dinler de bu yasağı keskinleştiren ensest olayı iyice silikleşmeye başlamıştır. Bu halde yakın akraba ile cinsel ilişki Adem ve Havva’dan sonra çoğalma tehlikesi kalmadığından yasaklanmıştır. Bu yasağın altı çizili kurallarla hangi akrabalar arasında uygulandığı bellidir. Enseste bulunmanın sınırı iyice keskinleştirilmiş ve kesinleştirilmiştir. Çünkü bu sapıklık, içten eşleşme olarak bilinen şeyin, evliliklerin sürekli olarak kısıtlı bir toplumsal grup içerisinde ve dolayısıyla, az çok aynı soy içerisinde gerçekleşmesinin aşırı uçta bir çeşididir (Tannahill, 2003: 27). Dar bir alanda ve birbirine çok yakın kişiler arasında gerçekleştiğinden, ailenin ve akrabalık derecesinin sınırını belirsizleştirmektedir. İşte Eski Ahit, bunun önüne geçmek için kimin kiminle evlenebileceğini net olarak belirtmiştir. Ayrıca, bu yasağı çiğneyenlerin sapıklık içinde olduklarını vurgulamıştır.

“Hiçbiriniz cinsel ilişkide bulunmak için yakın akrabasına yaklaşmayacak, Rab benim” (Levililer: 18: 6). Eski Ahit’te adı sıkça geçen bu sapıklık, bir suç olarak görülmüş ve çeşitli yaptırımlarla desteklenmiştir. Çünkü ensest ilişki, evlilik kurumuna zarar vermekte ve kan bağına dayalı yakınlıkları zedelemektedir. Tevrat’ta belirtildiği üzere kan birliği bulunan kimseler arasında evlenme olamaz. Kardeşler, bir ana babadan olan yakınları, yengeler, sütanneler, babanın kardeşleri ile evlenme yasaktır. İnsanın kızı ya da oğluyla da evlenmesi suçtur (DTA, 1999: I, 271). Acaba, bu akraba arasındaki yakın cinsel temasların kökeninde neler yatmaktadır? Doğal olmayan bir davranış olan ensesti hazırlayan etmenler neler olabilir? Bu gibi sorular aslında sadece Yahudi kültüründe var olan sorgulamalar değildir. Bunlar, ta ilkel kabilelerden beri varlığını sürdürme gelen soru işaretleridir. Ensest, sapkın cinselliğin insanlar arasındaki farklı çeşitlerinden yalnızca biridir.

İnsanların cinsel özgürlüğü konusundaki görüşler yalnız toplumdan topluma değil, zamana bağlı olarak da değişir. Ama tarih boyunca bütün toplumlarda geçerli olan cinsel tabuların başında, aynı ailenin bireyleri arasındaki cinsel ilişki ya da toplumbilimlerdeki terimiyle ensest gelir. Ana baba ile çocuklar ya da kız ve erkek

kardeşler arasındaki cinsel ilişki, yalnız yasaların değil ahlak kurallarının da kesinlikle bağışlamayacağı bir davranış olarak her zaman şiddetle kınanmış ve yasaklanmıştır. Bu cinsel sapıklık sürekli yasaklandığına göre tarihsel bakımından da derin kökleri olmalıdır. Nitekim psikanalizin bize gösterdiğine göre küçük oğlan çocuğunun cinsel seçiminin yöneldiği ilk obje incest karakterlidir, iğrençtir. Çünkü bu objeyi annesi ya da kız kardeşi temsil eder (Freud, 2002: 33). Freud'un bu yorumu ensestin daha çocukluktan itibaren ve içgüdüsel olarak var olan bir davranış olduğunu göstermektedir. Çocuk ilk yönelim olarak; eğer erkek çocuksa annesine, kız çocuksa babasına eğilim göstermektedir. Bu psikolojik yorum ne kadar doğrudur bilinmez fakat gerçek olan bir şey var ki yakın akraba arasındaki ensestin toplumu ahlaki açıdan çöküntüye uğrattığıdır. Bu sapıklıkla kişiler anne, baba ve kardeş kavramlarını ortadan kaldırmaktadırlar. Bu da aileye önem veren Eski Ahit için çok değerli bir detaydır.

Ensest, tarihte öyle derin izler bırakmıştır ki sanat ve edebiyatta da yankısını bulmuştur. Daha ilk çağlarda bile bu günahın efsanesi dilden dile dolaşmıştır. Çünkü o, çok sıra dışı ve doğal olmayan bir birleşme biçimidir. İnsanın nesline itaatsizlik ve kuralsızlığın aşırı bir neticesidir. Soyaların ve sınırların sise büründüğü belirsizlik halidir. Şu nesle bakın: “Babalar, kardeşler, oğullar, karılar, analar hep birbirine karışmış tohumlar. Sözü eyleminden çirkin ayıplar (Sofokles, 2002: 79). Sofokles'in anlatmaya çalıştığı aslında, klasik ve edebi bir yapıtta yer bulan çirkin eylemin, ensestin ince bir resmi ve sonucunda acı sızlanışın üsluplu ifadesidir. Nihayetinde ensest, Tanrı'nın azaplı yasağıdır. Bir sanatçı bu cinsel sapıklığı ancak böyle cümlelerle sanatsal olarak ifade edebilir.

Ensest, tüm toplumlarca sertçe eleştirilen bir cinsel sapma olduğuna göre semavi dinlerden Yahudiliğin de elbette bu konuya yaklaşımı bir ölçüde şiddetli olacaktır. İşte Tanrı'nın Eski Ahit'te ensest sapıklığını sert ve şiddetli bir şekilde yasaklamasının altında yatan en önemli sebeplerden bir tanesi de onun aile kurumunu yok etmesi ve akrabalığın rolünü belirsizleştirmesidir. Bundan dolayıdır ki ensest, Tevrat pasajlarında uzunca üzerinde durulan bir suçtur. “Lut Soar'da kalmaktan korkuyordu. Bu yüzden iki kızıyla kentten ayrılarak dağa yerleşti, onlarla birlikte bir mağarada yaşamaya başladı. Büyük kızı küçüğüne, babamız yaşlı, dedi. Dünya geleneklerine uygun bir biçimde burada bizimle yatacak bir erkek yok. Gel babamıza şarap içirelim soyumuzu yaşatmak

için onunla yatalım. O gece babalarına şarap içirdiler. Büyük kız gidip babasıyla yattı. Ancak Lut yatıp kalktığıının farkında değildi. Ertesi gün büyük kız küçüğüne, dün gece babamla yattım, dedi. Bu gece de ona şarap içirelim. Soyumuzu yaşatmak için sen de onunla yat. O gece babalarına şarap içirdiler ve küçük kız babasıyla yattı. Ama Lut yatıp kalktığıının farkında değildi. Böylece Lut'un iki kızı da öz babalarından hamile kaldılar. (Yaratılış: 19: 30- 36). Yaratılış bölümünde geçen bu pasajlar, Lut peygamberin sarhoşken kızlarının onunla kurduğu cinsel ilişkiden söz etmektedir. Yahudi kültüründe yasak olmasına rağmen kızların peygamber olan babalarıyla cinsel temasa geçmesi doğrusu çok şaşırtıcıdır. Tüm ahlak ilkelerince ve dinlerce bir tabu olan yakın akraba cinselliğinin burada çok rahatça çiğnenmesi bize tuhaf ve muğlâk gelmektedir. Çünkü dini vazeden bir peygamberin sarhoş olup kızları tarafından cinsel ilişkiye maruz kalması pek doğal ve uygun olan bir davranış değildir. Bu olay, insanların geldiği noktayı göstermesi bakımından dikkate değerdir. Çünkü bir tabu yıkılmış ve tabiat kanunlarına ters davranılmıştır. Bu metne bakarak Davut'un kızlarının ona tuzak kurarak soylarının devam etmesini sağlamak için ensest eylemini yaptıklarını söylersek yeterli bir cevap vermiş olmayız. Öte taraftan Yahudilerin sayısının az olduğundan bu işin yapıldığını söylemek de doğru olmaz. Çünkü o zamana kadar mevcut olan insan ve aile sayısı yeterli miktardadır. Zaten Adem ve Havva'dan sonra ensest olayı iyice azalma göstermiş olmalıdır. O zaman Davut'un kızlarının babasıyla yatması tipik bir yakın akraba arası cinsel sapmadır. Zaten bu eylem Tevrat'ta oldukça açık bir biçimde yasaklanmıştır.

Tevrat'ın Yaratılış bölümünde bulunan yukarıdaki pasajları farklı bir açıdan yorumlayan bakış açıları da yok değildir. Örneğin Nabil el-Fadl'ın adı geçen pasajlar hakkındaki görüşleri bu doğrultudadır. "Lut hakkında bu okuduklarımıza okuyucu inanmayacaktır. Ancak bu, bütün Tevrat nüshalarında mevcuttur. O Lut ki, homoseksüelliğe batmış olan Sodom ve Gomore'nin yok oluşunda Allah'ın kurtardığı elçisidir. Buna rağmen Lut çok rahat bir şekilde içki içmekte, içkinin verdiği sarhoşlukla sırasıyla iki kızıyla da yatmaktadır. Bu durum iki kızının hamile kalmasıyla sonuçlanmaktadır. Bu hangi akla sığar ve Allah'ın böyle kelamı olur mu? Yüce Allah cinsel sapıklık yüzünden daha önce helak ettiği iki beldeden Lut'u ve ailesini kurtarmışken, şimdi onun sarhoş olup iki kızıyla yattığını kabul mü edeceğiz?" (el-Fadl,

2006: 33). Gerçekten de Lut peygamber hakkında Tevrat'ta anlatılan iki farklı kıssa birbiriyle çelişmektedir. Bu durum Peygamber olan Lut'un saygınlığına gölge düşürmektedir. Çünkü ensest davranışının onun ailesi tarafından işlenmesi kabul edilecek bir vakıa değildir.

Tevrat'ın başka bölümlerinde yine ensest olayına rastlayabiliriz. “Hiçbiriniz cinsel ilişkide bulunmak için yakın akrabasına yaklaşmayacak, Rab benim. Annenle cinsel ilişkide bulunarak babanın namusuna dokunmayacaksın. O senin annendir. Onunla ilişki kurmayacaksın. Babanın karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. O, babanın namusudur. Annenden ya da babandan olan, ister seninle aynı evde doğmuş olsun, ister olmasın üvey kız kardeşlerinden biriyle cinsel ilişki kurmayacaksın. Kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onların namusu senin namusundur. Babanın evlendiği kadından doğan kızla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babandan değildir, senin kız kardeşin sayılır. Halanla cinsel ilişki kurmayacaksın çünkü o babanın yakın akrabasıdır. Teyzenle cinsel ilişki kurmayacaksın; çünkü o annenin yakın akrabasıdır. Amcanın namusuna dokunmayacaksın. Karısına yaklaşmayacaksın; çünkü o senin yengendir. Gelinle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü oğlunun karısıdır. Onunla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kardeşinin karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o kardeşinin namusudur. Bir kadının hem kendisiyle, hem kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kadının kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onlar kadının yakın akrabasıdır. Karın yaşadığı sürece onun kız kardeşini kuma olarak almayacak ve onunla cinsel ilişki kurmayacaksın. Bu davranışların hiçbirisiyle kendinizi kirlletmeyin. Çünkü önünüzden kovacağım uluslar böyle kirlendiler. Onların yüzünden ülke bile kirlendi. Günahından ötürü ülkeyi cezalandırdım. Ülke, üzerinde yaşayan halkı kusuyor. İster yerli olsun ister aranızda yaşayan yabancılar olsun kurallarına ve ilkelerime göre yaşayacaksınız. Bu iğrençliklerin hiçbirini yapmayacaksınız. Sizden önce bu ülkede yaşayan insanlar bütün bu iğrençlikleri yaparak ülkeyi kirllettiler. Eğer siz de ülkeyi kirlletirseniz, ülke sizden önceki uluslara yaptığı gibi sizi de kusar. Kim bu iğrençliklerden birini yaparsa halkın arasından atılacaktır. Buyruklarımı yerine getirin. Sizden önceki insanların iğrenç törelerine uyarak kendinizi kirlletmeyin. Tanrı'nız Rab benim” (Levililer 18: 6- 18; 24- 30). Levililerin bu ifadelerinde, insanların yakın akrabaları arasında kimlerle cinsel ilişkide

bulunamayacağı tek tek açıklanmaktadır. Ayrıca Tanrı, bunlarla ilişkiye geçmenin sakıncasından ve bu iğrenç eylemin zararlarından bahsederek bunlardan uzak durulmasını emretmiştir.

Hemen her toplumda karma bir endogami-egzogami bileşimi görülür, ama kan bağı olan kişilerle cinsel ilişki kurmayı bütün toplumlar yasaklamıştır. Bunun temelinde akraba evliliğinin genetiksel sakıncaları değil, büyük olasılıkla toplumsal yapının getirdiği zorunluluklar; örneğin bireyler arası hak, ödev, miras konularını düzenleyebilme kaygısı vb. nedenler yatar. İlk insanların Adem ve Havva'nın çocuklarının doğurma eylemleri bunu doğrulamaktadır. Fakat ensestin daha sonra yasaklanması dinsel sebeplere bağlı olduğu gibi sosyal sebeplere de bağlıdır. Bu bakımdan genetik açıklamanın dışında ensestin miras, hak ve ödev gibi hukuksal nedenlerden ötürü yasaklandığı da doğrudur. Çünkü yeryüzünde insan nüfusu zamanla arttığı halde bununla orantılı olarak enstest azalmamıştır. Demek ki yakın akraba arasındaki bu cinsel sapıklık daha başka faktörlerin etkisiyle yapılmaya devam etmektedir. İşte bu faktörleri de sosyal ve hukuksal olarak açıklamak mümkündür.

Eski Ahit'te yakın akraba arası cinsel ilişki kuran kişileri önemli tehditler beklemektedir. “Babasının karısıyla yatan, babasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de kesinlikle öldürülecektir. Ölümü hak etmişlerdir. Bir adam geliniyle yatarsa, ikisi de kesinlikle öldürülecektir. Rezillik etmişler, ölümü hak etmişlerdir“ (Levililer: 20: 11-12). Başka bir pasajda aynı günahın laneti şu şekilde ifade edilmiştir: “Babasının karısıyla yatana lanet olsun! Çünkü o babasının evlilik yatağına leke sürmüştür. Annesinden ya da babasından olan kız kardeşiyle yatana lanet olsun! Kaynanasıyla yatana lanet olsun “ (Yasanın Tekrarı: 27: 20; 27: 22- 23). Anne ve babayla cinsel ilişkiye girme eylemi o kadar iğrenç bir suç olarak görülmüş ki Eski Ahit bunu yapanı ölümle cezalandırmaktadır. Enstest, gerçekten anne ve babanın yatağına sürülecek en büyük lekedir. Ayrıca kız kardeş ve kaynanayla cinsel ilişki de ölüm cezası kapsamına alınan suçlardır.

Enstest sapıklığını açıklayıcı ve onun çirkinliğini belirtici başka dinsel metinleri de göstermek mümkündür: “Kimse babasının karısını almayacak, babasının evlilik yatağına leke sürmeyecektir” (Yasanın Tekrarı 22: 30). İğrenç sapıklıklardan olan anneyle cinsel ilişki Tevrat'ın midesini bulandıran bir eylemdir. Buna yeltenen çocuk

babasının namusuna leke sürmüş olur. Bu çirkin cinsel birleşmenin trajedisini Klasik Yunan Edebiyatı, çok şiirselce ve açıkça ifade etmiştir:

Döşek limandır insana
Doğduğun döşek gerdeğin oldu,
Anan avradın oldu.
Hem bebek hem baba
Aynı döşekte (Sofokles, 2002: 72).

Eski Ahit'in başka ifadelerinde kişinin hem kadın ve hem de kızıyla cinsel ilişkiye girmesi, ensest olarak değerlendirilmiştir. “Bir adam hem bir kızla, hem de kızın annesiyle evlenirse, alçaklık etmiş olur. Aranızda böyle alçaklıklar olmasın diye üçü de yakılacaktır” (Levililer: 20: 14). Böyle bir ilişkiye girdiği için olaya karışan tüm şahıslar yanmakla cezalandırılmıştır. Gerçekten adi bir suçun ölümle sonuçlanması Yahudiler açısından adalet olarak görülmektedir. İşledikleri iğrenç suçun cezası toplumsal huzur getirmekle birlikte bu ceza aynı zamanda Tanrı'nın teklifi ve güçlülüğü de vurgulanmaktadır. Çünkü Kutsal iktidar emirlerin çiğnenmesine müsaade etmemektedir.

“Bir adam anne ya da baba tarafından üvey olan kız kardeşiyle evlenir, cinsel ilişki kurarsa utançtır. Açıkça aşağılanıp halkın arasından atılacaklardır. Adam kız kardeşiyle ilişki kurduğu için suçunun cezasını çekecektir” (Levililer: 20: 17). Bu ifadelerde üvey anne veya babadan doğan çocuklarla yasak ilişkiye girmenin sakıncasından bahsedilmektedir. Bu yakınlık ilişkisinde kız kardeşle cinsel ilişki boyutuna girildiği için sapıklığı işleyen kişi halkın arasından kovulmakta ve kendisine sert cezalar verilmektedir. Ensestin iğrençliği bu kadar içlere kadar giderse soyun, ailenin saygınlığı anlamsız kalmaktadır. Onun için bu tehlikeyi sezen Yehova, ensestte bulunan kişilere nefes aldırılmamaktadır.

Diğer bir Eski Ahit metniyse kişinin anne, baba ve çocuklarının dışında kalan diğer yakın akrabalarıyla işlediği iğrençlik dile getirilmektedir. “Teyzenle ya da halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü yakın akrabanın namusudur. İkiniz de suçunuzun cezasını çekeceksiniz. Amcanın karısıyla cinsel ilişki kuran adam, amcasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de günahlarının cezasını çekecek ve çocuk sahibi olmadan öleceklerdir. Kardeşinin karısıyla evlenen adam rezillik etmiş olur. Kardeşinin namusunu lekelemiştir. Çocuk sahibi olmayacaklardır” (Levililer: 20: 19- 21). Teyze,

hala ve amca karısı ve kardeşinin karısıyla cinsel ilişkiye giren adam çirkinliğini ve günahkârlığını burada da göstermiştir. Akrabalarının namusunu lekeleyerek tabiatın doğasına aykırı hareket etmiştir. Bunu yapan kişi hayatı boyunca çocuksuz kalacak ve böylece kasıtlı kısırlık onun kaderi olacaktır.

Yakın akraba arası cinsel ilişkinin ne kadar şiddetle yasaklandığı malumdur. Çünkü toplumsal ve genetik yapı bu duruma müsaade etmemektedir. Yahudi kültüründe sert bir şekilde yasaklanan ensest veya diğer adıyla yakın akraba arası cinsel ilişki bir tabudur ve bu tabuya aykırı hareket eden herkes cezalandırılmalıdır. Aksi halde toplum çökecek ve başıboşluk, Tanrısal yasaları amaçsız ve işlevsiz bırakacaktır. Eğer ensest sapıklığına karşı çıkılmayıp bu durum hoş karşılanırsa toplum zedelenir. Tanrı bunları lanetlemiştir. Halkın bu lanete âmin demeyip onu kınaması gerekir. Çünkü bir nesil kendinden sonrakilere yeni bir kuşak bırakmalıdır. Tanrı'nın ihtarı dikkate alınmazsa yeni nesil yozlaşmış olacak ve kendinden sonra hiçbir varlık ve değer bırakamayacaktır. Zaten bu cinsel sapıklık sadece genetiksel, sosyal, ahlaksal sebeplerle değil insanın doğasına aykırı olması sebebiyle de olağandışı bir davranıştır. İnsanlık, yüzyıllardır birçok farklı sapıklıkta bulunmuş fakat aralarında en iğrenci ve akla sığmazı yakın akraba arası cinsel ilişki olmuştur. Çünkü Tanrı'nın özenerek yarattığı bir varlık olan insan, bu kadar alçalarak anne, baba veya diğer yakınlarıyla bile bile, cinsel ilişki kurmamalıdır. Fakat bu suç tüm toplumlarda görülmüş ve bu yüzden sertçe yasaklanmıştır. İşte Eski Ahit de bu bağlamda ensest sapıklığından çokça bahsetmiş ve onu şiddetle kınamıştır. Ayrıca bu eylemde bulunanları ölümle cezalandırmıştır. “Babasının karısıyla yatan, babasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de kesinlikle öldürülecektir. Ölümü hak etmişlerdir. Halasıyla, teyzesiyle, amcasının karısıyla, kardeşinin karısıyla yatan namusuna leke sürmüş olur. Ayrıca bir adam geliniyle yatarsa, ikisi de kesinlikle öldürülecektir. Rezillik etmişler, ölümü hak etmişlerdir“ (Levililer: 20: 12; 19). Bu ve buna benzer daha birçok Eski Ahit metni ensestin doğru olmadığını ve yapıldığı takdirde cezasının şiddetli olduğunu dile getirmektedir.

2.12.3. Eski Ahit'te Hayvanlarla Cinsel İlişki

Hayvanlarla cinsel ilişki kurma insanın arsızca yaptığı cinsel sapıklıklardan bir

tanesisidir. Bu sapıklığı hem erkek hem kadın yapar. Erkekler doğrudan doğruya bazı hayvanları homoseksüel bir istekle bu sapıklığa zorlarlar; daha az olmak üzere kadınlar ise daha ziyade köpek gibi bir hayvanın metresi olurlar. Fakat gerçek hayvanla sevişme, hayvanlarla cinsel ilişkide bulunmaktan zevk alma sapıklığıdır. Bu bir erkek tarafından dişi ve bir kadın tarafından erkek bir hayvanla yapılır. Hayvanlarla sevişme eskilerin efsaneleri ve şiirleriyle benimsenmiştir. Jupiter kadınlarla sevişmek için hayvan şekline girerdi. Heredot, kitabında Pan adlı ilahın bir enkarnasyonu olan Mendes adlı koçla bazı dini günlerde kadınların ilişkilerini anlatır. Roma'nın yıkılma devrinde sapık kadınlar, şehvet meclisleri sonunda hayvanlarla cinsel ilişkide bulunurlardı. Ortaçağda muhtelif hayvanlara vahşetle tecavüz edenlere ait birçok mahkeme vakalarında erkek mütecaviz ile beraber biçare hayvan da öldürülerek yakılırdı (Adasal, 1975: 324- 325). Tüm bu olanlar insanın ilk çağlardan günümüze değin hayvanlarla nasıl cinsel ilişkide bulunarak sapıklığa düştüklerini göstermektedir. İnsan, değerini hayvanlarla ilişkiye girerek ayaklar altına almıştır. Bu öyle çirkin ve iğrenç bir sapıklık ki insanın aklının alamayacağı bir davranış tarzıdır.

Bu çirkin davranış insanın doğasına aykırı olduğu halde cinsel hazzın sınırını tanımayan bazı kişiler bunu yapmakta sakınca görmemişlerdir. Hayvanlarla cinsel ilişkinin tarihinin ne zaman başladığı bilinmemekle birlikte bunun insanın cinsel içgüdüsüne hâkim olamadığı andan itibaren başladığını belirtmek uygun olacaktır. Belirttiğimiz gibi tarihin çoğu döneminde hayvanlar cinsel sapıklık nesnesi olarak da kullanıldılar. Mitolojide bile bu konuya ilişkin örneklerle rastlamak mümkündür. Sözelimi, Pasiphae, Girit kralı Mitos'un karısıdır. Kraliçe, bir ustaya yaptırdığı inek heykelinin içine girerek âşık olduğu ak boğa ile birleşir. Bu birleşmenin sonucunda Minotaurus'un doğduğu söylenir (Korkmaz, 2004: 122). Buna benzer daha birçok hayvanla cinsel ilişki öyküleri tarihin sayfalarında mevcuttur.

İnsanların hayvanlarla cinsel ilişkiye girmesi eskiden beri var olan bir durumdur. Özellikle bu ilişkiler antik dönemde oldukça yaygındı. Kenanlıların Ugarit yazıtlarına baktığımızda Tanrıların hayvanlarla cinsel ilişkiye girdiklerinden bahsettiğini görürüz. Eski tarihsel Mısır kaynaklarında da yine bu tarz cinsel ilişkinin varlığını öğrenebiliriz. Hatta II Ramses'in keçi Tanrı Ptah'ın oğlu olduğu bile iddialar arasında yer almaktadır. Hitit yasalarına baktığımız zaman insanların koyunlar, inekler ve domuzlar ile ilişki

kurabilmelerine izin verildiğini görürüz. Ama bu izin at ve katırlar için verilmemiştir. Bu tarz ilişkiler Kutsal Kitap tarafından kesinlikle yasaklanmıştır. Çünkü bunlar doğal olmayan cinsel sapmalardır (Malcolm ve Üçal, 2006). Bu tür yasak ilişki Tanrı'nın üreme ve saygın bir soy olma amacına terstir. İnsan bir hayvanla ilişkiye girerek nesil yaratma yerine kendini kısırlaştırarak, hem neslin köküne dinamit koymakta hem de insanlık onurunu aşağılamaktadır.

Eski Ahit, hayvanlarla cinsel ilişki kurma üstünde az da olsa durmuştur. Tanrı Tevrat'ta böyle bir sapkınlığı hem evlilik kurumuna ters gördüğü için hem de insan doğasına aykırı gördüğü için şiddetle yasaklar. Acaba birbiri için yaratılan insanların kendi türünü bırakıp hayvanlarla böylesi sapkın bir ilişkiye girmesi neyle açıklanabilir? İnsanın doğası bu kadar deformasyona nasıl uğrayabilir? Baudlaire'nin dediği gibi insanın içinde iyilik ve kötülük ırmakları vardır. O, kendisini hangisinin akışına bırakırsa doğası ve ruhu da oraya doğru akar. Tevrat'ta bahsedilen ve uyarılan sapkınlığa bakılırsa, insanların kötülük ırmağına kendini kaptırıp orada boğulduklarını görürüz. Yoksa kâinatta en değerli varlığın en aşağılar aşağısına düşmesini, başka ne ile açıklayabiliriz. Ama yapılan bu davranış çok gecikmeden şiddetli ve sert cezalarla karşılık bulmuştur. Öyle ki Tanrı bu suçu ölümle cezalandırmıştır.

Eski Ahit, hayvanla cinsel ilişkiye girenler için ölüm ve lanet dilemektedir. “Hayvanlarla cinsel ilişki kuran herkes öldürülecektir” (Çıkış: 22: 19). Tevrat, sert bir karşılıkla onları uyarmış ve bu suçu işlememelerini emretmiştir. “Herhangi bir hayvanla cinsel ilişki kurana lanet olsun” (Yasanın Tekrarı: 27: 21). Yine başka bir pasaj da şöyledir: “Bir hayvanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kendini kirletmiş olursun. Kadınlar cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşmayacak. Bu Sapıklıktır” (Levililer: 18: 23). Burada hem hayvanlarla cinsel ilişki kurulmaması emredilmiş hem de bu yönde özellikle kadınlar uyarılmıştır. Erkek adının değil de kadın adının hayvanlarla cinsel ilişkide geçmesi enteresandır. Fakat kurulan bu ilişki sapıklık olarak nitelendirilmiştir. Bu pasajda hayvanlarla cinsel temasın cinsiyeti anlatılmış olmakla birlikte yaptıkları suçun ne kadar çirkin olduğu da ortaya konmaktadır.

Eski Ahit'in başka metinlerindeyse, hayvanlarla kurulan cinsel ilişki neticesinde bu işi yapan insan ve hayvan öldürülmek suretiyle cezalandırılmaktadır. “Ayrıca, bir hayvanla cinsel ilişki kuran adam kesinlikle öldürülecek, hayvansa kesilecektir. Bir

kadın cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşırsa, kadını da hayvanı da kesinlikle öldüreceksiniz. Ölümü hak etmişlerdir” (Levililer 20: 15- 16). Bu pasajlarda ana hatlarıyla hayvanlarla cinsel ilişki boyutundaki sapıklığın şiddetle cezalandırılması anlatılarak insanlar, böyle bir eylemi yapmaktan men edilmektedir. Demek ki hayvanlarla cinsel birleşmenin, kimi toplum ve geleneklerde dinsel bir anlamı vardır. Bu gelenek ve inanış, çok Tanrıya inananlar için geçerlidir. Tevrat’ın hayvanlarla cinsel birleşmeye karşı çıkması da bundandır; dinsel bir anlam taşıdığı ya da böyle bir anlamı akla getirdiği içindir. Cinsel ilişkide bulunan hayvan, daha önceki inançlarda Tanrının sembolü diye görüldüğü, bu da tek Tanrıcılığa aykırı olduğu için Tevrat’ta yasaklanmıştır (Dursun, 2002: 58). Son tahlilde Eski Ahit diğer cinsel sapıklıklara karşı gösterdiği şiddetli tavrı burada da izlemiştir. İnsan yaratılmış üstün bir varlık olarak bu kadar iğrenç bir seviyeye düşebiliyorsa bu suçun karşılığının da sert ve caydırıcı olması gerekir. Nitekim eski Ahit bu caydırıcı özelliğini tek ve güçlü Tanrı’nın ağzından sıkça ve açıkça dile getirmiştir.

2.12.4. Eski Ahit’te Mastürbasyon

Öz doyum da demek olan mastürbasyon, cinsel bölgelere dokunarak orgazm sağlama anlamına gelir (Türkçe Sözlük, 1998: II, 1513). Yaygın bir cinsel boşalma yolu olan bu davranış biçimi, ergenlik çağındaki erkekler arasında çok yaygındır ve bir eşle doyurucu bir cinsel ilişki düzeni kurulduğunda çoğu kez giderek azalır, hatta yok olur. Fakat mastürbasyon kişinin kendisinin kendi elleriyle yarattığı bir davranış biçimidir. Mastürbasyonun yapılış sebebi cinsel bir doyum bulma arayışıdır. Bunu kendi kendine yapan kişi doğal olmayan bir yolla cinsel saplantıya düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Bu davranış biçimi daha sonra sıklaşıp alışkanlık haline gelir.

Mastürbasyon, bir yerde cinsel bir rahatsızlığın sonucunda oluşan sapıkıktır. Kişi kendi kendine zevk almak için bunu yapar. Fakat burada bir ahlak problemi vardır. Tabiatın düzenine karşı bir isyan söz konusudur. Tanrı, yarattığı insanlardan doğaları gereği normal cinsel birleşmeler bekler; fakat mastürbasyon buna karşı çıkış olduğu gibi gerçek anlamda doyum sağlamayan bir cinsel motiftir. Mastürbasyon cinselliğin bir hayal olarak yaşanmasıdır (Kahraman, 2005: 20). Dolayısıyla gerçek hayatla ve cinsel

ilişkiyle çok az bağlantısı vardır. Kişi kurduğu muhayyilelerin sonucunda kendisini cinsel ilişkide bulunuyormuş gibi aldatır. Aynı zamanda Tanrı'nın kendisini de aldatmaktadır. Çünkü cinsel birleşmenin amacı meninin dışarıya boş yere atılması değil onun üreme eylemi için kullanılmasıdır. Neredeyse tüm dinler mastürbasyonu bir cinsel israf olarak görürler. Bu bağlamda semavi dinlerden olan Yahudilik de bunu cinsel bir sapma olarak niteleyip onu yasaklar.

Eski Ahit'in Tanrısı öz doyum denilen bu ilişkiyi, müntesipleri için tehlikeli olarak görür. Çünkü buradaki cinsel motifte meninin oldukça gereksiz yere kullanılarak üreme eyleminden uzaklaşılması vardır. Eski Ahit, bu tür üreme eyleminden uzak, gereksiz yere cinsel enerji harcanmasından yana değildir. Onun için bunu bir cinsel sapıklık olarak dile getirir. Bu cinsel eylemden, Tevrat'ta Onan günahı olarak bahsedilir. Bunun Yahudiler arasında tarihsel bir gerçekliği vardır. Yahudiler arasındaki eski bir geleneğe göre, kadın, yalnızca kocasıyla değil, kocasının ailesiyle de evlenirdi. Parası ödenerek satın alınır ve kocasının ölmesi durumunda kadın bir yük olurdu; üstelik kocasına çocuk doğurmadıysa, ölümü erkeği sanki hiç yaşamamış gibi silerdi. Çözüm levirat (kayın alma) evliliği idi. Ağabeyin varis bırakmadan ölmesi durumunda erkek kardeşi onun dul eşiyle evlenmek ve doğacak ilk erkek çocuklarını ölü ağabeyinin meşru çocuğu olarak yetiştirmek zorundaydı; ama Onan buna isyan etti (Tannahill, 2003: 68). Bundan sonra kayınbiraderinin karısıyla cinsel ilişkiye girdiği anda menisini yere boşaltırdı. Çocuğu olmasın diye bu hareketi yapmaya başlar ve artık mastürbasyon denilen, adı Onan sapıklığı olarak da bilinen eylemi, bir yaşam tarzı haline getirir. Onan bunun bedelini yaşamından olarak, öder.

Eski Ahit, bu gınahtan halkını uyararak şu şekilde bahseder. “Yahuda Onan'a, kardeşinin karısıyla evlen, dedi. Kayınbiraderlik görevini yap. Kardeşinin soyunu sürdür. Ama Onan doğacak çocukların kendisine ait olmayacağını biliyordu. Bu yüzden ne zaman kardeşinin karısıyla yatsa, kardeşine soy yetiştirmemek için menisini yere boşaltıyordu. Bu yaptığı Rabbin gözünde kötüydü. Bu yüzden Rab onu öldürdü” (Yaratılış 38: 8- 10). Onan günahı, Rab tarafından şiddetle yasaklanıyordu. Çünkü levirat evliliği, Yahudi kültürünün bir parçasıydı ve buna uyulması gerekiyordu. Fakat asi olan Onan, bu geleneği çiğnemiş böylece hem Yahudilerin gözünde hem de Tanrının gözünde kınanmış ve Rab tarafından lanetlenerek ölümle cezalandırılmıştır. Onan

günahından çıkarılabilecek sonuçlardan biri de Yahudiliğin neslin çoğalmasına verdiği önemdir. Çünkü öz doyumla, kişi dışarı boşalarak aslında Tanrı'nın emrine karşı gelip isyankâr davranmaktadır. Yahudilik gibi 'semereli olun ve çoğalın' ilkesine sıkı sıkıya bağlı olan bir kültürün böyle bir cinsel eyleme karşı çıkması çok anlamlıdır. Çünkü öz doyum, kişiler açısından zararlı olan ve ahlaksal olmayan bir davranış biçimidir. Bunu yapan kişiler, hem toplumdan hem de dinsel kurallardan uzaklaşmış olmaktadır. İşte eski Ahit bu noktada inananlarının sosyal ve dinsel sorumluluklarının bilincine varmasını isteyerek, onları bu günah konusunda uyarır. Eski Ahit, bu cinsel sapıklıktan uzaklaşan kişilerin topluma kazandırılmak suretiyle iyileşeceğini vurgulayarak onları, Yahudiliğin kurallarına uyması için uyarır.

Öte yandan Onan günahının mastürbasyonla ilgili olup olmadığı ayrı bir tartışma konusudur. Esasında, Eski Ahit'in anlattıklarından bir nokta iyice anlaşılmamaktadır. Onan'ın tohumu, bir mastürbasyon yani kendi kendini tatmin sonucu mu gelmiştir, yoksa cinsel ilişki sonucu mu? Dinsel metinde tam bu açıklanmamaktadır. Ama genellikle Onan'ın mastürbasyon yaptığına inanılır ve öyle inanıldığı için bu işe Onanizm de denir (Dursun, 2002: 39). Her ne olursa olsun meninin dışarıya atılması Eski Ahit'in prensiplerine aykırıdır. Çünkü Eski Ahit gibi üremeye önem veren kutsal bir kitabın meniye boşa harcamayı doğal karşılaması pek olası değildir. İster Onan günahı isterse de bir doğum kontrol yöntemi olsun Onan'ın yaptığı cinsel bir sapmadır. Yahudilik de buna ısrarla karşı çıkmış semavi bir dindir.

2.12.5. Eski Ahit'te Travestilik

Kadınsı özelliklere sahip erkeğin kendisini kadın gibi hissederek onlar gibi giyinmesi, süslenmesi ve onlara benzemeye çalışması olan travestilik, Eski Ahit'te Tanrı tarafından uyarılan cinsel suçlardandır. Burada erkeğin doğasına aykırı hareket etmesi vardır. Bu sebeple Rab, insanı yaratılışına uygun olarak hareket etmesini istemiş ve bunun dışında yapılanları yasaklamıştır. "Kadınlar erkek giysisi, erkekler de kadın giysisi giymesin. Tanrı'nız Rab bu gibi şeyleri yapanlardan tiksindir" (Yasanın Tekrarı 22: 5). Pasajda, hem kadınların erkek giysileri giymesi şeklinde, hem de erkeklerin 'kadın giysisi giymesi' biçiminde ortaya çıkan travestilik kınanıyordu ve bunun için,

Tanrı'nın tiksindiği bir uygulama olduğu belirtiliyordu (Parrinder, 2003: 268). Çünkü Tanrı kadın ve erkek cinsini kendi nevi şahsına münhasır olarak yaratmıştır. Kişilerin bu cinsiyet tiplerini kabul etmeleri gerekir. İnsanın yaratılış biçimi bu şekildedir. Fakat kadın veya erkeğin yaratıldıkları biçime itiraz edercesine birbirlerine benzemeye çalışmaları doğru değildir. Yahudi toplumunda böyle bir davranış aşağılayıcı anlamlar taşımaktadır. Bu nedenle Eski Ahit bu konuda Yahudileri oldukça sert uyararak kendi cinsiyetlerinden memnun olmalarını ve herhangi bir sapıklığa eğilim göstermemelerini emretmiştir. Sonuçta travestilik, Tanrının iğrenç ve tiksindirici olarak tarif ettiği bir sapıklıktır. Eski Ahit, bu cinsel sapmaya düşenleri uyararak, onların doğru ve doğal olan yola gelmelerini emreder.

2.13. Eski Ahit'te Fuhuş ve Fahişelik

Fuhuş, içinde bulunulan toplumun kurallarına uymayan cinsel ilişkide bulunma; bir veya birkaç kişiyle para karşılığında cinsel ilişkide bulunma işidir (Türkçe Sözlük, 1998: I, 804). Bu cinsel motif, Tanrı'nın emrettiği cinsel ilişki dışında ve evlilik kurumuna sadakatsizliğin bir göstergesi olarak para karşılığı ve keyfe göre yapılan günahlardan bir tanesidir. Burada Tanrı'nın kanunlarına ters düşen bir ahlaksızlık vardır. Kişi kendisini bir meta olarak diğer insanların zevkine bırakmakta ve bunu bir vazife olarak yapmaktadır. Kimi zaman para karşılığında fahişelik bir kurum haline getirilmekte kimi zamanda bağımlılık yaratan bir hastalık olarak sürekli yapılmaktadır. Her ne olursa olsun fahişelik, Tanrı'nın kutsal ereğine ters olan cinsel bir eylemdir. Burada insan nesline karşı bir başkaldırı vardır. Aynı zamanda ahlaksal cinsel ilkelere aldırılmazlık söz konusudur. Bundan ötürü, fuhuş veya fahişelik Eski Ahit'in karşı çıktığı cinsel motiflerden birisidir. Bu, Yahudilere göre ahlaksızca bir tavidir. İbrani halkı için, İbrani soyundan gelen bir kimse için fuhuş ve bu yoldan kazanılan para kesinlikle haramdır. Bu tür paraların Tanrı yolunda tüketilmesi, onlarla adak sunulması da yasaktır (DTA, 1999: I, 274). Böylesi amaçsız bir tavır, Yahudi toplumunun kabul edebileceği sağlıklı bir cinsel üreme biçimi değildir. Doğal olan cinsel birleşmeler göz ardı edilip kısır bir ortam yaratılması evrensel amaçlara da aykırıdır.

Fuhuş olayının nasıl ortaya çıktığı sorulması gereken bir önemli bir sorudur. Fuhşa

veya fahişeliğe gereksinim, bekârlıkları nedeniyle ya da çıktıkları seyahat yüzünden karılarından uzakta oldukları için kadınsızlıktan rahatsızlık duyan pek çok erkeğin, geleneksel namusu sürdüren bir toplumda, kendilerine uygun bir hanımefendi bulmamaları gereğinden doğmuştur. Böylece toplum, onaylamaktan utanç duyduğu fakat tamamıyla doyumsuz bırakmaktan da çekindiği erkeklerin gereksinimlerini karşılamaları için belli bir sınıf kadını bir yana ayırmıştır (Russel, 1993: 95- 96). Bu durum bize fahişeliğin kişisel bir haz alma isteğinin yanında sosyal bir gereksinim nedeniyle de ortaya çıktığını göstermektedir. Ne olursa olsun hatta fahişelik bir kurum olarak birilerine fayda getirmiş de olsun bunun doğal olmayan bir cinsel ilişki yolu olduğu açıktır. Kişi, burada bekârsa yanlış bir yola girerek hata yapmış olmakta eğer evliyse de aile kurumunu bozarak hem eşine hem de topluma zarar vermiş olmaktadır.

Dinler, fahişelik kurumuna, inananlarının ahlakını ve cinsel kimliğini bozduğu için karşı çıkmaktadır. Özellikle dinlerinde bir tanrıçaya yer olmayan Yahudiler, kutsal olsun ya da olmasın her iki cinsiyette de fahişeliği teşvik eden ithal yabancı kültlere karşı tüm güçleriyle savaştılar. Ama bu gerçek bir savaş olmaktan çok görüntüden ibaretti (Tannahil, 2003: 74). Yahudilik, fahişeliğe karşı çıkıyordu fakat kendisinde barındırdığı ataerkil yapı nedeniyle de bir anlamda onu körüklüyordu. Çünkü erkekler, sınırsızca istedikleri kadar kadınla yatabiliyordu. Bu durum kadının sadece seçilen rolde olduğunu gösterdiği için bir anlamda kendisinin önemsizliğini de vurgulamış oluyordu. Bu durumda kadına ya bir ekonomik kazanç yolu olarak fahişelik yapmak kalıyor ya da ona tarih sahnesinde silik bir özne olarak arka planda kalma rolü düşüyordu. Bu durum erkek egemen toplumda yaşayan Yahudilerin işine geliyordu.

Eski Ahit toplumunda Yahudi erkek ve kadınların fahişelik yapmalarının yasak olmasına karşın, Yahudi kadın fahişeler olduğuna kuşku yoktur. Özellikle de hayatta kalmak için başka çıkar yolu olmayanlar; bunların arasında en başta gelenler, kocaları tarafından boşanmış kadınlar ve çocuksuz dullardı. Müşteri bulmakta asla zorlanmıyorlardı; ne de olsa, çeşitlilik arzusunu fazladan eş ya da cariyelere yatırım yaparak tatmin etmeye erkek nüfusun ancak küçük bir azınlığının mali gücü yetiyordu (Tannahil, 2003: 74). Bunun içindir ki erkeklerin ezici bir güçle kadına yüklendiği bu zaman diliminde fahişelik zorunlu olarak yapılmış ve erkek de buna ses çıkarmamıştır. Çünkü Yahudi kültürünün tarihi geçmişi bu kurumun ortaya çıkmasına zemin

hazırlamıştır. Erkek, hayal ettiği şeyi ayağının dibinde zorlanmadan bulmuştur. Kadın da içinde bulunduğu zorunlu koşullar nedeniyle bataklığa düşmüş ve işin içinden çıkamayınca da ister istemez fahişeliğin kabul görmesini bir anlamda körüklemiştir.

Fahişelik motifini Tevrat'ın birçok yerinde bulmak mümkündür. "Kızını fahişeliğe sürükleyip rezil etme yoksa fahişelik yayılır ve ülke ahlaksızlıkla dolup taşar" (Levililer: 19: 29). Fahişeliğin çoğalmasını engellemenin yolu Tevrat'ın emirlerine uymaktan geçer. Yahudiler uyarılmış fakat uyarılara kulak verilmediğinden ahlaksızlık diz boyu olmuştur. Tevrat'ın sertçe uyarmasına rağmen ailelerin kızlarını böylesi bir ahlaksızlığa itmesi toplumun geldiği boyutun göstergesidir. Tanrı, kızların fahişeliğe özendirilip rezil edilmesini çok tiksinti verici bir davranış olarak dile getirir.

Diğer yandan Yahudilerde kâhinlerle fahişeler arasındaki ilişki de çok enteresandır. Kâhinler için özel durumlar söz konusudur. Buna göre bir kâhin ve onunla ilgili olan yakınları Tevrat'ta göre temiz ve ahlaklı olmalıdır. Kâhin kutsal bir kişidir. "Kâhinler fahişelerle, kirletilmiş kadınlarla, boşanmış kadınlarla evlenmeyecek. Çünkü kâhin Tanrı için kutsal olmalıdır. Bir kâhinin kızı fahişelik yaparak kendini kirletirse hem kendini hem de babasını rezil etmiş olur. Yakılmalıdır. Baş kâhinin evleneceği kadın bakire olmalıdır. Dul, boşanmış, kirletilmiş ya da fahişe bir kadınla evlenmeyecek. Yalnız kendi halkından bakire bir kızla evlenebilir. Böylece halkının arasında çocuklarına leke sürmemiş olur" (Levililer: 21: 7- 9; 21: 13- 15). Fahişeliğin çirkinliği kâhinlerin temizliğiyle ve kutsal kişi olmalarıyla daha açık olarak vurgulanır. Ne kâhin ne kızı ne de onun akrabaları asla fahişelerle veya fahişelikle bir ilişkiye girmelidirler. Çünkü kâhinlik kutsal bir görevdir. Böylesi bir kutsallığın çirkinlikle bağdaştırılması Tanrı'ya ihanet kadar kötüdür. Bu yüzden fahişelik kutsallığa zarar veren tiksinti verici ve lekeleyici bir cinsel ahlaksızlıktır.

Fuhuş, Tevrat'ın başka bölümlerinde ise sakınılması gereken kirli bir davranış olarak nitelendirilmiştir. Çünkü insanın ve dolayısıyla Tanrı'nın gözünde kirlenmiş bir insan seilmeyen ve tiksinti veren bir hastalık gibidir. Bu yüzden böyle kişilerden uzak durulmalıdır. "Putperest törenlerinde fuhuş yapan İsraili bir kadın ya da erkek olmasın. Fuhuş yapan kadın ya da erkeğin kazancını adak olarak Tanrı'nız Rabbin tapınağına götürmeyeceksiniz. İkisi de Tanrı'nız Rabbin gözünde iğrençtir" (Yasanın Tekrarı: 23: 17- 18). Fahişelikle uğraşan bir kişinin kazandığı her şey haramdır. Böyle bir kişi

Yahudi törenlerine çağrılmamakta hatta ceza olarak oradan uzaklaştırılmaktadır. Çünkü Tanrı'nın gözünde kirlenmiş bir insanın kutsal bir ayine gelmesi ve orada temiz sıfatıyla bulunması kabul edilecek bir durum değildir. Fuhuş yapan kişi hastalıktır ve gittiği yerlerde o hastalığını temiz insanlara bulaştırır. Eski Ahit'in fahişelik konusundaki titizliği gerçekten çok açık ve nettir.

Fahişelik Mezmurlar'da şiirsel bir dille dile getirilmiş ve onun ne kötü bir ayartıcı olduğu belirtilmiştir. Fahişeye birlikte olan birisinin gireceği zarar edebi ve dinsel bir üslupla ifade edilmiştir:

“Seni kötü kadından,
Başka birinin karısının yaltaklanan
Dilinden
Koruyacak olan bunlardır.
Böyle kadınların güzelliği seni
Ayartmasın,
Bakışları seni tutsak etmesin.
Çünkü fahişe yüzünden insan bir
Lokma ekmeğe muhtaç kalır.
Başkasının karısıyla yatmak da
Kişinin canına mal olur.
İnsan koynuna ateş alır da,
Giysisi yanmaz mı?
Korlar üzerinde yürür de
Ayakları kavrulmaz mı?
Başkasının karısıyla yatan adamın
Durumu budur.
Böyle bir ilişkiye giren cezasız
Kalmaz “ (Süleyman’ın Özdeyişleri: 6: 24- 29).

Fahişelik yukarıdaki ifadelerde belirtildiği gibi kişinin koynuna aldığı bir ateştir. Bu ateş insanı yakan ve onu bir lokma ekmeğe muhtaç bırakan hastalıktır. Başkasının karısıyla çirkin bir şekilde cinsel ilişkiye girmenin sakıncalarından bahseden Mezmurlar, bu kötülükten uzak durulmasını emretmektedir. Böyle bir ateşle dans eden

kişi cezasız kalır mı? Tabî ki Yahudilerin Tanrısının tepkisi çok şiddetli olacaktır. Fahişeliğin güzelliğinin ve cazibesinin yarattığı ayartıcılık bunu yapanın koynunda bir ateşe dönüşmektedir. Bu ateş ki kişiyi pişman eden amansız bir cezadır. Bunu kendisine iş edinen kişi, onun yakıcılığını da göz ardı etmemelidir. Çünkü fuhuş insanın koynuna aldığı yakıcı bir ateştir.

Eski Ahit'in diğer bölümlerindeyse fahişelik şu şekilde ifade edilir: "Oğlum, beni yürekten dinle, gözünü gittiğin yoldan ayırma. Çünkü fahişe derin bir çukur; ahlaksız kadın, dar bir kuyudur. Evet, soyguncu gibi pusuda bekler ve birçok erkeği yoldan çıkarır" (Süleyman'ın Özdeyişleri: 23: 26- 28). Fahişe çok ilginç bir benzetmeyle soyguncuya, hayduda benzetilmiştir. Temiz insana kurulan sinsi bir pusudur. Kişi yolunu gözü açık bir şekilde gözetleyerek bu pusuya düşmemelidir. Çünkü düşeceği çukur derin ve dar bir kuyudur. Bir kez düştü mü bir daha paklanması zordur. Bu özdeyişler insanların fahişelik karşısında daima uyanık olmalarını istemektedir.

Bir başka yerde ise Tanrı'ya ihanet eden Yahudilerin bir fahişe gibi davrandığını ve Kutsal ilişkiyi bozduklarını teşbihi bir dille anlatan ifadeler görülür. Bir fahişenin insanın temizliğini bozması gibi başka Tanrı'ya sapan bir Yahudi de Tanrısına ihanet etmiştir. Ülkesinin bekâretini başka Tanrılara taparak bozmuştur. Yeremya'da bu durumdan yakınılır:

"Çıplak tepelere bak da gör.
Sevişmediğin yer mi kaldı?
Çölde yaşayan bedevi gibi
Yol kenarlarında oynaşlarını
Bekleyip durdun.
Fahişeliğinle, kötülüklerinle ülkeyi
Kirlettin" (Yeremya: 3: 2).

"Yaptıklarından ötürü neden
Bağışlayayım seni?
Çocukların beni terk etti,
Tanrı olmayan ilahların adıyla ant
İçtiler.

Onları doyurduğumda zina ettiler,
 Fahişelerin evlerine doluştular.
 Şehvet düşkünü besili aygırlar!
 Her biri komşusunun karısına
 Kişniyor“ (Yeremya: 5: 7- 8).

Eski Ahit’in bu bölümünde açıkça sezilen bir durum söz konusudur. Peygamberler durmadan başka Tanrılara tapan Yahudileri eleştirmektedir. Burada Peygamberlerin ilk dikkat çeken özelliği, tapıma yönelttikleri eleştiriler ve bağdaştırmacılığa, yani onların “fahişelik” adını verdikleri Kenan etkilerine amansızca saldırmalarıdır. Ama durmadan ateş saçtıkları bu fahişelik, kozmik dinselğin en yaygın biçimlerinden birini temsil etmektedir. Tarımcılara özgü kozmik dinsellik, en temel kutsallık diyalektiğinin, özellikle de Tanrısal olanın kozmik nesnelerde veya ritimlerde bedenlendiği ya da tezahür ettiği inancının bir uzantısını oluşturuyordu. Ama Yahve müminleri, Filistin’e girdiklerinden beri, tam da bu inancı putperestliğin en mükemmel örneği olarak kınıyorlardı. Fakat daha önce kozmik dinselğe hiç bu kadar vahşice saldırılmamıştı (Eliade, 2003: 430).

Eski Ahit’i derleyenlerin fahişelerden nefret etmeleri için özel bir neden bulunmuyor ama dilleri en iyi olasılıkla sert ve aşırı uçta da müstehcenliğin eşiğindeydi. Siyasi güdüler taşıyan ve fahişeliği Kudüs’ün günahlarının eşanlamlısı olarak kullanan Hezekiel Kitabı, buna tipik bir örnektir (Tannahil, 2003: 74). Eski Ahit’in bu kısmında fahişe kavramı sıkça kullanılır. Özellikle Mısır’da bir anneden doğan iki kızın yaptıkları ve işledikleri günahları anlatan simgesel hikâyede bu duruma rastlanılabilir. Ohola ve Oholiva’nın yaptıkları aslında hem fahişeliğin boyutunun hem de bir ülkenin bekâretini kaybedişinin sembolik bir dille ifadesidir. Başka bir deyişle, burada bir ülkenin Tanrıya karşı yaptığı ihaneti, bir fahişenin şahsında somutlaştırmak gibi bir durum söz konusudur. “Rab bana şöyle seslendi: İnsanoğlu, bir anneden doğma iki kadın vardı. Gençliklerinde Mısır’da fahişelik ettiler. Memeleri okşandı, erdenliklerini orada yitirdiler. Büyüğünün adı Ohola, küçüğünün Oholiva’ydı. Benim oldular; kızlar doğurdular. Ohola Samiriye’dir, Oholiva da Yerusâlim. Ohola benimken fahişelik etti. Oynaşları olan Asurlulara gönül verdi. Hepsi de genç, yakışıklı, lacivertler kuşanmış savaşçılar, valiler, komutanlar atlı askerler idi. Asurluların en seçkin adamlarına kendini

fahişе olarak verdi. Gönül verdiği bu kişilerin putlarına bağlanarak kendini kirletti. Mısır’da başladığı fahişeliği bırakmadı. Gençken onunla yattılar, erdenliğini bozdular, şehvetlerini onun üzerine boşalttılar. Bu nedenle onu oynaşlarının, gönül verdiği Asurluların eline teslim ettim. Çıplaklıklarını açtılar, oğullarını, kızlarını aldılar, onu kılıçla öldürdüler. Kendisine verilen cezalardan ötürü kadınlar arasında adı kötüye çıktı. Kız kardeşi Ohlova bunu gördü. Ama şehveti ve fahişelikleri kız kardeşininkinden daha utanç vericiydi. O da, hepsi de yakışıklı, genç Asurlulara gönül verdi. Kendisini ne kadar kirlettiğini gördüm. İkisi de aynı yolu izlediler” (Hezeikel: 23: 1- 13). Görüldüğü gibi Hezekiel’in buraya kadar olan kısmında ve pasajların buraya yazılmayan devamında iki kız kardeşin yaptığı çirkinlikler anlatılmakla gerçekte, Tanrı’ya ihanet eden ulusların ihaneti ifade edilmiş olmaktadır. Kullanılan dilin üslubu ise fahişeliğin çirkin vurgusu üzerinden yapılmaktadır. Bu öyle bir çirkinlik ki Tanrı’yı çileden çıkarmakta adeta Tanrı tüm öfkesini bu iki kente kismaktadır.

Nihayetinde fahişelik Yahudi toplumunda özellikle erkeklerin sıkça başvurdukları bir kurumdur. Bu sektör çoğu zaman sosyal sebeplerle para kazanılan bir ekonomik geçim kaynağı olmuştur. Bazen de kadınsız kalan erkeklerin yalnızlığında başvurduğu cinsel bir mola yeri olmuştur. Ama fahişelik kurumu, ayrıca buna bağlı olarak kadın bir meta haline gelmiş ve onun sırtından para kazanılmıştır. Çoğu zaman da fahişelik iktidarın elinde kendisini hükmedici kıldığı bir koz olmuştur. Sebepleri arttırmak mümkünse de son tahlilde Eski Ahit, Yahudi toplumuna bunu yasaklamıştır. Çünkü fahişelik, aile kurumunu ortadan kaldıracak denli tehlikeli bir boyuta ulaşabilmektedir. Ayrıca Eski Ahit, kadının yerinin evinde, kocasının yatağı olması gerektiğini vurgulamaktadır. Günümüzde bile bir türlü ortadan kaldırılamayan fahişelik kurumu, artık devletler için bir para kaynağı ve toplum için bir deşarj yeri olarak kabul görmektedir. Ama sonuçta fahişelik Eski Ahit’in onaylamadığı bir cinsel davranış biçimidir. Bundan dolayı o hem sert bir biçimde hem de edebi bir incelikle eleştirilmiş ve yasaklanmıştır.

2.14. Eski Ahit’te Erkek ve Kadınların Özel Hallerine İlişkin Cinsel Motifler

Her insanın kendine ait bir takım muayyen halleri vardır. İster erkek olsun ister

kadın, insana has bu özellikler insan doğasının bir gereğidir. İşte Yahudi kültüründe de Eski Ahit'te belirtildiği üzere böyle özel durumlarda erkek ve kadınların nasıl davranması gerektiği ile ilgili bir takım kurallar vardır. Yahudiler, bunlara uymak zorundadır. Aksi halde Tanrı'nın yasaklarını çiğneyerek günah işlemiş olurlar. Eski Ahit, bu özel halleri şu başlıklar altında toplamıştır: Akıntısı olan yani boşalarak kirlenen adam, adet gören kadın ve ayrıca kirli sayılan kadınla yatan erkekle ilgili yasalar.

“Rab Musa’yla Harun’a şöyle dedi: İsrail halkına deyin ki, adamın erkeklik organında akıntı varsa, akıntı kirlidir. Akıntı ister devam etsin ister kesilsin adamı kirlendirir. Akıntının neden olduğu kirlilikler şunlardır: Üzerinde yattığı her yatak ve oturduğu her şey kirli sayılacaktır. Kim yatağına dokunursa, giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. Adamın üzerine oturduğu bir eşyaya oturan da giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. Kim akıntısı olan adamın bedenine dokunursa giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Eğer akıntısı olan adam temiz bir adama tükürürse, o kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Akıntısı olan adamın bindiği her eyer kirli sayılacaktır. Adamın üzerine oturduğu herhangi bir eşyaya dokunan, akşama kadar kirli sayılacaktır. Bu eşyaları taşıyan herkes, giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Akıntısı olan adam ellerini yıkamadan kime dokunursa kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Akıntısı olan adamın dokunduğu toprak kap parçalanacak, tahta kap ise suyla çalkalanacaktır. Eğer adamın akıntısı kesilirse paklanmak için yedi gün bekleyecektir. Sonra giysilerini yıkayacak, akarsuda yıkanacak ve temiz sayılacaktır. Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp Rabbin huzuruna buluşma çadırının giriş bölümüne gelecek ve bunları kâhine verecektir. Kâhin birini günah sunusu, ötekini yakmalık sunu olarak sunacaktır. Böylece akıntısı olan adamı Rabbin huzurunda arıtacaktır. Eğer bir adamdan meni akarsa bedenin tümünü yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Üzerine meni bulaşan her giysi ya da deri eşya yıkanacak akşama kadar kirli sayılacaktır. Bir adam kadınla cinsel ilişkide bulunurken menisi akarsa ikisi de yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaklardır. Adet gördüğü için kan kaybeden kadın yedi gün kirli sayılacaktır. Ona dokunan da akşama kadar kirli sayılacaktır. Adet

gördüğü günlerde kadının üzerinde yattığı ya da oturduğu her şey kirli sayılacaktır. Kim kadının yatağına dokunursa giysilerini yıkayacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. Kim kadının üzerine oturduğu herhangi bir şeye dokunursa o da giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Kadının yatağındaki ya da oturduğu şeyin üzerindeki herhangi bir eşyaya dokunan herkes akşama kadar kirli sayılacaktır. Adet gören kadının kirliliği onunla yatan adama da bulaşır. Adam yedi gün kirli kalır ve yattığı her yatak kirli sayılır. Eğer bir kadının adet günleri dışında uzun süreli bir kanaması varsa ya da kanaması adet günlerinden sonra da devam ediyorsa kanaması olduğu sürece adet günlerinde olduğu gibi kirli sayılır. Kanaması olduğu sürece adet günlerinde olduğu gibi yattığı her yatak ve üzerine oturduğu her şey kirli sayılacaktır. Kim bunlara dokunursa kirli sayılacak, giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşama kadar kirli kalacaktır. Ama kanama durursa kadın yedi gün bekleyecek sonra temiz sayılacaktır. Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirecek ve bunları kâhine verecektir. Kâhin, birini günah sunusu ötekini yakmalık sunu olarak sunacaktır. Böylece kadının kanamasından doğan kirlilikten Rabbin huzurunda arıtacaktır. İsrail halkını kirliliğinden arındıracaksın. Öyle ki aralarında bulunan konutumu kirletip kirlilik içinde ölmesinler. Akıntısı olan, boşalarak kirlenen adam, adet gören kadın, akıntısı olan erkek ya da kadın ve kirli sayılan kadınla yatan erkekle ilgili yasa budur” (Levililer: 15: 1- 33). Yukarıda çok açık bir şekilde Yahudilerin nelere uyması gerektiği açıklanmıştır. Burada görülen durum kirli sayılan erkek veya kadının arınma süresinin uzun olmasıdır. Bunun sebebi de inananların olduğunca temiz bir biçimde Tanrı'ya ibadet etmesi ve bu kirlilikten bir an önce arınmaları olsa gerektir.

“Adet gördüğü için kirli sayılan bir kadınla cinsel ilişki kurmayacaksın” (Levililer: 18: 19). Bu ifade, adet gören kadının dokunulmazlığını belirtip ondan uzak durulmasını emretmektedir. Çünkü Tanrı, adet olma özelliğiyle kadına bedensel bir temizleme imkânı verirken erkeğe de kadınına özlem duyma fırsatı sağlamıştır. Bu yüzden kirli sayılan kadınla girilen cinsel ilişkiler, Eski Ahit'te yasak ve günah olarak nitelendirilmiştir. Kadınların aybaşı döneminde cinsel ilişkiye girmesi yasaklanmıştı ama bunun nedeni, kadının o anda pis ve iğrenç olarak görülmesi değildi. Aybaşının gerekçesi aslında, erkeğin, karısını ‘elde var bir’ olarak görmesini önlemektir. Çünkü bir

erkek, karısını fazlasıyla kanıksar duruma gelebilir ve karısı da onu arzulamaz; bu yüzden Tevrat, kadının aybaşından sonra yedi gün boyunca cinsel ilişkiye kapalı olmasını, böylece kocasının gözünde evlendikleri günden kadar sevgili bir konuma gelmesini istemektedir (Armstrong, 1998: 110). Cinsellik, bu şekilde değerli hale getirilerek aslında Yahudiler için ne kadar önemli bir ritüel olduğu, ortaya konmaktadır.

“Adet gören bir kadınla yatıp cinsel ilişki kuran adam, kadının akıntılı yerini açığa çıkarmış, kadın da buna katılmış olur. İkisi de halkın arasından atılacaktır” (Levililer: 20: 18). Yukarıdaki pasaj erkeğin, kadın akıntılıyken onunla cinsel ilişkiden uzak durmasını emretmektedir. Çünkü böyle bir ilişki, kadının hoş olmayan durumunu ortaya çıkarmış olduğu için erkeğin bu şekilde görmesini yasaklamıştır. Eğer buna rağmen günah işlenirse ikisi de halk arasından atılmak suretiyle toplumdan dışlanmış olurlar.

Erkekler için de ayrıntılı açıklamalarda bulunan Eski Ahit, kirli kalmayı istememekte ve bu durumda olanların bir an önce temizlenip hayatlarına devam etmelerini istemektedir. “Düşmanlarınızla savaşmak üzere ordugâh kurduğunuzda, her kötülükten sakınacaksınız. Aranızda gece menisi boşaldığı için dinsel açıdan kirli biri varsa, ordugâhın dışına çıkıp orada kalsın. Akşama doğru yıkansın, günbatımında ordugâha dönsün” (Yasanın Tekrarı: 23: 9- 11). Zorunlu hallerde bile özellikle savaşlarda erkek istemeden de olsa cinsel olarak kirlendiğinde hemen temizlenmesi istemektedir. Çünkü Eski Ahit, bir erkeğin cinsel olarak kirlenmesini hoş görmemekte ve onun bir an önce temizlenmesini emretmektedir.

Öte yandan Yahudilerde var olan ilginç cinsel motiflerden birisi de erkeğin cinsel organına yanlışlıkla dokunan bir kadının başına gelenlerdir. Bu durumda kadının eli acımasızca kesilmektedir. Kadın kasıtlı olarak erkeğin cinsel organına dokunduğu ve bu suretle taraf tuttuğu için bu eyleminin cezasını çok şiddetlice görmektedir. El kesme cezası, gerçekten kadın ve erkek cinsel motifleri arasındaki keskin sınırı göstermektedir. “Eğer iki adam kavgaya tutuşur da birinin karısı, kocasını dövenin elinden kurtarmak için gelip elini uzatır, öbür adamın erkeklik organını tutarsa, kadının elini keseceksiniz. Ona acımayacaksınız” (Yasanın Tekrarı: 25: 11- 12). Bu gerçekten enteresan ve düşündürücü bir hükümdür. Bunun sebebi ya erkek organının çok değerli olması ya hakikaten kirli olduğu için onun dokunulmaz olması yahut kadının dokunmasının onu kirlletmesidir.

Kadın ve erkek cinsel motifleriyle yakından ilgili olan bu muayyen haller, Yahudilerin cinsellik sınırını göstermesi açısından önemlidir. Kadın ve erkek, hangi durumlarda ve ne zaman Tanrı'nın belirttiği temiz ve helal sınırlar içerisinde hareket edeceğini böylece net olarak bilmiş olur. Ayrıca kadın ve erkeğin kirli sayıldığı bu dönemlere sadece biyolojik kirlilik olarak bakmamak gerekir. Bu muayyen haller aslında kadın ve erkeği birbirine bağlayan, onların birbirlerini özlemesini sağlayan önemli özel durumlardır. Bu bakış açısı, Yahudilerin hem beden sağlığına hem de ruh sağlığına özen göstermeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Tanrı, bu özel hallerine dikkat eden Yahudilerin esasında bu emirlere uymakla, gerçekte Tanrılarına itaat ettiklerini vurgulamaktadır. Bu yüzden her Yahudi kendisini bu kirliliklerden arındırarak, esasında eşlerine ve özelde de Tanrı'ya olan bağlılıklarını dile getirmiş olmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YENİ AHİT'TE CİNSEL MOTİFLER

3.1. Yeni Ahit'te Cinsellik

Cinsellik veya cinsel ilişki, iki kişi arasında yapılan ve hayat boyu sürecek olan bir antlaşmanın Tanrı tarafından verilen fiziki işaretidir (Buckley ve Poorta, 2003: 18). Bu tanım, Hristiyanlığın cinsellik hakkındaki bakış açısını net olarak ortaya koyar. "Yaratan, başlangıçtan insanları erkek ve dişi olarak yarattı. Şöyle dedi: 'Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.' Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir.' O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın." (Matta: 19: 5- 6). Kilise cinselliği evlilik bağlamında değerli ve kutsal bir gerçek olarak kabul etmiştir. Bu nedenle cinselliğin kötüye kullanılması ve yozlaştırılmasını kınar (İannitto, Jacob ve Hıdıroğlu, 1994: 228). Bunun için pasajlarda, Hristiyanların cinselliği Tanrı'nın emri olarak görüp ona değer vermesi istenir.

Hristiyanlıkta cinsellik denince akla ilk gelmesi gereken şey, İsa'nın bu konuda ne dediğidir. Cinsellik, İsa merkezli bir bakışın etrafında şekillenir. Böyle olunca İncil'in ne söylediği, İsa'nın ne yaptığı ve Havarilerin yorumları çerçevesinde süregelen bir cinsellik anlayışı inananları etkileyecektir. Cinselliğin Hristiyanlar için ne anlama geldiğini belirtmeden önce Hristiyanlığın kendisinin din olarak nasıl bir yapıda olduğuna bir cümleyle değinmek gerekecektir. Bunu da genel bir ifadeyle söyleyecek olursak, Hristiyanlık oluşturduğu kurallar bütünü olarak kendine has bir inanç sistemidir. Yani başka bir deyişle Hristiyanlık karmaşık bir dindir. Daha çok İbrani ve eski Yunan düşüncelerinin ve başka etkilerin bir sentezidir. İbrani doğacılığına dayanan bir arka planı vardır ve bu düşüncede cinselliğin Tanrı tarafından yaratıldığı düşünülür, üremeye erkek egemenliği vurgulanır (Parrinder, 2003: 289). Erkeklerin ön planda yer alması durumu, semavi dinlerin kaderi olmuştur. Hristiyanlık da bu temel üzerine yapılandığı için kadına karşı bakış açısı olumsuzdur. Ama Yeni Ahit, Eski Ahit'in aksine ruhaniliği, ön plana çekmeyi yeğlemiştir. Kadının yeri bu anlamda ikinci planda

kalmış ve buna bağlı olarak cinsellik de az önemsenen bir olgu haline gelmiştir. Aslında cinselliğe sadece tek bir pencereden bakıp onu, Hristiyanlık bağlamında ataerkil bir yorumla açıklayamayız. Tabi ki işe sosyolojik açıdan bakıldığında cinselliğin, Hristiyanlıkta, tarihin ilk dönemlerinden günümüze kadar geçirdiği bir takım değişimler sonucunda şekillendiğini belirtmemiz gerekecektir. İbrani etkisi, Yunanlıların katkısı ayrıca her yüzyılda geçirdiği etkilenmeler ve zamanın getirdiği koşullar Hristiyanlıkta cinselliğin şekillenmesinde çok önemli rol oynamıştır.

Hristiyanlıkta cinselliğin ne ifade ettiğini anlayabilmek için öncelikle bu dinde kadının neyi ifade ettiğini bilmemiz gerekir. Hristiyanlar için kadın neyi ifade eder? Esasında Hristiyanlıkta kadın iki şeyi sembolize eder: Bir, iffet diğeri de büyük günahların temsilidir (Sucu, 2005: 24). Burada iffet kadının namuslu olması, erkeğinin gözünde istenilen vasıflara sahip olmasıdır. Ayrıca kadının olumsuz ve suç işleyici, suça teşvik edici yönü de vurgulanmaktadır. Nihayetinde iki temsilde de ortak olan yön erkeğin saf olarak kabul edilip kadının suçlu ve günahkâr görülmesidir. Esasında Batı uygarlığında, Hristiyanlık öncesi dönemden bu yana var olan cinsel ahlakın ilk amacı, kadının namusunu korumak oldu. Çünkü onusuz babalık belirsizleşeceği için ataerkil aile de var olamazdı (Russel, 1993: 9). Dolayısıyla erkeğin namusunun garanti altına alınması onun işine geliyordu. Böylece erkek, kadın onurunu kendi iktidarı için araç olarak görüp onun amacına hizmet etmesini sağlıyordu. Yeryüzündeki hemen hemen tüm dinlerin dayandıkları argümana bakıldığında neredeyse hepsinin ataerkiliğe vurgu yaptığını görmek mümkündür. Çünkü erkeğin gücünü besleyen ve onu ayakta tutan tek dayanak kadın olmuştur. Hal böyleyken tüm uygar toplumlara baktığımızda, bunların ataerkil aile temeline oturduklarını ve kadında sadakat kavramının ataerkil aileyi olanaklı kılmak için oluşturulduğunu görürüz (Russel, 1993: 15). Erkeğin sözlerinin kadın üzerinde iktidar olmasını isteyen ataerkillik söylemi, gerçekten tarih boyunca cinselliğin erkeğin tasarrufundan yana şekillenmesinde etken olmuştur. Bu durum, Hristiyanlıkta bir yere kadar cinselliğin tanımlanmasında ve konumlanmasında önemlidir.

Hristiyanlık, cinselliğe hem tarihsel nedenlerden hem de Adem ve Havva öyküsünden dolayı soğuk bakmaktadır. Buna bir de İsa'nın bekârlığı eklendiğinde cinsellik, artık iyice araka plana itilmek zorunda kalmaktadır. Özellikle, Adem ve

Havva hikâyesi Hristiyanlık içinde büyük bir tartışma konusu olmuştur. Cinselliğin baskı altına alınmasında ve kaçınılması gereken bir davranış olmasında bu kıssanın makûs talihi önemli rol oynamıştır. Çünkü böylesi içe kapanık bir cinselliğin sonucunda ruhbanlık veya münzevilik doğmaktadır. Bu noktada Hristiyanlıkta kendi içine çekilme, bir münzevilik söz konusudur. Dolayısıyla insan bedeni maddi sayıldığından - özellikle kadın bedeni- insanın ruhuna nazaran arka plana itilmiştir. Bedensel perhiz, Hristiyanlığın ilk dönemlerinden itibaren var olan bir olgudur. Nitekim erken dönem Hristiyan inancında beden, öncelikle bozguna uğratılması gereken bir düşman olarak görülüyordu. İnsan vücudu, özellikle kadın vücudu ruhani mükemmellik için bir tehditti; çünkü o, insanı Tanrı yolundan saptırıyor ve insanoğlunun evlilik dışı cinsel ilişki ve zina gibi günahkâr eylemlerin tuzağına düşmesine neden oluyordu (Yalom, 2002: 31). Kadın bedenine karşı bu olumsuz yaklaşımın kökenine, sadece erkeğin kadına karşı belirlediği katı erkek politikacılığı açısından bakmamak gerekir. Fakat kaçınılmaz olarak tarihin akışı erkeğin belirlediği mecrada ilerlediği için Hristiyanlıkta da cinsellik, erkeğe kodlanmış olarak belirtilir ve bu durum, erkek hükümlerinde işlev kazanır.

Tarihte kadın, bazı dönemlerde pis ve kaçınılması gereken bir yaratık iken çoğu zaman dışlanan ve erkeğe haz veren bir araç olarak görülmüştür. Hristiyanlıkta ise kadına ürkütücü bir etki bağlanmıştır. Hristiyan din adamlarınca kadınla ilişki günah, doğallığa aykırı ve pistir. Kilise adamları Havva'yı karşılarına alarak vaazlarına bağlamışlardır. Tüm Hristiyan edebiyatı bu tiksinti, ürperti ve korkuyu yansıtan metinlerle doludur. Kadın cinsel organları, iğrençliğin tipik sembolü olarak anılmıştır (Aktaş, 1986: 24). Tüm bu önyargılar, kadının cinsel açıdan kötü ve uzaklaşılması gereken bir varlık olarak nitelenmesine yol açmıştır. Neredeyse kadın insan seviyesinden çıkartılıp iğrenç bir yaratık düzeyine indirgenmektedir.

Hristiyanlıkta kadın niçin böylesine karamsar resmedilmiştir? Yeni Ahit'in belirttikleri ile kilise düşünürlerini söyledikleri birbiriyle çoğu zaman çelişmekle birlikte bu sorunun cevabını vermek güç fakat kadın cinsinin değişmez yazgısını tahmin etmek kolaydır. Çünkü toplumsal cinsiyet her zaman akılların bir köşesinde duracak, dünya gereğinden fazla durulduğunda şeylerin düzenini çalkalayacak bir tehdit olmaya her zaman devam edecektir (Reynolds ve Press, 2003: 3259). Günümüz Hristiyanlarının

takındığı tavra bakılırsa cinsiyetin kadın lehine Hristiyanlıkta pek değişeceği mümkün görünmemektedir. Çünkü daha yaratılış olayında bile kadın yasak meyveyi Adem'e yedirten bir suçlu olarak resmedilmiştir. Böyle bir önyargının tüm zamanlarda bir gerçeklikmiş gibi kabul edilmesi, Hristiyanlığın kadına ve dolayısıyla cinselliğe karşı olumsuz bakışını şekillendirmiştir.

Hristiyanlık, kadının ezilmesine az katkıda bulunmamıştır. İncil'de, gerek kadınları gerekse cüzamlıları kapsayan bir iyilikçilik esintisi vardır; yeni yasaya dört elle sarılanlar da zaten varlıksız kişiler, köleler ve kadınlar olmuştur. Hristiyanlığın ilk dönemlerinde boyunlarını kiliseye uzatan kadınlara belli bir saygı gösterilmekteydi; erkeklerin karşısına bir çilekeş gibi çıkmaktaydılar; fakat bununla birlikte tapınma törenlerinde ikinci plana itilmişlerdir (Beauvoir, 1993: 93). Kadının ikinci cins olduğu özellikle dinsel ayinlerde açıkça ortaya konmuştur. Bu durum bile Hristiyanlığın ilk yıllarında kadına gösterilen saygının yanında ona bir nebze de olsa saygısızlık da gösterildiğinin işaretidir. Bu bakış açısı, kilise düşüncülerinin sert eleştirileriyle taraf kazanmış ve nerdeyse her Hristiyan, kadının günahkâr ve pis bir cinsiyet olduğu konusunda hem fikir olmuşlardır.

Öte yandan Hristiyanlığın yeni doğuşunda kadınlara özgürlük yolunda önemli adımlar atıldığı bilinirken, Hristiyanlık devlet dini olunca kadına karşı olumsuz bir tavır sergilenmeye başlandı. Özellikle Kilise'nin papazları ve yüksek bilginleri, kadına bir düşmanmış gibi davrandılar, onda ebedi baştan çıkarıcıyı, cinsi günaha çağırıcıyı, şeytanın tuzağını gördüler: Tertulien, 'Kadın, sen şeytanın kapısıdır. Her zaman paçavralar ve karalar giyinerek dolaşman gerekirdi'. Saint Jean Chrisostome, kadını kınar, 'Bütün vahşi hayvanlar arasında kadından daha zararlısı bulunmaz' derdi. Saint Thomas Aquin, 'kadının, erkeğin nüfuzu altında yaşaması mukadderdir ve o kendi başına hiçbir yetkiye sahip değildir' şeklinde bir ifade kullanmıştır (Marx, Engels ve Lenin, 1996: 23). İşte bu düşünceler, Hristiyanlığın cinsellik konusunda olumsuz tavır takınmasında etkin rol oynamışlardır. Özellikle daha sonraki dönemlerde Hristiyanlık bu fikirlerden oldukça nasibini almıştır. Bu fikirler, bu şekilde o çağa özgü olarak kalmamış, sürekli yenilenerek ve üstüne yeni düşünceler eklenerek geliştirilmiştir. Böylece kadına ilgili açılan her konuşma onun aleyhine olmuş, kadın adeta bir günah keçisi gibi dilden dile ve yerden yere vurulmuştur.

Nitekim Adem ve Havva kıssası hakkında ilk kilise düşünürleri, özellikle de Tertullian, Saint Jerome ve Saint Augustinus, elmanın Havva tarafından alınmasının, evlenme içinde dahi olsa her tür cinsel birleşmenin ahlaki bir leke olarak addedilmesine yol açtığını öne sürmüşlerdir. Örneğin Augustinus, evliliğin sadece üreme, toplumsal istikrar ve zinaya karşı sağladığı güvence dolayısıyla kabul edilebileceğini, zevk için veya zinayla cinsel ilişkiye girmenin yanlış olduğunu belirtirken; Saint Jerome cinsel ilişkiyi evlilik içinde dahi olsa kötü bir şey olarak değerlendirmiştir. St. Jerome cinsel ilişkiden zevk almayı pis, iğrenç, alçaltıcı ve sonuçta yozlaştırıcı bir şey olarak görüp ret etti. Bu nedenle öncelikle Havva'nın kızları suçlanarak, cinsel ilişki ve günahın bu şekilde ilişkilendirilmesi kiliseye giderek daha çok yerleşti ve XV. yüzyıla gelindiğinde Hristiyan kilisesinin yetkilileri arasında yaygınlaştı. Aynı zamanda Hristiyan erkek ve kadınlara evlenmeye alternatif olarak önerilen manastıra çekilme, XVI. yüzyılda hızlanmış oldu (Yalom, 2002: 15). Hala günümüze kadar bile Katolik rahip ve rahibeler cinselliğe soğuk bakmakta ve bekârlığı en uygun yol olarak tercih etmektedirler. Çünkü Hristiyanlıkta cinsel ilişki günah sayılmaktadır. Soyun sürdürülmesine yönelik cinsel eylemle günah işleme duygusu ise çatışma konusu olmuştur. Öyle ki Katolik kiliselerinde yapılan evlenme törenlerinde günümüzde bile okunan duada, 'günahla düşmüşüm annemin karnına, günah işlemiş annem bana gebe kalırken', denilmektedir (Akdemir, 1991: 262). Bu dogmatik tavır, aslında günahın Hristiyanlarda yarattığı tahribatı göstermektedir. İşte kadına karşı geliştirilen bu yıkıcı tavır, daha ilk kilise düşünürlerinin ettikleri tohumun ürünleridir.

Nitekim Hristiyan yazar ve piskopos Augustin bu kötülük tohumunu ekenlerden en önemlisidir. Onun cinselliğe bakışı ise çok keskindir. O, Tanrı'nın sırf Adem'in o biricik günahından ötürü, insanlığı ezeli lanete mahkûm ettiğine inanıyordu. Kalıtsal günah, Augustinus'un 'şehvet' adını verdiği duyguyla kirlenmiş olan cinsel eylemle, onun bütün soyuna geçmişti. Şehvet, Tanrı yerine yaratıklardan zevk almaya yol açan akıldışı arzuydu; özellikle aklımızın tutku ve duyguyla başımızdan gittiği, Tanrı'nın tamamıyla unutulduğu ve yaratıkların utanmazca birbirlerine açıldıkları cinsel eylem sırasında hissediliyordu (Armstrong, 1998: 170). Hristiyanlık uzun yıllar boyunca bu fikrin altında renk değiştirip durmuştur. Çünkü Hristiyanlıkta asli günah, hala günümüze değin cinselliğe olumsuz bakışın bilinçaltındaki nedenidir.

Sonuçta Augustinus'un Hristiyanlıkta açtığı bu yara, kadının ister eş ister anne olsun sakınılması gereken bir varlık olduğu noktasında önyargı oluşturmıştır. Bu durumda kadınların tek işlevi cinsel bir hastalık gibi ilk günahın etkisini sonraki kuşaklara aktaran çocuklar yetiştirmektir. İnsan soyunun yarısını beğenmeyerek ayrıca da zihnin, yüreğin ve gövdenin her türlü irade dışı hareketini ölümcül bir şehvetin belirtisi olarak gören bir din, sadece erkek ve kadınları kendi konumlarına yabancılaştırır. Batı Hristiyanlığı, bu nevrotik kadın düşmanlığından hiçbir zaman tam anlamıyla kurtulamadı ve hala kadınların papaz olarak atanmasına gösterilen dengesiz tepkiyle gündemdedir. Doğulu kadınlar o zaman ki bütün uygar dünyanın kadınlarının yaşadığı aşağılanmanın yükünü paylaşırlarken, Batılı kız kardeşleri fazladan, onları toplum dışı bırakan, korku ve nefrete yol açan günahkâr ve iğrendirici cinselliğin lekesini de taşıdılar (Armstrong, 1998: 172). Hala da bu leke alınlarında çarmıha gerilmiş bir günah gibi durmaktadır.

Yeni Ahit'in İsa etrafında vurguladığı cinsellik, kadının kocasına belli kurallar çerçevesinde helal kılındığı ve yasak olmayan, bilindik inanç sistemine uygun davranışlar bütünüdür. Tanrı isteminde cinsellik yalnızca evlilik kurumu içinde görülmektedir. Çünkü bu iki kişi ruhen ve bedenen bir bütün olmuşlardır. İki kişinin tek beden olması ciddi bir olaydır. Cinsel birleşim, evlilik antlaşmasının bir işareti olarak gerçekleşmektedir. Tanrı öğretisine göre evlilik dışı cinsellik günahtır. “Rab Tanrı Adem’e derin bir uyku verdi. Adem uyurken, Rab onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı. Adem’den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Adem’e getirdi. Adem: İşte bu benim kemiklerimden alınmış kemik, etimden alınmış ettir, dedi, Ona ‘kadın’ denilecek. Çünkü o adamdan alındı. Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak. İki tek beden olacak” (Yaratılış: 2: 21–24). Kutsal Kitap’ın, Hristiyanlığın cinselliğine kaynak olan bu pasajları, erkeğin kadında aramaya çalıştığı günah ve namus söylemine ters olarak onun daha saf ve ulvi tarafını vurgulamaktadır. Burada kadın, erkeğin bir parçası hatta onu tamamlayan en önemli parçasıdır. Kadın, erkekle bütünleşerek Hristiyanlığın bütünlüğünü simgelemiştir. Evlilik bağıyla kadın ve erkek Hristiyanlığın emrine itaat eden inananlar olmuştur. Bu bağlamda cinsellik beden ve ruhun birliğinde insanın bütün yanlarını etkiler. O insanın aşk yapma ve üreme yeteneğini içerir. Cinsler arasındaki fiziksel, ahlaki ve ruhsal

farklılık ve tamamlayıcılık evlilik mutluluğuna ve aile yaşamının yolunda gitmesine bağlıdır. Dolayısıyla insan bir kişidir. Çünkü her ikisi de Tanrı'nın suretinde ve benzerliğinde yaratılmıştır. Bunun için erkekle kadının evlilikte birleşmeleri yaratanın üretkenliğini ve cömertliğini bir bakıma bedende yansıtmaktadır (Pelatre, 1998: 534). Cinsellik, bu yönden hem ruhsal hem de fiziksel masum bir eylem haline gelmektedir. Ayrıca Hristiyanlık için değerli ve kutsal bir gerçek olarak da algılanmaktadır.

Hristiyanlık, tek vücut olmayı emrettiği halde bazen o iki cinsiyet arasında öncelik tartışması olabilmektedir. Erkek kendinde gördüğü iktidar gücüyle kadını kendi üzerinden tanımlayabilmektedir. İşte oluşan bu durum yani kadın veya onun etrafında oluşan kısır döngü, ataerkil bir dairede cereyan etmiştir. Tanrı İsa'ya buyurur, İsa erkeğe iletir ve erkek kadına söylenenleri uygular. Sonuç olarak kadın, emri alan ve yapılması gerekenleri yapandır. Yani bir anlamda eli kolu bağlı bir verimlilik içerisindedir. Doğurur, çoğaltır fakat memnun olmayan bir cinselliğin hazzını tadar. Bunun nedenlerini Hristiyan ahlakının cinselliğe, kadına ve iffete olumsuz bakış açısında bulmak mümkündür. Cinsel iffet üzerinde duran Hristiyan ahlakı, kaçınılmaz olarak kadınların konumunu alçaltmakta büyük rol oynamıştır. Ahlakçılar erkek oldukları için kadınlar hep baştan çıkarıcı olarak görülmüşlerdir. Şayet kadınlar ahlakçı olsaydı şüphesiz aynı rol erkeklere yüklenecekti (Russel, 1993: 43). Diğer taraftan da kadının erkeğe göre ön planda olması bir sorun yaratacağına göre ortak bir noktada, Kitab'ı Mukaddes'in tek vücut olma prensibinde buluşulması, sorunu belki bir nebze olsun çözebilecektir.

Hristiyanlığın çileci bir din olduğu bilinmesi gereken bir gerçektir. Bu yüzden çileci Hristiyan dini, doğal ve kaçınılmaz olan cinsel hazzı, özellikle kadınlar için adeta yasak etmiştir. O, anaerkil bir toplumun ürünü olarak sevdiği erkeği kollarında taşımaktan çekinmeyen ulu Kibele'lerin yani Efes'teki adıyla Artemis'in yerine oğlu İsa'nın bile saygı duymadığı Meryem'i getirmiştir (Duby, 1992: 140). Bunu yapmakla anaerkil kültürün önemseneni kadınının yerine, ataerkil kültürün ezilmiş ve hor görülmüş kadınının ön plana çıkarmış olur. Artık bundan sonra kadının yazgısı Meryem'in şahsında fakat ezik Hristiyan kadının rol aldığı bir yapıya bürünür. Bu durum çileciliğin yarattığı sonucun kadının arka plana itilmesiyle sonuçlandığını gösterir. Kadın, Hristiyanlıkta önemsenmeyen ve günahkâr görülen bir cins olarak

beliriyorsa onun kendini doğru olarak tanımlaması elbette ki zorlaşacaktır.

Hristiyanlıkta kadınının mutsuzluğu ön plana çıkar. Çünkü cinsellik kadının çizdiği kara bir tablo gibi görünür. Hristiyanlıkta, cinselliğini inkâr eden kadın, Tanrı katında erkekle eşittir. Artık bu iki cins, bir nevi melektir. Ama insanları yöneten de bir kadın, yani Meryem'dir. Bedenini inkâr eden kadın, günahsızlar safının en önünde yer alır. Meryem, günahkâr Havva Ana'ya karşılık, şerefli biridir. Bu bağlamda Hristiyanlığın ermiş kadınları hep erkeklerle ilgilenmeyen, evlenmemiş kızlardır. Saygı duyulan kadın, bunun dışında sadece Ana'dır. Ananın saygınlığı, köle ve erkekten aşağı oluşunu kabul ediliyle belirlenir. Ana oluşu, kadının doğayla özdeşleştirilmesini getirmiştir. Doğa gibi üretkendir kadın ve hep vermelidir. Kadının analığı, bir bakıma onun kurtuluşu olmuştur. Ne var ki cinselliğinin inkârı ile analığının kabulü çelişki teşkil etmiştir (Aktaş, 1986: 25). Hristiyanlıkta kadın ancak cinselliği olumsuzladığı oranda masumlaşabilmektedir. Ayrıca ana olmak bile kadının meçhul saygısını ayaklar altına almaktan kurtaramamaktadır. Bu durum kadının Hristiyanlığın bakış açısından pek mutlu olmadığını gösterir.

Hristiyan erkeğin penceresinden bakıldığında kadın cinsi, siyahı ve karamsarlığı, bir ressamın ustalığıyla yaşamına ve dolayısıyla erkeğin hayatına aktarır. Özellikle Hristiyanlık, cinselliği, öbür dünyanın nimetlerine kavuşmayı engelleyen dünyevi bir zaaf olarak görmüştür. Hristiyanlıktaki bu cinselliğe karşı tutum özellikle kadınlar üzerinde yoğunlaşmış, Adem'e yasak elmayı sunarak ilk günaha kışkırtan Havva'nın soyundan gelen kadınlar, dünya zevklerine kapılan zayıf yaratıklar olarak görülmüştür. İncil Havva'nın bu görüntüsünü belirsiz olarak yansıtırsa da görünen ve yaşanan cinsellik, kadının gerçekten kötü bir durumda olduğunu ortaya koymaktadır. Kadın çoğu zaman susan ve lal olması gereken bir varlıktır. Kocasını izin verdiğinde söz söyleyebilen ve kendini ortaya koyabilen bir kişiliktir. Yeni Ahit, kadına bu durumunu açıkça hatırlatır. "Kadınlar, toplantılarınızda sessiz kalsın. Konuşmalarına izin yoktur. Kutsal Yasa'nın da belirttiği gibi uysal olsunlar. Öğrenmek istedikleri bir şey varsa, evde kocalarına sorsunlar. Çünkü kadının toplantı sırasında konuşması ayıptır" (I. Korintliler: 14: 34- 35). Pasajda açıldığı gibi kadınlar ancak kocaları aracılığıyla isteklerini yerine getirebilir. Onların sesinin toplantıda duyulması dahi ayıptır. Kadınlar, kutsal yasada uysal varlıklar olarak tanımlanmışlardır. O zaman bu yasaya riayet edip

dillerine kelepçe takmaları gerekir.

Kendi başına, iktidarın erkekte olduğu sistemde varlığını açıkça ortaya koyamayan kadın ancak kocası üzerinden söz sahibi olabilmektedir. Bunu Yeni Ahit'in birçok bölümünde görmek mümkündür. "Erkek kadında değil; fakat kadın erkektedir; çünkü erkek kadın için değil, fakat kadın erkek için yaratıldı" (I. Korintliler: 11: 18). Açıkça görüldüğü üzere kadının konumunu matlaştıran bu ifade, ona yaratılışta dahi ikinci şahıs muamelesi yapmaktadır. Çünkü İsa, erkeği oldukça ön plana çıkarırken kadını ikinci plana itmekle kalmıyor, Tevrat'ın yaratılış efsanesine dayanarak kadının erkek için yaratıldığını savunarak erkeğin egemenliğini pekiştiriyor (Arslan, 1999: 32). Tabi ki erkek egemenliğinin pekiştiği bir yerde kadının erkekten olması çok olasıdır. Buradan hareketle o kadın olduğu için var olan değil, erkek var olduğu için olan kadındır. İsa neden erkeği kadına göre öncelemiştir? Kadın, İsa'nın yaşadığı çağda toplumda konumu ve değeri olmayan bir varlık mıydı? Doğrusu Hristiyanlık, kadının olumsuz talihini değiştirmek yerine ona olumsuz bakmak suretiyle talihini daha da belirsizleştirmiştir.

Kadın, eğer olumsuzlanmışsa o zaman onun cinselliği de doğal olarak küçümsenecektir. Bu yüzden üremeye ilişkin kaygı ile sevişenleri birbirine yeterli kılan zevk korkusu, Hristiyanlığın ana kaynaklarından birisi olmuştur (Kılıç, 2000: 140). İşte Hristiyan kültürü bu minval üzerine şekillenir. Çünkü burada erkek iktidarının derin kokusu, erkeğe göre davranmanın kaygılı üslubu vardır. Nitekim bu şekilde yalnızca erkek özelliğine göre değerlendirilen arzular dünyası iki yaratık doğurur: Bedenleri bozulmuş ve acımasızca çirkinleştirilmiş, robot bir döl yoluna ve robot bir fallusa indirgenmiş bir kadınla, bir erkek; bu yaratıkların insanlığı tasfiye edilerek, böylece cinsel organa bağımlı bir organizma oluşturulur (Sabbah, 1995: 85). Bu şekilde cinsel organlara indirgenen cinsellik, kısır ve verimsiz bir kadın imajının oluşmasına yol açar. Böylece Hristiyanlık için günahkâr, münzevi ve erkeğin varlığıyla var olan, sadece günahkâr fallusuyla ortada dolaşan bir Hristiyan kadın tipi ortaya çıkar.

Hristiyanlık, günah ve yasal evlilik ikilemi içerisinde hatta paradoksal bir durum haline gelecek kadar zıtlaşan bu kutuplar içinde döndükçe bir Hristiyan'ın zihnini de sürekli olarak kurcalayıp durur. Kavramlar yerli yerine oturmadan ve kadın, evlilik bağı içerisinde düşünülmeden cinsellik ifade edilmeye çalışılırsa, doğal olarak Hristiyanlığın

kadına bakışıyla ilgili bir takım taşlar yerine oturmaz. Cinsellik bu bağlamda, Yeni Ahit'in istediği mükemmel kadın tipine göre tanımlanmalı ve onun kendisine göre bir adabı oluşturulmalıdır. Aslında Hristiyanlıkta cinsellik çoğu zaman kurallar örgüsü şeklinde detaycı ve katı bir zeminde gelişmiştir. Onda yapılması gerekenlerin bir sırası ve adabı vardır. Cinsellik, rasgele ve düzensizce yapılandırılmış değildir. Öyleyse Yeni Ahit'e saygı gösterilerek istenilenler harfiyen ona göre yapılmalıdır. Bu bağlamda Hristiyan ahlakında cinsellik, cinsel eylemlerin gitgide daha ayrıntılı ve kesin bir hal alarak kurallaştırılması ve ayrıca isteğin bir yorum bilgisi ile nefsin deşifre edilmesi yöntemlerinin geliştirilmesi şeklinde sürmüştür denilebilir (Foucault, 1993: II, 104). Burada bir ölçüden söz etmek mümkündür. Sistematik olarak ve gerektiği şekilde kullanılması tavsiye edilen cinsellik, organize edilmiş bir yapıya bürünmüştür. Cinsel eylem, gelişmiş ve aşırı bir kullanımdan uzaktır. Öyle ki cinsel eylem, kötülükle bağlantılı olduğundan değil, kişinin nefsiyle olan ilişkisini ve ahlaksal özne olarak oluşumunu tehdit ettiğinden endişe verir; ölçülü olmadığı ve gerektiği gibi dağıtılmadığı takdirde, irade dışı güçlerin boşalmasına, enerjinin zayıflamasına ve onurlu bir soy bırakmaksızın ölüme neden olur (Foucault, 1993: II, 148). Esasında Hristiyanlık, dengeden ve sistemli cinsel yaşamdan yanadır. Böyle olursa Hristiyanlığın ulvi amacı gerçekleştirilmeye çalışılır. Aynı zamanda Hristiyanlıkta gereksiz cinsel enerji israfları, uygunsuz sevişme pozisyonları ve sonuçsuz cinsel birleşmeler bir kenara atılarak direk amaca yönelik eylemlerde bulunulması öngörülmüştür. Bu şekilde oluşan hava, kadının günahkâr ve suçlu olduğu imajını ortadan kaldırmayı sağlayacaktır.

Ölçü ve denge konusundan söz eden Yeni Ahit, erkek ve kadının sevişirken hangi pozisyonda olacağına da karar vermiştir. Nitekim Hristiyanlığın dışındaki diğer toplumlar seksi her pozisyonda bir zevk olarak görmüşlerdi. Kiliseye göre cinsel zevk bir günahı ve ancak erkeğin üstte olduğu pozisyon kabul edilebilirdi (Tannahill, 2003: 139). Buradan hareketle İncil'de cinsellik alelade bir cinsel motif değildir. Onun aynı zamanda semantik bir anlamı da vardır. Ahlaksal amaçtan yoksun bir cinselliği İsa, zaten dışlamıştır. Bu bağlamda Hristiyanlıkta birleşme sıradan bir eylem, yani sırf cinsel organların bir eylemi değildi, o tüm kişiliğin ifade tarzıydı. Fiziksel ilişki, evlilikte olsun, zinada olsun birleştiriyordu ve sonuçlarını da beraberinde getiriyordu (Parrinder, 2003: 30). Cinsel birleşme, Hristiyanlık için herhangi bir cinsel ilişki değil

tek vücut olma, erkekle kadının ruhsal bir araya gelişi demektir. Her ne kadar erkek, kadını cinsel organdan örülü bir varlık gibi görse de Yeni Ahit'te cinsellik veya cinsel birleşme var oluşsal bir eylemdir. Bu, insan bedeninin kendini ifade ediş tarzıdır. İster evlilikte isterse de ruhsal mana da olsun Hristiyanlık, cinselliğe bu perspektiften bakmıştır.

Sonuçta Yeni Ahit'in cinsellik konusundaki soğuk tavrını açıkça görebilmekteyiz. Bunun elbette tarihsel nedenleri de vardır. Fakat Hristiyanlık tarihten günümüze değin kadının dolayısıyla onunla ilgili cinselliğin kötü olduğu fikrini bir türlü kıramamıştır. Hristiyanlığın özellikle ilk yılları cinsel konularda Musevilikten ve Yunan'dan çok etkilenmiştir. Örneğin Yunan'da eros sözü ile cinsel bedensel aşk anlatılmaktaydı ve bu cinsel aşk ile ruhsal-spritüel aşkın farklı olduğu kabul edilmekteydi. Bu temel fark Hristiyanlığa da aynen geçmiş, Hristiyan dininde aşkın erotik olmayan, ruhsal yönü önemsenmiş, kilisenin katı kuralları ve sınırlamaları zaman zaman ciddi boyutlara ulaşmıştır (Ekşi, 1993: 10). Böylece cinsellik kavramı, bedenden soyutlanarak ruhsal bir zemine taşınmıştır. Artık rahip ve rahibeler de kendilerine bu konuda perhizler uygulamışlardır. Cinsellik, zaten Yeni Ahit'in bakış açısında olumsuz bir anlam kazanmışken Hristiyanlığın uygulamaları bu bakış açısını iyice pekiştirmiştir. Ama ister toplumsal nedenlerden isterse de Hristiyanlığın kendisinden olsun cinsellik, gerçek anlamda arzulanan bir eylem değildir. Eğer olacaksa dahi evlilik içinde ve Hristiyanları Tanrı'dan uzaklaştırmayacak yoğunlukta olmalıdır. Aksi takdirde öte tarafa önem veren Hristiyanlığın cinsellikle veya cinsel ilişkiyle kaybedeceği zamanı yoktur. Çünkü cinsellik, Hristiyanlık için amaç değil sıradan bir araçtır. Şunu da vurgulamak gerekir ki cinsellik kavramı İncillerde direkt olarak vurgulanmamakta; kadın, evlilik ve zina bağlamında üstünde durulmaktadır. Yani Hristiyanlıkta cinsellik, genel kavramlar ışığında ortaya konmaktadır.

3.2. Yeni Ahit'te Çıplaklık

Hiçbir şeyle örtülmemiş olma hali, soyunmuşluk demek olan çıplaklık, süsüzlük ve sadelik anlamına da gelir (Doğan, 1996: 226). Yeni ahitte çıplaklık asıl anlamında, kişinin tamamen soyunması olarak geçtiği gibi vücudunun bir bölümünün elbiselerden

sıyrılmış durumda olması anlamında da kullanılmıştır. Dolayısıyla çıplaklık, Eski Ahit'te olduğu gibi Yeni Ahit'te de cinsel bir motif olarak karşımıza çıkmaktadır.

“İsa onlara, niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz? Dedi. Her gün tapınakta, yanı başınızda öğretiyordum, beni tutuklamadınız. Ama bu, Kutsal Yazılar yerine gelsin diye oldu. O zaman öğrencilerinin hepsi O’nu bırakıp kaçtı. İsa’nın ardından sadece keten beze sarınmış bir genç gidiyordu. Bu genç de yakalandı. Ama keten bezden sıyrılıp çıplak olarak kaçtı” (Markos: 14: 48- 52). Bu pasajlarda İsa’nın arkasında keten bezle örtünen bir gencin kaçarken elbisesinin üstünden sıyrıldığından ve gencin çıplak kaldığından bahsedilmektedir. Burada genç, çıplak olmasına rağmen kaçmış fakat çıplaklığı büyük ihtimalle onun için bir utanç vesilesi olmamıştır. Belki de kaçarak aslında çıplaklığını bir an önce gözlerden saklamak istemiştir. Fakat burada önemli olan çıplaklık motifinin özellikle bir nitelik olarak vurgulanıyor olmasıdır.

“Celile’nin karşısında bulunan Gerasalılar’ın memleketine vardılar. İsa, karaya çıkınca kentten bir adam onu karşıladı. Cinli ve uzun zamandan beri giysi giymeyen bu adam evde değil, mezarlık mağaralarda yaşıyordu” (Luka: 8: 26- 279). Cinli adam çıplak olmayı önemsemeden ya da çıplak olmanın bilincinde olmadan üstsüz bir şekilde dolaşmaktadır. İsa’yla diyaloga geçen bu şahıs, uzuvlarını saklama gereği duymamaktadır. Hatta çıplak ve yalnız yaşamayı kendine bir hayat tarzı olarak seçmektedir.

“İsa şöyle yanıt verdi: Adamın biri Yerusâlim’den Eriha’ya inerken haydutların eline düştü. Onu soyup dövdüler, yarı ölü bırakıp gittiler. Bir rastlantı olarak o yoldan bir kâhin geçiyordu. Adamı görünce yolun öbür yanından geçip gitti. Bir Levili de oraya varıp adamı görünce yolun öbür yanından geçip gitti (Luka: 10: 30- 32). Bu pasajlarda kişinin haydutlar tarafından hem yağmalanma hem de giysisinin soyulması anlamında gasp edilişi anlatılmaktadır. Çıplak olan adamı gören kişiler, adamın bu durumu karşısında yollarını değiştirmektedirler. Burada adamın hem yaralı olması hem de çıplak olması yoldan gelip geçenleri kaçırtmış olabilir.

“İsa, ağı teknenin sağ yanına atın, tutarsınız, dedi. Bunun üzerine ağı attılar. O kadar çok balık tuttular ki, artık ağı çekemez olmuşlardı. İsa’nın sevdiği öğrenci Petrus’a, bu Rab’dır, dedi. Simun Petrus onun Rab olduğunu işitince üzerinden çıkartmış olduğu

üstlüğü giyip göle atladı” (Yuhanna: 21: 6- 7). Burada Simun Petrus üstlüğü çıkarmış bir haldedir. Fakat üstlüğü giyip göle atlamaktadır. Bu da bize elbisenin hem çıplaklığı koruduğunu hem de suya girmek için gerekli bir giysi olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda çıplaklık kavramı bu pasajlarda da işlenmek suretiyle bir cinsel motif olarak belirtilmiştir. Yeni Ahit, bu ve buna benzer ifadelerde çıplaklık kavramına açıklık getirmiş ve genelde inananların örtünerek çıplaklıklarını gizlemelerini istemiştir.

3.3. Yeni Ahit’te Evlilik

Evlilik, erkek ve kadın cinsinin bir araya gelişinin, bütünleşmesinin ve Tanrı’nın kutsal emrinin uygulanışının diğer adıdır. Kişinin hayat boyu sürmesi dileğiyle bir başkasıyla bütünleşmek istemesi, aynı çatı altında yaşamaya karar vermesi, insanlarda bulunan bir gereksinmedir. Evlilik, gerçekte iki ruhun, iki gönlün, iki bedenin birleşmesidir. Evlilik dostluk, arkadaşlık kaynağı, kişiyi yalnızlıktan kurtaran bir kurum, düzenli ve dengeli cinsel hayat kaynağı, ekonomik destek kaynağı, kişinin hayatında yeni bir bağ, yeni bir uyum gösterme nedenidir (Eker, 1993: 87). Bu bağlamda o kutsal ve ulvidir. Semavi dinler onun süreklilik arz eden bir kurum olması için ona sıkı sıkıya sarılmışlardır. Evliliğe diğer semavi dinlere göre yeterli olmasa da önem veren dinlerden bir tanesi de, Hıristiyanlıktır.

Hıristiyanlığın evliliğe önem verdiği ve özellikle İsa’nın bu konudaki tavrının ilk dönemlerde evlilik lehine olduğu Yeni Ahit’te var olan bir gerçekliktir. Özellikle Yeni Ahit’in Markos bölümünde geçen pasajlar evliliğin kabullenildiğini göstermektedir. ”Üçüncü gün Celile’nin Kana Köyü’nde bir düğün vardı. İsa’yla öğrencileri de düğüne çağırılmışlardı. Şarap tükenince annesi İsa’ya, şarapları kalmadı, dedi. İsa, ‘Anne benden ne istiyorsun? Benim saatim daha gelmedi’ dedi. Annesi hizmet edenlere, size ne derse onu yapın, dedi. Yahudilerin geleneksel temizliği için oraya konmuş, her biri seksenle yüz yirmi litre alan altı taş küp vardı. İsa hizmet edenlere, küpleri suyla doldurun, dedi. Küpleri ağızlarına kadar doldurdular. Sonra hizmet edenlere, şimdi biraz alıp şölen başkanına götürün, dedi. Onlar da göturdüler. Şölen başkanı, şaraba dönüşmüş suyu tattı. Bunun nereden geldiğini bilmiyordu, oysa suyu küpten alan hizmetkârlar biliyorlardı. Şölen başkanı güveyi çağırıp, herkes önce iyi şarabı, çok içildikten sonra da

kötüsünü sunar, dedi. Ama sen iyi şarabı şimdiye dek saklamışsın. İsa bu ilk doğaüstü belirtisini Celile'nin Kana Köyü'nde gerçekleştirdi ve yüceliğini gösterdi. Öğrencileri de ona iman ettiler” (Yuhanna: 2: 1- 11). İsa, insanlar arasına girerken ilk mucizesini annesinin isteği üzerine bir düğünde davetliyen gerçekleştirdi. Kilise İsa'nın Kana'daki düğünde hazır bulunuşuna çok büyük önem vermektedir. Kilise, İsa'nın düğüne katılmasının evliliğin iyi bir şey olduğunu gösterdiği gibi, evliliğin de Mesih'in varlığını gösteren etkin bir işaret olduğunu kabul eder (Pelatre, 1998: 389).

Hıristiyanlığa göre evlenme, belirli yaşa gelmiş bir kadın ile erkek arasında, Kutsal Kitap'a uyularak kurulan birliktir. Tanrı'nın insanı erkek ve kadın olarak yaratması, evlenmenin ilk kaynağı sayılır. Bu nedenle evlilik, bir Tanrı buyruğu, bir din görevi olarak nitelenir (DTA, 1999: II, 68). Bunun yeni Ahit'te de onaylandığını görebiliriz: “İsa şöyle dedi: Yaradan başlangıçtan insanları erkek ve dişi olarak yarattı. Şöyle dedi: Bu nedenle adam anne babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak” (Matta: 19: 4- 5). Buna göre doğan her Hıristiyan, esasında bir eş bularak ilahi birliğe katılmaktadır. Çünkü kişi dünya tek beden olarak gelmez. O diğer eşini bulup birlik olmak ister. Bu bir olmanın altında Tanrı'nın tekliğini ispatlama endişesi de olabilir. Çünkü kadın ve erkek, yalnız yaşamayıp tek vücut olduğunda Tanrı'nın yalnızlığı gibi yalnız kalmamış olmaktadır. Bu anlamda Hıristiyanlıkta kişinin anne babasını bırakıp karısına bağlanması esasında Tanrı'nın birliğinin kanıtlanmasıdır.

Hıristiyanlıkta evlilik, hiçbir zaman medeni hal ile ilgili bir olay değildir. Hıristiyanlıkta evlilik, Tanrı'nın insanlığa sevgisini simgeleyen bir yaşam halidir (Aydın, 2005: 73). Tanrı, insanı sevgiyle yarattığı gibi, sevmeyi bilmesini de istedi. Sevme eğilimi insanda doğuştan vardır. Tanrı, insanı erkek ve kadın olarak yarattıktan sonra onların birbirlerine karşı duyduğu sevgi, Tanrı'nın insana karşı duyduğu mutlak ve ebedi sevginin bir sureti olur. İşte Tanrı'nın kutsadığı bu sevgi de üretken olmak zorunda ve yaratılışın gizemi içinde gerçekleşmelidir (Pelatre, 1998: 386). Dolayısıyla Tanrı, erkek ve kadını birbiri için yaratarak sadece onları bedensel anlamda birliktelik için değil Tanrı'nın sevgisini simgeleştirmek için de yaratmıştır. Hıristiyanlıkta evlilik Tanrı'nın sevgisinin bir göstergesidir. Kadın erkeğe, erkek kadına ve sonuçta ikisi de Tanrı'ya sevgisini bu yolla ifade eder. “Ne var ki Rab'de ne kadın erkekten ne de erkek kadından bağımsızdır. Çünkü kadın erkekten yaratıldığı gibi erkek de kadından doğar”

(I. Korintliler: 11: 11- 12). Eşler, evliliğin zorunlu kıldığı karşılıklı kendilerinden bir şeyler verme vaadine her gün sadık kalarak birlikteliklerini durmadan pekiştirmelidirler. Bu insani birliktelik, evlilik sırrı ile verilen Mesih İsa'nın birlikteliği ile onaylanır, arıtılır ve tamamlanır (Pelatre, 1998: 3969). Böylece eşler, İsa'ya olan saygılarını ve Tanrı'nın kutsallığını yüceltmış olmaktadır. Sonuçta, evlilik kişinin bedenen ve daha başka şekillerde kendisini eşine tümüyle vermesini gerektirir. Cinsel ilişki, karşılıklı olarak kendini birbirine vermeyi betimler ve anlatılır. Böylece karşılıklı olarak kendini birbirine verme davranışı sona erdiğinde cinsel etkinlik bozulur (İannitto, Jacob ve Hıdıroğlu, 1994: 228). Ayrıca evlilik kurumu ortadan kalkma tehlikesiyle karşı karşıya gelir. Bu yüzden Hristiyanlar Tanrı'nın suretinde birlikteliği gerçekleştirmeli ve onun kutsallığına sevgiyle evlenerek, güç katmalıdırlar.

Hristiyan inancına göre evlilik, iki insanın anlaşmasının kilise tarafından takdis edilmesi ve bunların kilise bünyesinde kutsal bir bağla hayatlarını birleştirmesidir. Evlilik kurumu, Mesih ile kilisenin birleşmesini simgelediği gibi Evharistiya ayininin de meyvesi olarak anlaşılmaktadır (Yıldırım, 2005: 143). Evlilik, sıradan bir birliktelik değil, kilise ve Mesih'in kutsal bir bağla birleşmesinin simgesidir. Bu birleşmeden kadın ve erkek, meyveler üretebilir ve bu kutsal bağ inananların Tanrı'ya olan sevgisini artırıp o bağı güçlü kılabilir.

Yeni Ahit, evliliği basit bir ayin olarak algılamaz. Ona göre evlilik birliği, kozmik ritim ile birleşen ve bu bütünleşmeyle geçerlilik kazanan bir ayindir (Eliade, 1994: 39). Kadın ve erkeğin Tanrı'nın huzurunda bir araya gelişi, yer ile göğün bir araya gelişinin temsidir. Burada evliliği simgeleyen kutsal gök ve yer kavramları vardır. Gök ve yer nasıl bir araya gelip bir evrenin bütününe ifade ederse karşı cinsler de bu bağ sayesinde bir araya gelip esasında kozmik bir bütünlük ortaya koymaktadır. Nitekim evlilik ayinlerinin de bir ilahi modeli vardır. İnsanların evliliği, kutsal evliliği, yani özellikle gök ve yer arasındaki birleşmeyi yeniden üretmektedir (Eliade, 1994: 37). Bu birleşme, amacı ve anlamı özel olan bir birlikteliktir. Bunun sonucunda kutsal evlilik, dünya ve insanın yeniden doğumunun somut ve canlı ifadesi olarak algılanmalıdır. Bu cinsel birleşme teması gerçekten çok derin ve enteresandır. Böylece Hristiyanlık da evliliği olacaksa eğer değerini önemli kılarak emretmektedir. Başka bir deyişle evliliği bedensel veya maddesel bir algılamadan çıkartıp ona manevi bir tat vermektedir. Bu bağlamda

Hıristiyanlıkta evlilik birleşmek, tek olmaktan kurtulup bir bütün olmak şeklinde ifade bulmuştur. Nasıl Oğul, Baba ve Kutsal Ruh bir bütün oluşturuyorsa kadın ve erkek de Tanrı'nın huzurunda birleşerek bir birliği oluşturmakta ve bütünleşmeyi sembolize etmektedir.

“İsa öğrencileriyle birlikte halkı da yanına çağırıp şöyle konuştu: Arkamdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmihini yüklenip beni izlesin” (Markos: 8: 34). Hıristiyanlığa göre, günah tarafından bozulmuş yaratılışı ilk halindeki düzene sokmak için gelen İsa, evliliğin Tanrı egemenliğinin yeni boyutunda yaşanması için gerekli gücü ve lütfu kendisi vermektedir. Eşler, evliliğin asıl anlamını ancak İsa'yı izleyerek, kendilerinden fedakârlık ederek, birbirlerinin Haçlarını kendi üzerlerine alarak anlayabilir. Bunu Mesih'in yardımı ile yaşayabilirler. Hıristiyan evliliğinin lütfu, her Hıristiyan'ın yaşamının kaynağı olan Mesih'in Haçının bir ürünüdür (Pelatre, 1998: 389). O sadece bedensel bir cinsel eylem değildir. Bu yönden Hıristiyanlık, evlilik konusuna bedensel açıdan bakmaz. Bu bağı kutsal gördüğü için onu basit bir cinsel birleşme düzeyine indirgemez. Öyle ki İsa tarafından ortaya konulan evlilik birliği ve evliliğin çözülmezliği idealleri, diğer ideallerine paraleldir. İsa yalnızca şehvet eylemlerini değil, şehvetli hayalleri de eleştirdi (Parrinder, 2003: 296). Çünkü evlilikte amaç yalnızca haz almak değildir. Üremek ve birliği oluşturmak asıl yapılması gereken şeydir. Bu durumun bile manevi amaçları vardır. Tek beden olmak daha ulvi ve kutsal bir görevdir. Bu sebeple Yeni Ahit, sadece hazza ve şehvete yönelik birleşmeye çok sert bir şekilde karşı çıkmıştır. ”Zina etmeyeceksin, dendiğini duydunuz. Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, yüreğinde o kadınla zina etmiş olur. Eğer sağ gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme atılmasından iyidir. Eğer sağ elin günah işlemene neden olursa, onu kes at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme gitmesinden iyidir” (Matta: 5: 27- 30). Evlilikte birleşmenin bile bir amacı varken kadına sadece hazza yönelik yaklaşmak, yasak bir davranış olarak kabul edilmiştir. Yeni Ahit, yalnızca zevk için kurulmuş evlilikleri onaylamaz. Kadın ve erkek, yatak odasına kapanıp haz almanın peşine düşmemelidir. Cinsel haz amaç değil, evlilikte yapılması gereken bir ritüeldir. Bunu amaç yapıp evliliği kutsal hedefinden saptırmak, Hıristiyanlığın tasvip etmediği bir davranıştır.

Hristiyanlığın evliliğe kutsal bir ayin olarak baktığı ve asıl amacın cinsel birleşmeye yönelik haz almak olmadığı Yeni Ahit'in diğer bölümlerinde de açıkça vurgulanan bir gerçektir. "Tanrının istediği şudur: Kutsal olmanız, fuhuştan kaçınmanız, her birinizin, Tanrı'yı tanımayan uluslar gibi şehvet tutkusuyla değil, kutsallık ve saygınlıkla kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip kardeşini aldatmamasıdır" (Selanikliler: 4: 3- 6). Bu pasajda görüldüğü gibi kutsal amaca hizmet etmeyen her türlü cinsel teşebbüs, ret edilmektedir. Yeni Ahit, kişinin şehvet tutkusuyla değil sevgi temelli cinsel eylemde bulunmasını istemektedir. Fakat bu sevgi temelli cinsel ilişkinin sonucunda üremeye yönelik bir eylem olmalıdır.

Hristiyanlıkta cinsellik ile ilgili bazı soruları sorma zorunluluğu vardır: Neden hazza karşı bir nefret söz konusudur? Niçin karı ve kocanın karşılıklı olarak kendini vermesini ve bu ilişkiyi paylaşmasını anlatır? Bu soruların yanıtı, cinsel ilişkinin doğal olarak insan yaşamını aktarmaya yaradığı, gerçeğinde aranmalıdır. Cinsel ilişkiye girenler, bunun bilincine varmasalar da kendilerini insanlık için temel bir iyiliğin içinde bulurlar. Söz konusu iyilik üremedir (İannitto, Jacob ve Hıdıroğlu, 1994: 229). Demek ki cinselliğin odak noktası çocuk dünyaya getirmektir. İnsanlığa iyilik yapmak isteyen bir Hristiyan, dünyaya Tanrı'nın kutsallığına inanan Hristiyan bir nesil getirmelidir. Burada kutsal erek, üremedir.

Tanrı'nın kutsal bir nimetinin fütursuzca kullanılmasını yasaklayan Yeni Ahit, kadın ve erkeğin birbirlerinin üzerinde hakları olduğunu vurgulamıştır. Fakat Yeni Ahit bu hakları gelişigüzel değil yine kutsal ölçülere uygun bir şekilde düzenler. "Erkek kadına erkeklik görevini yapmalı, kadın da erkeğe kadınlık görevini yapmalı. Kadın kendi bedenine egemen değildir, erkek o bedene egemendir. Tıpkı bunun gibi, erkek de kendi bedenine egemen değildir, kadın o bedene egemendir. Birbirinize gerekeni vermezlik etmeyin. Kendinizi duaya adanmak için anlaşılmaya varıp bir süre ara verirsiniz o başka. Ama sonradan yeniden bir araya gelin ki, tutkunuzu denetleyememeniz yüzünden şeytan sizi denemesin" (I. Korintliler: 7: 35). Evlilik birbirlerinin bedenlerinin haklarına saygılı olarak ve Tanrı'ya sadakat gösterme amacına uygun olarak yapılmalıydı. Erkek ve kadın birbirlerinin haklarına saygılı olarak görevlerini yerine getirmeliydiler. Özellikle evlilik içindeki cinsel hayatlarına değer verip birbirlerine verilmesi gerekenleri vermeliydiler. Bunun için Hristiyanlık evlilik içi cinsel ilişkiye büyük

ölçüde onay veriyordu. Evli çiftler birleşmeden kaçınmamalıydılar, çünkü birbirlerine bedenleri üzerinde hak vermişlerdir (Parrinder, 2003: 303). Yeni Ahit, kadın ve erkeğin bu haklarını kurallar çerçevesinde, şeytanın şehvet çağrısına uymadan yapmalarını istemektedir.

Hıristiyanlık, genel olarak cinsellik konusundaki tavrını netleştirip cinselliği sadece evlilik içinde serbest bıraktıysa da bazı inananlar bu durumu farklı algılamışlardır. Örneğin, Aziz Paul evliliğin çocuk yapmak için değil zinadan kurtulmak için yapılmasını öngörüyordu. Evliliğin biyolojik amacı Aziz Paul'un gözünde tümüyle önemsizdi. Böyle olması da doğaldı zira dünyanın sonunun pek uzak olmadığını ve İsa'nın ikinci kez dünyaya gelişinin yakın olduğuna inanmaktaydı. İsa'nın dünyaya ikinci kez gelişinde insanlar koyun ve keçi olarak ikiye ayrılacaklardı, önemli olan tek şey, kişinin kendini o anda koyunlar arasında bulabilmesiydi. Aziz Paul, cinsel birleşmenin, evlilikte bile Tanrı'nın rahmetini kazanmak için bir engel olduğu kanısındaydı. Yine de evlilerin günden korunabilme olasılıkları vardı ama zina ölümcül bir günahı ve zinadan tövbekâr olmayanın yeri mutlaka keçilerin arasındaydı (Russel, 1993: 34). Aziz Paul, zinaya şiddetle karşı çıkmıştır. Bu sert karşı çıkışının sonucunda çocuk yapmaya bile kutsal bir amaç olarak değil de sırf zinadan uzaklaşmak için bir araç olarak bakmaktadır. Bu durumda Yeni Ahit'in bu tür yorumlar karşısındaki evliliğe ve dahası cinselliğe bakış açısı ister istemez farklı şekilde algılanabilmektedir.

Yeni Ahit'in evlilikte üstünde durduğu konulardan bir tanesi de karı kocanın birbirleri üzerindeki haklarıdır. İsa, bu konuda erkek ve kadını birbirinden ayırt etmeden onların birbirleri üstünde hakları olduğunu belirtmektedir. Çünkü kadın ve erkek, birbirlerini kabullenmekle aslında bir aynanın aynı yüzü olmayı kabullenmişlerdir. Artık onlar evlilik bağı içinde birbirlerini sevmeyi ve birbirlerine saygı göstermeyi taahhüt etmişlerdir. Böylece Tanrı'ya bağlılıklarını ortaya koymuş oluyorlardı. "Ey kadınlar, Rabbe bağımlı olduğunuz gibi kocalarınıza bağımlı olun. Çünkü Mesih, bedenin kurtarıcısı olarak kilisenin başı olduğu gibi erkek de kadının başıdır. Kilise, Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da her durumda kocalarına bağımlı olsunlar. Ey kocalar! Mesih kiliseyi nasıl sevip onun uğruna kendini feda ettiyse siz de karılarınızı öyle sevin. Mesih kiliseyi suyla yıkayıp Tanrısal sözle temizleyerek kutsal kılmak için kendini feda etti. Öyle ki kiliseyi üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey

olmadan, görkemli bir biçimde kendine sunabilsin. Amacı kilisenin kutsal ve kusursuz olmasıdır. Aynı biçimde kocalar da karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidir. Karısını seven kendisini sever. Hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir. Tersine onu besler ve kayırır; tıpkı Mesih'in kiliseyi besleyip kayırdığı gibi. Çünkü bizler onun bedeninin üyeleriyiz. Bunun için adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. Bu sır büyüktür; ben bunu Mesih ve kiliseyle ilgili olarak söylüyorum. Size gelince her biriniz karısını kendisi gibi sevsin. Kadın da kocasına saygı göstere (Efesliler: 5: 21- 33). Erkek ve kadın birbirlerine saygı gösterip karşılıklı haklarına riayet ettiklerinde evliliğin kutsallığına değer katmış olmakta ve Yeni Ahit'e olan saygılarını belirtmiş olmaktadır. Böylece evlilik sayesinde onlar tek beden olmayı başarıp kilisenin önemli üyeleri olmuşlardır.

Yeni Ahit'te belirtildiği üzere erkek ve kadının birbiri üstünde hakları vardır. Gerek kadın ve gerekse erkek, üstlerine düşen sorumluluğu vazifeleri gereği yapmalıdırlar. Hiçbir sorumluluktan kaçınmadan Tanrı'nın buyruğu gereği birbirlerine saygı göstermelidirler. Aslında erkeklerin ve kadınların işi temelde kutsaldır. Çünkü eşlerini İsa Mesih'in Kilise'yi sevdiği gibi sevmeleri gerekmektedir. İsa Mesih, Kilise için çarmıhta canını vermiştir. Erkek de karısı için böyle sevgi göstermelidir. Aile içindeki düzende sevgi ve bağlılık vardır. Bu düzen bozulduğunda bir evliliğin bitiş noktasına gelmiş olur. Ancak eşlerin Tanrı'ya duyduğu sevgiyle karı koca ilişkileri düzeltilebilir. Kadınlardan beklenen kocalarına saygı duymalarıdır. Bu hiç de yadırganacak bir durum değildir. Erkeklerden beklenen de karılarını sevmeleridir (Çelik, 2004: 49). Kutsal evlilik, ancak çiftler birbirlerine saygı gösterdikleri müddetçe süreklilik kazanır ve amacına ulaşmış olur. Yeni Ahit'in, kadın ve erkeğin saygılı olmaları, tavsiyesinden bu anlaşılmalıdır.

Yeni Ahit, karı-koca ve Tanrı arasındaki ilişkiyi Süleyman'ın üç katlı iplik teşbihine benzetir. Üç katlı iplik gibi karı-koca ve Tanrı arasındaki bağın kuvveti de Yeni Ahit'in umut ettiği önemli bir emirdir. Süleyman'ın üç katlı iplik örneği sadece yaratılıştaki konulan evlilik kalıbını örneklemekle kalmaz, Mesih'e olan imanları aracılığıyla birleşmiş olan inanlılar için de evliliğin nasıl olması gerektiğini doğru bir şekilde gösterir. İpliğin üç katı; erkek, kadın ve Tanrı'dır. Onları birbirinden ayrılmaz bir biçimde bağlayan ilk antlaşmadır (Prince, 1995: 159). Yeni Ahit bu bağın önemini

belirtmek ve bunu güçlendirmek için Koloseliler bölümünde şunları söyler: “Ey kadınlar, Rabbe ait olanlara yaraşır biçimde kocalarınıza bağımlı olun. Ey kocalar, karılarınızı sevin. Onlara sert davranmayın” (Koloseliler: 3: 18- 19). Bağıın gücü bu şekilde dile getirilerek birlikteliğin sarsılmazlığı ifade edilir. Nitekim Yeni Ahit’te buna benzer başka ifadelerde bu birlikteliğin sürekli kalması için saygılı kadın tipinin özellikleri anlatılır. Bu ideal kadın tipi sayesinde evliliğin tek eşle mutlu bir şekilde sürdürülebileceği vurgulanır. “Kadınlar ağırbaşlı olmalı; iftiracı değil, ama ölçülü ve her bakımdan güvenilir olmalı. Görevliler tek karılı, çocuklarını ve evlerini iyi yöneten kişiler olsun (Pavlus’tan Timoteos’a Birinci Mektup: 3: 11- 12). Demek ki üç katlı iplik örneği, üçlü bir sacayağı gibi kutsal amaca uygun olarak güçlü bir bağı ifade etmektedir. Bu bağı sayesinde karı kocasına bağılı olmakta ve ikisi aynı zamanda Tanrı’ya bağlanmaktadır.

Hıristiyanlıkta ailede evin reisi erkekti ve erkeğin bu hakkına karşılık, eşi ve çocukların geçimini temin etmek, onları koruyup gözetmek görevi yüklenmiştir. Kadının en önemli sorumluluğu ise kocasına sevgi, sadakat ve itaattir. Bunlar kadar önemli görülmemekle birlikte, annelik ve ev işlerini yapmak da kadının sorumluluğuna verilmiştir (Ünal, 2002: 136). Dürüst ve Tanrı’ya bağılı kadının nitelikleri sıralanırken yine kocasına bağılı ve Tanrı korkusu olan kadının özellikleri ön plana çıkarılmaktadır. Aynı şekilde karısına bağılı erkeğin de rolü kendisine hatırlatılmaktadır. Böylece evlilik kurumu çerçevesinde, karı ve kocanın birbirleri üzerindeki sorumlulukları altı çizili bir şekilde vurgulanmaktadır. “Ey kadınlar, siz de kocalarınıza bağımlı olun. Öyle ki kimileri Tanrı sözüne inanmazsa bile, Tanrı korkusuna dayanan temiz yaşayışınızı görerek, söze gerek kalmadan karılarının yaşayışıyla kazanılsınlar. Süsünüz örgülü saçlar, altın takılar, güzel giysiler gibi dışla ilgili olmasın. Gizli olan iç varlığınız, sakın ve yumuşak bir ruhun solmayan güzelliğiyle, süsünüz olsun. Bu Tanrı’nın gözünde çok değerlidir. Çünkü geçmişte umudunu Tanrı’ya bağlamış olan kutsal kadınlar da kocalarına bağımlı olarak böyle süslenirlerdi. Örneğin, Sara, İbrahim’i ‘Efendim’ diye çağırır, sözünü dinlerdi. İyilik eder, hiçbir tehditten yılmazsanız, siz de Sara’nın çocukları olursunuz. Bunun gibi ey kocalar, siz de daha zayıf varlıklar olan karılarınızla anlayış içinde yaşayın. Tanrı’nın lütfettiği yaşamın ortak mirasçıları oldukları için onlara saygı gösterin. Öyle ki, dualarınıza bir engel çıkmasın” (Petrus’un I. Mektubu: 3:

1- 7). Yani Ahit'in bu mektubunda olması gereken karı ve koca tipi oldukça net olarak anlatılmıştır. İdeal eşlere örnek olarak İbrahim ve Sara verilmiştir. İşte her evli erkek ve kadın birbirlerine ve Tanrılarına saygılarını kaybetmeden evliliklerini sürdürürlerse İbrahim ve Sara gibi mükemmel olabilir. Ayrıca bu pasajlarda eşlerin mutlu olmalarının temelinde karşılıklı anlayışın öneminin büyük olduğu da belirtilmiştir.

Hristiyanlıkta evlilik anlayışı diğer dinlerden farklı bir özellik arz etmektedir. Hristiyanlıkta evliliğe İsa ve Kilise birliğinin sembolü olarak bakılmakta; bu sebeple evlilik kutsal ve çözülmez bir birliktelik kabul edilmektedir. Bununla birlikte evlenmeyip bekâr kalmak ve kendini Tanrı'ya adanmak daha üstün görülen bir durumdur. Ayrıca evliliğin dinen geçerli olması için nikâhın kilisede gerçekleştirilmesi gerekir (Ünal, 2002: 135). Çünkü nikâh Hristiyanlar için önemli bir kuraldır. Böylece Hristiyanlığın evliliğe önem vermesine rağmen kadını ilk yaratılıştaki olaydan ötürü suçladığından aslında bekâr kalmayı, daha uygun görmektedir. Çünkü kadına karşı bakışın olumsuz olduğu bir yerde haliyle cinsellik de arka plana itilecek ve böylece ruhani bir din anlayışı ortaya çıkacaktır. Zaten uzun yıllar boyunca ve günümüzde hala bazı rahip ve rahibelerin bekâr kalması bunu göstermektedir. Her ne kadar Hristiyan mezhepleri arasında evlenmeye karşı farklı bakışlar varsa da hepsinde var olan ortak özellik cinselliğe soğuk bakmalarıdır.

Nitekim Katolik Kilisesi'ne göre evliliğin onayı olan nikâh, İsa ile Kilise arasındaki çözülmez ruhani münasebetin bir sembolü ve bundan dolayı kutsal bir sakramenttir. Bir ayin olarak evlilik, iki kişinin anlaşmasının kilise tarafından takdis edilmesi ve bu çiftin kilisede mukaddes bir bağla bağlanmasıdır. Evlilik Tanrı'nın meydana getirdiği bir kurum sayıldığı için, ilk çağlardan beri kutsal sayılmıştır. Evlenme ayinleri, genellikle kadının bağlı bulunduğu kilisede yapılır (Tümer ve Küçük, 2002: 299). Ayrıca Katolik mezhebinde rahip ve rahibelerin evlilik konusundaki tavırları da önemlidir. Katoliklerde ruhban zümresi evlenemez. Ruhban sınıfı dışında olanlardan evlenenler boşanamaz. Kilisede yapılmayan nikâh, sahih sayılmaz. Ayrıca boşandıktan sonra evlenme zina sayılır (Tümer ve Küçük, 2002: 300). Katoliklerde durum böyleyken Ortodokslarda papazlar evlenebilir. Keşişler, Piskoposlar ve Patrikler evlenmez. Boşanma ise, bazı şartlara bağlı olarak vardır. Görüldüğü üzere Katolik mezhebi, Ortodoks mezhebine göre daha katıdır. Özellikle evlilik ve boşanma konularında bu sertlik daha fazla

belirginleşebilmektedir.

3.4. Yeni Ahit'te Monogami

Monogami, tek eşle evlenme prensibi yani tek eşlilik (Doğan, 1996: 780). Burada cinsiyetlerden her biri yalnızca bir eşle evlenerek yaşamını sürdürmek ister. Aslında bir anlamda sevginin ve aşkın tek kişiye yöneldiği bir birleşme arzusudur. Bu nedenle aşk çiftleşme arzusunda (sonsuz sayıda kadına kadar uzanabilecek bir tutku) duyurmaz kendini; uykuyu paylaşma arzusunda (tek bir kadınla sınırlı olan bir arzu) duyurur (Kundera, 2004: 23). Kundera'nın dediği şey, tek kadınla mutlu bir beraberlik halidir. Nitekim bir eşle evli olmak aşkı ondan başkasıyla paylaşmamaktır. Tek eşlilik, aşk ve cinsellik motifi eksenli bir ilişki demektir. Burada arzular, tutkular ve şehvet dizginlenmiş ve ulvi bir ereğe bağlanmıştır. Bunun için bir kadınla sevişmek ve bir kadınla uyumak iki ayrı tutkudur, sadece farklı değil aynı zamanda da zıt tutkulardır.

Öte yandan işin cinsel tarafının yanında daha farklı sosyolojik sebepleri de vardır. Örneğin, modern öncesi kültürler bağlamında iki veya daha fazla eş alınmasının, çoğunlukla cinsel zaferle bir ilgisi yoktu. Neredeyse tüm çok eşli toplumların danışıklı evlilik sistemleri vardı. Birçok eş elde etmek, maddi zenginlik ve toplumsal saygınlık gerektirirdi ve bunun bir ifadesiydi; aynı şey, kabul edilen bir kurum olan cariyelik için de doğrudur (Giddens, 1994: 79). Çok eşlilik veya tek eşlilik bu bağlamda değerlendirildiğinde semavi dinlerin ona karşı bakış açısı, özellikle Yahudilik ve Hıristiyanlığın bakış açısı, daha net olarak ortaya konmuş olur.

Semavi dinlerde hem tek eşlilik hem de çok eşlik uygulaması görülmekle birlikte, genellikle önerilen evlenme biçimi tek eşlilik şeklinde vuku bulmaktadır. Nitekim Hıristiyanlık başlangıçtan beri tek eşlilik üzerinde ısrar eden tek dindir (Parrinder, 2003: 289). “Tanrı, yaratılışın başlangıcından insanları erkek ve dişi olarak yarattı. Bu nedenle adam, annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. Onlar artık iki değil tek bedendir” (Markos: 10: 6- 8). Böylece Yeni Ahit, birleşmeyi kutsal kılarak evliliğin çözülmemesi için tek eşliliği daha uygun göstermiştir. Tanrı'nın kendisi “Onlar tek bir beden olacaktır!” demektedir. Kadın ve erkeğin evlilik ilişkisi budur. Tanrı'nın istediği kadın ve erkeğin, tek bir beden olmasıdır. Yani çok eşlilik Tanrı'nın

yaratılıştaki tasarısına ait değildir (Çelik, 2004: 15). Bu Hristiyanlık için geçerli bir durumdur. Kadın ve erkek aynı döşekte birliktelik kurarak tek beden olmaktadır. Ortaya çıkan bu eylem Tanrı'ya sevgi gösterisidir.

Kadın ve erkeğin birbirini tamamlaması ve adalete uygun olarak birbirlerinin haklarını gözetmesi için İsa, ısrarla tek eşliliği önermiştir. Aslında İsa, tek eşliliği bir öğreti değil, Tanrı'nın emri kabul etmiştir (Parrinder, 2003: 295). Çünkü tek eşlilikle artık evlilik garantiye alınmış oluyordu. Böylece bozulmayan bir birliktelik Yeni Ahit için emrin sıkı sıkıya korunması demektir. “Tanrı yaratılışın başlangıcından, insanları erkek ve dişi olarak yarattı. Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. Şöyle ki; onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insanlar ayırmassın” (Markos: 10: 6- 9). Bu pasajlar da göstermektedir ki evlilik tekleşmeyi ve tek bedende bir olmayı simgelemektedir. Ayrıca bu birliktelik sıradan değil Tanrı'nın istediği bir birleşmedir.

Hristiyanlığın ret ettiği ve kadınlar için çok önemli olan uygulamalardan biri, erkeğin çok eşliliğidir. Hristiyanlık, evlilik içinde kadına olduğu kadar erkeğe de mutlak sadakat şartı koşar ve erkeğin ayrıcalığı olan boşanmayı zorlaştırarak, kadını evlilik içinde güvenceye kavuşturur. Böylece İsa'nın öğretisinin ikili niteliği bir kere daha ortaya çıkar: bir yandan geleneksel aile yapısı korunmuş ve onaylanmış olur; öte yandan kadının evlilik içindeki konumu iyileştirilerek var olan yapıda reform yapılır (Berktaş, 1995: 101- 102). Böylece İsa tek eşlilik buyruğuyla hem evliliği hem de evlilik içi cinsel ilişkiyi sağlamlaştırmış olmaktadır. Çünkü Hristiyanlığa göre evlilik içinde haz alma, evlilik dışı veya evlilik öncesi haz almadan çok önemlidir.

Hristiyanlıkta kesinlikle tek eşli konumda erkeğin karısıyla tatması gerekenin dışında herhangi bir haz biçimini araması yasaklanmıştır ve hatta karısından alması gereken haz da bile, cinsel ilişkinin amacı şehvet değil de üreme olarak saptanmıştır (Foucault, 2003: II, 156). Aksi takdirde İsa'nın tek olma idealine hanel getirilmiş olunacaktır. Onun için amacı saptırmadan bedenin azaları kurala uygun olarak işlevini yerine getirmelidir. Bu nedenle, “Bedenin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. Bedeninizin üyelerini haksızlığa araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı'ya adayın; bedeninizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı'ya sunun. Günah size egemen

olmayacaktır. Çünkü Kutsal Yasa'nın yönetimi altında değil, Tanrı'nın lütfu altındasınız" (Romalılar: 6: 12- 14). Tanrı'nın lütfu ise bedenin azalarını saptırmadan onun kutsallığını belirtmek ve onun isteği doğrultusunda tek beden olmaktır. Bunu yapmayıp sırf cinsel haz almak için eşler birbirlerinin bedenlerini arzularsa, bu tavır Tanrı'nın lütfüne saygısızlık olur. Böylece günaha sapan birisi kendisini bedenin tutkularına kaptırarak yanlış yola girer. Bu da günahın onun ölümlü bedeninde yer bulması ve onu hastalıklı hale getirmesi demektir. Yeni Ahit, kişinin bedenin tutkularına kendisini kaptırmamasını istemiştir.

Diğer taraftan acaba Hristiyanların tarihinde hep tek eşle evlenme mi olmuştur? Çok eşlilik örneğine hiç rastlanmamış mıdır? Bilindiği gibi çok eşlilik, Tevrat'ta vardı. İncillerde de yasaklanmamıştı. Hristiyanlıkta tek eşlilik son asırlarda Yunan ve Roma tesiriyle ortaya çıktı ise de, çok eşlilik her vakit her yerde yaygın olmuştur (Carullah, 2000: 82). Demek ki, Yeni Ahit, tek eşlilikte ısrar eden bir din olmasına rağmen yayıldığı ilk dönemlerde onda çok eşlilik örneğine de rastlanmıştır. Özellikle erkekler kadınlara nazaran daha çok eşle evlenmişlerdir. Yani tek veya çok eşliliğin cinsiyete göre değişmesi de söz konusu olmuştur.

Bir kişinin erkek veya kadın olması onun kaç eşle evleneceğinin göstergesi olmuştur. Bu bağlamda, Hristiyan dinindeki çok evlilik kadınlar için yasaktır, fakat erkek için böyle bir yasaklama yoktur. Erkek istediği kadar kadınla evlenebilmektedir (Arslan, 1999: 33). Böyle bir çelişkinin varlığını İncil'de bulmak mümkündür. Bunun sebebi özellikle başlangıçta "Seçkin Millet" in süratle artmasını sağlamak için, erkeğin birden fazla kadınla evlenmesine izin verilmiş olmasıdır. Ne Eski ne de Yeni Ahit'te poligamiyi reddeden bir belirtiye rastlanmaktadır (Erbaş, 1998: 211). Hristiyanlık, her ne kadar tek eşlilik üzerinde ısrar etse de o da Eski Ahit gibi bir ölçüye kadar çok eşliliğe onay vermiştir. Fakat özünde Hristiyanlıkta cinselliğin kendisine karşı olumsuz bir tavır takınıldığından ne çok eşlilik ne de tek eşlilik, ısrarla üzerinde durulan evlenme biçimleri olmuştur. Bu evlilikler sadece kişinin günah işlemesini engelleyen amentüler olarak nitelendirilmiştir.

Tanrı önünde evlenen çiftin birlikteliği, bir beden olmak için gerçekleştirdiği cinselliği utanılacak yanı olmayan, doğal bir cinselliktir. Tanrı, eşleri birbirleri için teşvik etmektedir. Tanrı'nın oluşturduğu evlilik anlayışı monogami (tek eşlilik) ve

heteroseksüel (karşı cinslerin ilişkisi) bir evlilik anlayışıdır (Malcolm ve Üçal, 2006). Yeni Ahit, bunun dışındaki her türlü cinsellik anlayışına karşı çıkmaktadır. Bu nedenle inanlar Hristiyan ahlakına uygun olarak doğal ve tek eşle yaşamayı prensip edinmelidirler. Çünkü Hristiyanlara göre birlik, bozulmazlık ve üretkenlik evliliğin temel amaçlarıdır. Çok eşlilik, evliliğin birliğiyle bağdaşmadığı için tek eşlilik salık verilir.

Hristiyanlıkta çok eşlilik, gerek Yahudilikte çok uygulanmasının gerekse bu hususta kutsal kitaplarda yasaklayıcı bir hüküm bulunmamasının tesiriyle yüzyıllar boyu uygulanmıştır. Bununla birlikte Hristiyanlıkta çok eşlilik uzun süre tartışma konusu olmuş, evlilik anlayışındaki değişiklikler ve bekârlığın tercih edilmesi karşısında tek evlilik kabul edilmiştir (Ünal, 2002: 136). Günümüzde de tek eşlilik iyice benimsenmiş hatta tek eşlilikten de feragat edilerek evliliğin kendisi yozlaştırılmıştır.

Günümüz gerçekliğinde bugün birinin eşi olmak gerçekten yaratıcılık isteyen bir girişim olmuştur. Kendi kimliğini kocasınınkiyle birleştiren geleneksel eş imajı artık pek çok kadın için geçerli bir model olmasa da, Amerikalılar “eşlik” kavramından vazgeçmiyorlar. Bunun yerine, para kazanan, ortak olarak kendi yeni statülerine ve kocalarının henüz emekleme dönemindeki ev idarisinde ortak statülerine dayanan, daha kusursuz birliktelikler yaratmak için çabalıyorlar (Yalom, 2002: 400). Bu gerçeklik günümüz Batı dünyasında var olan bir durumdur. Tek eşlilik, çok eşlilik kavramları dışında günümüz Hristiyan dünyasında, her tarafı saran cinsel endüstrinin ve çağın koşullarının getirdiği gerekliliklerin baskısıyla evlilik başka bir mecrada akmaktadır. Günümüzde evlilik artık çözülmeye yüz tutmuş bir kurum olarak gevşemiş ve dinsel baskıdan iyice uzaklaşmıştır.

3.5. Yeni Ahit’te Zina

Zina, evlilik öncesi ve evlilik dışında yapılan cinsel suçlardan biridir. Zina fiili kutsal ereğin dışında bir fiil olduğundan tek Tanrılı dinlerin hepsi onu çok ağır bir suç olarak kabul ederler ve zina suçunu işleyenlere ağır cezalar verirler (Çalışlar, 1991: 89). Özellikle monoteist dinler meşru zeminde, yani nikâh ve evlilik şartıyla cinsel ilişkilere izin vermektedir. Böylece evlilik ve aile kurumu din tarafından özel koruma altına

alınmaktadır. Bu sebeple zina ve aldatma yasaklanmaktadır (Yapıcı, 2007: 76). Semavi dinlerden Hristiyanlığın Kutsal Kitabı olan Yeni Ahit, erkek ve kadının evli kalmak suretiyle doğru olanı yapacaklarını söylemiş ve bunun dışında yapılan fiillere ise sert bir şekilde karşı çıkmıştır. Çünkü ona göre evlilik dışındaki her türlü cinsel ilişki, haz veya şehvet almaya yönelik her teşebbüs, yasak olan eylemlerdir. Çünkü Hristiyanlık, kadın ve erkeği tek beden olup Tanrı'ya itaat etmeleri için yaratmış, cinsellik yönünden münzevi perspektifli olan bir dindir. Bu yüzden amacı bedensel etkinliklere yönelik olan cinselliği, asla kabul etmez.

Yeni Ahit'te Tanrı, insanlara cinselliği sadece evli olmak şartıyla uygun görmüştür. Bunun dışında yapılan cinsel hareketleri veya birleşmeleri ise yasaklamıştır. Zina, genel bir anlam içerir. Şehvet duymak, başkaların namusuna göz dikmek, kendi eşi dışında başka kişilerin eşleriyle cinsel birleşmeye girmek, Tanrı'nın yasakladığı kişiler veya şeylere karşı cinsi duygular beslemek veya onlarla cinsel temasa girmek ve bu minvalde evlilik dışı yapılan cinsel eylemlerin hepsi, zina kapsamına girer. Her türlü zinayı lanetlemek Hristiyan dininde bir yeniliktir. İlk uygarlığın tüm yasaları gibi Tevrat da evli bir kadınla cinsel ilişki kurulması olarak tanımladığı zinayı, yasaklıyordu (Russel, 1993: 35). Yeni Ahit, bu motif üstünde sıkça durmuş ve inananların bu tür hareketlerden uzak durmasını özellikle vurgulamıştır. "Zina etmeyeceksin dendiğini duydunuz. Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, yüreğinde o kadınla zina etmiş olur." (Matta: 5: 27- 28). Bu ifadelerde keskin bir zina tehdidi vardır. Zinanın şehvet kokan özelliği insanları kendinden geçirmektedir. Bakmak bile zina açısından ateşli bir tutkudur. Bu tutkuyla, kadınlara arzulu bakan kişilerin zinakar olduğu kuşkusuzdur. İsa bunu yapan kişinin yüreğinde, baktığı kadınla cinsel ilişkiye girdiğini söylemektedir.

Hristiyanlığa göre zina bir ahlaksızlıktır. Zina yapan kişi yükümlülüklerini yerine getirmiyor demektir. Evlilik sözleşmesi denilen bağı yaralamakta, diğer eşin hakkını zarara uğratmakta, evlilik kurumunu zedelemekte ve evliliğin temelini oluşturan sözleşmeyi ihmal etmektedir. Sürekli bir anne babaya ihtiyacı olan çocukların ve insan soyunun selametini tehlikeye düşürmektedir (Pelatre, 1998: 545). Bunun için Yeni Ahit'te cinselliğe ne zaman olumlu olarak bakıldıysa, bu olumluluk evlilik içinde değerlendirilmektedir. Yeni Ahit'in bakış açısında evlilik sınırları dışındaki cinselliğin yaşanması söz konusu bile edilemez. Tanrı isteminde cinsellik yalnızca evlilik kurumu

içinde görülmektedir. Çünkü bir araya gelen iki kişi ruhen ve bedenlen tek beden olmuşlardır. İki kişinin bir beden olması ciddi bir olaydır. Cinsel birleşim, evlilik antlaşmasının bir işareti olarak gerçekleşmektedir. Tanrı öğretisine göre evlilik dışı cinsellik günahdır (Malcolm ve Üçal, 2006). Bu durum Tanrı'nın birliğine ve çiftlerin tek beden olmasına aykırıdır. Bu yüzden evlilik dışı ilişki yerine Tanrı'nın istediği evlilik içi ilişkiler tercih edilmelidir.

Diğer taraftan evlilik dışı ilişkide bulunan kadının, kötü olduğu düşünülürdü. Erkek başkasının karısıyla cinsel birleşmede bulunmadıkça, bu durum bir başkasının mülkiyetine tecavüz etme suçuydu, günahkâr sayılmazdı (Russel, 1993: 35). Burada erkek lehine bir tavır söz konusudur. Erkek, gözünü başka erkeklerin eşine göz çevirdiğinde o zaman yanlış yapmaktadır. Bu durumda erkek çok büyük bir günah sergilemektedir. Yuhanna İncil'i bu noktada zinayı doğru bir şekilde ifade etmektedir. "İsa ise zeytin Dağı'na gitti. Ertesi sabah erkenden yine tapınağa döndü. Bütün halk onun yanına geliyordu. O da oturup onlara öğretmeye başladı. Din bilginleri ve Ferisiler, zina ederken yakalanmış bir kadın getirdiler. Kadını orta yere çıkararak İsa'ya, öğretmen, bu kadın tam zina ederken yakalandı, dediler. Musa, Yasa'da bize böyle kadınların taşlanması buyurdu, sen ne dersin? Bunları İsa'yı denemek amacıyla söylüyorlardı; onu suçlayabilmek için bir neden arıyorlardı. İsa eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu. Durmadan aynı soruyu sormaları üzerine doğruldu ve içinde kim günahsızsa, ilk taşı o atsin, dedi. Sonra yine eğildi, toprağa yazmaya başladı. Bunu işittikleri zaman, başta yaşlılar olmak üzere, birer birer dışarı çıkıp İsa'yı yalnız bıraktılar. Kadın ise orta yerde duruyordu. İsa doğrulup ona kadın, nerede onlar? Hiçbiri seni yargılamadı mı? Diye sordu. Kadın, hiçbiri, efendim, dedi. İsa, ben de seni yargılamıyorum, dedi. Git, artık bundan sonra günah işleme" (Yuhanna: 8: 1- 11). Zina eylemi Yuhanna İncil'inin yukarıdaki bölümünde bir günah olarak kadına yüklenmiş fakat İsa kesin olmadan yapılan suçlamaların yersiz olduğunu dile getirmiştir. Böyle riskli bir günahın başkasına atılmasının tehlikeli olduğunu vurgulayan İncil, kesinlik taşımadan bir kadına zina iftirası atmanın doğru olmadığını belirtmektedir. Ayrıca önce iğneyi kendine sonra çuvaldızı başkasına batırmadan, başkasının günah işleyip işlemediğini bilmenin anlamsızlığına vurgu yapan İsa, önce bu hatayı yapanları yargılamak gerektiğini belirtmektedir. Kadını suça iten nedenin erkekten

kaynaklandığını belirtmek isteyen İsa'nın tavrını masumiyet açısından kadın lehine kullanması da ilginç bir durumdur. İsa Mesih'i neden sınamak istiyorlardı? Çünkü İsa Kutsal Yasa'nın söylediklerini başka bir bakış açısıyla insanlara açıklıyordu. Bu yüzden Kutsal Yasa'ya göre çok ciddi ve ölüm cezası gerektiren bir suçla karşısına gelerek ne yapacağını görmek istediler. Zina Tanrı'nın gözünde çok çirkin bir şeydi. Çünkü böylece Tanrı'nın yaratmış olduğu bedeni ve ruhu kirletiyordunuz. Zina aynı zamanda Tanrı'nın büyük saygı duyduğu evlilik kurumuna karşı işlenmiş büyük bir suçtu (Çelik, 2004: 25- 26). Bu yüzden İsa'nın bakış açısını bilmek ve böyle bir durum karşısındaki tavrını da görmek istediler.

Evlilik dışı cinsel ilişki bedene bulaşan bir günahtır. Hristiyanlık, bedenle günahı bir araya getirmekten çekinmeyen bir dindir. Bunu ilkçağlardan itibaren görmek mümkündür. Özellikle Yunan felsefesinin Platoncu geleneği ile Hristiyan öğretiyi kaynaştırmaya çalışan, Hristiyanlığın en büyük düşünürlerinden olan Saint Augustinus, itiraflarında beden ve günah arasındaki yakınlığı açıkça ortaya koymaktan çekinmemiştir. “Bana bedenın tutkularından, gözün tutkularından ve yaşamın gösterişçiliğinden kaçınmamı buyuruyorsun. Yasal olmayan cinsel ilişkileri yasakladın, evliliği onaylamana rağmen ondan daha iyi bir durumun var olduğunu söyledin” (Augustinus, 1999: 244). Burada görüldüğü gibi bedenle günah arasında ilişki kuran St. Augustinus, İsa'nın evliliği önermesine rağmen ondan daha iyi bir durum sunduğuna da itiraf etmektedir. St. Augustinus, Hristiyanlıkta kadına karşı olumsuz bakışıyla tanınır. O insanın, daha dünyaya gelmeden önce ilk günahı işlemesinden dolayı, suçlu ve günahkâr olduğuna inanır. Bunun için kadına ve bedene günahkâr olarak bakar.

Evlilik dışı cinsel ilişki tehlikeli ve yasak olduğundan bu yasak ilişki, insan bedenine bulaşan ve insanı kirleten bir hastalık olarak ifade edilmiştir. Bu hastalığa yakalanan kişi artık hem bedeninde hem de kalbinde bir çürümeyle karşı karşıyadır. Yeni Ahit, Hristiyanların bu kirliliği, bedenlerinden uzaklaştırmasını ister. Onun hükmü altına alınmayı Tanrı'ya ihanet sayar. “Bedenin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. Bedeninizin üyelerini haksızlığa araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı'ya adayın; bedeninizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı'ya sunun. Günah size egemen olmayacaktır. Çünkü kutsal Yasa'nın yönetimi altında değil, Tanrı'nın

lütü altındasınız” (Romalılar: 6: 12- 14). İmanlı kişi kendisini bedeninin tutkularına kaptırmaz aksine bedeni onun imanı için bir araçtır. Kim günahı bedeninde tutsak etmez ve onu azalarından atarsa, o yüceliğin yasasına ulaşır. Kutsal ilahın istediği günahsız ve şehvetsiz bir bedendir.

Yeni Ahit, yasaya uymayı evli kadının kocasına sadık kalmasına benzetir. Nasıl ki insan Tanrı’ya bağlılığını devam ettirip onu başka Tanrılarla aldatmazsa evli kadın da kocasına bağlılığında sadık kalmalıdır. Yoksa Tanrı’nın egemenliğinden çıkar ve zinanın kirliliğinde anlamsız kalır. Nitekim Yeni Ahit bunu şöyle izah eder: “Bilmez misiniz ki, ey kardeşler-Kutsal Yasa’yı bilenlere söylüyorum- yasa ancak insana yaşadığı sürece egemendir? Örneğin evli kadın, kocası yaşadıkça yasayla ona bağlıdır; kocası ölürse, onu kocasına bağlayan yasadan özgür olur. Buna göre kadın, kocası yaşarken başka bir erkekle ilişki kurarsa, zina etmiş sayılır. Ama kocası ölürse, kadın yasadan özgür olur. Şöyle ki, başka bir erkeğe varırsa, zina etmiş olmaz (Romalılar: 7: 1- 3). Evlilik süreci içerisinde kadın kocasına bağlıyken hiçbir şekilde zinaya yaklaşamaz. Fakat kocası öldükten sonra kadın yasadan özgür olur ve istediği kişiyle evlenebilir. Bu bakımdan kadın, hem kocasına hem de Tanrıya bağlılığını bildirerek evlilik dışı cinsel ilişkiye girmemelidir.

Esasında zina kavramı günah kavramının çözümlenmesiyle daha iyi anlaşılabilir. Günah, insanın içini kemiren bir kurt gibi kişiyi mahveder. O, bir anlamda insanın kendi kendisini arzularıyla yiyip bitirmesidir. Bunun içindir ki insanın kendisini ayartmasıdır da denilebilir. Tanrı’nın buna karşı çıkması insanın mutluluğu için olsa da kişi bunun farkında değildir. O günahlara gebedir ve bununla yani şehvet dolu bir arzuyla yaşamayı kabullenir. Yeni Ahit, insanın bu dizginlenemeyen arzu ve şehvet gerçeğine parmak basmıştır. “Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktığı zaman Rabbin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır. Ayartılan kişi, Tanrı beni ayartıyor demesin. Çünkü Tanrı kötülükle ayartılmadığı gibi kendisi de kimseyi ayartmaz. Herkes kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır. Sonra arzu gebe kalır ve günah doğurur. Günah olgulaşınca da ölüm getirir (Yakup’un Mektubu: 1: 12- 15). İsa bir anlamda günahattan uzaklaşıp kendisini saf bir şekilde Tanrı’nın huzuruna götüren kişileri mutlu sona kavuşan imanlılar olarak görmektedir. Bu kişilerin hiçbir günahın ayartmasının etkisinde kalmadan, denemeden başarıyla geçtiğini vurgulamaktadır.

Ancak kendi kendisini günahla ayartanların ve Tanrı'nın ayartmasıyla ayartıldıklarını zannedenlerin denemeden geçemeyeceklerini ve günahkâr olarak öleceklerini belirtmektedir. Çünkü İsa Tanrı'nın hiçbir insanı günahla ayartmayacağını ve ancak kendilerinin günaha düşeceklerini vurgulamaktadır.

Yeni Ahit'te Tanrı'nın günahlar konusunda insanların iradesine karışmadığı ancak insanların kendi elleriyle bu bataklığa sürüklendiği, bakış açısı vardır. Onun bu bakış açısına göre, içinde şehvet ateşini gizleyen kimselerin yaptıkları günahı Tanrı'nın ayartması olarak kabul etmemeleri gerekir. Kişi içinde taşıdığı günah dolayısıyla kendisini arzulara kaptırır. Bunun neticesinde kendisini ayartmış olur. Yeni Ahit, bu uyarıya dikkat çekerek inananlarını uyarır. Nitekim Petrus'un İkinci Mektubu'nda, kendisini ayartan insan tipinin özellikleri belirtilirken, onlar şöyle tarif edilir: "Gözleri zinayla doludur, günaha doymazlar. Kararsız kişileri ayartırlar" (Petrus'un II. Mektubu: 2: 14). Görüldüğü üzere gözlerinden şehvet akan ve imanı konusunda kararsızlık yaşayan kişiler kendisini, zinanın ayartıcılığına kaptırarak mahvederler. Yeni Ahit böyle kimselerin bir an önce Tanrı'nın yasalarının egemenliği altına girerek sakinleşmelerini ister.

Günah yoluna düşüp kendisi ayartanların kurtuluş ümidi yok mudur? İsa günahı kurtulmanın yolunu ise en açık biçimde şu şekilde ifade etmiştir: "Bu yolda yürüyenler için ayartma yoktur. Bu yol ise şeytandan uzak durup Tanrı'ya sığınmaktır. Ayık olun, uyanık olun. Düşmanınız İblis, kükreyen aslan gibi dolaşarak, yutabileceği birini arıyor" (Petrus'un I. Mektubu: 5: 8). İşte günaha düşenlerin kurtuluş reçetesi şeytanın ayartmalarından olduğunca kaçınmaktır. Bunu yapan kişi eğer Tanrı'ya sığınmırsa bu hastalıktan ebediyen kurtulmuş olmaktadır. Ancak bu şekilde kişi doğru yolu bulabilir. Aslında günahsız olan Mesih bu konuda etkin rolünü ortaya koyarak inananları huzura kavuşturup onları günahı kurtarmaya çalışmaktadır. "Mesih'in günahları kaldırmak için belirgin olduğunu biliyorsunuz. O'nda günah yoktur (Yuhanna'nın I. Mektubu: 3: 5). Mesih, günahsız olduğuna göre inananlar şeytanın ayartmasından kaçıp bir an önce ona sığınmalıdırlar. Çünkü denemeden geçip Tanrı'nın göğünün altında mutlu sona ulaşmanın tek yolu şeytanın ayartmalarından kaçıp, İsa'ya ve dahası Tanrı'ya sığınmaktır. Ancak bu yolla Hristiyanlar zinadan uzaklaşıp paklanabilirler.

3.6. Yeni Ahit'te Boşanma

Evliliğin sona erdirilmesi demektir (Doğan, 1996: 158). Boşanma, Hristiyanlıkta kabul edilmeyen bir durumdur. Yeni Ahit, karı kocanın boşanmasından yana değildir. O, boşanmayı Tanrı'ya karşı bir saygısızlık olarak görür. Çünkü zaten cinselliğe karşı bir önyargısı olan ve verimli olup soyu sürdürmekten yana olan Hristiyanlık için boşanma, gerçekten iç açıcı bir durum değildir. Bu, Hristiyanlık için onursuz bir davranıştır. Bunun cezası büyüktür. Öyle ki boşanma neredeyse tek affedilmez günah olarak kabul edilmişti; böylece bu gizemli hata İsa tarafından Kutsal Ruh'a karşı işlenen günah olarak tanımlanmıştı (Parrinder, 2003: 296). Bu durumu Matta İncil'inde görmek mümkündür: “Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin, denmiştir. Ama ben size diyorum ki, karısını fuhuş dışında bir nedenle boşayan onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur” (Matta: 5: 31- 32). Evliliği sürdürmek temel gaye olmuştur. Boşanma fiilinin kendisi Yeni Ahit için menfi bir anlam taşır. Kişi, ne evliliğinden vazgeçip boşanmalı ne de boşanmış bir kadına yaklaşmalıdır. Çünkü boşanma eylemiyle bir şekilde ilişkisi olan kişiler kirlidirler, zina etmişlerdir. Yeni Ahit, normal şekilde bir boşanmayı kabul etse bile yine gizli bir tiksintiyle bu fiile karşıdır. Bu surette boşanma, Kiliseye göre doğa yasasına karşı işlenmiş ciddi bir suçtur. Boşanma, eşler arasında ölünceye dek birlikte yaşamak üzere yapılmış olan sözleşmenin ihlali demektir. Ayrıca, boşanma evlilik sınırının işareti olan esenlik antlaşmasına hakarettir. Aslında yeniden evlenen eş açıkça ve sürekli zina durumunda sayılır (Pelatre, 1998: 545). Bu durumda kişi Tanrı'ya karşı çok büyük günah işlemektedir. O ya boşanmamalıydı ya da bekâr kalıp Tanrı'ya kendini adamalıydı.

Hristiyanlık, boşanmaya karşı gönülsüz olduğundan boşanan eşlere, yaptıkları bu olumsuz davranışlarından dolayı sert yaptırımlar getirmiştir. Bunu Yeni Ahit'in Matta İncil'inde görmek mümkündür: “İsa'nın yanına gelen bazı Ferisiler, onu denemek amacıyla şunu sordular: Bir adamın herhangi bir nedenle karısını boşaması kutsal yasaya uygun mudur? İsa şu karşılığı verdi: Kutsal yazıları okumadınız mı? Yaratan başlangıçta insanları erkek ve dişi olarak yarattı. Şöyle dedi: Bu nedenle adam anne babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. Şöyle ki onlar artık iki değil tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini, insan ayırmasın. Ferisiler İsa'ya,

öyleyse, dediler, Musa neden erkeğin boşanma belgesi verip karısını boşayabileceğini söyledi? İsa onlara: İnatçı olduğunuz için Musa karılarınızı boşanmanıza izin verdi, dedi. Başlangıçta bu böyle değildi. Ben size şunu söyleyeyim, karısını fuhuştan başka bir nedenle boşayıp başkasıyla evlenen, zina etmiş olur. Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur. Öğrenciler, İsa'ya: Eğer erkekle karısı arasındaki ilişki buysa, hiç evlenmemek daha iyi, dediler. İsa onlara, herkes bu sözü kabul edemez, ancak Tanrı'nın güç verdiği kişiler kabul edebilir, dedi. Çünkü kimisi doğuştan hadımdır, kimisi insanlar tarafından hadım edilir kimisi de Göklerin Egemenliği uğruna kendisini hadım sayar. Bunu kabul edebilen etsin!" (Matta: 19: 3- 12). Bu pasaj çetrefilli gibi görünse de aslında ısrarla kadın ve erkeğin tek beden olmasını isteyen Hristiyanlığın, boşanmaya karşı menfi tavrını göstermektedir. Eğer kişi evlenecekse ya bu davranışına sadık kalıp boşanmayı asla aklından geçirmeyecektir ya da bekârlığı tercih edip evlenmeyecektir. Eğer kişi birinci seçeneği kabul ederse yani evlenmeyi kabul ederse o zaman Tanrı'nın yolundan ayrılmadan ona karşı görevlerini aksatmadan sanki evli değilmiş de sadece Tanrı'ya sürekli bağlılığını ifade eden bir münzeviymiş gibi davranacaktır. Boşanma eylemini gerçekleştirip zina yapmayacaktır. Çünkü İsa'nın gözünde boşanmış biri zina yapmış olanla eşdeğerdir. Eğer kişi ikinci seçeneği tercih edip hiç evlenmezse o zaman sürekli Tanrı'ya itaat edecek ve onun yolundan çıkmayacaktır. O, evlenmese de olur. Çünkü burada asıl önemli olan Tanrı'ya karşı kayıtsızlığın olmamasıdır. Bunu gerçekleştiren ister evli olsun ister bekâr, medeni hali önemli değildir. Çünkü bunlar Tanrı'nın güç verdiği, onlara ışık olduğu kişilerdir. Gerekirse bunlar, evliyken bile hadımmış gibi davranıp kadınlarının evlilikte kendilerini Tanrı'nın yolundan ayırmasına izin vermezler. Bekârken de hiçbir cinsel şehvet duymadan Tanrı'nın kendilerine verdiği güçle yine Tanrı'ya hizmet ederler.

Matta İncil'indeki pasajlara benzer bir diğer ifade de boşanan adamın durumunu açıkça ortaya koyan Yeni Ahit'in Markos İncil'indeki metinlerdir. "Yanına gelen bazı Ferisiler onu denemek amacıyla, bir erkeğin, karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur? Diye sordular. İsa karşılık olarak, Musa size ne buyurdu? Dedi. Onlar, Musa, erkeğin bir boşanma belgesi yazarak karısını boşamasına izin vermiştir, dediler. İsa onlara, inatçı olduğunuz için Musa bu buyruğu yazdı, dedi. Tanrı, yaratılışın başlangıcından, insanları erkek ve dişi olarak yarattı. Bu nedenle adam annesini

babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. Şöyle ki; onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insanlar ayırmamasın. Öğrencileri evde ona yine bu konuyla ilgili bazı sorular sordular. İsa onlara, karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur, dedi. Kocasını boşayıp başkasıyla evlenen kadın da zina etmiş olur.” (Markos: 10: 2- 12). Esasında, Yeni Ahit'in karşı olduğu şeyin, evliliğin birleştirilmesinden çok boşanmanın ayırması olduğu görülecektir. Boşanan adam, başlangıçtaki yaratılış olayının tekliğine zarar vermiş olacaktır. Kadın ve erkek tek beden olmuş ve Tanrı'nın şahsında birlik olmuşlardır. Bu birliği boşanmayla bozan kişi Tanrı'ya karşı asilik yapmış olmaktadır. Çünkü Tanrı'nın birleştirdiği şeyi insanlar ayırmış olmakla zina etmiş oldular. Bu hataya düşmek istemeyen kadın, kocasına koca da karısına bağlı olmalı onu başkalarıyla aldatmamalı ve bu şekilde ikisi de zinadan kaçınmalıdır. Ayrıca ikisi de Kutsal birliğin amacına saygı göstermelidir.

Kısacık yaşamı süresince belki de hiçbir kadınla yatma olanağı bulmamış olan İsa; ” Kim karısını boşar ve başkasıyla evlenirse, ona karşı zina eder. Kadın kocasını boşar, başkasıyla evlenirse zina eder.” diyordu (Kılıç, 2000: 146). Boşanmayı zina derecesinde gören İsa, Luka İncil'inin bir metnindeyse şöyle bir ifadede bulunuyordu: “Karısını boşayıp başkasıyla evlenen zina etmiş olur. Kocasından boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur” (Luka: 16: 18). Aynı tema ve sürekli vurgulanan boşanma uyarısı aynı isteği dile getirmektedir; kadın ve koca evliliğe bağlı olmalıdır. Bu bağ koparsa kişi tehlikeye düşmektedir. Çünkü Hristiyanlık, karısına sevgi göstermeyen kocanın veya kocasına sevgi göstermeyen kadının Tanrı'ya da sevgi göstermeyeceğini ifade etmektedir. Eğer eşler gerçek anlamda birbirlerine sevgi ve saygı çerçevesinde yaklaşırlarsa Tanrı bundan büyük memnuniyet duyacaktır. Ama eşlerin birbirine karşı besledikleri sevginin de ölçüsü yine Tanrı sevgisidir. Tek beden olan çiftler birbirlerini Tanrı'yı sevdiklerinden daha çok sevmeyeceklerdir. O zaman yanlış yola sapmış olurlar. Bu bağlamda boşanma zinayla eşdeğer tutulmuş olmaktadır.

Boşanma, İncil'in birçok yerinde şiddetle karşı çıkılan bir davranış olarak görülmekle birlikte Korintliler bölümünde yine kendisine karşı çıkılmış fakat burada evlenmeye karşı bir soğukluk da göze çarpmaktadır. Evlilik bir anlamda kocaya fazla ilgi göstermek yüzünden Tanrı'nın arka plana itilmesi olarak ifade edilmektedir. Ayrıca

bu durumdan oldukça yakınılmaktadır. Bu ilginç ayrıntı ilginin en çok Tanrı'ya gösterilmesi için bir uyarıdır. "Karın varsa, boşanmayı isteme. Karın yoksa kendine eş arama. Ama evlenirsen günah işlemiş olmazsın. Bir kız da evlenirse günah işlemiş olmaz. Ne var ki evlenenler bu yaşamda sıkıntılarla karşılaşacak. Ben sizi bu sıkıntılardan esirgemek istiyorum. Kardeşler, şunu demek istiyorum: Zaman daralmıştır. Bundan sonra karısı olanlar karısı yokmuş gibi, yas tutanlar yas tutmuyormuş gibi, sevinenler sevinmiyormuş gibi, mal alanlar malları yokmuş gibi, dünyadan yararlananlar alabildiğine yararlanamıyormuş gibi olsun. Çünkü dünyanın şimdiki hali geçicidir. Kaygısız olmanızı istiyorum. Evli olmayan erkek, Rabbi nasıl hoşnut edeceğini düşünerek, Rabbin işleri için kaygılanır. Evli erkekse karısını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygılanır. Böylece ilgisi bölünür. Evli olmayan kadın ya da kız hem bedence hem de ruhça kutsal olmak amacıyla rabbin işleri için kaygılanır. Evli kadınsa kocasını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygılanır" (I. Korintliler: 7: 27- 34). Bunlar çok ilginç ve doğrusu şaşırtıcı pasajlardır. Bu kez evliliğe olmasa da olur, gözüyle bakılmaktadır. Bunlar, sanki evlenen kişiye artık evlendiği için zorunlu olarak katlanması gerektiğini vurgulayan ifadelerdir. Madem evlenmişse bir şey olmaz ama keşke evlenmeseydi, mealindeki bu ifadeler, Yeni Ahit'in belirsiz duruşunun ifadesidir. Ruhani bir bakış açısıyla hareket eden İsa, bekâr kadın ve erkeğin tavrını övmekte ve desteklemektedir. Çünkü onlar Tanrı'ya daha çok bağımlı kalabilirler. Oysaki evli kadın veya erkek birbirlerine ilgi gösterip Tanrı'yı unutacaklardır. Bunun önüne geçmek için İncil, inananlarını adeta bekârlığa özendirilmektedir. Tabî ki, bu da cinselliğin arka plana itilmesi ve Hristiyanların dünya hayatından el etek çekip çileciliğe gömülmeleri anlamına gelmektedir. Buradan hareketle İncil'in cinsel ilişkiye olumsuz baktığını da çıkarabiliriz. Cinsel birleşmeyi ancak evlilikle kabul gören Hristiyanlık, bunu gönül rahatlığıyla önermemektedir. Çünkü Hristiyanlık, gerçekten çileci ve asketik bir dindir. Özellikle rahip ve rahibeler münzevi hayatı yaşayarak kendilerini evlilikten uzak tutmuşlardır. Günümüzde bile evlenmeyen rahip ve rahibelerin varlığı bunu kanıtlamaktadır.

Rahip ve rahibelerin evlenmemesi yani bir anlamda çilecilik (asketizm) ile ilintili bir kavramdır. Asketizm ise başka bir deyişle çilecilik, dünyevi olan her şeyi ret eden içeriğiyle beden denetlenmesinin en uç biçimidir. Dinsel anlamda kendini inkâr;

yeryüzünden el etek çekmek; yeme içme ve diğer dünyevi şeylerden uzak durarak dinsel disiplini sağlama metodudur (Gündüz, 1998: 43). Bir anlamda ruhbanlık gibi bir durum söz konusudur. Zaten ruhbanlığın kelime anlamı da korkmak demektir. Kendini arındırmak için nefsin zevklerinden kaçmaktır.

Ruhbanlık, özellikle Hristiyan dünyasında ilk asırlardan günümüze değin var olan bir durumdur. Esasında Hristiyan ruhbanlığı, evliliği ve aile hayatını fiilen haram kılarak, acımasızca nikâh bağlarını koparmıştır. Öyle ki IV. ve V. asırlarda "bekâr kalmak" en yüce ahlâkî erdemlerden biri olarak kabul ediliyordu. Onlara göre iffetli olmanın anlamı, cinsel ilişkiden kaçınmak ve evlenmemektir. Hatta nikâhlı olsalar bile kadın-erkek ilişkisi onların iffet telakkilerine tersti. Çünkü pak ve temiz bir ruhsal terakki, nefsi öldürmeyi gerekli kıldığından, lezzet ve zevklerden uzak kalınmalıydı. Onlara göre, maddi istekleri yok etmek, insanın hayvanî arzularını öldürmek demektir. Dolayısıyla lezzet ve günah aynı şeylerdi. Öyle ki, bir şeyden memnuniyet duymak, Tanrı'yı unutmak anlamına geliyordu. Bu yüzden St. Basil, gülmeyi ve tebessüm etmeyi dahi yasaklamıştır. Yine aynı nedenler dolayısıyla bir erkek ile kadının evlenmesi kötü bir fiil olarak kabul görüyordu. Rahipler için değil evlenmek, bir kadının yüzüne bakmak bile günahtı. Nitekim bir kimse evliya veya rahip olmak istiyorsa hanımını terk etmek zorundaydı. Aynı husus erkekler gibi kadınların zihinlerine de yerleştirildi. Yani, şayet onlar da semavi saltanatın içine girmek istiyorlarsa, hiç evlenmemelidirler veya evli iseler kocalarından ayrılmalıdırlar. St. Jerom gibi ünlü Hristiyan bir âlim şöyle diyor: "Şayet bir kadın İsa uğruna bakire kalır ve ömrü boyunca evlenmezse, o artık İsa'nın gelini olur. O kadının annesi de Tanrı'nın yani İsa'nın kayınvalidesi olma şerefine erer." Yine St. Jerom bir başka yerde, "İffetin kılıcıyla evliliğin ipini kesmek, bu yolun yolcusu için ilk şarttır" demektedir. Böyle bir talimatın evli bir kadın ile erkek üzerindeki ilk etkisi, onların mutlu evliliklerinin son bulması şeklinde tezahür etmekteydi. Çünkü Hristiyanlıkta boşanmak söz konusu olmadığından, kadın ve erkek ayrı kalmak zorundaydı. Örneğin iki çocuk babası olan St. Nilus, ruhbanlığın etkisi altına girdiğinde, karısını ağlar bir halde bırakarak ondan ayrılmıştır. St. Amman zifaf gecesinde, karısına iffet üzerine vazetmiş ve sonunda her ikisi de hayatları boyunca ayrı yaşamak konusunda anlaşmışlardı. St. Abraham ise, daha ilk gece karısını bırakarak kaçmıştır. Aynı davranışı St. Alex de yapmıştır. Öyle ki Hristiyanların Aziz

menkıbelerini anlatan kitapları, bu tür örneklerle doludur (Hackhell, 2007). Cinselliğin korku ve günah olarak algılanıp baskı ile içselleştirilmesi ve sonucunda gelen toplumdan soyutlanış, Hristiyanlığın önemli problemlerinden biridir. Çünkü bu davranış tarzı olmadığında insanın doğasının zorlanabileceği ve bunun en az ekmek ve su kadar elzem olan bir ihtiyaç olduğu açıktır.

Burada ruhbanlığın başlatıcılarından olan İsa'nın da etkisini göz ardı etmemek gerekir. Çünkü Başkâhin olan İsa, Tanrı için bir ruhban sınıfı oluşturmuştur (Karakurt, 1994: 28). O, bir anlamda kendisi de bir bekâr olarak, evlenmeye olumsuz bir örnek teşkil etmiştir. Bu durumda Hristiyanlıkta kadınlara karşı bir kayıtsızlık, onlara karşı bir sevimsizlik ortaya çıkar. "144 000 kişi, tahtın önünde, dört yaratığın ve ihtiyarların önünde yeni bir ezgi söylüyordu. Yeryüzünden satın alınmış olan bu kişilerden başka kimse o ezgiyi öğrenemedi. Kendilerini kadınlarla lekelememiş olanlar bunlardır. Pak kişilerdir" (Vahiy: 14: 3- 4). Bu pasajlara göre sayısı çokça fazla olan ve kendilerini Tanrı'ya adayan bu kişiler, kadınlardan uzak duranlardır. Böylece onlar kadınlarla kendilerini lekelemeyerek temiz olduklarını ispatlamışlardır. Bu tavır, ruhbanlığın kadına karşı içten içe iticiliğinin en bariz göstergesidir. Rahiplerin evlenmesi bir yana onların kadına karşı sevimlilik göstermeleri bile çok büyük bir adımdır.

Vurgulanması gereken bir nokta da Katolik Hristiyanlarda görülen din adamlarının evlenmemeleri gerektiği inancı Artemis Tapımı*’ndan kalma bir gelenek olarak bilinmektedir. İşte rahip ve rahibeler aslında bu geleneğin sürdürücüsüdürler. Buna benzer bir görüş de şöyledir: Alman düşünürü Schopenhauer, bir kadınla bir erkeğin birleşmesinin çok iğrenç bir şey olduğunu, İsa'nın böylesine iğrenç bir ilişkinin ürünü olmamak için babasız doğduğunu ileri sürmüştür (Hançerlioğlu, 1993: 134). Bu yüzden rahip ve rahibeler evlenmeye karşı çıkıp kendilerini cinsel perhize adarlar. Cinsellik, evlilik içinde yaşandığına ve din adamları da evlenmediğine göre yapılacak bir tek şey kalmaktadır; o da cinselliği bilinçaltına atmak ve ruha yönelmektir. Kendini sadece Tanrı'nın yolunda ve Tanrı'ya adanmak, din adamlarının çıkmaz sokağı olmuştur.

Bir Hristiyan'ın evlenmeyip bakir kalması, aslında bir çeşit kutsal adanmadır. Göklerin egemenliği uğruna bakire kalma vaftiz ruhunun bir yayılması, Mesih'le olan bağın önceliğinin, Mesih'in dönüşünü hararetle bekleyişin güçlü bir işaretidir. Aslında

* Artemis Tapımı: Artemis'i sürdüren en belirgin Tanrı kişiliği Meryem Ana'dır. Efesliler inandıkları ve tapındıkları büyük tanrıça kendilerine yasak edilince, inançları yüzünden akla, hayale sığmaz işkence ve saldırılara uğrayınca Meryem diye karşılarına çıkarılan ve zorla kabul ettirilen tanrısal varlığa Artemis'in bütün niteliklerini aktarmışlardır. Böylece hem inançlarının özü korunduğu gibi hem de Meryem Ana'yı yüceltmişler, onu da büyük bir ana, büyük tanrıça nitelikleriyle dünyada tutulabilen bir varlık olarak yaratmışlardır (Erhat, 1993: 60).

bakire kalma, evlenmenin fani olan bu dünyanın bir gerçeği olduğunu anımsatan emaredir. Tanrı'nın egemenliği uğruna bakire kalmaya itibar etmek ile Hristiyan evliliğinin anlamı, birbirinden ayrılmaz ve karşılıklı olarak birbirlerini desteklerler (Pelatre, 1998: 390). Bu anlamda bakire kalma ruhbanlıktan biraz uzaklaştırılıp kutsal amaca hizmet etme hususunda yumuşatılmaktadır.

Yeni Ahit'te, bekârlık bu dünyada tercih edilen bir yaşama biçimi olduğu takdirde övülmekte hatta ebedi hayatta bunun bir karşılığının olduğu izlenimi verilmektedir. Markos İncil'inde bekârlar, melek sıfatıyla nitelendirilmektedir. "İnsanlar ölümden dirilince ne evlenir ne evlendirilir, göklerdeki melekler gibidirler" (Markos: 12: 25). İşte bunun gibi ve daha birçok nedenle kilise bekârlığı destekler. Bu bağlamda rahipler, Mesih İsa'ya daha çok benzer. Kilise, imanlılara eziyete sabırla dayanmalarını ve en güç koşullarda bile Tanrı'nın buyruklarına boyun eğmelerini görevini vazeden rahiplerin, İncil için kişisel büyük özveride bulunduklarını açıkça gösteren bir yaşam sürdürmelerini istemektedir. Rahiplerin bekârlığına, ahireti anımsatan bir işaret denmiştir. Çünkü bu dünyada bekâr olarak yaşamını sürdüren kişi, aslında gelecek yaşamın gerçeğine uygun biçimde yaşamaktadır. Böylece kişi ebedi yaşama olan inancını göstermektedir (İannitto, Jacob ve Hıdıroğlu, 1994: 320). Kişi ebedi hayattaki yaşamın provasını bu dünyada bekâr olarak sergilemektedir. Bir nevi bu dünyada kendisini Tanrı için bekâr bırakan kişi öte tarafta ödül olarak Tanrı'nın yanında yaşamayı hak etmiştir.

Özellikle Hristiyan rahip ve rahibeleri kendilerini cinsel perhizlere adanarak ve manastırlara kapatarak olması gereken cinsellikten uzak kalmaya çalışmışlardır. Nitekim Ortaçağ'da sıkça karşılaşılan bu durum Hristiyanlıkta giderek gündelik bir yaşam biçimi haline gelmiştir. Bu bağlamda boşanma, bazen evlenmeyenler için cinsellikten uzak durmanın bir çözüm yolu olmuştur. Çünkü farklı bir taraftan bakıldığında İsa'ya göre evli olan insan, eşine ayıracağı zamanı Tanrı'ya ayırarak daha verimli olabilirdi. Bu bağlamda dul kalan kadının kendini Tanrı'ya adanması da bir çeşit asketik davranıştır. O yalnızlığını Tanrı'yla gidererek ruhunu verimli kılabilmektedir. "Gerçekten kimsesiz, yalnız kalmış dul kadın, umudunu Tanrı'ya bağlamıştır; gece gündüz ona dilekte bulunmaya ve dua etmeye devam eder. Kendini zevke veren dul kadınsa daha yaşarken ölmüştür. Daha genç dulların evlenmelerini, çocuk yapmalarını,

evlerini yönetmelerini, düşmana hiçbir iftira fırsatı vermemelerini isterim. Kimisi zaten sapmış şeytanın ardına düşmüştür. İmanlı bir kadının dul yakınları varsa onlara yardım etsin. İnananlar topluluğu yük altına girmesin ki, gerçekten kimsesiz olan dullara yardım edebilesin” (Pavlus’tan Timoteos’a Birinci Mektup: 5: 5 -6; 14-16). Pavlus mektubunda dulların bile bekâr kaldıklarında zevke ve sapkınlığa yönelmemelerini, kendilerini Tanrı yolunda güzel işlere adamalarını istemiştir. Böyle yapan dul bir kadının daha yaşarken ölmeyi tercih ettiğini söylemektedir. Fakat çok genç olan dulların kendilerini şehvetten uzak tutmaları için onların evlenebileceğini ve çocuk çocuğa karışabileceğini vurgulamaktadır.

Aslında dul kalıp Tanrı’ya kendini adamakla bekâret arasında da bir ilişki söz konusudur. Çünkü dul kalan kadın da, kendisini bakır bırakıp evlenmeyen kadın da aynı ruhbanlığı göstermiştir. İkisi de kendilerini Rabbe adayabilecekleri münzevi bir hayat tercih etmişlerdir. Bu bağlamda Hıristiyanlıkta kadınlar için tek seçenek evlilik değildir; bekâretlerini koruyarak kendilerini Tanrı’ya adayabilmektedirler. İncil’in dediği gibi, İsa’nın nişanlısı olmayı dünyevi gelinliğe tercih edebilirlerdi. Çünkü nişanlı olan başka bir deyişle bakire, bekâretini korumakla ve onu Tanrı’nın emrine sunmakla, Havva’nın işlediği ilk cinsellik günahının sonuçlarını çekmekten kurtulmuş olur. Çünkü onun kocası olmadığı için, yeryüzünde ne arzu duyacağı ne de tabi olmak zorunda kalacağı bir efendisi vardır (Berktaş, 1995: 104). O özgür ve adanmış bakire bir kadındır. Bu yüzden Tanrı’nın gözünde o kurtulmuş bir inanandır.

Tanrı’nın gözünde kurtulmak bir anlamda bekârlığa övgüdür. Çünkü bekâr kimse kendini Tanrı’ya adayarak ona olan sevgisinin çokluğunu ifade etmek istemiştir. Bu yüzden Yeni Ahit, bir anlamda bekârlığa ayrıcalık tanır. Özellikle Matta İncili, erkeklerin isteyerek kendi kendilerini hadım edeceklerini söyler. Pavlus da, Mesih’in gelişini çabuklaştıracak olan bekâretin üstünlüğünü savunur: Dindar bir kişi yalnızca Tanrısına bağlanarak, evliliğin de bir parçası olduğu bugünkü yaşamın, sona doğru gittiğini belirtmiş olur. Sözlerin de ötesinde cinsel iffet, İsa’nın örnek bekârlığı ve Meryem’in bekâretiyle fiilen de yüceltilmiştir (Sot, 1992: 174). Burada evliliğe tamamen sırt çevirmek olmasa da bekârlık, İsa ve Meryem’in saflığıyla ilintilendirilerek övülmüştür. Belki bu anlamda boşanma eyleminden önce bekârlık eyleminin önemi vurgulanmak istenmiştir.

Öte yandan bekârlık konusunda Hristiyan tavrını tam olarak belirginleştirmek zordur. Hem evliliğe, hem bekâr İsa'nın davranışlarına bakarsak bu zorluğu anlamak mümkün olacaktır. Konuyu belirginleştirmek açısından birkaç şey söylemek gerekirse, bekâr kalma, her ne kadar birçok değişik Hristiyan mezhebinde görülürse de, en belirgin olduğu yer Roma Katolik Kilisesidir. Bu kilisenin rahipleri, bekâr kalma yeminleri ederler. İsa, bekâr kalmanın gerekliliği konusunda hiçbir şey söylememiş, yalnızca “Tanrının Krallığı adına” evlilikten uzak duranları övmüştür. Aziz Pavlus'un bu konudaki tutumu daha açıktır: Evli olmayanlara ve dullara derim ki, oldukları gibi kalmaları yani benim gibi olmaya (bekâr) devam etmeleri onlar için iyi olur (RCİA, 1975: III, 663). Bu sözler Pavlus'un net tavrını ortaya koymakla birlikte İsa'nın bunu söylediği anlamına gelmez. Bu anlamda İsa, evlilik konusunda belki de kendisinin de bekâr olmasından dolayı ketum kalmıştır. İsa'nın hem bekâr olması hem de inananlara soyu devam ettirmeleri için evliliği önermesinin gerekliliği onu zorda bırakmış olabilir. Fakat Pavlus açıkça bekârlığı övmekten çekinmemiştir. Bu nedenle Yeni Ahit'in Pavlus'a ait bölümlerinde Hristiyanlığın bekârlığa yakın olduğunu söylemek mümkün olacaktır. “Yine de evli olmayanlarla dul kalanlara şunu söyleyeyim: Benim gibi kalsalar kendileri için iyi olur” (I. Korintliler: 7: 8).

Nihayetinde Katolik Kilisesindeki bekâr kalmanın kaynağı ne olursa olsun, rahiplerin bekâr kalması zorunluluğu, hala bütün şiddetiyle devam etmektedir. Hollanda piskoposlarının ve Amerika'daki Katolik düşünürlerin baskılarına karşılık papalık bu konuda ödün vermeye yanaşmamaktadır. Bu konudaki tek gevşeme, yeminlerinden vazgeçip evlenmek isteyen rahiplerin, kiliseden büsbütün ayrılmadan laik hayata dönmeleri olmuştur (RCİA, 1975: III, 664). Demek ki Pavlus'un sözleri İsa'nın suskunluğunu yıllarca bozmuş ve bu sözler hala da etkisini göstermektedir. Ama günümüz Hristiyanlarında bekârlıkla evlilik arasındaki çizgi iyice incelmıştır. Birçok rahip ve rahibe artık evlenebilmekte ve hatta kiliselerde rahip ve rahibeler arasında adından söz ettiren yasak ilişkiler ortaya çıkabilmektedir.

Evliliğin kesin olarak kabulü bir tarafa bırakıldığında boşanma, zaten anlamsız ve belirsiz bir konu olarak havada kalmaktadır. Cinselliğin olumsuzlandığı böylesi bir kitapta evliliğin bozumu demek olan boşanma, kendisinde gizli bir benimsenmişlik barındırır. Çünkü bekâr kalmak olumlanmakta ve evlilik, zorunluluğun bir ifadesi

olarak belirtilmektedir. Boşanma, onaylanmayan bir davranış olarak kabul edilmekle birlikte, Matta İncil'i boşanma için tek bir istisna tanıyordu, o da zina haliydi; fakat çoğu araştırmacı bunun sonradan yapılan bir ekleme olduğu fikrindedir ve bu istisna, diğer İncillerde bulunmamaktadır (Parrinder, 2003: 296). Ama Yeni Ahit'in evlenme ve bekârlık arasındaki çizgide bekârlığa daha yakın bir yaklaşım sergilediği gözden kaçmamalıdır. Bu durumu belki de İsa'nın kendisinin bekâr olmasında aramak gerekir. İsa evlenmemişti fakat Hristiyanlığın yayılması ve inananların çoğalması için evliliği teşvik etmesi gerekirdi. Fakat Hristiyanlığın yayılma endişesi ortadan kalkınca bu sefer evlilerin birbirlerine olan sevgilerinden dolayı Tanrı'yı unutmaları endişesi ortaya çıktı. Bu durumda İsa, gözünü bekârlığa tam olarak çevirmese de en azından evlilerin bu konuda daha dikkatli olmalarını istemiştir. Böylece kişi istediği zaman kolayca boşanamıyor ayrıca evlilikte de Tanrı'yı unutmayacak kadar kendisini münzevileştiriyordu.

Sonuçta Yeni Ahit, boşanmanın tek taraflı algılanmasına neden olmuştur. Erkeğe bu konuda ayrıcalık veren Hristiyanlık kadının bir nevi erkeğin keyfiyetine bırakıldığını göstermektedir. Öyle ki İncil, kadının kocasına bağlılığını ölünceye kadar emrederken, erkek karısını tek taraflı istediği zaman boşama hakkına sahiptir. Hristiyanlıkta kadın zina yaparsa kocası tarafından boşanır. Bu hakkı kocaya tanıyan Hristiyanlık, böyle bir hakkı kadına tanımamaktadır. Kadın kocasının hovardalığına, yani zina yapmasına göz yummaktadır (Arslan, 1999: 339). Bunu da artık o coğrafyanın erkek egemen kültürle yoğrulmuş olmasıyla açıklamak doğru olacaktır. Zaten Eski Ahit'in ardından gelen ve ondan bir takım kurallar devralan Hristiyanlığın bunu yapmasını doğal karşılamak gerekir. Esasen tarihin ilk cümlesinden bu yana kadının değişmeyen yazgısı, ikinci kişi veya arka planda olma talihsizliği olmuştur.

Nihayet boşanma konusuna Hristiyanlık mezheplerinin nasıl baktığına gelince, Katolik ve Ermeni Kiliseleri, boşanmaya kesinlikle izin vermez. Ortodoks Kiliseleri'nde boşanmaya, belirli şartlara bağlı olarak izin verilmektedir (Tümer ve Küçük, 2002: 298). Katolik Kilisesi zaten evlenmeye olumlu bakmazken boşanmaya karşı tavrı tabi ki daha sert olacaktır. Fakat Ortodoks Mezhebi hem evlenmeye hem de boşanmaya biraz daha tolerans tanıyabilmektedir.

3.7. Yeni Ahit'te Sünnet

Yahudilikten önceki çok Tanrılı dinlerde, sözgelimi totemcilikte de bulunan, genellikle erkek çocuklara, uygulanan sünnet (çocuğun belli bir yaşta geçirdiği gelişme nedeniyle uygulanır, bir totem değiştirme olayı olarak yapılmasına önem verilirdi) sonradan Yahudiliğe ve başlangıç döneminde Hristiyanlığa geçmiştir (DTA, 1999: II, 64). Sünnetin tarihi ilkel kabilelerden başlayıp ta Hristiyanlığa kadar dayanır. Nitekim ilkel kabilelerde sünnet uygulaması erkelerdeki uygulamanın dışında kızların cinsel organlarının derisini büzme biçiminde uygulanırdı. Fakat geçirdiği değişiklikler ve toplumların buna katkılarıyla erkek sünneti biçimine girmiş ve öyle yapıla gelmiştir. Fakat günümüzde bile ilkel kabilelerde kızların klitorisinin sünnet edildiği bilinen bir gerçektir. Kız sünneti, değişik yerlerde değişik biçimlerde yapılıyor. Firavun sünneti de denilen biçimde olanı, kadınlık organının dış ve iç dudakları kesilerek yapılıyor. Diğerinde klitoris bütünüyle kesilirken, bir başka türünde klitorisin başından küçük bir parça kesiliyor. Sünnetin bir biçiminde, klitoris ve küçük dudaklar kesilip üst dudaklar birbirine dikiliyor (Korkmaz, 2004: 89). Nihayetinde kadın sünnetinin erkek sünnetine ilham kaynağı olduğu bir gerçektir. Tarihin ilerleyen dönemlerinde semavi dinler ilkel kabilelerin yaptığı kadın sünnetini değiştirip onu erkek sünneti şekline dönüştürerek kendilerine mal etmişlerdir.

Sünnet hakkındaki başka bir görüşe göre, Kybele'nin* rahipleri, Kybele'nin sevgilisi Attis'in** erkeklik örgenini kesmesine uymak için kendilerini hadım ederlerdir. Onların kökünden kesme yoluyla gerçekleştirdikleri bu işlem zamanla hafifletilmiş ve günümüzdeki durumunu almıştır. Bir anlamda sünnet, sadece Semitik ve Müslüman halklarda değil, birçok ülkede uygulanan dinsel ve büyüsel bir işlemdir (Hançerlioğlu, 1993: 591). Dolayısıyla sünnetin tarihi semavi dinlerle başlayan bir olgu değildir. O tarihten gelen köklü bir ayindir.

Eski Ahit'in önemle üstünde durduğu sünnet, Yeni Ahit'te de vurgulanmıştır. İsa Yahudiler arasından ortaya çıktığına göre bu uygulamadan o da nasibini almıştır. Onun sünneti sekizinci günden itibaren olmuştur. Bunu Luka İncil'inde görmek mümkündür. "Çocuğu sünnet için sekiz gün tamam olunca, ana rahmine düşmeden evvel melek tarafından denilmiş olduğu üzere, adını İsa koydular" (Luka: 2: 21). Görüldüğü gibi

* Kybele: Bir Frigya tanrıçası; verimlilik, bolluk ve bereket tanrıçası; ana tanrıça (Gündüz, 1998: 229).

**Attis: Eski Yunan'da bitki tanrısı. Frigyalılar ona "papa" delerdi. Mitolojiye göre annesinin çılgınca sevgisi yüzünden Attis delirdi ve bir çam ağacının altında kendisini iğdiş etti (Gündüz, 1998: 48).

başlangıçta Hristiyanlıkta sünnetin (hıtan) bulunduğu, Luka İncil’inde İsa’nın doğduktan sekiz gün sonra İbrani geleneğince sünnet edilip, kendisine İsa adı koyulduğunun belirtilmesinden anlaşılmaktadır. İsa, doğduktan sonra sünnet edilmiştir. Çevresinde toplanan havarilerin de Yahudiliğe bağlı oldukları, Hristiyanlığı sonradan benimsedikleri göz önünde tutulursa, onların da sünnet edilmiş oldukları anlaşılır (DTA, 1999: II, 64). Bunlardan anlaşılabileceği gibi Hristiyanlık sünnet uygulamasını onaylamıştır. Gerek İsa gerekse havarileri bu uygulamayı kabul etmiş ve kendileri de sünnet olmuşlardır.

Öte yandan sünnet bir emir olarak Tanrı’dan geldiği için önemlidir. Tanrı’nın buyruğu olarak yerine getirilmesi gerekiyorsa yapılmalıdır. Tanrı emretmiyorsa yapılması gereksizdir. Başka bir deyişle bu emir, sünnetin mahiyetinin ne olduğundan çok, kimin istediğiyle ilgilidir. Onun için İsa’nın bu konudaki direktifi Hristiyanları bağlar. “Biri sünnetliken mi çağrıldı, sünnetsiz olmasın. Bir başkası sünnetsiz iken mi çağrıldı, sünnet olmasın. Sünnetli olup olmamak önemli değildir. Önemli olan Tanrı’nın buyruklarını yerine getirmektir” (I. Korintliler: 7: 18- 19).

Hristiyanlık sünnet uygulamasını yapmakla birlikte onu çok anlamlı gören bir din değildir. Çünkü Yaratılış bölümünde geçen sünnetin asıl anlamı Pavlus’un elinde farklılaşmış ve hatta Hristiyanlara ait olmayan bir özellik haline gelmiştir. Yeni Ahit’tin Romalılar bölümünde sünnetli olmakla olmamak arasındaki önemsizlik açıkça fark edilebilir. “Kutsal Yasa’yı yerine getirirsen, sünnetin elbet yararı vardır. Ama Yasa’ya karşı gelirsen, sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz. Bu nedenle sünnetsizler Yasa’nın buyruklarına uyarsa, sünnetli sayılmayacak mı? Sen Kutsal Yazılar’a ve sünnete sahip olduğun halde Yasa’yı çiğnersen, bedence sünnetli olmayan ama Yasa’ya uyan kişi seni yargılamayacak mı? Çünkü ne dıştan Yahudi olan gerçek Yahudi’dir, ne de görünüşte, bedensel olan sünnet gerçek sünnettir. Ancak içten Yahudi olan Yahudi’dir. Sünnet de yürekle ilgilidir; yazılı yasanın değil, Ruh’un işidir. İçten Yahudi olan kişi, insanların değil, Tanrı’nın övgüsünü kazanır” (Romalılar: 2: 25- 29). Emre uymak asıl istenen şey olduğundan kişi sünnetsiz de olsa emre itaat ettiği için sünnetli olmuş durumdadır. Eğer yasaya karşı gelmişse de sünnetli olmasının hiçbir anlamı kalmamaktadır. Buna benzer başka bir dinsel metin de şöyledir: “Çünkü sünnetlileri imanları sayesinde, sünnetsizleri de aynı imanla aklayacak olan Tanrı tektir. Öyleyse biz

iman aracılığıyla Kutsal Yasa'yı geçersiz mi kılıyoruz? Hayır, tam tersine Yasa'yı doğruluyoruz" (Romalılar: 3: 30- 31). Pavlus, böylece sünneti asıl anlamından uzaklaştırmış onu İsa'nın söylediklerinden başka bir anlama kaydırmıştır.

Pavlus, bir Yahudi idi ve Yahudi öğretilerine göre sünnet olmuştu. O İsa'ya inanmıştı ve İsa da sünnet olmuştu. Ayrıca İsa'nın öğrencilerinin hepsi sünnet olmuşlardı, çünkü onlar Yahudi idiler ve Allah'ın İbrahim'e buyurduğu Yasa'ya uyuyorlardı. Fakat Allah'ın İbrahim ve onun nesli için emrettiği ve şartlarını da koyduğu bu ilahi sözleşme alametini Pavlus tamamen ve kökten ilga etmiş, hatta zamanla sünnetli biri Hristiyan sayılmamaya başlanmıştır. Böylece Pavlus'un elinde, İsa'nın şeriatından çok farklı yeni bir Hristiyanlık şekillenmiş oldu. Bütün tahmin edilen şey, Pavlus'un bunları diğer milletlerin Hristiyanlığa geçişini kolaylaştırmak için yapmış olduğudur. Çünkü diğer milletler sünnet olmayı bilmiyor ve domuz eti yemeyi haram sayıyorlardı (Fadl, 2006: 161- 162).

XX. yüzyılda erkek sünneti hakkındaki dinsel tartışma Hristiyanlar arasında, özellikle Protestan köktendinciler arasında iyice alevlendi. Tartışmanın alevlendiği bu Protestan ülkelerde, sürekli Eski Ahit'i meşrulaştırmak için bilimsel nedenler öne sürüldü ve bu sünnetle de sınırlı değildi. Sünneti yalnızca erkek sağlığı için değil aynı zamanda ahlak ve ruhsallık için de gerekli bir şey olarak resmettiler. Sünnet İbrahim'e verilmişti ve sekizinci günde Hristiyanlar da dâhil olmak üzere onun bütün takipçileri tarafından uygulanmalıydı. Çünkü sünnet uygulaması, cinsel organın ön derisini keserek saflığı sağlar ve pek çok hastalığı önler. Bu bağlamda onun yapılması şarttır (Sami A. Aldeeb Abu-Sahlieh, 2006). Böylece sünnet hem bir sağlık düzenlenmesi hem de kutsal bir sorumluluk olarak yapılmaktadır. O sadece erkek cinsel organın biyolojik olarak kesilmesi değil Tanrı'nın önemseydiği ve bir milleti diğerlerinden ayırt eden bir vasıftır.

Öte taraftan fallus kültü olarak adlandırılan ve tarihte verimliliğin, bereketin ve bolluğun sembolü olarak algılanan erkek cinsel organına tazim, eski toplumlarda görülen bir tapınma türüydü. Bunun yanında erkek ve kadın cinsel organlarını yüceltme/tanrılaştırma birçok dinde görülen en eski tapınma şekillerinden birisi olarak ifade edilmektedir. Buna göre Phallic tapınmanın sembolü olan haç, daha sonra Hristiyanlığın da sembolü haline gelmiştir (Albayrak, 2004: 107- 108). Buna göre 'T' şekli erkeklik organını yanlarındaki uzantılar ise testisleri göstermektedir. Haça

benzetilen erkek cinsel organının ayrıca sünnet edilmesi, aralarında bir ilişki olduğunu gösterebilir. Eğer Hristiyanlıkta cinsel organlar haça benzetilip bir anlam çıkartılmışsa sünnet işinin yapılması daha anlamlı olacaktır. Nihayetinde sünnet bu motifin önemini desteklemektedir.

Fallus tapımı, erkeğin cinsel organına tapmadır. Erkeklik organının kutsallığı inancı tarımla uğraşan bütün ilkelde saptanmıştır. Fallus tapımı eski Mısır, Yunan, Roma, Çin, Japon, Hint vb. gibi gelişmiş toplumlarda da süregelmiştir. Bu tapımla bereket sağlanacağına inanılır. Korkuluk olarak toprağa saplanan kazıklar da aslında fallusu simgeler. Taş, toprak, ağaç, maden gibi maddelerden yapılan fallus muskalarının da sihirli bir güç taşıdığına inanılır (Hançerlioğlu, 1993: 189). İşte semavi dinler bu tapımı ortadan kaldırmaya çalışmışlardır.

Fallus inancının ortadan kaldırılması, silinmesi ve kaybolması için çeşitli önlemler alındı. Yasaklama yoluna gidildi. Ancak getirilen yasaklar istenen sonucu doğurmadı. IX. yüzyılda, yani Hristiyanlığın başlangıcından itibaren sekiz yüzyıl geçmesine rağmen, Chalon Konsili yasaklandığı halde yüzyıllarca kullanıldı. Bu durum XIV. yüzyılda dahi sürdü. O zamanlar ekmekler erkek ve kadın cinsel organı biçiminde yapılırdı. Fallus nazarlığının ise şans getirdiğine inanılırdı. Bazı kadınlar, suç sayılıp ceza öngörülmesine aldırmayıp, fallus nazarlığını kendilerini cinsel olarak tatmin için kullanırlar, bununla mastürbasyon yaparlardı (Korkmaz, 2004: 18). Fallus kültü uzun zamanlar, semavi dinlerin varlığına rağmen kendini göstermiştir. Hristiyanlık onu kaldırmaya çalışmış fakat yine tam olarak başaramamıştır. Ama sünnet motifi inananların gözünü fallus kültüründen çekip dinsel bir noktaya odaklamış olabilir. Çünkü sonuçta sünnet edilen şey insanların taptığı özellikle erkek cinsel organıydı. Bu bağlamda sekiz günlükken yapılan sünnetin bu külte karşı yok edici etkisi olduğu muhtemeldir. Zaten daha sonraki zamanlarda Hristiyan kültüründe, fallus kültü iyice etkisini yitirmiştir.

3.8. Yeni Ahit'te Örtünme

Örtünmek, kendi üzerine bir şey örtmek, kadının erkeğin kendisini görmemesi için başını ve yüzünü örtmesidir (Türkçe Sözlük, 1998: II, 1738). Bu halde örtü, kadını

erkek bakışlarından koruyarak ve cinsiyetler arasındaki sınırları belirleyerek, mahrem alanı yasak koyarak çizmektedir. Zira cemaatin birliği erkeğin şerefine bağlıdır ki bunun ölçüsü kadının mahrem alanda korunan namusudur (Göle, 2001: 128). Kadın, erkeğin gözünden kendisini uzaklaştırarak aslında kendisine bir özgürlük alanı yaratmıştır. Bir nevi onlardan farkını belirgin kılarak kendisini kimsenin baskısının altında hissetmeden tanımlamıştır. Bu bağlamda kadınlar örtünme yoluyla, kendilerine sunulmuş geleneksel yaşantılardan sıyrılmaya, farklılaşmaya çalışmaktadırlar. Tanrı'nın emirlerine teslimiyeti ifade eden örtü, iç dünyalara ait değişimi pekiştirmektedir (Göle, 2001: 168). Örtünün hem özgürleştirici yani erkeğin gözünden koruyuculuğu hem de dinsel bir emir olarak Tanrı'ya bağlılığı, ifade ettiğini söyleyebiliriz.

Esasında örtünmenin veya örtünün ilkel çağlara kadar uzanan derin uzantısı vardır. Doğaüstü zararlı güçlerden birçok şeyleri saklamak gerektiği inancı, en ilkel düşüncelerden en gelişmiş dinlere kadar hepsinde ortak bulunan örtme inancı el, yüz, vücut, çeşitli yiyecek ve içecekler, kutsal araçlar vb. örtüp gizlemekle gerçekleştirilir. Kötü ve zararlı güçlerin, örtünün altındaki gizlenmiş bulamayacağına inanılır (Hançerlioğlu, 1993: 484). Bu şekilde gizemli bir anlayışı ifade eden örtü, özünde de mahremiyeti gizemliliği ve değerli olmayı simgeler. İnsanlar, başka gözlerden saklamakla, önemsiz bir şeyi dahi değerli kılabilmektedir. Bu anlamda örtünme dinlerin üzerinde önemle durduğu bir motiftir.

Yeni Ahit'te örtünme bağlamında, özellikle başın örtünmesi, erkek için yasaklanmışken kadın için zorunluluk haline getirilmiştir. Ayrıca kadının saçını tıraş etmesi uygun görülmemiştir. Öyle ki erkek başını örterse kadın da başını açarsa Tanrı'yı küçük düşürmüş olur. Onun için erkeğin saçının kısa olması ve kadının saçının uzun olması Hristiyanlık için anlamlıdır. Kadın Tanrı'ya dua ederken muhakkak başını örtünmelidir. Erkek ise başını açık tutmalı ve Tanrı'ya bu şekilde itaat etmelidir. Bu tavrı Yeni Ahit'te şöyle belirtilir: “Her erkeğin başı Mesih, kadının başı erkek, Mesih'in başı da Tanrı'dır. Başına bir şey takıp dua ya da peygamberlik eden her erkek, başını küçük düşürür. Ama başı açık dua ya da peygamberlik eden her kadın, başını küçük düşürür. Böylesinin başı tıraş edilmiş kadından farkı yoktur. Kadın başını açarsa, saçını kestirsin. Ama kadının saçını kestirmesi ya da tıraş etmesi ayıpsa, başını örtsün. Erkek başını örtmemeli o Tanrı'nın benzeri ve yüceliğidir. Kadın da erkeğin yüceliğidir.

Çünkü erkek kadından değil, kadın erkekten yaratıldı. Erkek kadın için değil kadın erkek için yaratıldı. Bu nedenle ve melekler uğruna kadının başı üzerinde yetkisi olmalıdır. Ne var ki Rab’de ne kadın erkekten ne de erkek kadından bağımsızdır. Çünkü kadın erkekten yaratıldığı gibi erkek de kadından doğar. Ama her şey tanrıdandır. Siz kendiniz karar verin. Kadının açık başla Tanrı’ya dua etmesi uygun mudur? Doğanın kendisi bile size erkeğin uzun saçlı olmasının kendisini küçük düşürdüğünü, kadının uzun saçlı olmasının ise kendisini yücelttiğini öğretmiyor mu? Çünkü saç, kadına örtü olarak verilmiştir. Bu konuda çekişmek isteyen varsa, şunu bilsin ki, bizim ya da Tanrı’nı kiliselerinin böyle bir alışkanlığı yoktur” (I. Korintliler: 11: 3- 15). Bu pasajda gayet açık olarak belirtilen örtünme, erkekler için istenmeyen ve kadınlar için zorunlu olan bir kuraldır. Bunun nedeniyse kadının başının erkek, erkeğin başının Mesih ve Mesih’in de başının Tanrı olmasıdır. Kim kurallara aykırı örtünür veya açılırsa Tanrı’nın yüceliğine ve benzerliğine zarar vermiş olmaktadır. Onun için erkek saçını örtmeye kadın da kapatmaya dikkat eder. Özellikle dua ve ayinler sırasında kişiler buna daha çok önem vermelidir. Bu metinlere yapılan bir eleştiri şudur: Pavlus, Sezar’a mümkün olduğu kadar itaat sağlayabilmek için, insanlığın yarısını köleleştiriyor, başlarına hâkimiyet damgasını vuruyor, örtünmeyen kadının saçlarını sıfır numaraya tıraş ettirmeye, usturaya vurdurmaya kalkışıyordu (Hatemi, 1988: 106). Aslında bu tavır, kadının ikinci bir cins ve saygı gösterilmemesi gereken varlık oluşuna vurulan bir damga olmaktadır. Bu durum önce Musevilikte boy göstermiş ardından Pavlus aracılığıyla Hristiyanlığa geçmiştir.

Başörtüsüne dini bir mahiyet kazandırarak bünyesine alan gelenek, Hristiyanlık olmuştur. III. yüzyıldan itibaren Hz. İsa ile manevi evliliğin sembolü olarak kabul edilen başörtüsü, Pavlus’un mektupları ile yaratılışın ve düzenin bir parçası haline getirilmiştir (Görmez, 2001: 33). Karı koca ilişkilerinde bile örtü, dış bir süs olarak değil, itaat eden iffetli kadının iç özelliği olarak belirtilir. “Süsünüz örgülü saçlar, altın takılar, güzel giysiler gibi dışla ilgili olmasın. Gizli olan iç varlığınız, sakın ve yumuşak bir ruhun solmayan güzelliğiyle süsünüz olsun. Bu Tanrı’nın gözünde çok değerlidir” (Petrus’un Birinci Mektubu: 3: 3- 4). Tanrı’ya inanan ve İsa’nın yolunda giden bir Hristiyan, iffetli ve süssüz giyinerek kendisini ikisinin gözünde değerli kılmaktadır. Dolayısıyla Hristiyanlık Yahudilikten aldığı başörtü geleneğini aynen uygulamıştır.

Zaten Hristiyanların birçok ikonundan da belli olduğu gibi Meryem Ana başı örtülü olarak tasvir edilmiştir. Ayrıca bütün rahibeler asırlarca bu uygulamaya sıkı sıkıya bağlı kalmış ve bugün de bağlı kalmaya devam etmektedirler.

3.9. Yeni Ahit'te Cinsel Sapıklıklar

Sahip oldukları özellikler nedeniyle üremeye hizmet etmesi asla mümkün olmayan cinsel sapmalar vardır. İşte bunlar normal cinsel ilişkiden farklı olan bir cinsel aktivitedir. Bu tür sapkınlıklar arasında; sadizm, mazoşizm, homoseksüellik, teşhircilik, dikizcilik, mastürbasyon, incest, travestilik, oral ve genital uygulamalar sayılabilir (Fromm, 1998: 33). Bunlar zevk amacıyla ve çoğunlukla sapıkça fanteziler olarak yapılır. Dinler bu tür sapkınlıkları şiddetle ret etmiştir. Çünkü bunlar soyun sürdürülme ereğinden uzak ve sadece cinsel arzuların tatmininden ibaret cinsel davranış tarzlarıdır.

Cinsel sapıklık, her toplumda olduğu gibi Hristiyanlarda da görülen fakat Yeni Ahit'in şiddetle karşı çıktığı yasak bir davranıştır. Yeni Ahit'te neyin sapıklık olduğu ve neyin doğru davranış olduğu belirgindir. Bir Hristiyan bunlardan uzak durduğunda Tanrı'nın gözünde yücelmiştir fakat sapıklığa düştüğünde ise o, şiddetle cezalandırılmış ve toplumdan dışlanmıştır. Yeni Ahit'te yer alan cinsel sapıklıklar, homoseksüellik, yakın akraba ile cinsel ilişki ve mastürbasyondur. Bunlar açıkça vurgulanan ve yasaklanan cinsel sapıklıklar olarak Yeni Ahit'te yer almıştır. Bunun dışında kadın eşcinselliği olan lezbiyenlik, kesin olarak geçmese de bu günahın da olması mümkündür. Çünkü örnekleri çok az olmakla fakat tam belirgin olmamakla birlikte erkek eşcinselliğinin olduğu bir toplumda kapalı kapılar arsında kadın eşcinselliğinin de olması kuvvetle muhtemeldir. Her ne olursa olsun adı anılan tüm sapıklıklar toplumda cinselliğin yasal ve doğal olarak yaşanmasına ket vururlar. İnsanlar bunlara uymakla Tanrı'nın istediği cinsel sorumluluklardan uzaklaşırlar. Ayrıca bu tür sapık davranışlar insan nesline vurulmuş birer damgadır. Bu sapıklıklarla etiketlenen insanlar kendinden sonraki neslin hafızasında menfi bir yer bulurlar. Ayrıca yapılan her sapıklıktan eğer ibret alınmaz ise sonraki nesil bundan daha fazla zarar görebilmektedir. İşte bu nedenlerden ötürü Hristiyanlık dini, bu sapıklıkların tümünü şiddetle ret edip onları yapanlara sert yaptırımlar getirmektedir. Örneğin Hristiyanlık dinine göre travestilik

yorumlanırsa, bu durumda ‘kadın olan’ doğaya karşı gelerek ‘erkek olan’ biçiminde davranmamalı, erkek olan da uygunsuz biçimde, yumuşamamalıdır. Bu belirlenmenin dışına çıkmak istediğinde, insan yalnızca bireylerin özgün niteliklerine karşı gelmez, aynı zamanda da evrensel gerekliliğin silsilesine zarar vermiş olur (Foucault, 2003, III: 229). Bu ve buna benzer birçok sapıklık Yeni Ahit’in yasakları arasındadır.

3.9.1. Yeni Ahit’te Homoseksüellik ve Lezbiyenlik

Eşcinsellik livata, lutilik veya erkekler arasındaki cinsel ilişki olarak bilinir (Doğan, 1996: 719). Cinsel davranışın sapık şekillerinden biri olarak dünyanın her tarafında yaygın olan ve en ilkel toplumlarda da görülen homoseksüalite aynı cinsten iki insanın birbirini sevmesi ve bu tutkunun tesiriyle cinsel ilişkide bulunmaları halidir. Bir kadının kendi cinsine yani diğer bir kadına karşı beslediği fizik ve affektif manadaki sevgi eğilimine ve dürtüsüne halk arasında sevicilik denir. Kadın homoseksüalitesi de denilen sevicilik lezbiyenlik olarak da ifade edilir (Adasal, 1975: 333). Dolayısıyla erkek cinselliği için gay, homoseksüel, eşcinsel kavramlarını kullanırken kadın eşcinselliği için lezbiyenlik terimi kullanılır.

Yalnızca aynı cinsten kişilere karşı baskın bir cinsel çekim hisseden erkekler ya da kadınlar arasındaki ilişki olan eşcinsellik, değişik çağlarda ve kültürlerde değişik biçimlere bürünmüştür. Psişik nedeni tam olarak açıklanamamakla birlikte Kilise geleneği bunu, ciddi bir sapıklık olarak gören Kutsal Kitaba dayanarak, eşcinsel davranışların, özünde bozuk davranışlar olduğunu söyler. Eşcinsellik doğa yasasına aykırıdır. Çünkü yeni hayatlar vermeye yönelik cinselliğin ömrünü kapatır (Pelatre, 1998: 539). Kısır bir anlayışın ortaya çıkmasına neden olur. Bu yüzden Hıristiyan ahlakı buna karşı çıkmaktadır.

Eşcinsellik, değişik biçimlerde tanımları yapılan bir kavramdır. Ancak birbirlerinden farklı da olsalar, bütün tanımlamalarda karşılaşılabilecek ortak unsur, aynı cinse yönelik seçim olgusudur. Yani erkeğin erkekle, kadının kadınla cinsel ilişki kurmasını, buna yönelmesini ifade etmektedir. Değişik tanımları yapılan bu olguya toplumların bakışı nasıldır? Genel olarak hemen hemen bütün toplumların, eşcinselliği normal dışı davranışlar içerisinde saydıkları söylenebilirse de bunun bütünüyle doğru

olmadığı bir gerçektir (Korkmaz, 2004: 43). Fakat semavi dinlerden Hristiyanlık bu konudaki tavrını net olarak belirtmiştir: Eşcinsellik bir sapıklıktır ve ortadan kaldırılması gerekir.

Yeni Ahit'te eşcinsellik, yasak olan davranışlar arasında oğlancılık adı altında vurgulanmıştır. “Günahkârların Tanrı Egemenliği’ni miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı’nın Egemenliği’ni miras alacaklar, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oğlancılar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular. Bazılarınız böyleydiniz; ama yıkandınız, kutsal kıldınız, Rab İsa Mesih adıyla ve Tanrı’nızın ruhu aracılığıyla aklandınız” (I. Korintliler: 6: 9- 11). Yeni Ahit burada Tanrı’nın mirasına egemen olamayacak günahkârları belirtirken oğlanlar ve oğlancılar adıyla eşcinsellerin ne kadar büyük bir sapıklık içinde olduğunu vurgulamaktadır. Ama yine de bu günahkârlardan bazılarının aklanarak bağışlandığını ve İsa’nın onlara iyi olmaları yolunda kucak açtığını ifade etmektedir.

Doğal olmayan bir cinsel eylem olan eşcinsellik ve lezbiyenlik, Hristiyanlığın çok sertçe yasakladığı sapıklıklardandır. Hem erkek hem de kadının hemcinsleriyle yaptığı bu sapıklık doğal olmayan bir cinsel motif olarak yaygınlık kazanmıştır. Tanrı’nın insan doğasına aykırı bulduğu eşcinsellik Yeni Ahit’te inananların kesinlikle uzak kalmak zorunda kaldığı davranış olarak belirlenmiştir. Çünkü cinsiyet Tanrı’nın benzerliğini yansıtır. Eşcinsel birleşme ise bu benzerliği lekeler. Bu nedenle yaratıcı böyle bir ilişkiyi kutsayamaz. Eşcinsel ilişki, Tanrı’nın insanın yaratma amacına ters düşmektedir. Bu tür ilişkiler şeytanın amacına uymaktadır (Comiskey, 2000: 82). Yeni Ahit, şeytanın işi saydığı bu azgınlığı birçok yerde vurgulamıştır. “İşte böylece Tanrı, onları utanç verici tutkulara teslim etti. Kadınları bile doğal ilişki yerine doğal olmayanı yeğlediler. Aynı şekilde erkekler de doğal ilişkilerini bırakıp birbirleri için şehvetle yanıp tutuştular. Erkekler erkelerle utanç verici ilişkilere girdiler ve kendi bedenlerinde sapıklıklarına yaraşan karşılığı aldılar (Romalılar: 1: 26- 27). Görüldüğü gibi utanç olarak ifade edilen bu durum insanların geldiği derecenin vahimliğini anlatmaktadır. Erkek ve kadınlar eşcinsellik ve lezbiyenlik yaparak doğal olmayan eğilimlere saptılar. Bu utanç verici şehvet birleşmeleri, şeytanın insanı ayartmasının neticeleridir.

İsa, eşcinsellik konusunda hiçbir şey söylememiştir. Hâlbuki zina konusunda çeşitli

yasaklamaları vardır. Ancak Aziz Pavlus, hem erkek hem de kadın eşcinselliğini açık biçimde kınamıştır. Aynı cinsten olanların erotizmine olumsuz yaklaşımının kökeni, heteroseksüel ilişkileri doğal, cinselliğin diğer biçimleriniyse doğal olmayan ilişkiler olarak niteleyen yaygın düşünce sisteminde bulunmaktadır. Tanrı, Eski Ahit'te her şeyin doğal düzenini oluşturmuştur ve heteroseksüel çiftlerden herhangi bir sapma Tanrı'nın tasarımının inkârı olarak görülmektedir (Yalom, 2002: 13). Bu bakış açısını Yeni Ahit'te görmek mümkündür. “Yasa doğrular için değil yasa tanımayanlarla asiler, Tanrısızlarla günahkârlar, kutsallıktan yoksunlarla kutsala karşı saygısız olanlar, anne ya da babasını öldürenler, katiller, fuhuş yapanlar, oğlancılar, köle tüccarları, yalancılar, yalan yere ant içenler ve sağlam öğretiye karşıt olan başka ne varsa onlar için konmuştur” (Pavlus'tan Timoteos'a Birinci Mektup: 1: 9- 10). Bu pasaj yasanın yasa tanımayanlar için konulduğu söylenirken bunların arasında oğlancılardan da sayılması, bu sapkınlığın Yeni Ahit'in gözündeki çirkinliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Sonuçta eşcinsellik Yeni Ahit'te ibret alınması gereken ders olarak inananların önüne serilir. Hristiyanların bunlardan kaçınması için daha önceki kavimlerin yaptığı bu günah ve sonucunda karşılaştıkları cezalar hatırlatılır. “Sodom, Gomora ve çevresindeki kentler de benzer biçimde kendilerini fuhuş ve sapıklığa teslim ettiler. Sonsuza dek ateşte yanma cezasını çeken bu kentler ders alınacak birer örnekler (Yahuda'nın Mektubu: 3: 7). Böylesi bir sapıklığı yapan kişilerin artık tüm ahlak kurallarını çiğnedikleri ve ateşte yanmayı hak ettikleri dinsel bir gerçekliktir. Doğal olmayan bir cinsel birleşme yolu olan homoseksüellik ve lezbiyenlik kendisinden sonra gelenler için bir ibret olacak kadar sapıkça bir günahdır. Yeni Ahit, insanların şeytana uymayarak bu günahı kaçınmasını emretmektedir.

İsa eşcinselliğe karşı suskun kalsa da Havarî Pavlus, suskun kalmadı ve bu konudaki sözleri, eşcinselliği cezalandırmak için sıklıkla kullanıldı. Hristiyan düşüncesini derinden etkileyen ilahiyatçı Aziz Thomas Aquinas, şehveti açıklarken dört doğaya aykırılık günahı kategorisi oluşturdu: Mastürbasyon, hayvanlarla seks, doğal olmayan bir pozisyonda birleşme ve uygun olmayan cinsiyetten biriyle cinsel ilişki, erkeklerin erkeklerle, kadınların kadınla cinsel ilişkide bulunması (Baird, 2004: 93). Bunlar ilkçağdan Ortaçağa kadar Hristiyanlığın eşcinselliğe bakış açısını oldukça etkilemiştir.

Her ne kadar eşcinsellik Hristiyanlıkta bu şekilde yasaklansa da esasında günümüz

gerçeğinde o doğallaştırılmış ve bilimde yaşanan sıradan bir cinsel eylem olarak kabul görmüştür. Hatta modern öncesi yasada livata yani eşcinsellik yasaklanan bir eylem olarak tanımlanıyordu, bir bireyin niteliği veya davranış modeli değildi. Ama IX. yüzyıl homoseksüeli “hem bir şahsiyet, bir geçmiş, bir örnek olay”, hem de “bir yaşam türü, bir yaşam biçimi, bir biçimbilim” oldu (Giddens, 1994: 24). Fakat XX. yüzyılın başlarında açıkça eşcinsel merkezli bir Hristiyanlık kavramı ortaya çıktı. 1960’lardan bu yana eşcinsellik ve Hristiyanlığın yapıcı bir biçimde bir arada var olabileceği fikri geliştirildi. Fakat günümüzde Hristiyanlığın gelenekçi kollarının çoğu, eşcinselliğin Hristiyan değerlerine aykırı olduğu gerekçesiyle lezbiyen ve gaylara karşı aktif ayrımcılık uygulamaktadır. Bazı daha aşırı Fundamentalist kollar bunu taraftarlarını şiddetle kışkırtmaya kadar vardırmakta, bazıları da AIDS’i ilahi cezanın açık bir işareti olarak görmektedir (Baird, 2004: 93). Öte yandan buna rağmen artık o çeşitli ülkelerde yasalarca kabul edilen bir özgürlük olarak nitelendirilmektedir. Fakat yine de son söz olarak Yeni Ahit’in bu davranışı ret ettiği kuşku götürmez bir gerçektir.

3.9.2. Yeni Ahit’te Yakın Akraba ile Cinsel İlişki

Ensest (incest), fücür da demek olup günahkârlık anlamına gelir. Tanrı’ya başkaldırma anlamındaki Arapça fısk deyiimiyle birlikte fısk-u fücür biçiminde de kullanılır. Özel bir anlamda da fücür deyiimi, evlenmeleri yasaklanmış olanların cinsel ilişkilerini dile getirir. Din açısından bu birleşme de günah sayılmaktadır (Hançerlioğlu, 1993: 200).

Bu sapıklık sadece aralarında kan bağı bulunan kimseler arasında cinsel istek duyulması şeklindeki kaba biçimiyle karşımıza çıkmaz. Ensest sevgi, bir simge olarak da düşünülebilir; bir yabancıyı yani aileden olmayan kan bağıyla veya daha önceki yakın ilişkilerimizle bağlı olmadığımız bir insanı sevmeyişimizi simgeler. Ona, yabancı korkusu (xenofobi), nefret ve yabancıya güvensizlik tanımlamaları yakıştırılabilir. Ensest, olgun insanın bağımsızlığına karşıt olarak, anne vücudunun ve göbek kordonuyla anneye bağlı oluşun sıcaklığına ve güvenliğine karşılık düşen bir simgedir (Fromm, 1998: 123). Dahası bu cinsel sapıklık aslında derin temelli bir cinsel yaklaşım tarzıdır. Bunun için tüm toplumlarda karşı çıkılan bir cinsel davranış türü

olmuştur.

Ensest, en eski ve evrensel bir tabudur. İlkel insandan günümüze kadar olan binlerce, on binlerce yıllık süreç içerisinde varlığını sürdürmesi ve bütün toplumlarda bulunması dikkate alındığında, benzeri bir başka yasak daha gösterilemez (Korkmaz, 2004: 28). Fakat dinler özellikle semavi dinler bu tabuyu yıkmaya hatta mümkünse ortadan kaldırmaya çalışmışlardır.

Aslında antik mitolojide hep karşılaşılan ensest, içerdiği çeşitli çoğulcu evlilik biçimleriyle birlikte artık son bulmuş olan matriarkal* düzenin, bir ilk duruma ve bu durumun patriarkal** düzen tarafından lanetlenişine ilişkin anının bir uzantıdır (Musil, 2000: 57). Anaerki bir düzen dönemine kadar uzanan bu sapıklık ataerki dönemde bile karşı çıkılmasına rağmen varlığını sürdürmüştür. Çünkü çoğalan insanlar ensesti raftan kaldırmayı düşünmesine rağmen çeşitli ekonomik, geleneksel veya sosyal sebeplerden hep yapıla gelen bir eylem olmuştur. İşte Hristiyanlık da bu noktada sert yaptırımlar uygulayarak bunu kesinlikle ret etmiştir.

Hristiyanlıkta her ne kadar sıkça ensest ilişkilere rastlanmasa da bunun tamamen olmadığını söylemek mümkün değildir. Yeni Ahit, yakın akrabalar arası cinsel ilişkiyi fuhuş olarak nitelendirmiştir. Bunu sıradan bir cinsel motif olarak değil şaşırtan ve anormal karşılanan bir sapıklık olarak ifade etmiştir. “Aranızda fuhuş olduğu söyleniyor, üstelik putperestler arasında bile rastlanmayan türden bir fuhuş! Biri babasının karısını almış. Siz hala böbürleniyorsunuz! Oysa bunun için yas tutup bu işi yapanı aranızdan atmanız gerekmez miydi?” (I. Korintliler: 5: 1- 2). Görüldüğü gibi putperestler arasında bile görülmeyen böyle bir günahın Hristiyanlar arasında görülmesi pek doğal karşılanan bir durum değildir. Yeni Ahit’in bu hayreti şiddetli bir biçimde cezaya dönüşmüştür.

Yeni Ahit, soyun devamı ve Tanrı’nın hükmünün daim olması için yakın akrabalar arası cinsel ilişkiyi bir ölçüde uygun görmüştür. Aynı soydan veya aileden olan kardeşlerden birisi öldüğünde diğerinin onun karısını alması ve ondan çocuklar dünyaya getirmesi doğal ve yasal kabul edilmiştir. Böylece hem ailenin dağılması engellenmiş olmakta hem de soyun devamı sağlanarak Tanrı’nın adı yüceltilmiş olmaktadır. “Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler aynı gün İsa’ya gelip şunu sordular: Öğretmenimiz Musa şöyle buyurmuştur: Eğer bir adam çocuk sahibi olmadan

* Matriarkal: Ana tarafı hâkim olan, anaerkillik (Doğan, 1996:745).

** Patriarkal: Baba tarafı hâkim olan, ataerkillik (Doğan, 1996: 8959).

ölürse, kardeşi onun karısını alsın, soyunu sürdürsün. Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler” (Matta: 22: 23- 24; 22: 30). Bir başka pasaj da bu durumu şöyle izah eder: “Eğer bir adamın evli kardeşi çocuksuz ölürse, adam ölenin karısını alıp soyunu sürdürsün” (Luka: 20: 28). Bu iki ifadeden anlaşılan odur ki Hristiyanlık yakın akrabalar arası cinsel ilişkiyi yasaklamıştır. Fakat bir istisna doğal kabul edilmiştir. Ölen kardeşin karısı ortada kalmasın ve miras dağılmasın diye kardeşin karısıyla evlenmek doğru kabul edilmiştir. Bu şekilde dışarıdan kız alınmayacak ve ölen kardeşin karısı da ortada kalmayacaktır. Burada tamamen aile içi anne baba ve çocuklar arasındaki yakınlaşma değil gelinle girilen cinsel ilişki söz konusudur. Bu da büyük ihtimalle kayının dul gelinle evlenmesiyle netice bulmuştur. Yoksa ensest denilen olay Hristiyanlıkta kesinlikle bir cinsel sapıklık olarak nitelendirilmiş ve bu suçu işleyenlerin cezalandırılacağı vurgulanmıştır.

Kandaşla cinsel ilişki, ister evli, ister bekâr olsun, babası, oğlu ya da erkek kardeşiyle cinsel ilişkide bulunan her kadın, kandaşıyla cinsel ilişkide bulunmaktan suçludur. Bu, cinsel suçların en büyüğü ve de en kötüsü olarak kabul edilir; çünkü suça katılan kişiler kan akrabasıdır ve bu durumun doğacak çocuğun kanını kirleteceğine yani çocuğun sakat olacağına inanılır. Bu yüzden Hristiyanlık da buna bağlı olarak yakın akraba arasındaki cinsel ilişkiyi ret etmektedir. Bu yasak, çeşitli Hristiyan ülkelerde farklılık göstermektedir. Örneğin 1907’de bir erkeğin ölen kardeşinin kız kardeşiyle bir arada oturması İngiliz yasalarına göre kandaşla cinsel ilişki yasağına giriyordu; bir kadının, ölen kocasının erkek kardeşiyle yatması ise; hala yasak sayılıyor. Amerika’da kandaş evlilikleri yasaktır; yeğenle evlenmeyse yalnızca birkaç eyalette yasaklanmıştır (Reed, 1983: 210- 212). Fakat ensest olayı, tarihin ilk çağlarından günümüze değin insanlığın lanetinden kurtulamamıştır. Çünkü bu sapıklık insan neslinin belirsizleşmesine yol açmaktadır. Tüm akrabalık bağlarının çözüldüğü bu davranış yüzünden insan cinsiyetinin doğallığına zarar gelmiş olmaktadır. Bu yüzden tüm semavi dinler özelde de Hristiyanlık bu sapıklığı en çirkin davranışlar arasına alarak, onu kesinlikle yasaklamıştır.

3.9.3. Yeni Ahit'te Mastürbasyon

Elle karıştırmak veya elle kirletmek anlamına gelen mastürbasyon Hristiyanlığın cinsel sapıklıklar arasına aldığı yasaklardan biridir. Zamanla bağımlılık yaratan bu fiil “Onan günahı” olarak da bilinir. Diğer adı İstimna da demek olan mastürbasyon, kendi vücudundan faydalanarak şehvet hislerini doyurma çaba ve alışkanlığının en çok görülen şeklidir. İstimna veya onanizm, cinsel organla oynamak; ya oylukları sıkıştırıp birbirine sürtmek yahut bir takım vasıtalar ve maddeler kullanmak ve nihayet hayal kurmakla cinsel şehvet yaratma halidir. Her iki cinste gençlikte en fazla tesadüf edilen cinsel belirtidir (Adasal, 1975: 272). Kişi bunu yapmakla doğal cinselliği arka plana itmekte bu da onu sapıklığı alışkanlık haline getiren bir insan haline getirmektedir. Bunun için dinler özellikle de Hristiyanlık bu yanlış davranışa karşı çıkmakta ve bunu yapanları uyarmaktadır.

Yeni Ahit'te her ne kadar pasajlarda tam olarak vurgulanmasa da mastürbasyon, İsa'nın yasakladığı cinsel bir sapıklıktır. Yasaklanma gerekçesi olarak, evlilik kurumuna zarar vermesidir. Çünkü kişi bu eylemi Tanrısal onur kazanmak için değil kişisel ve Tanrı için yararsız olan bir haz almak için gerçekleştirmektedir. Aquinas'a göre en ciddi “doğal olmayan” şehvetli eylemler mastürbasyon, hayvanlarla cinsel ilişki, eşcinsellik ve alışılmamış cinsel ilişki biçimleriydi. En az kötü olanı mastürbasyondur, fakat bu eylem mantığa aykırı bulunuyordu. Bu yüzden de ensest ilişki, zina ve tecavüzden daha yanlıştı. Çünkü kısmen değerli meninin yanlış kullanımı ve ziyan olması söz konusuydu (Parrinder, 2003: 318). Ki meni tüm dinlerde önemi olan bir sıvıdır. Önemi ise üremeye katkı sağlamasından kaynaklanmaktadır. O sıvı çoğalmayı ve bereketi simgelemektedir. Bu bakımdan meninin kendisi değil ama yarattığı sonuç çok önemlidir. Bereketin, bolluğun ve soyun simgesi olan meninin israf edilmesi, boş yere zevk için akıtılması Yeni Ahit tarafından da yasaklanmıştır.

Yeni Ahit, inananlarının bu günden kaçınması için onların kendilerini kontrol etmelerini istemektedir. “Ruhun ürünü sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Mesih İsa'ya ait olanlar, benliği tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha germişlerdir” (Galatyalılar: 5: 23- 24). Ayrıca bir diğer pasaj da şehvet yüklü bu türlü ilişkilerin ortadan kaldırılmasının gerekliliğini ortaya

koymaktadır. “Yaşamınız olan Mesih, görüldüğü zaman siz de onunla birlikte yücelmiş olarak görüleceksiniz. Bu nedenle bedenın dünyasal eğilimlerini -fuhşu, pıslığı, şehveti, kötü arzuları ve putperestlikle eş olan aç gözlülüğü- öldürün” (Koloseliler: 3: 5). Cinsel zevk almak için cinsel organların isteyerek uyarılması olan mastürbasyon, esasen bozuk bir davranıştır. Nedeni ne olursa olsun normal evlilik ilişkileri dışında cinsel yetilerin kasten kullanılması esas itibarıyla Yeni Ahit’in amacına aykırı düşer. Ancak insan neslinin devamı amacıyla ve gerçek bir sevgi bağlamında cinsel ilişki kabul edilebilir. Zevk için cinsel ilişki Hıristiyan ahlakına aykırıdır (Pelatre, 1998: 537). Ancak evlilik içinde ve amacına uygun olarak cinsel eylem doğal ve yasal kabul edilebilir. Hıristiyanlık bunun dışındaki seçenekleri elinin tersiyle iter.

Yeni Ahit’in başka metinlerindeyse günahla yüklü insanların olumsuz tiplemesinden bahsedilmektedir. Bunlar zayıf iradeli, aceleci ve kendini beğenmiş insanlar olarak günahla vasıflıdır. “Hain, aceleci, kendini beğenmiş, Tanrı’dan çok eğlenceyi seven, Tanrı yolundaymış gibi görünüp bu yolun gücünü inkâr edenler olacaktır. Böylelerinden uzak dur. Bunların arasında evlerin içine sokulup günahla yüklü, çeşitli arzularla sürüklenen, her zaman öğrenen ama gerçeğin bilgisine bir türlü erişemeyen zayıf iradeli kadınları adeta tutsak eden adamlar var” (Pavlus’tan Timoteos’a İkinci Mektup: 3: 4- 7). Böylesi günahkârlar evlerinin içinde çeşitli şehvet duygularını tadarak kendi cahilliklerinin farkına varmadan yaşarlar. Bile bile cinsel günahlar işlemek, ya da hayal gücüyle bundan zevk almak suçtur. Kötü bir eylemde bulunmak ya da böyle bir eylemi onaylamak da suçtur. Cinsel hayaller kurmak akla aykırı olarak tutkulara özendirir ve suç işlemeye neden olur, bu nedenlerle de suçtur (İannitto, Jacob ve Hıdıroğlu, 1994: 229). Böylesi bir hayal sermayesiyle mastürbasyon suçunu işleyen Hıristiyanlar Yeni Ahit’in gözünde günahkârdır. Onların bir an önce bu suçtan kaçınmaları ya da uzak durmaları istenir.

Nihayetinde mastürbasyon Tanrı’nın isteği olmadan yapılan, suçluluk ve kaygı veren cinsel bir sapmadır. Bu eylemde Tanrı’nın kutsal amacına ters bir durum söz konusudur. Evliliğe önem veren Yeni Ahit’in aksine bu davranışta, evlilikte tam bir paylaşımın sembolü olarak düşünülen cinsel ilişkiyi bencil bir amaç için kullanmak söz konusudur. Bu, tek başına yapılan solo bir sekstir (Buckley ve Poorta, 2003: 44). Bu nedenle mastürbasyon, Hıristiyanlığın onurunu zedeleyici bir sapmadır. Yeni Ahit

inananlarını bu tutkuya uymamaya çağırılmaktadır. “Söz dinleyen çocuklar olarak, bilgisiz olduğunuz geçmiş zamandaki tutkularınıza uymayın. Sizi çağıran Tanrı kutsal olduğuna göre, siz de her davranışınızda kutsal olun” (Petrus’un Birinci Mektubu: 1: 15- 16). Çünkü kutsal olmak Tanrı’nın emirlerine kulak kesilip günahlardan uzaklaşmaktır. Bunu yapan kişiler Tanrı’nın sözünü dinleyen sadık kullardır. Tanrı’nın sözlerine sağır olanlar ise tutkularının esiri olanlardır. Bunlar davranışlarında ulvi amaçlardan yoksun basit insanlardır.

3.10. Yeni Ahit’te Fuhuş ve Fahişelik

Fahişelik için dünyanın en eski mesleği denir. Bu, ne derece doğrudur bilinmez ama gerçek olan bir şey var ki, o da fahişeliğin çoğunlukla başka seçeneği olmayan, çaresiz insanların işi oluşudur (Korkmaz, 2004: 7). Dolayısıyla fuhuş kişinin en son seçeneğidir. Onun için fahişeliğin ne olduğundan çok niçin ortaya çıktığı daha önemlidir.

Fahişelik bazen de istekle yapılan ve kutsal bir amacı olan eylem haline dönüşebilmektedir. Özellikle de antikçağlarda kutsal fahişelik çok yaygın bir kurumdu. Bazı yerlerde sıradan, namuslu kadınlar tapınağa giderek ya rahiple ya da orada karşılaştıkları bir yabancıyla cinsel birleşmede bulunurlardı. Başka yerlerde ise rahibelerin, kendileri kutsal fahişeydiler. Tüm bu töreler büyük olasılıkla Tanrıların lütfüyle kadınların doğurganlığını arttırmak ya da duygudaşlık büyüleriyle ürünleri verimli kılmak için kalkışılan işlerdi (Russel, 1993: 27- 28).

Tek eşlilik uygulayan toplumlarda, kadınların evlilik dışı cinsel ilişkilerinin ahlaksızlık sayıldığı yerlerde, fahişelere talep yükselir. Fakat buna ters olarak Batı ülkelerinde, cinsel özgürlüğün artması fahişelere olan isteği azaltmışsa da ortadan kaldıramamıştır. Gizli de olsa açık da olsa fuhuş her yerde devam etmektedir. Ne olursa olsun, sonuçta her toplumda fuhuş, başka yönlerde yeteri kadar cinsel çıkış yapmayan erkeklerin ihtiyaçlarını tatmin eder (RCA, 1975: 783). Fakat Hristiyanlık bu kuruma karşı çıkmıştır. Çünkü bu davranış, inananları yoldan saptırıp Tanrı’dan uzaklaştırmaktadır. Oysa Tanrı, cinselliği evlilik kurumu içerisinde ve kendisine ulaşılması için bir araç olarak ifade etmiştir. Fakat fahişelik cinselliği ayaklar altına alıp

araç seviyesine indirgemektedir.

Evlilik dışında birçok kişiyle yasak olduğu halde yapılan cinsel ilişki olan fuhuş, Yeni Ahit'in sık olarak ve şiddetle karşı çıktığı cinsel bir motiftir. Evlilikten yana olan Hristiyanlık için fuhşun ne kerte zararlı olacağı ortadadır. Bu yüzden Yeni Ahit fuhşa, fahişeye ve bu türden azgınlıklara karşı çıkar. Ataerkil bir inancın kadın üzerinde kurduğu baskının neticesi olarak fuhuş, kötü bir eylem olmasına karşın biraz da zorunluluğun getirdiği yasal olmayan bir durum değil midir? Ya da ekonomik bir kurum olarak erkeğin kazanç kapısı olmamış mıdır? Yeni Ahit bunu yasakladı ve Tanrı'ya bir saygısızlık olarak atfetti ama Hristiyanlık kadınlara doğuştan ikinci sınıf olduklarını öğreten bir zihinsel, fiziksel hiyerarşi kurarak ruh ve beden arasındaki çatlağı Tanrılaştırdı. Her şey, yaşamın getirdiği fiziksel süreçlerden ve kendi bedenlerinden uzaklaştıkları oranda, onur kazanan erkeklerin hizmet ettiği saf ruhlu bir erkek Tanrı tarafından yönetim altına alındı (Wells, 1997: 25). Böylece doğal olabilecek bir netice yine Yeni Ahit tarafından yasaklanmış oldu. Ruh ve beden arasındaki derin uçurum, kadının aleyhine olabilecek bir beden sermayesi oluşturdu. Hristiyanlık, çileci bir karakterden olaya bakınca bedeni kötüledi. Öte taraftan kötülen beden kendisini pazarlamaya ve işi aşırılaştırmaya götürdü. Bunda Hristiyanlığın bedene karşı soğuk davranması etkili olmuştur. Çünkü ruh, tenden uzaklaştırılınca tenin sahipsiz kalması, onun yolundan sapmasına neden olmuştur. İşte şeytanın ayartmasına gelen kişiler bunu iyi kullanmış ve kadın bedeni üzerinde bitip tükenmeyen bir haz medeniyeti ve ekonomisi kurmuşlardır. Böyle olunca da fahişelik, Hristiyanlığın ortasında bir kurum olarak bitiverdi. Yeni Ahit her ne kadar sert bir şekilde yasaklasa da yeraltına gömülen bedenin tutkuları buna dayanamazdı. Nitekim daha sonra rahip ve rahibeler arasında bir sürü entrika ve olaylar vuku bulmuştur.

Fuhuş, toplumun bozulma nedenlerinden birisi olarak yaygınlaşınca buna karşı Yeni Ahit'in önlem alması zorunlu oldu. Bu yüzden fuhuş yasaklar kısmına koydu. "Kutsal Ruh ve bizler, gerekli olan şu kuralların dışında size herhangi bir şeyi yüklememeyi uygun gördük: Putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve fuhuştan sakınmalısınız. Bunlardan kaçınırsanız iyi edersiniz. Esen kalın" (Elçilerin İşleri: 15: 28 -29). Böylece fuhuş, yavaş yavaş kutsal metinlerle uyarılmaya başlanmış ve ardı sıra gelen diğer pasajlarla bu yasak desteklenmiştir. "Zina

etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, başkasının malına göz dikmeyeceksin. Güne yaraşır biçimde vaktimizi saygıdeğer tutumla geçirelim; içkili, gürültülü eğlence âlemleriyle, sarhoşlukla, fuhuşla, soysuzlukla, kavgacılıkla, kıskançlıkla değil. Tam tersine, Rab İsa Mesih'i kuşanın ve beden gereksiz tutkularını karşılamayı bırakın" (Romalılar: 13: 9; 13: 13- 14). Bir hastalık gibi Hristiyanlar arasında yaygınlaşan fuhşa, Tanrı müdahale etmeye başlayınca inananlar oturup bu günahı düşünmeye başladı. Çünkü her günahın olduğu gibi fuhşunda Tanrı katında cezası vardı.

Yeni Ahit'in Korintliler kısmında fuhuş yapma davranışı günah ve çirkin bir davranış olarak belirtilmiş ve bu günahı işleyenlerden uzak durulması emredilmiştir. Çünkü kirli bir dostla yapılan ilişki diğer kişiye de kirleterek onu günahkâr yapmaktadır. "Kardeş diye bilinirken fuhuş yapan, açgözlü, putperest, sövücü, ayyaş ya da soyguncu olanla arkadaşlık etmeyin, böyle biriyle yemek bile yemeyin" (I. Korintliler: 5: 11). Fuhuş yapanlar, pasajda belirtildiği üzere toplumdan dışlanmak suretiyle sert yaptırım görmüşlerdir.

Yeni Ahit, günahlar arasına aldığı fuhşun cezasını Tanrı egemenliğinden yoksun kalmak olarak belirledi. Böylece bunlar bu mirastan yoksun bırakılarak yalnız kaldılar fakat arınan kişi ancak aklandığı için tekrar o mirasa sahip olabilirdi. Ayrıca fuhşu yapanlar toplumdan dışlanma cezasına layık görüldü. Bununla kalınmadı daha ağır cezalar verilmeye başlandı. "Günahkârların Tanrı Egemenliği'ni miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alacaklar, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oğlancılar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular. Bazılarınız böyleydiniz; ama yıkandınız, kutsal kıldınız, Rab İsa Mesih adıyla ve Tanrı'nızın ruhu aracılığıyla aklandınız" (I. Korintliler: 6: 9- 11). Bu pasajda açıklandığı üzere fuhuş yapan ve yaptıranlar Tanrı'nın mirasından mahrum olmak gibi büyük bir cezayla cezalandırılmaya başlandılar. Fuhuş yapanlar eşcinsellerle, ayyaşlarla, sövücülerle ve soyguncularla aynı kategoriye koyularak onların ne kadar iğrenç bir konuma düştükleri vurgulanmaya çalışıldı. Fakat her şeye rağmen fuhşa düşenler Mesih sayesinde Tanrı'nın katında aklanabilirlerdi. Çünkü Yeni Ahit, Tanrı'nın geniş ruhuna sarılanları, yaptıkları günahları affetmekle ödüllendirmekteydi.

Kendi bedenine zulüm yapan birisinin aslında Tanrı'ya zulüm yaptığını söyleyen

Yeni Ahit, inananın özellikle fuhuştan kaçınmasını istemiştir. Fuhuşla hem kendi bedenine karşı hem Tanrı'ya karşı günah işlemiş birisinin Kutsal Ruh'tan uzaklaştığını bilmesi gerekir. Yeni Ahit, bu nedenle inananların fuhuştan kaçmasını ısrarla vurgular. “Benim için her şey yasaldır, ama her şey uygun değildir. Kuşkusuz, her şey yasaldır; ama hiçbirinin buyruğu altına girmeyeceğim. Yemekler mide içindir, mide de yemekler için. Tanrı onu da, ötekini de ortadan kaldıracak. Beden fuhuş için değil, Rab içindir. Rab de beden içindir. Rabbi dirilten Tanrı, kudretiyle bizi de diriltecek. Bedenlerinizin Mesih'in üyeleri olduğunu bilmiyor musunuz? Mesih'in üyelerini alıp bir fahişenin üyeleri mi yapayım? Asla! Yoksa fahişeyle birleşenin, onunla tek beden olduğunu bilmiyor musunuz? Çünkü ikisi tek beden olacak deniyor, Rab ile birleşen kişiye onunla tek ruh olur. Fuhuştan kaçın, insanın işlediği bütün öbür günahlar bedenin dışındadır ama fuhuş yapan, kendi bedenine karşı günah işler. Bedeninizin Tanrı'dan aldığınız ve içindeki Kutsal Ruh'un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Kendinize ait değilsiniz. Bir bedel karşılığı satın alındınız, onun için Tanrı'yı bedeninizde yüceltin” (I. Korintliler: 6: 12- 20). Burada bedenin kötülüğünün onun cinsel sapmalara uğramasından kaynaklandığını vurgulayan metin ancak Tanrı'ya bağlanmakla bedenin kötülüklerden arınabileceğini vurgulamaktadır. Çünkü Rab ile birlik olan beden ayartmalara ve sapmalara gelmeyecek, sadece Tanrı için çırpınacaktır. Mesih'in üyeleri olan beden ancak Rab ile birleşerek mana kazanır.

Yeni Ahit'in bir başka yerinde benliğin işleri anlatılırken bunların arasında fuhuş da sayılır. Fuhuşun kötülüklerden birisi olduğunu söyleyip bunun yerine ne koyulması gerektiğini belirtir. Bir anlamda kötü olan teze karşı antitezini, yani ilacını da salık verir. “Benliğin işleri bellidir. Bunlar fuhuş, pislik, sefahat, putperestlik, büyücülük, düşmanlık, çelişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, çekemezlik, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benzeri şeylerdir. Sizi daha önce uyardığım gibi yine uyarıyorum, böyle davrananlar Tanrı egemenliğini miras alamayacaklar. Ruhun ürünüyse sevgi, sevinç, esenlik, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur” (Galatyalılar: 5: 19- 23). Fuhuş bedenin kötü huyları arasında sayılmıştır. Bunun yerine Tanrı'nın ruhunun parçası sayılan güzel huyların konulması önerilmiştir. Bu iyi huylar Tanrı'nın egemenliğine girenlere miras olarak bırakılmıştır.

Tanrı'nın egemenliğini saf bir ruhla kazananların durumunu daha farklı pasajlarda

görmek mümkündür: “Aranızda fuhuş, pislik ya da açgözlülük anılmasın bile. Kutsallara yaraşmaz bu. Aranızda açık saçık budalaca konuşmalar, bayağı şakalar da olmasın. Bunlar size yakışmaz. Bunun yerine şükredin. Şunu kesinlikle bilin ki, fuhuş yapanın, pisliğe düşkün olanın ya da putperest demek olan aç gözlü kişinin Mesih’in ve Tanrı’nın egemenliğinde mirası yoktur” (Efesliler: 5: 3- 5). Burada da fuhuş yapanların çirkin özellikleri göz önüne serilmekte ve bunların Tanrı’nın mirasından yoksun kaldıkları vurgulanmaktadır. Bu kötü davranışlar fuhuş da dâhil insana yakışmayacak kötülüklerdir. Tanrı’nın mirasına layık olacak kişi bu özelliklerin hiçbirine sahip olmamalıdır. Bir imanlı ısrarla bunlardan kaçınmalıdır.

Evliliğin temelinden sarsılmasına neden olan fuhuş, Hıristiyanlıkta çokça üstünde durulan cinsel bir motiftir. Bunun belki de erkek egemenliğine dayalı bir kültürün ve ayrıca Yeni Ahit’in evlenmeye tam anlamıyla sıcak bakmamasından ileri geldiği söylenebilir. Neticede bunlara rağmen fuhşun çokça yasaklandığı Yeni Ahit’te zikredilmiştir. “Yaşamınız olan Mesih görüldüğü zaman siz de onunla birlikte yücelmiş olarak görüleceksiniz. Bu nedenle bedeninin dünyasal eğilimlerini -fuhşu, pisliği, şehveti, kötü arzuları ve putperestlikle eş olan aç gözlülüğü- öldürün” (Koloseliler: 3: 5). Buna benzer başka bir pasajı Selanikliler’de görmek mümkündür. “Tanrının istediği şudur: Kutsal olmanız, fuhuştan kaçınmanız, her birinizin, Tanrı’yı tanımayan uluslar gibi şehvet tutkusuyla değil, kutsallık ve saygınlıkla kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip kardeşini aldatmamasıdır. Daha önce de size söylediğimiz, sizi uyardığımız gibi. Rab bütün bu suçlardan ötürü insanları cezalandıracaktır. Çünkü Tanrı bizi ahlaksızlığa değil, kutsal bir yaşam sürmeye çağırdı” (Selanikliler:4: 3- 7). Rab Yeni Ahit’in bu ifadelerinde ahlaklı bir yaşamı tavsiye etmektedir. Tiksinti verici fuhuştan kaçınmayı ve bunun yerine temiz bir ailede yaşamayı önermiştir. Çünkü fuhuş, kötü arzular, şehvet vb. kötü şeyler insanın bedenini ve ruhunu öldüren hastalıklardır. Ayrıca cinsel zevk aracına indirgenen fahişelik, kişinin onurunu zedeler. Bunun için para ödeyen de kendi açısından büyük günah işlemiş olur. Vaftizlinin, kendisini içine soktuğu iffetlilikle bağlarını kopartır. Aynı zamanda Kutsal Ruh’un tapınağı olan bedenini kirletmiş olur. Ayrıca fuhuş eşlerin mutluluğuna, çocukların dünyaya getirilmesine, insan cinselliğine ve kişilerin onuruna aykırı bir davranıştır (Pelatre, 1998: 538). Yeni Ahit, bunun yerine kutsal evlilik ilişkisi içinde yaşanan aile hayatını

tercih etmek gerektiğini belirtir. Tersine durumun onur kırıcı ve doğal olmayan yüz kızartıcı bir günah olduğunu dile getirir.

Bir şeyin bu kadar çok yasaklanması Hristiyanlara çok cazip gelmesinden ötürü müdür? Ya da gerçekten fahişelik bir ideoloji olarak tam da kiliseyle bir şekilde bağlantısı olan bir sapkınlık mıdır? Kadınla kilise arasındaki derin bağ düşünüldüğünde bu durumun ortaya çıkmasının sebebi anlaşılır gibidir. Çünkü fahişelik kadını baskı altında tutmayı öngören ideolojisinin bir parçası olarak kiliseye göbekten bağlıdır (Wells: 1997: 26). Fahişeliğin hem bir kazanç kurumu olarak hem de erkek egemenliğine vurgu yapan kilisenin kadına uyguladığı baskı neticesinde böyle bir kazanıma ulaşması çok tabiidir. Her ne kadar Hristiyanlık, sürekli eleştirse de sonuçta fahişelik erkekler ve hatta devlet için bir baskı ve ekonomik kaynak olarak görülebilmektedir. Bundan dolayı artık yasaklamalar cazibesini yitirebilmektedir.

Esasen Yeni Ahit gibi erkek egemenliği üstüne kurulan ve kadına karşı olumsuz tavır takınan bir kitapta fahişeliğe yol açan neden iktisadi yapıda değil, kadının cinsel arzularının çok büyük olmasında aranır. Hatta bu olgu, oldukça kökleşmiş ve günümüzün anlayışlarını da etkileyen bir inançtır. Bu inanca göre fahişelik, doyumsuz bir dölyolunun çırpınılarıdır. Kadın normal olarak tek bir kişiye (kocasına) tahsis etmesi gereken şeyini, ayırım gözetmeksizin topluluğun bütün üyelerine açar. En önemli sorun, cinsel eylemin toplumsal hiyerarşiyi zayıflatması değil, yıkmasıdır. Çünkü cinsel eylem, köleleri efendi haline getirir (Sabbah, 1995: 56). Burada fahişeliğin toplumsal sistemi nasıl bertaraf ettiği de ortaya çıkmaktadır. Hristiyanlık onu yasaklamakta fakat erkeklerin şehvet dürtüsü ancak bu kurumla dizginlenebilmektedir. Bu bağlamda fahişe kendisini şehvet dürtüsüyle yanıp tutuşan her erkeğe para karşılığında veya karşılıksız vererek dinsel ve toplumsal düzeni çökertmektedir. Fahişe tüm yasaklamalara ve dinsel buyruklara sırt çevirerek var olan kurallara meydan okumaktadır. Dolayısıyla Hristiyan toplumunda bir karışıklığın yaşanması da kaçınılmaz olmaktadır. Fakat Yeni Ahit, her şeye rağmen inananlarını bu konuda uyarmakta ve onları korkutmaya devam etmektedir.

Yapılan uyarılardan bir tanesi şudur: “Kimse fuhuş yapmasın ya da ilk oğulluk hakkını bir yemeğe karşılık satan Esav gibi kutsal değerlere saygısızlık etmesin” (İbraniler: 12: 16). Bu pasajda fuhuş kutsal değerlere saygısızlık olarak ifade edilirken

aşağıdaki metinde de İzebel adındaki bir kadın peygamberin fuhşa sürüklenişi ve onun yaptığı yanlışlık dile getirilir. “Kendini peygamber diye tanıtan İzebel adındaki kadını hoş görüyle karşılıyorsun. Bu kadın öğretisiyle kullarımı saptırıp fuhuş yapmaya, putlara sunulan kurbanların etini yemeye yöneltiyor. Tövbe etmesi için ona bir süre tanıdım ama fuhuş yapmaktan tövbe etmek istemiyor. Bak, onu yatağa düşüreceğim; onun yaptıklarından tövbe etmezlerse, onunla zina edenleri de büyük sıkıntıların içine atacağım. Onun çocuklarını salgın hastalıkla öldüreceğim. O zaman bütün kiliseler, gönülleri ve yürekleri denetleyen ben olduğumu bilecekler. Her birinize yaptıklarınızın karşılığını vereceğim” (Vahiy: 2: 20- 23). İzebel adındaki kadın peygamber insanları fuhşa sürüklemekte ve onların gönüllerini doğru yoldan saptırmaktadır. Bu kadına öfkelenen Tanrı, onu ve çocuklarını salgın hastalıkla tehdit etmektedir. Çünkü İzebel gönülleri ve yürekleri denetleyen Tanrı olduğunu unutmuştur. Kendisine tövbe müddeti tanınmasına rağmen o buna yanaşmamıştır. Bu yüzden o ve ailesi sert bir şekilde ölüm cezasıyla tehdit edilmiştir.

Fahişeliğe bu kadar şiddetle karşı çıkışın temelinde aslında evliliği sıkı sıkıya korumak fikri vardır. Çünkü ancak evlilik çileci Hıristiyanları teskin edebilir, onların ihtiyaçlarını doğal ve helal yollardan temin edebilir. Bu yüzden fuhşa karşı en büyük silah evliliğe hürmettir. “Herkes evliliğe saygı gösterebilir. Evlilik yatağı günahla lekelenmesin. Çünkü Tanrı fuhuş yapanları, zina edenleri yargılayacak” (İbraniler: 13: 4). Fuhuş, evlilikle ortadan kaldırılmaya çalışıldı fakat bir de evliliği sağlam bir şekilde koruma sorunu vardı. Bunun için karı kocasına, koca da karısına saygı gösterip her ikisi de birbirlerini aldatmadan ve saygıyla evliliğe devam etmeliydiler. Yeni Ahit bu yöndeki ifadelerle onları uyarmıştır. “Şimdi bana yazdığınız konulara gelelim: Erkeğin kadına dokunması iyidir, diyorsunuz. Ama fuhuştan ötürü her erkek karısıyla, her kadın da kocasıyla yaşasın, erkek karısına kadın da kocasına hakkını versin. Kadının bedeni kendisine değil kocasına aittir. Geçici bir süre için anlaşıp kendinizi duaya vermekten başka bir nedenle birbirinizi mahrum etmeyin. Sonra yine birleşin ki, kendinizi denetleyemediğiniz için şeytan sizi ayartmasın” (I. Korintliler: 7: 1- 5). Böylelikle evlenmekle tek beden olan çiftler Kutsal Ruhu yüceltmış ve yanlış yola düşmekten korunmuş oluyorlardı. Fuhşun çözümü erkek ve kadının birbirlerine saygı ve sevgi göstererek evliliklerini sürdürmelerinden geçer. Evli olan kişi hem eşini hem de

Tanrısını ihmal etmemiş olur.

Yeni Ahit, fahişeliği evlilik için çok zararlı ve hatta yıkıcı bir unsur olarak görse de ona karşı yöneltilen eleştiriler aslında duruma farklı bir açıdan bakmayı da gerektirir. Özellikle Hristiyanlığın evlilikten ziyade fahişeliği teşvik ettiğini belirten eleştiriler çok ilginçtir. Bu bakış açısını da göz ardı etmemek gerekir. Evlilik Hristiyan mükemmelliğiyle bağdaşamaz. Evlilik neyi temsil eder? Ruhların birleşmesini. Kilise evliliğin cinsi cazibesini kabul etmez. İki insani varlık arasındaki antlaşmaların en ciddi, en gösterişli ve en içten olanında, aşkın yeri yoktur; ama fuhuş gerekli bir kötülük olarak kabul edilir. St. Thomas'ın Somme adlı eserinde, 'Bir şehirde fahişeler, bir sarayda çirkef kuyusu neyse odur; çirkef kuyusunu kaldırınız, saray pis ve kokmuş bir yer olacaktır', denir (Marx, Engels ve Lenin, 1996: 24). St. Thomas'ın eleştirisi aslında evliliğin önemine, fuhşun kötülüğüyle vurulan bir darbe gibidir. Hristiyanlığın Kilise düşünürlerince, bu şekilde açıkça yerden yere vurulması doğrusu ilginç bir öz eleştiridir.

Nihayetinde fahişelik tarih boyunca kadınların kullanılmasıyla sürekli varlığını yaşatmıştır. Bu işi ne sebeple olursa olsun kabul eden kadın ve bunu bir iktidar aracı olarak kullanmak isteyen erkek oldukça fahişelik her çağda geçerli bir kurum olarak kalacaktır. Zaten antikçağda, kurum olarak fahişeliği devlet yaratmıştı. Bu Ortaçağda da değişmeyecekti. Ancak antikçağdan farklı olarak bu sefer işletmeci, Kilise'dir. Ortaçağ Avrupa'sında genelevlerin arkasındaki güçler devlet ve kiliseydi (Korkmaz, 2004: 7). İşte fahişelik kurumunun arkasındaki isimler değişse de o her zaman cazip bir iktidar kaynağı olmuştur. Günümüzde bile batıda hızla gelişen bu sektör artık devletler tarafından yönetilmekte hatta çeşitli yeraltı örgütleri bu sermaye üstünden çokça paralar kazanabilmektedir. Günümüz Hristiyan dünyası fahişeliği inananları için bir tehlike olarak görse de bunun önüne bir türlü tam anlamıyla da geçememektedir.

SONUÇ

Cinsellik, erkek ve kadının tarih sahnesinde kendilerine biçilmiş rolü oynadıkları muammanın bir parçasıdır. Cinsiyetin eril ve dişil olarak tanımlandığı bitki, hayvan ve insan türünde görülen davranış biçimidir. Özellikle de insanın bedensel ve ruhsal olarak tüm benliğiyle katıldığı, erkek ve dişinin bir araya geldiği kozmik bir bütünlüktür. Gök ile yer, biri erkek diğeri diş olmak üzere bir kozmozu nasıl oluştursa, kadın ve erkek de cinsiyet olarak bir araya geldiğinde insan bütünlüğünü oluşturur. İnsan denen meçhul, âlemde kendisine dair sırları çözmeden veya çözme fırsatı bulmadan bir başka insan dünyaya getirir. Bunun adı yeni kuşaktır. İşte ortaya çıkan yeni nesil cinsel birleşmenin, eril ve dişil bedenın aynı düzlemde buluşmasının sonucudur. Bu bir anlamda var oluşsal kaygıdır. Doğurma, üretme ve insanı oluşturma endişesidir.

Din, insan için inanma ihtiyacını ifade eder. Cinsellik ihtiyacı gibi din de en temel ihtiyaçlardan biridir. İnsan türü doğada muhakkak surette bir nesneye, canlıya, güce, varlığa ve kutsala inanmak ister. Meçhul denen insanın belki en malum özelliğı inanma gerekliliğidir. İlk insandan son insana kadar canlı kalacak inanç yani din ihtiyacı kuşku götürmez bir hakikattir. Diğer taraftan din olgusu her toplumda farklı şekillerde tezahür etmiştir. İlkel kabilelerde yaşanan din olgusu gelişmiş toplumlarda yaşanan din olgusundan farklı olabilmektedir. Bu bağlamda semavi dinler bile aynı orijinden gelmesine rağmen müntesiplerince farklı algılanmış ve yaşanmıştır. İşte tek Tanrılı dinlerden olan Yahudilik ve Hristiyanlıkta da böyle bir durum söz konusudur. Hem inanç hem de ritüel bakımından bu iki din ve müntesipleri arasında çok fark vardır.

Cinsellik olgusunu Yahudilik ve Hristiyanlık dinleri bağlamında irdelediğimizde karşımıza apayrı olmasa da ayrı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Öncelikle Yahudilik açısından cinsellik çok önemli bir noktada yer alır. Eski Ahit metinlerinden hareketle varılan sonuç, Yahudilerde bu ihtiyacın önemli ve gerekli olduğudur. Eski Ahit, cinselliğe yalnızca kadın ve erkek arasında yaşanan basit bir cinsel birleşme olarak bakmaz. Onu, toplumu ayakta tutan yeni ve ayrıcalıklı kuşaklar yaratan, kendine özgü bir Yahudi ırkı oluşturan eylem olarak görür. Eski Ahit verimli olup çoğalma ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalan bir kitaptır. Bunun için cinsel birleşmeyi, sırf bir zevk olayı değil toplumsal bir itici güç olarak nitelendirir. Bu gücü sürekli üretmek ve yeni nesiller ortaya çıkarmanın önemine dikkat ederek, Yahudi toplumunu

saf bir ırk düzeyinde tutmaya önem verir.

Eski Ahit'te cinsellik, Adem ve Havva'nın malum olayından hareketle şekil bulur, anlam kazanır. Adem, yasak meyveyi Havva ve yılanın kendisini kandırmasına dayanarak yemiş, çıplak olduğunu, ilk günahı işlediğini fark etmiştir. Bundan sonra bedenlerinin cinselliği simgelediğini öğrenen Adem ve Havva yeni nesiller ortaya çıkarma konusunda ilk adımı atmışlardır. Çıplaklık fenomeninin ardından doğurma, cinsel etkinliklerin neler olduğunu bilme gibi ayrıntılar Yahudilerin tecrübeleri arasına girmiştir. Böylece Adem ve Havva gerçekliğinin yarattığı model kendisinden sonra gelen insanlar için örnek olmuştur. Bu bağlamda Eski Ahit'e inanan, insanlar cinselliğin neye işaret ettiğini, semereli olup çoğalma ilkesinin ne ifade ettiğini bilerek gündelik yaşamlarında bunları uygulamışlardır.

Eski Ahit, Yahudi toplumuna gelmiş kutsal bir metin olarak cinselliği doğrudan veya dolaylı olarak çağrıştıran birçok motifle doludur. Eski Ahit'te, kadın ve erkeğin kendine has saç, boyun, burun, dudak, ağız, meme, bacak, kalça ve cinsel organları birer cinsel motif olarak üstüne konuşulmuştur. İnsanın adı geçen bu organları hakkında yasal ve yasak durumlar oluşmuştur. Yahudi toplumunun fertleri gündelik hayatında bu kurallar doğrultusunda cinsellik çağrıştıran bölgeleriyle ilgili olarak bir takım ritüellere ve kurallara uymuşlardır. Buna uymayanlara sert yaptırımlar getirilmiştir.

Eski Ahit'te meme motifi emzirmenin simgesi olmuşken; penis, üremenin, bolluğun ve bereketin simgesi olmuştur. Kadın ve erkek cinsel organları bu bağlamda soy üretme amacına hizmet etmiştir. Bunun yanında bekâret kavramı ise Yahudi toplumu için önemsenir bir değerdir. Bakirlik, erkek ve kadın bütün Yahudiler için çok önemli olmasına rağmen bilhassa kadınlar için bekâret daha çok istenen bir şeydir. Erkek egemenliğiyle açıklanacak bu olay, kızlar için kâbusa dönecek kadar sert yaptırımlarla desteklenmiştir. Çünkü Eski Ahit pasajları, kadınların bakir olmaları gerektiğini belirten ifadelerle doludur.

Evlilik, Eski Ahit için çok önemli bir ayındır. Tanrı'nın huzurunda antlaşmanın ve söz kesmenin sembolüydü. Bunun için Yahudiler evliliğe çok önem vermektedirler. Evliliğin bitmesi demek olan boşanma ise kesinlikle arzu edilmeyen bir davranış biçimiydi. Yahudi toplumu bir kadının dul kalmasına dolayısıyla evlilik antlaşmasının bozulmasına iyi gözle bakmazdı. Kadının yeri erkeğinin yanındı. Bu yüzden boşanmalarda bile söz hakkı erkeğindi. Kadın, boşayan değil boşanmak zorunda olan taraftı. Bu nedenle evlilik Yahudiler için sadece cinsel birleşme değil neslin başlangıcına karar verilen kutsal bir sözleşmeydi. Evlilikten amaç

disipline edilmiş cinsel bir hayatın somut neticeler vermesiydi. Yahudi toplumu soylarının saf olmasına, dolayısıyla arı bir ırkın yaratılmasına evlilikle hazırlık yapmış oluyordu. Evlilik çok önemliydi fakat birden çok evliliğin yaşanması Yahudilerin yaşam biçimi olmuştu. Tek eşlilik Yahudilerde neredeyse yok denecek kadar azdı. Eski Ahit toplumunun geleneksel yaşam biçimi, kültürü, ekonomisi ve kutsal metinlerinin etkisi ile Yahudilerde çok eşlilik oldukça yaygındı. Bu duruma yalnızca halk düzeyinde değil, statüsü yüksek olanlar, krallar ve peygamberler düzeyinde de rastlamak mümkündü.

Bunun yanında Eski Ahit toplumunda iç evlilik denen sadece Yahudi olanlar arasında gerçekleşen evlenme biçimi vardır. Burada soyun devamını sağlamak, ailenin bölünmesini engellemek ve kendine özgü bir Yahudi toplumunu yaşatmak amacıyla kutsal metinlerin desteğiyle iç evlilik oldukça sık yapıldı. Böylece Yahudi toplumunun dışında kalan yabancıların soya karışmasına engel olunmaktaydı. Eski Ahit metinleri, bu tür evliliklerin yapılması gerektiğini belirten emirlerle, iç evliliği bir anlamda teşvik etmiştir. Evlilik kurumuna oldukça önem veren Eski Ahit, bu baği çözecek ve yıpratacak her türlü yanlışa karşı çıkmıştır. Bunun için zina ve fahişeliğe getirdiği yasaklarla inananlarını oldukça korkutmuştur. Çünkü zina veya fuhuş Yahudi toplumunun birlik ve beraberliğini ortadan kaldıracak büyük bir tehlikeydi. Tanrı'nın antlaşmasının bozulması demektir.

Bilindiği gibi zina veya fuhuşta, evlilik antlaşmasına ters bir durum söz konusuydu. Üçüncü bir kişinin karı koca arasına girerek Tanrı'nın ve insanın bütünlüğün bozması durumu vardır. Zina, evlilik dışı cinsel ilişki olarak ve fuhuş da erkek zevkine hizmet eden bir kötülük olarak evlilik kurumuna çok zarar veren iki ciddi tehlikeydi. Eski Ahit bu tehlikeleri engellemek için çok sert yaptırımlar getirmiştir. Zina veya fuhuşa sürüklenen erkek ya da kadınlar ölüm cezasına çarptırılmıştır. Diğer taraftan bu iki tehlikeyi körükleyenlerin başında yine erkek gelmekteydi. Gerek fahişelik kurumunun ortaya çıkmasında gerekse de zina fiilinde erkeklerin itici güç olma gibi özelliği vardır. Bekâr ve gözü dışarıda olan erkekler evlilik kurumunu adı geçen iki günahla lekelemelerine rağmen nadiren de olsa bu suçu işleyen kadınlar daha ağır bedeller vermiştir. Eski Ahit toplumunda kadının yazgısı çoğu zaman aleyhine işlemekteydi. Erkekler ise iktidarı ve gücü ellerinde bulundurmanın haklılığıyla durumu lehlerine çevirmekteydiler.

Yahudi toplumunu yabancılardan ayıran bir ritüel de sünnettir. İbrahim peygamberin sekiz günlük iken sünnet edilmesi ve halen Yahudilerin bu geleneği sürdürmeleri onları diğer

milletlerden ayırt edici bir unsur haline gelmiştir. Eski Ahit ilkelerine göre her Yahudi muhakkak sünnet edilmeli ve bu kutsal geleneğe uymalıydı. Erkek sünnetinin yaygın olduğu bu toplumda kadın sünneti yapılmazdı. Ama bunun yanında kadınların da kendilerine özgü muayyen halleri vardı. Özellikle âdet, doğum ve cinsel ilişki esnasında ortaya çıkan özel durumlarda Yahudi kadınların ne yapacağı ve hangi kurallara uyacağı belliydi. Erkeklerin de muayyen hallerde kirli sayılacağı durumlar vardı fakat bu durum bile kadınların daha az kirli olmalarına engel değildi. Çoğu zaman olduğu gibi kadınlar erkeklere göre daha fazla kirliydi. Bunun için erkek ve kadınlar Eski Ahit'te belirtilen süreler içinde hemen temizlenmeli ve ibadetlerini öylece yapmalıydılar.

Eski Ahit toplumunun dikkat ettiği kurallardan birisi de örtünmedir. Özellikle ibadet esnasında baş ve vücudun belirli diğer bölümlerinin örtülmesi Yahudilik için oldukça önemliydi. Eski Ahit erkeklerin ve bilhassa kadınların örtünmesi gerekliliğine önem verirdi. Bununla birlikte Kutsal Kitap'ta cinsellik bağlamında doğal sayılan ve sayılmayan durumlar da yok değildi. Özellikle Yahudi erkek ve kadınların cinsel davranışlar konusunda Tanrı'nın istediği uygulamaları sergilemesine dikkat edilirdi. Zaten bu cinsel davranışların amacı da Tanrı'nın adını yeni bir nesille yaşatmaktı. Fakat doğal kabul edilen cinsel eylemler ancak yasal zeminlerde karı koca arasında yani evlilik bağı içerisinde gerçekleşmeliydi. Bunun dışında yapılan her türlü cinsel eylem, Eski Ahit'te sapıklık olarak nitelendirilmiştir. Bu cinsel sapıklıkların başında homoseksüel eğilimli davranışlar gelirdi. Eski Ahit'e göre erkeğin erkekle ve kadınının kadınla girdiği her türlü cinsel ilişki yasaktı. Bu tür sapkın davranışlar Yahudilik dinine ve Yahudilere büyük zararlar verirdi. Çünkü bir toplumun yozlaşması bu tür sapkın eylemlerle başlardı. Bu yüzden birçok Yahudi kavmi bu günden dolayı toplu olarak cezaya çarptırılmıştır.

Karşı çıkılan bir diğer sapıklık da yakın akraba arası cinsel ilişkiydi. Ensest olayı tüm dinlerin şiddetle ret ettiği bir sapıklık olarak Yahudilikte de istenmedi. Buna teşebbüs edenler çok şiddetlice uyarılıp çeşitli cezalara çarptırıldı. Eski Ahit'in Yahudi soyunu belirsizleştiren böylesi bir sapıklığa izin vermesi zaten mümkün değildi. Çünkü bu sapıklıkta anne, baba, çocuklar, hala, teyze, kayınbaba, kaynana, gelin vb. arasında kurulan cinsel bir yakınlık tüm aileyi rencide etmekte ve rollerini belirsizleştirmektedir. Yakın akraba arası cinsel ilişki sapıklığı kadar tehlikeli olan bir diğer sapıklık da hayvanlarla cinsel ilişkiydi. Eski Ahit, inananlarının hayvanlarla cinsel ilişkiye girmesini kesin ve şiddetli bir dille yasaklamıştır.

İnsan nesline ihanet demek olan bu sapıklık Yehova'nın sertçe karşı çıktığı bir cinsel davranış şekliydi. Bunlar kadar olmasa da mastürbasyon demek olan öz doyum da Eski Ahit'te yasaklanmıştır. Tevrat'ta "Onan" günahı olarak adından bahsedilen bu sapıklık meninin boşa harcanması sonucunu doğurur. Yahudilik gibi çoğalmaya önem veren bir dinin menisini boşa harcayan inananlarına prim vermesi mümkün değildi. Bu nedenle mastürbasyon sapkınlığı da sertçe eleştirilmiş ve yasaklanmıştır.

Bunlara ilaveten travestilik denen kadın ve erkek cinsiyetine saygısızlık olarak nitelendirilen bir sapıklık daha vardır. Eski Ahit erkeğin kadın giysisi giyerek kadın gibi davranmasına karşı çıkmıştır. Çünkü kadın ve erkek farklı cinsiyetler olup aslında bir araya geldiklerinde bütünlük oluştururlar. Oysa Eski Ahit travestilik gibi erkeğin cinsiyetini silikleştiren bir sapıklığa müsaade edemezdi. Nitekim bu şekilde davranan birçok kişiye şiddetli yasaklar getirilmiş ve bunun Tanrı'nın inananlarına yakışmayacak bir davranış biçimi olduğu ortaya konmuştur.

Genel olarak Eski Ahit'in muhatabı olan Yahudi toplumunda cinsellik anlayışının nasıl olduğunu ifade etmek için kadının değerinin ne olduğunu bilmek gerekir. Kadın, Yahudi kültüründe erkeğin tamamlayıcısı cinsiyetin öteki tarafıdır. Fakat erkeğe göre yeri eşit konumda değil ikinci plandadır. Çok eşlilik, bekâret ve buna benzer konularda kadın erkeğe göre siliktir. Yahudi dinsel metinlerinde erkek lehine bir durum söz konusudur. Buradan hareketle Yahudilikte cinselliğin vazgeçilemez bir öge, özellikle Yahudi ırkının çoğalması ve kendine özgü bir topluluk olarak kalması için önemli bir olgu olduğunu söyleyebiliriz. Adem ve Havva simgesinden gündelik yaşam biçimine kadar Eski Ahit'te cinsellik, önemli bir unsurdur. Her ne kadar kadın erkek hakları açısından bir dengesizlik olsa da cinselliğin vazgeçilemez özelliği, iki tarafı sarıp sarmalamasıdır. Eski Ahit'te erkek ve kadınlar, cinselliği hem ihtiyaçlarını karşıladığı bir düzlem hem de doğurma yani çoğalma eylemini giderdikleri kutsal birleşme yatağı olarak görürler.

Hıristiyanlığa geldiğimizde, durum Yahudilikten farklılaşmaktadır. Hıristiyanlık, Yahudi kültürü başta olmak üzere, ilk çağın felsefi görüşlerinden ve kilise düşünürlerinin fikirlerinden oldukça etkilenmiştir. Bu yüzden Yeni Ahit'in cinselliğe bakış açısı Eski Ahit'e nazaran daha karamsar olmuştur. Hıristiyanlıkta cinsellik kadına bakış etrafında çözümlenir. İlk günahın müsebbibi kadındır. Bu yüzden Adem cennetten kovulmuştur. Doğan her Hıristiyan ise bundan böyle günahkâr sayılmıştır. Böyle karamsar bir netice, cinselliğe soğuk bakılmasına

neden olmuştur. Kilise düşünürlerinin kadını ikinci hatta üçüncü bir varlık seviyesine indirgemesi cinselliği daha da çetrefilli bir hale sokmuştur. Genel hatlarıyla Yeni Ahit'te cinsellik kendisine soğuk bakılan fakat evlilik içerisinde yasal kabul edilen bir olgu olmuştur. Bu anlayış neticesinde bir Hristiyan zevk için cinsel ilişkiye giremez ancak evlilik kurumu içinde ve doğurma eylemine katkı sağlayacaksa bu ilişkide bulunabilir. Cinselliğe soğuk bakışın bilinçaltında yatan nedenlerden biri de İsa'nın bekâr olmasıdır. Öncüsü bekâr olan ve cinselliğe mesafeli yaklaşan bir dinin inananlarının, cinselliğe olumsuz bakması çok doğaldır. Bu nedenle Yeni Ahit'in bu tavrı Hristiyan'ın günlük hayatında oldukça etkili olmuştur. Hatta Hristiyanlık, cinselliğe bu karamsar bakışı nedeniyle çoğu zaman çileci bir karakterde görülmüştür. Asketik bir dini yaşamın insanların yaşam tarzına yalnızlık katacağı da bilinen bir gerçektir.

Bu bağlamda Hristiyanlıkta evlilik, Tanrı'nın huzurunda bir antlaşmadır. Kadın ve erkeğin Tanrı'ya bağlılık andında bulunmalarıdır. Evlilik bir anlamda Tanrı'nın insanlığa sevgisini simgeleyen bir yaşam biçimidir. O sıradan bir durum değildir. Bir araya gelen erkek ve kadın, Kilise tarafından takdis dilmiş ve Tanrı önünde tekliği ve bütünlüğü göstermişlerdir. Ayrıca evlilik sayesinde Kilise ile Mesih kutsal bir bağla birleşmişlerdir. Yeni Ahit cinsel birlikteliğe bu pencereden bakar. Diğer taraftan Hristiyanlık, bekârlık konusuna kapıyı kapatmaz. Kişi eğer evlenemiyorsa bir çeşit perhiz yapar gibi bekâr kalabilir. Yani evlenebilen evlenir, evlenemeyen ise bekâr kalabilir. Çünkü bilindiği gibi İsa da bekârdır. Bununla ilintili olarak Yeni Ahit boşanmaya karşıydı. Kişi ya evlenir Tanrı'nın sevgisini sonsuza kadar yaşatır ya da bekâr kalarak kendisini Tanrı'ya adar. Evlenip de boşanmak Tanrı'ya karşı saygısızlık kabul edilirdi.

Yeni Ahit toplumunda Eski Ahit kültüründe olduğu gibi çok eşlilik hâkim değildir. Hristiyanlık tek eşliliği savunur. Kişi evlenebiliyorsa tek eşli evlilik yapmalıdır aksi halde evlenmese de olur. Bunun yanında çok eşlilik Hristiyanlıkta kabul edilen bir evlenme biçimi değildir. Her ne kadar münferit çok eşlilik durumlarına rastlansa da Hristiyanlığın bu konudaki tavrı monogamiden yanadır.

Evlilik kurumuna sadakati de önemli gören Hristiyanlık, zina ve fuhuş gibi yasak eylemleri oldukça sert bir dille kınar. Zaten evlilik kurumuna Tanrı sözleşmesi olarak bakan Hristiyanlığın bu sözleşmeyi zedeleyecek ve ortadan kaldıracak her türlü eyleme karşı çıkması doğaldır. Zina ve fahişelik evlilik kurumuna dolayısıyla Tanrı'nın sevgisine ihanet ve

saygısızlıktır. Bir kadına gözleriyle bile şehvetle bakan kişiyi günahkâr sayan Yeni Ahit'in zina ve fahişeliğe çok sert yaklaşması tabiidir. Çünkü Yeni Ahit'e göre zina ve fahişeliğe dahası şehvete saplanan birisi kendisini şeytanla aldatmıştır. O şeytanla dostluk kurmuştur. Bu nedenle kendisini yakıcı azaptan kurtarmak için yüreğini Tanrı sevgisiyle doldurup, günah işlemekten sakınmalıdır.

Yeni Ahit'in cinsel motifler çerçevesinde üstünde durduğu konulardan biri de sünnettir. İbrahim peygamberin sünnet oluşunu tekrarlayan ve Yahudilik kadar olmasa da sünnete önem veren Hristiyanlık, onu bir emir olarak inananlarına salık verir. Sünnet Yeni Ahit'te yeniden keşfedilmiş bir uygulama değildir. Hristiyanlar onu Yahudilerden almış ve İsa'nın sünnetli olmasını kendilerine örnek alarak bu ritüeli uygulamışlardır. Diğer taraftan özellikle Pavlus, yabancıların Hristiyanlığa geçişini kolaylaştırmak amacıyla sünnetli olmaya biraz soğuk bakmış ve İncillerde de bu bakışını açıkça ortaya koymuştur.

Bunun gibi örtünme de Yeni Ahit'in emrettiği kurallardan biridir. Fakat Yeni Ahit kadının saçını örtmesi erkeğin de açması gerektiğini söyler. Çünkü Hristiyanlığa göre her kadının başı erkek, her erkeğin başı Mesih, Mesih'in başı da Tanrı'dır. Bir anlamda Eski Ahit'in yaptığı bir uygulamayı Yeni Ahit bünyesinde özümleyerek Hristiyanlar için özellikle de kadınlar için emir haline getirmiştir. Bu emir, bir anlamda çıplaklığı yani ayıbı örtmenin somut göstergesidir.

Evlilikte cinselliği, sağlıklı ve doğru gören Yeni Ahit, bunun dışındaki şehvetli her türlü eylemi yasaklamıştır. Özellikle de cinsel sapıklık seviyesinde olan tüm cinsel haz alma yollarına sert bir şekilde karşı çıkmıştır. Bunlardan biri olan homoseksüellik ve lezbiyenlik şeytan işi tiksindirici bir sapıklık olarak kabul edilmiştir. Yeni Ahit'te göre bu tür sapık bir cinsellik kişiyi Tanrı egemenliğinin mirasından alıkoyar. Onu insanlıktan çıkarır, Tanrı'nın sevgisinden uzaklaştırır. Hristiyanlık doğal olmayan bir yol olan eşcinsel ilişki yerine evlilik içindeki cinsel birleşmeyi önerir. Encest de denilen yakın akraba arası cinsel ilişki Yeni Ahit'te en çirkin sapıklıklar arasına alınır. Çünkü o, insan soyunu belirsizleştiren ve ortadan kaldıran bir davranıştır. Bunun gibi mastürbasyon da Yeni Ahit'te bir sapıklık olarak ifade bulur. Kişinin şehvetten zevk almak amacıyla kendi kendisine yaptığı bu eylem oldukça sert kınanır. Hristiyanlık bu tür sapık cinsel davranışlar yerine Tanrı'nın sözleşmesine zarar getirmeyecek doğal bir yolla yani evlilik yoluyla cinsel ihtiyacın karşılanmasını ister. Bunun dışındaki her türlü sapıklığı Mesih'e, Kilise'ye ve Tanrı'ya saygısızlık olarak algılar.

Cinsellik gerek Yahudilikte olsun gerekse de Hristiyanlıkta kadın ve erkek için en temel ihtiyaçtır. Semavi dinlerin iki kutsal kitabı Eski ve Yeni Ahit, kendi toplum yapılarına uygun olan ilkeleri ortaya koymuş ve cinselliği de bu bağlamda değerlendirmişlerdir. Cinsellik iki dinde de üremek ve Tanrı'ya inanan bir topluluk oluşturmak adına evlilik kurumu içerisinde kabul görmüştür. Karı koca ilişkisi dışına taşan her türlü cinsel ilişki iki dinde de yanlış olarak nitelendirilmiştir.

Nihayetinde Adem ve Havva ile başlayan insanlık serüveni dinlerin koymuş oldukları prensipler çerçevesinde kendi yatağında akıp durmuştur. Din ve cinsellik, insanın bu serüveninde yolunu bazen sekteye uğratmış bazen de yolunda daha hızlı ilerlemesi için bir motor görevi görmüştür. Bu noktada Tanrı, insanların din ve cinsellik ihtiyacını mantıklı ve doğru bir şekilde karşılamasını istemektedir. Bunun için insana çok önemli zihinsel ve ruhsal görevler düşmektedir. Hal böyleyken, mühim olan insanların kendilerini hayat karşısında dilsiz ve sağır yapmamalarıdır. Çünkü nice insanların tüm duyu organları olduğu halde yürekleri mühürlenmiş ve asıl amacı göremeyecek kadar zihinleri kapanmıştır. Oysa insanlık serüvenin amacını yakalayanlar sürekli kendisini uyandıranlar olmuşlardır. Umulur ki insan uyarılmadan kendisini uyarsın.

KAYNAKÇA

- Adasal, R. (1975), *Normal ve anormal cinsiyet ve evlilik*, Ankara Doruk Yayınları.
- Adler, A. (1999), *Cinsiyetler arasında işbirliği* (Çev. S. Selvi), İstanbul Payel Yayınları.
- Adorno, T. W. (2000), *Minima Moralia* (Çev. O. Koçak ve A. Doğukan), İstanbul Metis Yayınları.
- Akdemir, S. (1991), Tarih boyunca ve Kur'an- ı Kerim'de kadın, *İslami Araştırmalar* 5 (4), 262.
- Aktaş, C. (1986), *Kadının serüveni*, İstanbul Girişim Yayınları.
- Albayrak, K. (2004), Dinsel bir sembol olarak Haç'ın tarihi, *Dini Araştırmalar* 7 (19), 107- 108.
- Arsel, İ. (1995), *Şeriat ve kadın*, İstanbul Dilek Ofset.
- Arslan, H. (1999), *Tanrı ve kadın*, İstanbul Berfin Yayınları.
- Armstrong, K. (1998), *Tanrının tarihi* (Çev. O. Özel, H. Koyukan ve K. Emiroğlu), Ankara Ayraç Yayınevi.
- Ateizm , (2006), Eşcinsellik, (<http://www.ateizm.org/31.05.06>)
- Augustinus, S. (1999), *İtirafılar* (Çev. D. Pamir), İstanbul Kaknüs Yayınları.
- Aydın, M. (2005), *Hristiyan kaynaklarına göre Hristiyanlık*, Ankara Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Ayt Sabah, F. (1995), *İslam'ın bilinçaltında kadın* (Çev. A. Sönmezay), İstanbul Ayrıntı Yayınları.
- Baird, V. (2004), *Cinsel çeşitlilik* (Çev. H. Doğan), İstanbul Metis Yayınları.
- Bataille, G. (2006), Cinsellikten Dinselliğe Erotizm, (<http://www.dunyagazetesi.com.tr>).
- Bataille, G. (1997), *Edebiyat ve kötülük* (Çev. A. Sönmezay), İstanbul Ayrıntı Yayınları.
- Baudelaire, C. (2003), *Paris sıkıntısı* (Çev. E. Alkan), İstanbul Varlık Yayınları.
- Beauvoir, S. (1993), *Kadın ikinci cins* (Çev. B. Onaran), İstanbul Payel Yayınevi.
- Bedia, A. (1998), *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, İstanbul İnkılap Yayınevi.
- Benjamin, W. (2001), *Son bakışta aşk* (Haz. N. Gürbilek), İstanbul Metis Yayınları.
- Berktaş, F. (2003), *Tarihin cinsiyeti*, İstanbul Metis Yayınları.
- Berktaş, F. (1996), *Tek tanrılı dinler karşısında kadın*, İstanbul Metis Yayınları.
- Berman, M. (1994), *Katı olan her şey buharlaşıyor* (Çev. Ü. Altuğ ve B. Peker),

İstanbul İletişim Yayınları.

Besalel, Y. (2001), *Yahudilik Ansiklopedisi*, II, İstanbul Gözlem Gazetecilik
Basın ve Yayın A.Ş.

BUA: *Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi* (1987), Yahudi Dünyası IV içinde (ss. 96- 95),
İstanbul İletişim Ansiklopedi Yayınları.

Budak, S. (2000), *Psikoloji Sözlüğü*, Ankara Bilim ve Sanat Yayınları.

Buckley; M. ve Poorta, S. (2003), *Cinselliğin doğası* (Çev. A. Balçı), İstanbul
Bütün Dünya Kitaplığı.

Caner, E. (2004), *Kutsal fahişeden bakire Meryem'e toprak ve kadın*, İstanbul Su Yayınları.

Canetti, E. (1998), *Kitle ve iktidar* (Çev. G. Aygen), İstanbul Ayrıntı Yayınları.

Carullah, M. (2000), *Hatun* (Yay. Haz. M. Görmez), Ankara Kitabiyat Yayınları.

Cascioli, L. (2006), *Mesih masalı* (Çev. A. Aydın), İstanbul Çiviyazıları Yayınevi.

Comiskey, A. (2000), *Cinselliğin iyileştirilmesi* (Çev. L. Kıran), İstanbul
Yeni Yaşam Yayınları.

Çalışlar, O. (1991), *İslam'da kadın ve cinsellik*, İstanbul Afa Yayınları.

Çelik, A. (2004), *Benim adım kadın*, İstanbul Haberci Yayınları.

Develioğlu, F. (2000), *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara Aydın Kitabevi.

DTA: *Dinler Tarihi Ansiklopedisi* (1999), Yahudilik, Eski Dinler Şamanizm ve Musevilik
I içinde (ss.241- 320), İstanbul Ansiklopedi Yayınları.

DTA: *Dinler Tarihi Ansiklopedisi* (1999), Hristiyanlık II içinde (ss. 64- 68). İstanbul
Ansiklopedi Yayınları.

Doğan, M. (1996), *Büyük Türkçe Sözlük*, Ankara İz Yayınları.

Duerr, H. P. (1999), *Uygarlaşma sürecinin miti: I çıplaklık ve utanç* (Çev. T. Onur), Ankara
Dost Kitabevi Yayınları.

Durant, W. (2006), Örtünme. (<http://www.biriz.biz/tesettur/bsrt6.htm>).

Dursun, T. (2002), *Din ve seks*, İstanbul Berfin Yayınları.

Eker, E. (1993), *Evlilik sorunları* N. Arat (Yay. Haz), İstanbul Say Yayınları.

Ekşi, A. (1993), *Genç kızlarımız ve cinsellik* N. Arat (Yay. Haz), İstanbul Say Yayınları.

Eliade, M. (2003), *Dinler tarihine giriş* (Çev. L. Arslan), İstanbul Kabalcı Yayınevi.

Eliade, M. (2003), *Dinsel inançlar ve düşünceler tarihi* (Çev. A. Berktaş), I, İstanbul
Kabalcı Yayınevi.

- Eliade, M. (1994), *Ebedi dönüş mitosu* (Çev. Ü. Altuğ), Ankara İmge Kitabevi.
- Emiroğlu, K. ve Aydın, S. (2003), *Antropoloji Sözlüğü*, Ankara Bilim ve Sanat Yayınları.
- Erbaş, A. (1998), *Hristiyan ayinleri*, İstanbul Nun Yayıncılık.
- Erdem, M. (1993), Hz. Adem. Ankara Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Erhat, A. (1993), *Mitoloji Sözlüğü*, İstanbul Remzi Kitabevi.
- el-Fadl, N. (2006), “Hz. İsa Hz. Muhammed’i müjdeledi mi?” (Çev. K. Albayrak), İstanbul Emre Yayınları
- Freud, S. (2006), *Cinsiyet üzerine* (Çev. A. A. Öneş) İstanbul Say Yayınları.
- Freud, S. (1998), *Hz. Musa ve tek Tanrıcılık* (Çev. K. Şipal), İstanbul Cem Yayınları.
- Freud, S. (2002), *Totem ve tabu* (Çev. S. Sel), İstanbul Sosyal Yayınları.
- Fromm, E. (1998), *Cinsellik ve cinsel sapmalar* (Çev. A. Arıtan), İstanbul Arıtan Yayınevi.
- Fromm, E. (1998), *Sevme sanatı* (Çev. I. Gündüz), İstanbul Say Yayınları.
- Fromm, E. (1998), *Sevginin ve şiddetin kaynağı* (Çev. Y. Salman ve N. İçten), İstanbul Payel Yayınevi.
- Foucault, M. (1993), *Cinselliğin tarihi* (Çev. H. Tufan), I, İstanbul Afa Yayınları.
- Foucault, M. (1993), *Cinselliğin tarihi* (Çev. H. Tufan), II, İstanbul Afa Yayınları.
- Foucault, M. (1993), *Cinselliğin tarihi* (Çev. H. Tufan), III, İstanbul Afa Yayınları.
- Giddens, A. (1994), *Mahremiyetin dönüşümü: modern toplumlarda cinsellik, aşk ve erotizm* (Çev. İ. Şahin), İstanbul Ayrıntı Yayınları.
- Göle, N. (2001), *Modern mahrem*, İstanbul Metis Yayınları.
- Görmez, M. (2001), İlahi Dinlere Göre Başörtü, *İslamiyat* 4 (2), 24.
- Gündüz, Ş. (1998), *Din ve İnanç Sözlüğü*, Konya Vadi Yayınları.
- Quignard, P. (2001), *Cinsellik ve korku* (Çev. A. Derman), İstanbul Can Yayınları.
- Hackhel (2007), Ruhbanlık, (<http://www.hackhell.com/archive/index.php/t-55955.html>).
- Hançerlioğlu, O. (1976), *Felsefe Ansiklopedisi Kavramlar ve Akımlar*, I, İstanbul Remzi Kitabevi.
- Hançerlioğlu, O. (1993), *İnanç Sözlüğü*, İstanbul Remzi Kitabevi.
- Hançerlioğlu, O. (1993), *Toplumbilim Sözlüğü*, İstanbul Remzi Kitabevi.
- Hatemi, H. (1988), *Kadının çıkış yolu*, Ankara Fecr Yayınları.
- İannitto, L; Jacob, X ve Hıdıroğlu, N. (1994), *Hristiyan inancı* (Çev. L. Alberti), İstanbul Müjde Yayıncılık.

- İzzetbegoviç, A. (1993), *Doğu ve batı arasında İslam* (Çev. S. Şaban), İstanbul Nehir Yayınları.
- Jung, C. G. (1997), *Analitik psikoloji* (Çev. E. Gürol), İstanbul Payel Yayınları.
- RCİA: *Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ansiklopedisi* (1975), Kadın ve Erkek III içinde (ss. 663- 783), İstanbul Ansiklopedi Yayınları.
- Kahraman, H.B. (2005), *Cinsellik, görsellik, pornografi*, İstanbul Agora Kitaplığı.
- Kant, İ. (2003), *Etik üzerine dersler* (Çev. O. Özgül), İstanbul Pencere Yayınları.
- Kant, İ. (2004), *Yaşamın anlamı* (Çev. G. Uyanık ve A. Sarı), İstanbul Birey Yayıncılık.
- Karakurt, R. (2004), Hristiyanlıkta ruhbanlık, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Kayır, A. (1993), *Kadın ve cinsel yaşamı*, N. Arat (Yay. Haz), İstanbul Say Yayınları.
- Pelatre, L. (1998), *Katolik Kilisesi din ve ahlak ilkeleri* (Çev. D. Pamir), İstanbul Yaylacılık Matbaacılık Ltd. Şti.
- Kılıç, H. (2000), *Antikçağdan günümüze kadın ve cinsellik*, İstanbul Otopsi Yayınları.
- Kramer, S.N. (2001), *Sümer mitolojisi* (Çev. H. Koyukan), İstanbul Kabalcı Yayınevi.
- Korkmaz, A. (2004), *Tabular ve tuhaf adetler*, İstanbul Aykırı Yayıncılık.
- Kundera, M. (2004), *Var olmanın dayanılmaz hafifliği* (Çev. F. Özgüven), İstanbul İletişim Yayınları.
- Kutsal Kitap, (2001), İstanbul Kitab-ı Mukaddes Şirketi Yayınları.
- Malcolm ve Üçal.(2006a), Cinsellik, (<http://www.hristiyan.net/hristiyanahlaki/5.htm>).
- Malcolm ve Üçal.(2006b), Evlilik, (<http://www.hristiyan.net/hristiyanahlaki/5.htm>).
- Marx, K. ; Engels, F. ve Lenin, V. (1996). *Kadın ve Marksizm* (Çev. Ö. Ufuk), İstanbul SorunYayınları.
- Musil, R. (2000), *Niteliksiz adam* (Çev. A. Cemal), İstanbul Yapı Kredi Yayınları.
- Parrinder, G. (2003), *Dünya dinlerinde cinsellik* (Çev. N. Elçi), İstanbul Say Yayınları.
- Prince, D. (1995), *Evlilik antlaşması* (Çev. H. Taylan), İstanbul Müjde Yayıncılık.
- Reed, E. (1983), *Kadının evrimi*, II (Çev., Ş. Yeğin), İstanbul Payel Yayınevi.
- Reynolds, S. ve Press, J. (2003), *Seks isyanları* (Çev. M. Küçük), İstanbul Ayrıntı Yayınları.
- Russel, B. (1993), *Evlilik ve ahlak* (Çev. V. Eranus), İstanbul Say Yayınları.
- Sami A. Aldeeb Abu-Sahlieh. (2006), Kadın ve Erkek Sünneti, (<http://www.geocities.com/tabibler/sunnet-efsane-islamiyet.htm>).

- Simmel, G. (2001), Aşk üzerine parçalar (Çev. B. Gülmez), *Cogito* 4, 170.
- Schimmel, A. (1999), *Dinler tarihine giriş*, İstanbul Kırkambar Yayınları.
- Schopenhauer, (1997), *Aşkın metafiziği* (Çev. S. Hilav), İstanbul Sosyal Yayınları.
- Shakak, İ. (2004), *Yahudi tarihi Yahudi dini* (Çev. A. E. Dağ), İstanbul Anka Yayınları.
- Sofokles, (2002), *Kral Oidipus* (Çev. G. Dilmen), İstanbul Mitos Boyut Yayınları.
- Sot, M. (1992), *Batıda aşk ve cinsellik "Hristiyan evliliğinin oluşum süreci"* (Çev. A. Gür), İstanbul İletişim Yayınları.
- Sucu, A. (2005), *Din ve kadın*, Ankara Lotus Yayınları.
- Tannahil, R. (2003), *Tarihte cinsellik* (Çev. S. Gül), Ankara Dost Kitapevi.
- Tatar, B. (2000), Kadın bilincinin özgürleşmesi bağlamında dil sorunu, *İslamiyat* 3 (2), 50.
- Türkçe Sözlük, (1998), Ankara Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tümer, G. ve Küçük, A. (2002), *Dinler tarihi*, Ankara Ocak Yayınları.
- Ulaş, E. (2002), *Felsefe Sözlüğü*, XVI, Ankara Bilim ve Sanat Yayınları.
- Ünal, A. (2002), Hristiyanlıkta kadın ve aile anlayışına genel bir bakış, *Dinler Tarihi Araştırmaları*. 3, 135- 136.
- Ünsal, A. (2001), Aşka dair, *Cogito* 4, 25.
- Vatsyayana. (2001), *Kama Sutra (Hint sevişme sanatı)* (Çev. M. Küpüşoğlu ; A. Deniz), İstanbul Çiviyazıları Yayınları.
- Vaux, R. (2003), *Yahudilikte evlilik* (Çev. A. Güç), Bursa Arasta Yayınları.
- Voltaire, (2001), *Felsefe Sözlüğü* (Çev. L. Ay), I, İstanbul Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevi.
- Voltaire, (2001), *Felsefe Sözlüğü* (Çev. L. Ay), II, İstanbul Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevi.
- Wells, J. (1997), *Kadın gözüyle ve Batı Avrupa'da fahişeliğin tarihi* (Çev. N. Arman), İstanbul Pencere Yayınları.
- Yalom, M. (2002), *Antik çağlardan günümüze evli kadının tarihi* (Çev. Z. Yelçe ve N. Domaniç), İstanbul Çitlembik Yayınları.
- Yalom, M. (2002), *Memenin tarihi* (Çev. A. Gün), İstanbul Çitlembik Yayınları.
- Yapıcı, A. (2007), *Ruh Sağlığı ve Din*, Adana Karahan Kitabevi .
- Yıldırım, M. (2005), *Yunanistan ve Ortodoks Kilisesi*, Ankara Aziz Andaç Yayınları.
- Zeldin, T. (2000), *İnsanlığın mahrem tarihi* (Çev. E. Özsayar), İstanbul Ayrıntı Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER:

Adı Soyadı	Necati SÜMER
Doğ. Yeri ve Tarihi	Şanlıurfa-Suruç, 1980
Cinsiyeti	Erkek
Medeni Hali	Evli
Adres	Dikili Mah. Yener Sok. No: 14 Suruç/Şanlıurfa
Telefon	0 505 583 99 25
E-mail adresi	eliflam@mynet.com

EĞİTİM DURUMU:

2003- 2007	Yüksek Lisans, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Adana
1999-2003	Üniversite, Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümü, Adana
1995-1999	Lise, Şanlıurfa-Suruç İmam Hatip Lisesi
1992-1995	Ortaokul, Şanlıurfa-Suruç İmam Hatip Lisesi
1987- 1992	İlkokul, Şanlıurfa-Suruç Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu

Yabancı Dil	İngilizce
--------------------	-----------

İŞ DURUMU

2005-2007	Kılıçlı Ahmet Akyürek İlköğretim Okulu, Adana
2007-	Bilim İlköğretim Okulu, Şanlıurfa